

Jain Education International

www.galileworary.o

જિનશાસનરત્ન આચાય^૧ષ્ટ્રી વિજયસમુદ્રસુરિજીની જીવન પ્રભા ભાગ–ર

^{પ્રયાજક} કુલચંદ હરિચંદ દાેશી મહુવાકર

પ્રકાશાક

રસીકલાલ નાથાલાલ કેારા ઉમેદમલ હજારીમલ જૈન દામછા કું વરજા છેડા

માનદ્દમ ત્રીએ! શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા, મુંબઈ પ્રકાશક : રસીકલાલ નાગાલાલ કેઃરા ઉમેદમલ હજારીમલ જૈન દામજી કુ'વારજી છેડા, મુંબઈ

भूस्य ३ा. **१०-०**०

મુદ્રક : દીપક દશરથલાલ પટેલ દર્શન પ્રિન્ટર્સ ૧૩૫૭/૩ ગાંધીહાટ બિલ્ડીંગ સુલાપસ રોડ, અમદાવાદ–૩૮૦૦૦૧

ધન્ય વા દ

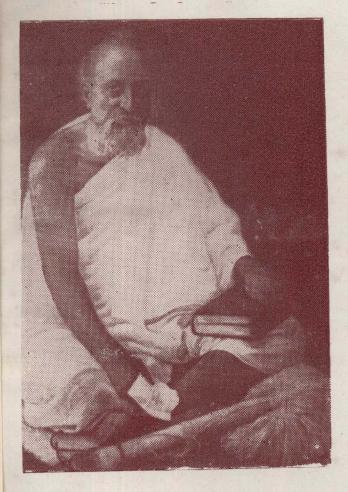
સ્વ. શ્રી <mark>ખાયુલાલ રતિલાલ ભણસાળી</mark> (પાલનપુરવાળા)

તા. ર૩ – ૧૧ – ૮૫ ના રોજ અવસાન પામેલા સ્વ. શ્રી બાળુભાઈની સૌરભ મુંબઈ અને પાલનપુર માં આજે પણ મઘમધી રહી છે. હાલોલ ગામમાં સ્વદૃવ્યથી શિખરબ'ધી જિનાલય બનાવેલ છે. નામના કે પ્રસિધ્ધિથી હ'મેશ દૂર રહેલા તેઓ શ્રી ગુપ્તદાન માં માનતા અને સાધારણ જૈન કુટુંબોને નિયમિત રોક્ડ સહાય માકલતા હતા. જે ક્રમ તેમના ધર્મપત્ની પ્રભાવતી ખેને જાળવી રાખેલ છે.

ગુરૂભક્તિથી પ્રેરાઇને જિન શાસનરત્ન શાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરિજી 'જીવન પ્રભા' ભાગ બીજા માટે સ્વ. શ્રી બાણુભાઈના કુટુંબીજનાએ ઉદાર રકમ અર્પી છે. તે બદલ ધન્યવાદ

મંત્રીઓ, શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા – મુંબઇ પૂ. આ. શ્રી વિજય વલ્લભસૂરિજી મ. નો ૩૨મો સ્વર્ગારોહણ દિવસ

संवत २०४२ लाहरवा वह १० ता. २८-६-८६ना रविवार

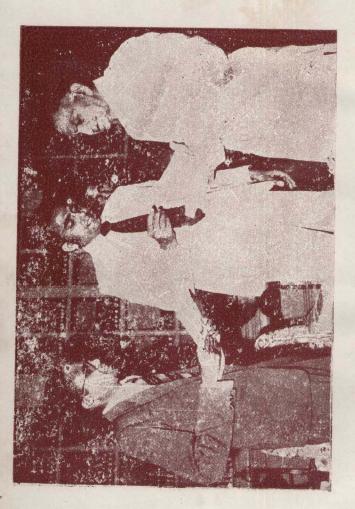
યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજય વદ્મભસૂરી ધરજ મહારાજ

જિનશાસનરત્ન શાંતમૂર્તિ आयार्थि शिविकथसमुद्रसूरी १ वर्क महाराज

वर्तभान गन्छाधिपति आचार्यश्री विकच धनद्रहिननस्रिक्छ

કિલ્હીમાં આચાર્યપ્રીજીના દશ્યેનાથે પઘારેલા રાષ્ટ્રપતિ શ્રી ફકરૂતીન અલી અહમદને ડી. કિશીરકુમાર જૈન વિજય વલ્લભસૂરિજીનુ જીવન ચરિત્ર

સમપંંશુ

पूज्यपाइ आयार श्री धन्द्रहिलसूरी धरक महाराक परमार क्षत्रियना सौथी प्रथम आयार शासन दीपक गुरुहेव ना प्राण् प्यारा-परमार क्षत्रियो ना समुद्धारक-पंलाण-राज-स्थानमां केन धर्म नी प्रलावनाना प्रेरक. दिल्ही नगरमां युश देष्टा गुरुहेव आयार श्री विकयव दिलसूरी धरकानुं लव्य क्षारमक समारक माटे महत्तरा साध्वीश्री मृगावतीश्री कोने प्रेरणा आपनार—गच्छाधिपति आयार श्री विकयधिन्द्रहिलसूरी धरक आपना गुरु लगवंत प्रशांतमूर्ति — कनशासनरन — राष्ट्रप्रेमी पू. आयार श्री विकयसमुद्रसूरिकनी क्षवन प्रला आपना यरण्डकामां समर्पण्ड कर्ं छं.

મહુવાકર

બે બાેલ

જિનશાસનરત્ન શાંતમૂર્તિ આચાય શ્રી વિજયસમુદ્ર-સૂરિજીની જીવન પ્રભાના પહેલા ભાગ પ્રકાશિત કર્યા પછી **બીજા ભાગ માટે અનેક પ્રેરક પ્રસંગા આલેખવા ભાવના જાગી** અને આજે એ ગુરુ ભગવ તની જીવન યાત્રાના અનેક વિધ પ્રસંગા કંડારીને બીજો ભાગ પ્રકાશિત થાય છે તેના મને **માન** 'દ છે. પૂજ્યશ્રો મને લખતા હતા કે મુરાદાબાદની પ્રતિષ્ઠાના પ્રેરક પ્રસંગા બીજ ભાગમાં લઇ લેશા અને એ. પ્રસંગા લખાઈ રહ્યા હતા ત્યાં તા એ સેવામૂર્તિ મુરાદાબાદમાં પુષ્પરીયામાં પાેહી ગયા જોકે બીજા ભાગના ઘણા ખરા પ્રસંગાે. તેએાશ્રી જોઈ ગયા હતા. ખીજા ભાગમાં શાસન દીપક પૂ આચાર્ય શ્રી વિજયન દનસૂરી ધરનું હૃદય મંગલ મિલન રાધવ પુરમાં ગુરુ પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા જન્મ ભૂમિ પાલીમાં સમુદ્રસ્મારક દિલ્હીનું ભવ્ય શાવકાર સ્વાગત ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ મહાત્સવ પ્રસંગે પુજ્યશ્રીની પ્રેરણાથી થયેલ અનેક મહાવીર સ્મારકાે–૮૪માં જન્મ દિનની યાદમાં 'જિનશાસનરતન' પદ પ્રદાન–આ સિવાય પ્રેરક પત્રાે પ્રાણદાયક પ્રવચનાે ૭૦ જેટલા અભિનંદન પત્રોની યાદી અને પૂજ્યશ્રી ના નિધન પછી આવેલા સં ખ્યા**ળ**'ધ પ્રેરણાત્મક શ્રદ્ધાંજલિએા અને **૨**૫ જેટલા ફાેટાએા**થી**. આ ગ્ર**ંથ**રતન સમૃદ્ધ બન્યાે છે.

સેવા પ્રિય ભાઇશ્રી નગીનદાસ જસરાજભાઇએ કેટલાક પ્રસંગા કરી લખાવીને મને ઘણી રાહુલ આપી છે. આત્માનંદ જૈન સભા–મુંબઈ ના માનદ્ મંત્રીએાએ કાગળ–છાપકામ– ખ્લાક તથા ફાટાએાની છપાઇ વગેરેથી સીત્યય માંઘવારી હાવા છતાં પૂજ્ય સ્વ. આચાર્ય વિજયસમુદ્રસૂરિજી મહારાજ પ્રત્યેની અનન્ય ગુરુ-ભક્તિથી પ્રેરાઇ બીજા ભાગનું પ્રકાશન કર્યું છે તે માટે ધન્યવાદ. આ બીજા ભાગનું આખુય સાહિત્ય પ્રિય પ્રસિદ્ધ વકતા હાં. કુમારપાળ દેસાઇ M. A., P. H. D. ઘણા વ્યસ્ત હોવા છતાં વખત મેળવી સુંદર પ્રસ્તાવના લખી આપવા માટે હાદિ ક આભાર માનું છું.

પૂજ્યપાદ પરમાર ક્ષત્રિયના સમુદ્ધારક શાસન પ્રભાવક આચાર્યજ્રી વિજયઇન્દ્રદિજાસૂરિજીની પ્રેરણાથી મને જીવન પ્રભા કંડારવામાં ખૂબ ઉમગ રહ્યો છે.

મુરાદાભાદમાં પૂજ્ય જીનશાસનરત્ન પ્રશાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિનું સ્મારક તૈયાર થઇ રહ્યું છે.

તેમજ દિલ્હી નગરમાં યુગદ્રષ્ટા પૂજ્ય આચાર્ય પ્રવટ શ્રીમદ વિજયવલ્લભસ્રીધરજીનું કલાત્મક ભવ્ય સમારક તૈયાર શાય છે. એક કરાડનું ફંડ તા થઈ ગયું છે આ બન્ને સમારકા જૈન સમાજના પ્રેરણા સ્રોત બની રહેશે. આ જીવન પ્રભામાંથી આપણે શાસન પ્રેમ-રાષ્ટ્રભક્તિ-સેવા-મધ્યમ વર્ગના ઉત્કર્ષ માટેની રચનાત્મક યાજના સર્ગ ધર્મ શામ ભાવ અને ચારે ફિરકાઓની એકયતાની દૃષ્ટિ કેળવીએ અને જીવન ધન્ય અનાવીએ એ જ અભ્યર્થના.

૨૦૩૭ અષાડ સુદિ પૂર્ણિમા

મહુવાકર

કલ્યાણ માતીની મંગલયાત્રા

પ્રજાસમૂહના સાત્ત્વિક ચારિત્ર્ય ઘડતર માટે જીવ'ત અને જવલંત ચરિત્રોની જરૂર રહે છે. આજે જયારે માનવીય મૂલ્યોની કટોકટી સર્જાઇ છે, ત્યારે ઉન્નત આધ્યાત્મિક વિકાસ સાધનારી વ્યક્તિઓનાં દષ્ટાંતા ખાળવા ઘણા કઠિન છે અને તેને શબ્દરૂપે સાકાર કરવા અતિ દુર્લભ છે.

પ્રસ્તુત ગ્રંથમાં જિનશાસનરત્ન શાંત મૂર્તિ આચાર્યશ્રી વિજય-સમુદ્રસૂરિજીની જીવન–પ્રભા આલેખાઇ છે. આમાં 'જીવન–પ્રભા' શબ્દની પાછળ સર્જકનું ઔચિત્ય પ્રગટ થાય છે. એમણે આ મહાજીવનના એકેએક કિરણા ચીવટથી એકત્રિત કરીને, સાત્ત્વિક પ્રભાના તેજપુંજ આપણને આપ્યા છે. યુગદષ્ટા આચાર્ય શ્રીમદ્દ વિજયવલ્લભસૂરિશ્વરજી મહારાજના જીવન ધ્યેય અને જીવન સંદેશ જિનશાસનરત્ન આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજીના જીવન કાર્યમાં સક્રિયરપે પ્રગટ થાય છે. એમનાં પ્રત્યેક કાર્યની પાછળ જે પ્રેરણા અને તમન્ના છુપાયેલાં છે એને ચરિત્ર આલેખક આબાદ કુશળતાથી હૃદયવેધક પ્રસંગામાં વણી શક્યા છે.

જીવનનું જે સમગ્રતયા અને અખિલાઇથી દર્શન કરે છે, તેની દષ્ટિ સીમિત કે સંકુચિત રહેતી નથી. એમના સ્વભાવમાં સમતા પ્રગટે છે. એમની નજર સમન્વય પર રહે છે. એમનું દર્શન સર્વજનહિતકારી હોય છે અને એમનું કાર્ય સર્વજન સુખકારી હોય છે.

સામાન્ય રીતે જૈનધર્મના ઉપાસકો પર અન્ય ધર્મીઓ એવે! આરોપ મૂકે છે કે એમણે જેટલી અહિંસાની ઉપાસના કરી એટલી કરુણાની સાધના કરી નથી. અહિં સા અને કરુણા એક જ સિક્કાની બે બાજુ છે. આવા આક્ષેપના ઉત્તર જિનશાસનરત્ન શાંતમૂર્તિ આચાર્યશ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજીની જીવનપ્રભાને દર્શાવતા આ બે ગ્રંથા પૂર્ણપણે આપી શકે તેમ છે. અહિં સા અને અપરિગ્રહના પાલન માટે જૈનાને જાગૃત કર્યા. સાધ્યુ જીવનની શુદ્ધિ માટે સાવધ કર્યા. સાધ્વીસંઘના વિકાસ માટે અવિરત પ્રયત્ના કર્યા. જ્યાં વેદના અને વિખવાદ હતા, ત્યાં શાંતિ અને સમાધાન સ્થાપ્યા. જેનું દર્શન અનેકાંતનું હોય, તેના વ્યવહારમાંથી તા સમન્વય જ પ્રગટે ને!

આવા કરુણાસાગર માનવ યાતનાની ઉપેક્ષા કઈ રીતે કરી શકે! કારમી ગરીબીમાં ખૂંપેલા જૈનાની દુર્દશા એમને બેચેન બનાવે જ. આથી જ આર્થિક રીતે ભીં સાઈને ઝૂંપડપટ્ટીમાં રહેતા જૈનાને માટે મહાવીરનગરની યોજના કરી. અનાથ અને નિરાધાર બાળકોને માટે બાળવિહારનો વિચાર વહેતા મૂકયા. જૈનની અહિંસા એ વીરની અહિંસા છે. આથી જ ચીનના આક્રમણ સમયે તેઓએ પ્રેરક સંદેશ આપીને દેશ પરની વિપત્તિનાં વાદળા દૂર કરવા માટે સાવધ થવા કહ્યું. યાત્રા અને પ્રતિષ્ઠાઓ દ્વારા જેમ ધર્મ પ્રવર્તનનું કાર્ય કર્યું, એ જ રીતે લાકસમૂહને માટે લાકકલ્યાણના પ્રવર્તનની પ્રવૃત્તિ આદરી. ગુરુદેવની જન્મભૂમિમાં "શ્રી વિજયવલ્લભ જૈન હાસ્પિટલ" માટે નજરબાગમાં વિશાળ જગ્યા લીધી. આ રીતે આચાર્ય શ્રીની કલ્યાણયાત્રામાં કેટકેટલાં ધર્મ અને માનવતાના કાર્યોની મહેંક અનુભવાય છે!

આ ગ્રંથના રચયિતા શ્રી ફુલચંદ હરિચંદ દોશી "મહુવાકર"ને ચરિત્ર નાયકની સર્વ પ્રગૃત્તિઓને આલેખવાના આ મહાપ્રયત્ન સાચે જ પ્રશંસનીય છે. લાંબા વર્ણના કે નિર્દ્યાક વિશેષણાની ભરમારને બદલે વેધક પ્રંસંગા અને રસપ્રદ વિગતા આલેખીને વાચકની સમક્ષ ચરિત્ર નાયકનું બહુમુખી વ્યક્તિત્વ ઉપસાવ્યું છે. પ્રસંગરચના એટલી ત્વરિત છે કે ચિત્ત સમક્ષ એક પછી એક બનાવ ગતિભેર પસાર થતા રહે છે. પ્રશંસા કે અતિશયોક્તિથી વેગળા રહીને લેખકે રોચક શૈલીમાં સમગ્ર ચરિત્રનું આલેખન કર્યું છે.

જીવન મૂલ્યાે માંઘા બન્યા છે ત્યારે આવા પ્રવાહીરૌલીમાં લખાયેલા ઉત્તમ ચરિત્રને વાંચતાં હૃદયમાં ઉન્નત ભાવાની ભરતીના આનંદ પ્રગટે છે અને આનુ^{*} વાચન કરનાર સહુ કાેઈને આવાે અનુભવ થશે એવી પૂરી શ્રહ્યા છે.

૧૩ બી, ચંદ્રનગર સાેસાયટી, જયભિખ્ખુમાર્ગ, અમદાવાદ–૭ તા. ૧૦–૧–'૮૨

ડા. **કુમાર**પાળ દેસાઈ

કુલચંદ હરિચંદ દાેશી (મહુવાકર)

પરિચય

જન્મ-૧૩-૭-૧૮૯૮ માટા ખુંટવડા. નાનપણ મહુવા માસાળમાં-ભાવનગર જૈન બાર્ડિંગ અને કાલેજમાં સમાજ સેવા અને દેશપ્રેમની ભાવના જાગી. પંજાબમાં જૈન ગુરુકુળ માટે પૂ. આ. વિજય વલ્લભ-સૂરિજીને પ્રાર્થના કરી. પંજાબ જૈન ગુરુકુળ-ગુજરાનવાલા-પાટણ જૈન મંડળ છાત્રાલય—ચી. ન. વિદ્યાવિહાર અમદાવાદ-વીર તત્ત્વ પ્રકાશક મંડળ આગ્રા-જૈન ગુરુકુળ પાલીતાણા ૨૦ વર્ષ. જૈન બાલાશ્રમ પાલીતાણામાં ગૃહપતિ તરીકે અને નિયામક તરીકે ૪૫ વર્ષ કામ કર્યું. ૪૨માં સૌરાષ્ટ્રમાં પ્રથમ કોમશી યલ સ્કૂલ માટેની યોજના આપી. પછી તા ભાવનગર-નવસારી-મહુવામાં કોમર્સ સ્કૂલો કરાવી.

૬૩માં પૂર્વ આફ્રિકા-કેનિયા મામ્બાસામાં નૂતન જૈન મંદિરની પ્રતિષ્ઠા માટે સ'ઘના આમંત્રણથી જતાં-ત્યાંના શહેરામાં જૈન ધર્મના વ્યાખ્યાના આપ્યાં. ૨૦૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થી ઓને પ્રેરણાના પીયુષ પાયા છે તેના આત્મસ'તાષ છે. ૬૦ જેટલાં ગ્રુંથા આલેખ્યા છે. નિબંધામાં પુરસ્કાર મળ્યા છે. પ્રસંગે પ્રસંગે વ્યાખ્યાના આપ્યાં છે. પૂ. નાનાભાઈના ગૃહપતિ તાલીમ વર્ગમાં તાલીમ લીધી તે સ્મરણીય બની છે.

૧૯૭૫માં સૌ. કેશર સાથે લગ્ન. પાંચ પુત્રા અને એક પુત્રી-પુત્રવધૂઓ અને પૌત્રા-પૌત્રીઓના સુખી પરિવાર. મારા કાર્યોમાં કુટુંબ વત્સલા સેવાપ્રિય સૌ. કેશરે નાંધપાત્ર ફાળા આપ્યા છે. ત્રણ ભાઈઓ અને ચાર બહેના સુખી છે. ૭૫મા જન્મ દિવસે ભાઈશ્રી કીર્તિભાઈએ કેશર કુલ ફાન્ડેશન શરૂ કર્યું છે. ૮૩ વર્ષની ઉંમરે મહાવીર વિદ્યા વિહાર-ગૃહપતિ તાલીમ કેન્દ્ર અને જૈન સાહિત્ય પ્રકાશન કેન્દ્રના સ્વપ્ના સાકાર કરવા ભાવના છે.

મહુવાકરના પુસ્તકા

યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસુરિજી (૬ ભાગ) ૨૦૦૦ પૃષ્ઠ તીર્થોલ્ડારક આ. શ્રી વિજયનીતિસરિજી. ઉપાધ્યાય સાહનવિજયજી કન્યા સદબોધમાળા ઉત્તર હિન્દુસ્તાનમાં જૈન ધર્મ (અંગ્રેજીનું ભાષાંતર) દીર્ઘ તપસ્વી આ. ઋહિસ્સિરજી તીર્થોહારક આચાર્ય શ્રી વિજય નીતિસરિજી આ. શાંતિસુરિજી (આબુ) આ. હર્ષ સરિજી આ. વિજય ભક્તિ સરિશ્વરજી આ. વિકાસચંદ્રસુરિશ્વરજી મનિભ્ષણ શ્રી વલ્લભદત્તાવિજયજી ન્યા, ન્યા. શ્રી ન્યાયવિજયજી જીવન શાસનરત્ન આ. વિજય સમદ્રસરિજી ભાગ–૧ સાધ્વી શ્રી દાનશ્રીજી શ્રી વિજયાલકમી શ્રી કસ્તુરબા શગુંજય તીર્શદર્શન (૯ આવૃત્તિ) મંદિરોનું નગર (ગૃ. અં. હિ.) તાર ગા તીર્શદર્શન ભારત જૈન તીર્શદર્શન પાટણ જૈન તીર્થદર્શન કદ બગિરિ તીર્શદર્શન બાહેલી તીર્શદર્શન કરિયાવર ૫ આવૃત્તિ

```
માટીના ચમત્કાર (૩ આવૃત્તિ)
શૌર્યના તેજ (૪ નાટય પ્રયોગા)
મહાવીર સંદેશ
સ્વદેશીના માંત્રા
ભક્ત કવિ શિવજીભાઈ
પંડિત લાલન
સેવામૂર્તિ સુલક્ષણા
ગુહલક્ષ્મી લક્ષ્મીબહેન
મનીમ સાજપાળભાઈ, મહેતાજી
જૈન સમાજ દર્શન
સાધ્વી રંજનશીજી
વર્ધમાન તપ ચિત્રદર્શન
અક્ષય તૃતીયા
વલ્લભ સુધાવાણી
વર્ધમાન તપ પ્રબાધ
જૈન કથાનકો ૧-૨-૩ ભાગ (ધા–શિ−સંઘ.)
મહાન તપસ્વીએ।
સૌરભ (શ્રી ચિત્રભાનુ સંપાદન)
જીવન જયોત (શ્રી ચિત્રભાન)
મણી મહોત્સવ સ્મરણિકા (ભક્ત કવિ શિવજીભાઈ)
સ્મરણિકા---
                             (..)
ભારતીય આરોગ્યનિધિ સ્મરણિકા
મહાવીર વાણી (હિન્દીનું ભાષાંતર)
્પાટણ જૈન મંડળ–સુવર્શ મહાત્સવ અંક (સંસ્થાએાના વિભાગ)
પ્. મૃનિવર્ષશ્રી માહનલાલજી અર્ધ શતાબ્દી સ્મારક ગ્રંથ (સંપાદન)
સેવામર્તિ પં. ચંદનવિજયજી ગણિ
આદર્શ જીવન (હિન્દી) પૃષ્ઠ ૧૦૦૦ (આ. વિજયવલ્લભસૂરિજી)
```

જૈન ધર્મના વ્યાખ્યાના
મનારમાને પત્રા (અપ્રકાશિત)
સરલ લગ્નવિધિ (અપ્રકાશિત)
પૂ. યુગદિવાકર આ-વિજયધર્મસૂરિ જીવનપ્રભા (અપ્રકાશિત)
કચ્છના શૂરા સપૂતની ગૌરવગાથા
સેવામૂર્તિ મુનિશ્રી જીવનભદ્ર વિજયજી (અપ્રકાશિત)
દાશી પરિવારની સ્મરણિકા
જીનશાસનરત્ન-ભાગ-ર
શૌર્યના તેજ ભાગ-ર (અપ્રકાશિત) (૮ નાટિકાઓ)
પૂ. શાંતમૂર્તિ આ. વિજયપ્રેમસૂરીશ્વરજી જીવન પ્રભા (અ પ્રકાશિત)
છાત્રાલય સંહિતા

ચિરાપુહા

ધર્મપાલ જૈન B. A. ગેપડ

ભગવાન મહાવીરની પચીસમી નિર્વાણ શતાબ્દનું વર્ષ વરદાન લઈને આવ્યું. આપશ્રીએ આ સોનેરી અવસરના અધિકમાં અધિક લાભ લેવાને માટે તુરંત કમર કસી. શરીર વૃદ્ધ તથા કમજેર હોવા છતાં આત્મબળ—મનાબળ બળવાન હતું. આપે અખિલ જૈન સમાજને આવારત કરીને સિંહ ગર્જના કરી કે આપણે બધા ગરછાના વાડામાંથી બહાર આવીએ અને શાસન પતિ વીર ને શ્રદ્ધા ભાવથી શ્રદ્ધાંજલિઓ અર્પણ કરીએ.

દિલ્હીમાં આપનું અભૂતપૂર્વ સ્વાગત થયું. નિર્વાણ મહોત્સવ ભવ્ય રીતે ઉજવાયા. પંજાબ–હરિયાણા–જમ્મૂ–કાશ્મીરમાં પણ આ મહામહોત્સવના પવિત્ર પ્રેમની જયોતિ જળહળી રહે તે માટે આપે તે તરફ પ્રયાણ કર્યું. જમ્મૂના નૂતન મંદિરની પ્રતિષ્ઠા ધામધૂમ પૂર્વક કરાવી.

મારા શરીરમાં પ્રસરી રહેલ લેાહીના પ્રત્યેક બુંદ અને મારી પ્રત્યેક ક્ષણ રાષ્ટ્ર તથા ધર્મના ઉદ્ધાર માટે જ છે.'

આવા પવિત્ર વિચારોથી અહંકાર તેા દૂર જ રહે છે. ભય પાસે આવી શકતા નથી. સાહસ આપના ચરણ સેવક છે. કરુણાના જાણે હમેશાં આપની પાસે હાથ જોડીને ઊભી રહે છે. સેવાભાવ અને ગાંભીર્ય આપના શૃંગાર છે.

> આવા યુગ પુરુષ ચિરા પુહો. વીરશાસન વિશ્વમાં યશસ્વીહો 'આપ જીયે હજારો સાલ સાલ કે દિન હો હજાર'

નમા આયરિયાણું

શ્રી તિલકધર શાસ્ત્રી (સંપાદક આત્મરશ્મ)

આપણા ચરિત્ર નાયક આચાર્યશ્રી શૂત્રાર્થ વેત્તાના છે. તેમની વચન સંપદામાં વિનય, મધુરતા, અમેઘતા, આકર્ષણ અને અમૃત છે. કેાણ હશે જેનું મસ્તક તેમની વચન સંપદા સમક્ષ અનાયાસ ન ઝૂકી જાય! તેમની વાચના સંપદાઓ ન જાણે કેટલાએ ક્લેશા પૂર્ણ થયા હશે! તેમની મતિ સંપદાથી શ્રી સંઘ જ નહિ પણ સારા રાષ્ટ્ર સમૃદ્ધ છે.

આચાર્યશ્રીની શરીર સંપત્તિ પણ વૃદ્ધાવસ્થા હેાવા છતાં ઓજસ્વીની અને તેજસ્વી છે. જેનાથી મુંબઈથી જમ્મુ સુધીની પદયાત્રાઓ સુખરૂપ બની રહી. તેઓની પ્રતિભા આકર્ષણનું કેન્દ્ર છે. આસપાસ આવનાર આત્માઓ અમૃત આશીર્વાદ મેળવતા રહે છે.

આપના પરમ પાવન સાનિધ્યમાં આવનાર સર્વથા ચિન્તા મુક્ત બની જાય છે. આપના વરદ હસ્તના વાસક્ષેપ બધાને સુખ–વાસ-સુવાસથી સંપન્ન કરી દે છે. આચાર્યશ્રીમાં તેજસ્વીતા અને શીતલતાના સંગમ સાકાર દષ્ટિ ગાંચર થાય છે.

'સધન્નાઅ પુણાઅ, સબન્ધુ મુકતદાયણા. નમા આયરિયાણાં.

પંજાબના પ્રાણાઘાટ

શ્રી જ્ઞાનચંદ જૈન (માલેર કાેટલા)

આચાર્યશ્રીને વિશ્વાસ છે કે સમાજના મધ્યમ વર્ગ સુખી હશે તો ધર્મ સુરક્ષિત રહેશે. આત્માનંદ જૈન મહા સભા ઉત્તર ભારત તથા શ્વેતાંબર જૈન કોન્ફરન્સ શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય–ફાળના કૉલેજ આદિ સંસ્થાઓ પર આપના શુભ આશીર્વાદ વરસી રહે છે.

શાકાહાર, મધ-નિષેધપ્રચાર, પંજાબ સરકારની છાત્રાને ઈંડા આપવાની યોંજનાના વિરોધ, મધ્યમ વર્ગની ઉન્નતિને માટે પ્રયત્ન વગેરે આપની સમાજ સેવાના મહત્ત્વના કાર્યો છે. આ સિવાય નવીન જિવા લયોના નિર્માણ, જિર્ણો હ્લાર, અંજનશલાકા, ધાર્મિક સાહિત્ય સંપાદન તથા પ્રકાશન આદિ કાર્યો પણ આપ ઉત્સાહિત હૃદયથી કરી રહ્યા છે.

હસ્તિનાપુરનું નૂતનમંદિર, જમ્મૂના નૂતનમંદિરની પ્રતિષ્ઠાનું શ્રેય પણ આપશ્રીને ફાળે જાય છે.

ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્ત પંજાબના જુદા જુદા શહેરોમાં જે સ્મારકો થયા છે તે ભારતભરમાં સૌથી વિશેષ છે અને તેમાં પૂ. આચાર્યશ્રીની પ્રેરણાના પીચૂષ રહેલા છે.

આપશ્રી અનન્ય ગુરુભક્ત, સમાજ સુધારક, શાસન–સેવક, શિક્ષા–પ્રચારક, દેશ ભક્ત. પરાપકારી, મંગળમૂર્તિ, પરમ વિનીત, પરમ શાંત, ક્રાન્તિકારી, નિર્ભીંક શન્ત પંજાબના તાે પ્રાણાધાર, કર્મનિષ્ઠ, દયાળુ, કૃપાળુ તથા તપાેનિધિ પ્રસિદ્ધ.

જન નાયક જાુગ જાુગ જીવા.

શત શત અભિનંદન

શુકલા જૈન B. A., B.ed.

અંબાલા શહેર

રોમરોમમાં ગુરુ,−ભક્તિ અને શ્વાસ શ્વાસમાં ગુરુ,–ધિઇ નથી મૂર્તિ⊸ે ઉત્કટ ભાવના આપના મહાન વ્યક્તિત્વના આકર્ષક ગુણ છે. આપની ગુરુ–સેવા અને ધર્મનિષ્ઠાની અનેક આચાર્ય પ્રવરા અને મુનિ રાજોએ મુક્તકંઠથી પ્રશંસા કરી છે.

સામાજીક ક્ષેત્રમાં પણ આપની સેવાએ અમર રહેશે. સમાજને જગાડવા માટે આપે કહેલું 'વીર પુત્રા જાગા ! ઉઠો, યુગની સાથે કદમ મીલાવા. રઢીએ અને મિથ્યા ભ્રમાનું નિવારણ કરો. લાહી પીતી કુપ્રથાએ અને સંકુચિત માનસના ત્યાગ કરા. આપણા દુઃખી દુ:ખી ગરીબ ભાઈઓને ગળે લગાવા.

રાષ્ટ્રભાષા હિન્દી, હરિજન મંદિર પ્રવેશ, મધ નિષેધ, નારીશિક્ષા, વિધવા ઉત્કર્ષ શાધ્વીજીઓનો સર્વાગીણ વિકાસ, તથા મધ્યમ વર્ગના કલ્યાણની ભાવનાના આપ સમર્થક રહ્યા. શાન્તિસ્થાપના, પ્રેમ વ્યવહાર, સામાજીક સંગઠન આદિ આપના કાર્યો ચિર સ્મરણીય બની રહેશે.

રાષ્ટ્રભાવનામાં એાત પ્રાેત થઈને ભારત ચીન યુદ્ધ સમયે આપે. પીડિત ભાઈએાને માટે લાેહી આપવાની ઘાેષણા કરી હતી.

શત શત અભિનંદન–વંદન

'વર્ષો તક તેરી કાયા રહે શ્રી સંઘ પર તેરી છાયા રહે '

શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા : મું બઈ સંસ્થાના પરિચય

પ્રાતઃસ્મરણીય પંજાબકેસરી યુગવીર આચાર્ય પ્રવર શ્રી વિજય-વલ્લભસ્રરીશ્વરજી એક યુગદપ્ટા, સર્વ કલ્યાણકારી ધર્મનાયક હતા, અગાઉથી પારખી કાેઇપણ ભગીરથ કાર્યને પૂરં કરવાની તેઓશ્રીની શક્તિ, સુઝ અને ધગશ ખરેખર અદ્દભુત અને આદર્શ હતી. જૈન કર્ંમો સુખી અને જૈન ધર્મ અને સંઘ વધુ પ્રભાવશાળી ખને, એ માટે આચાર્યપ્રવર સતત ચિંતા સેવતા અને સાથે સાથે અવિરત પુરુષાર્થ પણ કરતા પરિણામે સમાજમાં અનેક સ્થળાએ કેળવણીની અને બીજી સેવા—સંસ્થાઓ અસ્તિત્વમાં આવી હતી.

શ્રી આત્મનંદ જૈન સભા—મુંબઇ પણ એ પરમ ઉપકારી આચાર્ય મહારાજની ભાવનાનું સમાજને મળેલું ફળ છે. આજથી ૪૪ વર્ષ પહેલાં વિ. સં. ૧૯૯૭ના ચૈત્ર સુદ ૧ ના રાજ આચાર્ય શ્રી મહારાજની પ્રેરણાથી જૈન સમાજની ધાર્મિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક દિષ્ટિએ ઉન્નતિ થાય, તેમજ જૈન ધર્મના પ્રચાર કરી શકે એવાં સાહિત્ય પ્રકાશન જેવાં કાર્યા થતાં રહે એ દિષ્ટિથી આ સભાની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. સભાની સ્થાપના થયા પછી જૈન મહાપુરૂષોના ગુણાનુવાદ કરવા માટે, પ્રવચના યાજવાનું શરૂ કરેલ; અને એ ક્રમ આજે પણ જળવી રાખેલ છે. વિ. સં. ૨૦૦૮માં શ્રાવક– શ્રાવિકાના ઉત્કર્ષ માટે આચાર્ય શ્રીએ પાંચ લાખના નિધિ એકત્ર કરવા સમાજ પાસે ટહેલ નાખેલ, જેમાં શ્રી જૈન શ્વેતાંમ્બર કોન્ફરન્સની સાથે આ સંસ્થાએ પણ જીવંત રસ લીધા હતા.

'સાધાર્મિ'ક બ'ધુઓને રાહુત આપવા પૈસા ફંડ'ની યાજના વિ. સં. ૨૦૦૮થી આ સંસ્થાએ ચાલુ કરેલ છે. આ માટે મુંબઇ અને પરાંઓનાં દેરાસરામાં તથા વેપારી પેઢીઓમાં સાધાર્મિ'ક સહાયની પેઢીઓ મૂકવામાં આવી છે અને તેમાં એકત્ર થતી રકમનો ઉપયોગ સાધાર્મિક ભાઇ–બહેનાની ભકિત કરવામાં થાય છે.

વધુમાં લાંળા ગાળાની અસહ્ય માંદગીથી પિડાતા સાધર્મિક જનોની સહાય માટે દરરોજનો રૂ. ૧ પ્રમાણે વર્ષ ભરના રૂ. ૩૬૦ની એક "સાધાર્મિક ભક્તિની કુપન" તૈયાર કરેલ છે અને આ કુપનો ખરીદીને સમાજે ઉમળકા ભર્યો સાથ આપેલ છે. સાધાર્મિકના આ અનુપમ કાર્યમાં હુજુ આપનો પણ સહુયોગ મોકલી શકો છો.

વિ. સ. ૨૦૧૦માં આચાર્ય શ્રીના સ્વર્ગવાસ પછી તેઓ શ્રીની ચિંરજવ રમૃતિ માટે શ્રી વિજય વલ્લભસૃતિ સ્મારક નિધિની રચના કરવામાં આવી છે અને આ નિધિમાંથી જૈન ધર્મ અને તત્ત્વજ્ઞાનનું ઉત્તમ સાહિત્ય અંગ્રેજી તથા હિન્દીમાં પ્રગટ થાય છે. અત્યાર સુધીમાં ૧૬ પુસ્તકો પ્રચારાર્થે પ્રગટ કરવામાં આવ્યાં છે.

''જિનશાસનરતન'' ભાગ ૧લા સને ૧૯૭૭માં પ્રસિધ્ધ કર્યા પછી ભાગ રજો પણ શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા–મુળઇ પ્રગટ કરવાનું ગૌરવ અનુભવે છે.

મહાવીરનગર અને ૩૪૪ કુટું ખા રહી શકે તેવા ખ્લાેકા કાંદીવલીમાં ખનાવેલ છે.

જૈન કુટું ખાેને રહેવા નાલાસાપારામાં સસ્તા મકાનની યાજના આ સંસ્થાએ હાથ ધરીને તેના માટે સ્વતંત્ર કમિટીની રચના કરી છે.

સસ્તા ભાડાના ખીજા મકાના થાય એ માટે સભાના પ્રયત્ના ચાલુ છે.

દર વર્ષે કારતક શુદ્ધ ૧૫ અને ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ના દિવસોએ શ્રી વિજયવલ્લભ ચોકથી ભાયખલા શ્રી તીર્થરાજ શત્રું જયના પટના તથા ત્યાંના જિન મંદિરના દર્શનાર્થે જવા આવવા માટે ખસ સેવાની વ્યવસ્થા સભા કરે છે.

સ્વ. આચાર્ય શ્રી વિજયવલભસુરીશ્વજી જન્મશતાખ્દી શિક્ષણ દ્રસ્ટ, તપસ્વી મુનિશ્રી અર્મ કાન્તવિજયજી સ્મારક તથા સ્વ. આગમ પ્રભાકર મુનિશ્રી પુણ્યવિજયજી સ્મારક નિધિ વગેરેને પુષ્ટિ આપ-વાનાં કાર્યો મહુત્ત્વના કાળા આ સભાએ આપ્યા છે.

શ્રી જમ્મુ (કાશ્મીર) જિનાલય જિર્ણોધ્ધાર માટે આ સંસ્થાએ પ્રારંભથી જ રસ લીધો હતો અને તાજેતરમાં પ્રતિષ્ઠા પ્રસ ગે સ્પેશ્યલ ટ્રેન લઇને ૪૫૦ ભાઇ–બહેનોનો યાત્રા પ્રવાસ યોજ્યો હતો.

આ સિવાય સંસ્થાના કાર્ય કરોએ મુરાદાળાદ, બડૌત, અંબાલા, કરોડાપાશ્વ નાથ, જ ડિયાલાગુરુનાં દહેરાસરોના છણે ધ્ધારમાં રસપૂર્વ ક સક્રિય ભાગ લીધો છે.

સંસ્થાના બંધારણ અને ધારાધારણ અનુસાર રા. ૫૦૧ આપનાર પેટ્રન, રા. ૧૦૧ આપનાર આજીવન સભ્ય અને રા. ૬ આપનાર વાર્ષિક સભ્ય બની શકે છે. ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ એક્ટ અન્વયે આ સભાની નોંધણી થયેલ છે. જૈન સમાજના નાના માટા સૌના સહુકાર મળતા રહે એ જ અભ્યર્થના

લિ.

માણેકલાલ ધી. સવાણી પ્રમુખ અમરચંદ રતનચંદ ઝવેરી ઉપપ્રમુખ ક્રાંતિલાલ હુરગાવિદદાસ શાહ ક્રોલાધ્યક્ષ રસિકલાલ નાથાલાલ કોરા ઉમેદમલ હુજારીમલ જૈન દામજ કુંવરજી છેડા માનદુ મંત્રીએો.

સંવત શ્રી આત્માન દ જૈન સભા મું અઇ, સંવત ૨૦૪૦-૨૦૪૧ના વર્ષ ની વ્યવસ્થાપક કમિડી

```
૧ શ્રી માણેકલાલ વી. સવાણી (પ્રમુખ)
```

ર ,, અમરચંદ રતનચંદ જવેરી (ઉપપ્રમુખ)

૩ ,, કાંતીલાલ હરગાવિંદદાસ શાહ (ખજાનચી)

૪ ,, રસિકલાલ નાથાલાલ કાેરા (મંત્રી)

પ ,, ઉમેદમલ હજારીમલ જૈન (મંત્રી)

ધ ,, કામજીભાઈ કુંવરજ છેડા (મંત્રી)

હ ,, જે. આર. શાહ, ૮ બ્રી દિપચંદ્રભાઇ એસ. ગાર્ડી ૯ ,, મનસુખલાલ ડી. વેારા. ૧૦ ,, વસનજીભાઇ લખમસી શાહ ૧૧ ,, કાંતિલાલ ચુનીલાલ ચાંકસી ૧૨ ,, જગજીવનભાઇ પી. શાહ ૧૩ ,, મોહનલાલ છોટાલાલ શાહ ૧૪ ,, શૈલેષભાઇ હિંમતલાલ કાંઠારી ૧૫ ,, જયં તભાઇ એમ. શાહ ૧૬ ,, જવાહરભાઇ માતીલાલ શાહ ૧૭ ,, કુમારપાળ વી. શાહ ૧૮ ,, રમેશભાઇ જે. સંઘવી ૧૯ ,, મુક્તિલાલ વી. વીરવાડીઆ ૨૦ ,, જયં તિલાલ મયાભાઇ શાહ ૨૧ ,, પ્રતાપભાઈ કે. શાહ ૨૨ ,, પ્રનાલાલ ખીમજીભાઈ છેડા ૨૩ ,, જયં તિસાઇ મશીલાલ શાહ ૨૪ ,, ખાંતિલાલ લાલચંદ શાહ ૨૫ ,, નટવરભાઇ મુળચંદ શાહ પાટીલ ૧૬ ,, બાબ્રુલાલ હીરાલાલ જીનવાલ ૨૭ ,, નટવરલાલ એસ. શાહ ૨૮ ,, હરેશભાઇ પનાલાલ વારા ૨૯ ,, બાબ્રુલાલ કોકરલાલ શાહ ૩૦ ,, માંગીલાલ એાકચંદ શાહ ૩૧ .. રસિકલાલ વી. પારેખ.

૨૦ વર્ષોથી વધુ સમયથી સભાને સેવા અર્પનાર.

એક્ષ એાફીસીએા સસ્યા

શ્રી ડાહ્યાભાઇ ક્કલદાસ જવેરી. ,, જગજીવનદાસ શીવલાલ શાહુ

,, કેશરીચંદ જેશીં ગલાલ શાહ

શ્રી રમણલાલ નગીનદાસ પરીખ

,, કું છલાલછ એસ. જૈન

,, રસિકભાઇ ખી. જવેરી.

''જિનશાસન રત્ન'' ભાગ બીજા અંગે

નિવેદન : મનાેગત

પરમપૂજ્યાપાદ, પ્રાતઃ સ્મરણીય યુગવીર આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજયવલ્લભ સૂરી શ્વરજી મહારાજ અને એમના શીલ-પ્રજ્ઞાની જીવન સ્પરી આરાધનાથી શાભતા વિશાળ સમુદાયે વિક્રમની વીસમી અને એકવીસમી સદીમાં ધર્મ રક્ષા, સંઘરક્ષા અને જ્ઞાનરક્ષાની પ્રવૃતિઓથી જે વિશિષ્ટ ફાળા આપ્યા છે તે અમૂલ્ય, ચિરસ્મરણીય અને વર્ત માન સમયના જૈન પરંપરાના ઇતિહાસમાં સાનેરી અક્ષરાથી અંકિત થઈ રહે એવા ભવ્ય છે.

શાંતિ, સમતા અને સરળતાના સરાવર, આદર્શ ગુરૂલકત પરમપૂજ્ય આચાર્ય મહારાજ શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરી શ્વરજી મહારાજ વર્ષમાન શ્રમણ-પર પરાના એક તેજસ્વી સૂરિપુંગવ હતા; સમયદર્શી આચાર્ય દેવ શ્રી વિજય વલ્લભસૂરી શ્વરજી મહારાજના અનન્ય સેવક અને સમર્થ પદ્ધર તરી કે, જૈન સંઘની ધર્મ ભાવનાને અને જૈન સમાજની શક્તિને ટકાવી રાખવા માટે જિંદગીના છેડા સુધી અવિરત પુરુષાર્થ કર્યો હતો.

આવા મહાન ઉપકારી મહાપુરૂષની જિંદગીભરની અવિરત, યશાજજવલ અને પ્રેરક કાર્ય વાહીની વિસ્તૃત સામગ્રી, જિન–શાસન રતન આચાર્ય શ્રી પ્રત્યે કૃતજ્ઞતાના વિનમ્ર ભાવ દર્શા–વવાની દિગ્ટથી, શ્રી આત્માનંદ જેન સભા-મું ખઇએ જાણીતા લેખક સૌજન્યમૃતિ શ્રી કુલચંદ હરીચંદ દોશી – મહુવાકર

પાસે લખાવીને "જિનશાસન રત્ન શાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીશ્વરજી-જીવન-પ્રભા" નામે ભાગ ૧લા સ વત ૨૦૩૩માં પ્રગટ કરેલ હતા.

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી પ્રત્યેની અનન્ય ગુરૂ-ભકિતથી પ્રેરાઇને બીજા ભાગ માટે અનેક પ્રેરક પ્રસંગા આલેખવાની ભાવના શ્રી મહુવાકરને જાગી અને શ્રી આત્માન દંજૈન સભા—મુંબઇએ બીજો ભાગ પ્રકાશિત કરવા માટે તૈયારી બતાવતા બીજોભાગ લખીને અમદાવાદમાં દર્શન પ્રિન્ટર્સ ને આ બુક છાપવા આપી અને પ્રિન્ટી ગનું કાર્ય ચાલુ હતું ત્યાં તાં. ૧૦ – ૫ – ૭૭ મુરાદાબાદમાં આંચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરિજ મહારાજ કાળધમે પામ્યા.

ં આચાર શ્રીના કાળધર્મ પછી બીજ લાગનું કામ લંબા– ણમાં પડેયું. મુરુબ્બી શ્રી કુલચંદલાઇનું સ્વાસ્થ્ય પણ બગડેયું અને પથારીમાં રહેવાની તેને કરજ પડી; આમ છતાં તેઓએ બીજા લાગ માટે કાળધર્મ સુધીના પ્રકરણા લખી આપ્યા.

લેખકની શ્રીની ઉંમર વધવા સાથે કાર્ય શકિત ઘટતી જતી હતી અને ગુરૂભકિતથી પ્રેરાઈ ને કેટલાક પ્રસંગા તેમની સૂચનાથી મેં લખી આપેલ હતા. એ પછી લેખક શ્રી મહુવાકર તા. ૪-૯-૧૯૮૪ના રાજ અવસાન પામ્યા અને બીજા ભાગને પૂર્ણ કરવા માટે ગુરૂદેવના અનન્ય ગુરૂભકત અને શ્રી આત્માન દ જૈન સભાના માનદ્દમંત્રી શ્રી ઉમેદમલજીએ આ કામ મને સાંખ્યું.

આ બીજો ભાગ અમદાવાદમાં છપાઈ રહ્યો હાય અમા અમદાવાદ ગયા તો છાપકામ પૂર્ણ થયાનું તેના માલિકે અમને જણાવ્યું અને ૩૨૮ પાનાની એક નકલ અમને આપી. તે દિવસામાં ગચ્છાધિપતિ આચાર્ય શ્રી વિજય ઈન્દ્રદિન્ન સૂરિશ્વરજી મહારાજ ચાર્તુ માસાર્થ અમદાવાદમાં બિરાજતા હતા. તેઓશ્રીએ અમને પ્રેરણા કરી કે આ બીજો ભાગ પૂરા જોઈ જાવ અને જે પ્રસંગા ખાકી રહી ગયા હાય તે લખી આપા.

યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભસૂરિજી મ.ની જન્મ શતાષ્દ્રી, અખિલ ભારતીય ધારણે મું બઈમાં ઉજવવાના નિર્ણય થતાં. આ અંગે નિમાયેલ સમિતિના સંચાલન અને કાર્ય માટે માનનીય શ્રી કાંતિલાલ ડી. કારાની ભલામણથી, મને આ કામ સાંપવામાં આવ્યું.

जिनशासनरत भागार्थ देवश्री विजय समुद्रसूरिल महान् शंज संवत २०२६मां मुंगई पधार्य अने श्री गिडील कैन उपाश्रयमां जिराकता हता. जन्म शताण्डी समितिना डामडाक माटे अवर-नवर पूज्य आयार्थ श्रीने मणवानुं यतां भूण निडटमां आववाना लाल मने मण्येत गुइदेवने अहुक नल्ड ध्री जेवा जाणवाना लाल मने मण्येत गुइदेवने अहुक नल्ड ध्री जेवा जाणवानुं अने केमनी शिडतका अने केमना सद्युण्तानुं सरणतानुं प्रलावशाणी तथा आहुलाह डारी दर्शन डरवानुं सांपड्युं. निडटमां आववाना आवा अवसर मणवाथी आयार्थ श्री प्रत्येनी मारी लिडतमां धण्ता वधारा थ्ये। हतो. मारा उपाय प्रदेश केमना प्रलावने डारणे लाग रलाना प्रडाशनमा लेण डशी महुवाडरने डायी सामधी पूरी पाडी हती अने आधी जान लाग माटे पण्च सामधी केडित डरवानी आ रीते मने अमूह्य तड मणी हती.

જિનશાસન રત્ન ભાગ બીજો બાઇન્ડીંગ થાય તે પહેલા • સાદ્યંત વાંચી ગયા. તેમાં અમૂક પ્રસંગા બરાબર ઉપસ્યા ન હતા અગર રહી ગયા હતા તે મેં લખી ને આપ્યા. તે દરમ્યાન કામ વિલ'બમાં પડતાં દર્શન પ્રિન્ટર્સ ના માલિકે છપાયેલ બધા કર્મા (પાના) મુંબઈ માેકલી આપ્યા. આ કર્મા જેયા તાે તેમાં પાના ૧૪૫ થી ૧૬૦ એક ફર્માના અધા જ કાગળા ઉધઇ કે વસ્સાદના કારણે ખરાઅ થઈ ગયેલા નીકળ્યા અને ૧૯૩ થી ર ૨૦૮ (એકફર્મી) પાના પ્રેસમાંથી આવેલા જ નહિ.

યાના ૧૪૫ થી ૧૬૦ પુનઃ છપાવ્યા પણ ૧૯૩ થી ૨૦૮ પાનાનું મૂળ લખાણ કે છપાયેલ એક પણ કાેપી અનેક પ્રયત્નાે છતાં મળી શકી નહિ, જેથી પૂજ્ય ગુરૂદેવની ડાયરી વાંચીને અનુસ'ધાન મેળવી આટલા પાના પુનઃ લખીને છાપેલ છે.

શ્રી જૈન શ્વેતામ્ખર કેાન્ફરન્સ અને બીજા કામામાં આ બાકીનું ક્રામ કરવામાં મારાથી પણ અસાધારણ વિલ'ખ થયેા છે. શ્રી ઉમેદમલજી જૈનની સતત માગણી અને કામ લેવાની નમ્રતાથી જ આ બીજો ભાગ પૂરાે થયેા છે તેથી આ અનન્ય ગુરૂભકતના અંતઃ કરણુ પૂર્વંક આભાર માનું છું.

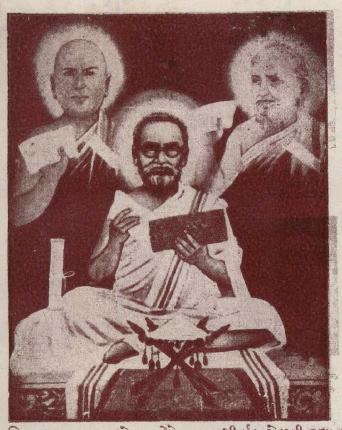
આ બીજા ભાગનું અધૂરૂં કાર્ય પૂર્ણું કરવા માટે મે. વિકટર પ્રેસના માલિક શ્રી નિલેષભાઇ અને પચંદ્ર શાહે પ્રેસની અનુકુળતા કરી આપવા સાથે આત્મીયતાથી આ કામ પુરૂં કરી આપેલ છે, તે બદલ તેઓના તથા શ્રી મહેશભાઇના આભારી છું.

અંતમાં, આ બીજો ભાગ ચાર વર્ષ પછી પૂરા થાય છે ત્યારે જિનશાસન રત્નને હૃદયથી વ'દના કરી મારૂ' આ કથન પુરું કરૂં છું.

સંવત ૨૦૪૧ તા. ૧૧–૯–૧૯૮૫ પ્રથમ પર્યુષણ.

નગીનદાસ જે શાહ-વાવડીકર

જિનશાસનરતન-બન્ને ગુરુદેવાના આશીર્વાદ મેળવી રહ્યાનું પ્રેરક દ્રશ્ય

आंचाये देव श्री मद् विजयानन्द स्रीइवरजी महाराअ

पजाब के शरी आचार्यदेव श्री मद् विजयतल्ल भ सूरी उपरजी महाराज

सन्दीय सन्त आचार्य देव भी ग्रहःविजय रामुद्र खुरीव्यस्जी महाराज

卐

वर्तमार मच्छाछिपति आचार्यदेव विजय हुन्द्र दिन्स सुरीइवरजी प्रहाराञ

धर्भ तालनुं भंगत द्रश्य : पू. विजयानं हसूरिक पू. विजय वद्मलसूरिक पू. जिनशासनरत अने वर्त भान गन्छाधिपति...

૧. બાેડેલીમાં ગુરુમૃતિ[°] મતિષ્ઠા

મથ્થેણ વંદામિ બાડેલીના સેવાપ્રિય સંચાલક ભાઇશ્રી કાન્તિભાઇએ વંદણ કરી. "ધર્મ'લાભ" આચાર્ય શ્રીએ ધર્મ-લાભ આપ્યા. "ગુરુવર્ય'! બાડેલીમાં પૂજ્યપાદ ન્યાયાલી-નિધિ જૈનાચાર્ય શ્રી મિજયાન દ સૂરી ધરજ મહારાજ તથા પંજાબ કેસરી આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લ ભસૂરિજ મહારાજની પ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા માટે આપશ્રીને પધારવા વિનંતિ કરવા આવ્યા છીએ." શ્રી કાન્તિલાઈ તથા બાડેલીના સંચાલકાએ વિનંતિ કરી.

"ભન્ને મૂર્તિઓ બાડેલી આવી ગઇ ?" આચાર્ય શ્રીએ પૂછ્યું.

''ઢાજી ! ખન્ને મૂર્તિ એમ બાર્ડેલી આવી મઈ છે અને ખન્ને ઘણી સુંદર છે."

''જહા સુખમ્! તમારી ભાવનાને તો માન આપતું નેઈશે. મુહ્ત કચારનું આપેલ છે?' આચાર શ્રીએ પૂછ્યું.

"સાહેળ! વૈશાખ સુદિ મંચમીનું મુહૂર્ત આવે છે. આપ મુનિમંડળ સહિત વહેલાસર પધારા." શ્રી કાન્તિ-ભાઈએ મુહૂર્તની સ્પષ્ટતા કરી.

''ભાગ્યશાળી! અહીં વડાેદરામાં એ સુંદર કાર્યા થયાં. એક તા સાધ્વી સંમેલન અને બીજું સામુદાયિક, ત્રણે સંપ્રદાયા તરફથી મહાવીરજયંતી." આચાર્યં શ્રીએ વડાેદરાનાં એ કાર્યાની વિગત જણાવી.

"ગુરુદેવ! સાધ્વી સંમેલન વિષે 'જૈન'માં વાંચ્યું હતું. ખરેખર એ તાે એક વિરલ અને અદિતીય પ્રસંગ બન્યાે કહેવાય. જો સાધ્વીસમાજ જ્ઞાન, ધ્યાન, વકતૃત્વ આદિની તાલીમ લઇ તૈયાર થાય તાે સ્ત્રીસમાજમાં નવી જાગૃતિ લાવી શકે. મહાવીરજયંતીનાે ત્રણે ફિરકાના સામુદાયિક સમારાહ પણ સમાજ માટે દર્ષાંતરૂપ ગણાશે."

શ્રી ક્રાન્તિભાઈએ **ખ**ન્ને પ્રસંગાને માટે આનંદ વ્યક્ત કર્યો.

ખાડેલીમાં એ મૂર્તિ ઓની પ્રતિષ્ઠા માટે વિનંતિ કરવા એાડેલીના સેવાપિય ભાઇશ્રી કાન્તિલાલભાઈ, શેઠ પાપટ-લાલભાઇ, શ્રી કેશરીચંદભાઇ તથા શ્રી રાઈચ દભાઈ આવ્યા હતા. તેઓની વિનર્તિના સ્વીકાર કર્યો.

આચાર શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી ધર મહારાજ, પંત્યાસ શ્રી જયવિજયજી મહારાજ આદિ સાધુસમુદાય વડાદરામાં દેઢ માસની સ્થિરતા કરી નવપદની એાળીની આરાધના કરાવીને તથા ધમ જાગૃતિ લાવીને ૨૭ એડિલ ૧૯૭૩ના વડાદરાથી વિદ્વાર કરી કેલનપુર, લીલાપુર, ડેલાઇ, વઢવાણા તથા બહાદ્દશ્પુર આદિ શ્રામામાં ધમ પ્રચાર કરતા કરતા

મહા સુદિ ૧૦ તા. ૨૧-૨-૭૩ સામવારે બાડેલી પધાર્યા. બાડેલીમાં આચાર્ય શ્રીનું સુદ્દર સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. મંદિરમાં ભગવાન મહાવીર સ્વામીની ભવ્ય પ્રતિમાનાં દર્શન કરીને આચાર્ય શ્રી તથા સુનિમંડળ ઉપાશ્રયમાં પધાર્યા. અનેક ભક્તજનાએ આવીને આચાર્ય શ્રીના દર્શનના લાભ લીધા. આચાર્ય શ્રીએ બધા દર્શનાથી એને ધર્મલાભ આપ્યા. વાસક્ષેપ કર્યા. જનતાના આનંદ અનુપમ હતા.

આ પ્રસંગે આસપાસનાં ગામાથી ભજનમાં ડળીએા અને લગભગ ૫૦૦ ભાઇબહેના દર્શાનાર્થ આવ્યાં હતાં.

શાંનતલાવડીના સરપંચ, જે કળીરપંથી છે, તેઓએ જૈનધમ[°]ના સ્વીકાર કર્યો.

ગુરુમૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા વૈશાખમાં હેાવાથી આપણા ચરિત્ર-નાયક તથા આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્નસૂરિ આદિ બાડેલીનાં પ્રાયઃ ૨૦–૨૫ ગામામાં ફર્યા. ગામાના દહેરાસરા, પાઠશાળા, ઉપાશ્રયા જોઇને આનંદ થયા. કેટલાક નવા જૈનધર્મમાં જોડાયા. લાકા સરળ પ્રકૃતિના અને લક્તિભાવવાળા છે.

વૈશાખ સુદિ પંચમી તા. ૭-૫-૭૩ ના રાજ શુભ મુહૂર્તમાં પરાપકારી ન્યાયાંભાનિધિ જૈનાચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયાન દસ્ત્રીશ્વરજી મહારાજ તથા અજ્ઞાનતિમિરતરણી કલિકાલકલ્પતરુ, પંજાબકેશરી આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસ્ત્રીશ્વરજી મહારાજની મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠાના સમારાહ આનં દપૂર્વ ક

આ બન્ને પ્રતિમાએ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી મહારાજની પ્રેરણાથી પ્રેરિત થઇને મુંબઇ નિવાસી શેઠશ્રી પાપટલાલ લીખાલાઇ તથા શ્રો કેશુરચંદ રાઇચંદ ઝવેરીએ બનાવરાવીને પાતાના હાથે સ્થાપિત કરી હતી.

પ્રતિષ્ઠાને સમયે સવારના ૧૮ અભિષેક કરવામાં આવ્યા હતા. અપારના આચાર્યંશ્રી વિજયવલ્લભસૂરિ રચિત પ્રદ્રાચર્યં પૂજા ભણાવવામાં આવી હતી. રાત્રિના ભક્તિગીતા થયાં હતાં.

વૈશાખ સુદિ સાતમના રાજ બાેડેલીના મંદિરની વર્ષ'ગાંડ હાેવાથી પૂજા ભણાવવામાં આવી હતી.

આ શુભ અવસર પર વર્ધમાન જૈન આશ્રમના ટ્રસ્ટી શેઠ રમણુલાલ નગીનદાસ, શેઠ પાેપટલાલ ભીખાભાઇ, શ્રી રૂપચંદ કૈશરીચંદ્ર, વડાેદરાથી શ્રી રમણુલાલ ચંદ્રલાલ, શ્રી શાંતિલાલ ઝવેરી વગેરે આવ્યા હતા.

ગૈશાખ સુદિ પહેલી તેરસના દિવસે સંકાન્તિ પર્વે હાલાથી પંજાબ, હરિયાણા, રાજસ્થાન, ઉત્તરપ્રદેશ, સુંબઇ, વડાદરા, સુરત આદિ શ્રામ, નગર તથા રાજ્યામાંથી માટી સંખ્યામાં ભક્તજન આવી પહોંચ્યા હતા.

આ દિવસે પન્યાસ શ્રીજયવિજયજી, મુનિ અમૃત-વિજયજી, તપસ્વી મુનિ નયચ'દ્રવિજયજી આદિ ધમ'પ્રચાર કરતાં કરતાં અહીં પધાર્યા હતા.

ખપારના લગભગ દોઢ વાગ્યે સ'ક્રાન્તિ કાર્ય'ક્રમ ્શરૂ થયેા. આ શુભ અવસર પર સ્થાનકવાસી મુનિરાજ શ્રીકાંતિઋષિ મહારાજ તેમ જ બીજાં સાધ્વીએ પણ પધાર્યાં હતાં. મુનિરાજ શ્રીકાંતિઋષિ મહારાજે માનવ-ભાવની દુર્લ ભાતાના વિષય પર પ્રવચન કર્યું હતું. પન્યાસ ્શ્રીજયવિજયજીએ બાેડેલી પર કરેલા ઉપકારાનું સ્મરણ કરાવ્યું. બાેડેલીનિવાસી શ્રી તારાચ'દભાઈ એ કહ્યું કે ગુરુદેવની કૃષાથી આજ ત્રણ લાખના ખર્ચે આ ભવ્ય મંદિરનું નિર્માણ થયું છે. સુંદર આશ્રમ તથા ધર્મશાળા પણ તૈયાર છે. વર્ધમાન જૈન આશ્રમ સુંદર રીતે ચાલી રહેલ છે. ચ્માત્માનંદ સભાના માનદ મંત્રી ગુરુભક્ત શ્રી રસિકલા**લ** કારાએ કહ્યું કે સ્વર્ગસ્થ મુનિશ્રી છનભદ્રવિજ્યછ મહારાજ-ના ઉપકારાથી પરમાર ક્ષત્રિયામાં આચાય વિજયેન્દ્ર-દિન્નસુરિજી તથા ૮–૧૦ મુનિસ્ત્નાે તૈયાર છે તે પરમાર ક્ષત્રિય ઉદ્ઘારક સભાનું પણ ગૌરવ છે.

હાશિયારપુરનિવાસી શ્રી શાંતિલાલજ નાહરે કાંગડા તીર્થ'ના ઇતિહાસ પર પ્રકાશ પાથરતાં કહ્યું કે કાંગડાના સરકારી કિલ્લામાં પ્રભુ ઋષભદેવની પ્રતિમા મળી આવી હતી. તેને હનુમાન માનીને લેાકા તેના ઉપર સિંદ્રર ચડાવતા રહ્યા તથા પૂજા કરતા રહ્યા. પછીથી પંજાબકેશરી શ્રીમદ્ વિજયવલ્લસસૂરીશ્વરજ મહારાજને તેના ખ્યાલ આવ્યા. તેઓ સમુદાયની સાથે ત્યાં ગયા અને સાબિત કર્યું કે આ પ્રતિમા ભગવાન ઋષભદેવની છે. સરકારે બીજાં

મ દિર બનાવરાવીને આ ઋષભદેવની પ્રતિમાની વિધિપૂર્વ'ક પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

આ પ્રસ[ે]ગે મુનિશ્રી યશાભદ્રવિજયજીએ સંતિકર, લઘુશાંતિ તથા માેટીશાંતિ સંભળાવી. શ્રહેય આચાર્ય'શ્રીએ વૃષભ સંક્રાન્ત સંભળાવી.

જયનાદાની સાથે સભા વિસર્જન થઈ. બાેડેલીમાં આન'દ આનંદ થઇ રહ્યો.

૧૫ મેના રાજ આપણા ચરિત્રનાયક આચાર્યશ્રી મુનિ-વરાની સાથે વિહાર કરીને હેલાઈ, સિનાર આદિ ગામ નગરામાં ધર્મ પ્રભાવના કરતા કરતા ચાતુર્માસ વહાદરામાં નિશ્ચિત થયેલ હોવાથી જેઠ માસમાં વહાદરા પદાર્યા.

ર. વડાદરામાં ધર્મ પ્રભાવના

યુગદ્રષ્ટા આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયવલ્લભસુરી ધરજ મહા-રાજના જવનધ્યેય અને તેમના સંદેશને પ્રસરાવવાના પ્રયત્ના વડાદરામાં ચાતુર્માસ માટે પધારેલ તેમના પદ્ધર આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી ધરજ કરી રહ્યા છે. સમાજ–ઉત્કર્ષ નાં કાર્યોના પ્રથમ સાેપાન તરીકે ગુરુદેવની જન્મભૂમિમાં 'શ્રી વિજયવલ્લભ જૈન હાૅસ્પિટલ' ઊભી કરવાના પ્રયત્નાે ચાલુ છે. આ માટે નગરભાગમાં વિશાળ જગ્યા લેવાનું પ્રાથમિક કાર્ય થઈ ગયું છે.

આ ફ'ડમાં મળેલ ધનરાશિથી એક હૉસ્પિટલનું નિર્માણ થશે આ કાર્ય'ને માટે રૂા. ૧૫ લાખની આવશ્યકતા જણાય છે.

જૈન સમાજના ધનકુએરા-કાનવીરા, જૈન ટ્રસ્ટો, ગુરુદેવના પંજાઅ, રાજસ્થાન, સૌરાષ્ટ્ર, ગુજરાત, મુંબર્ધ, મદ્રાસ ઍંગ્લાેર, કલકત્તા આદિના ગુરુલક્તાેને શ્રી વલ્લલ મેડિકલ કંડ સમિતિએ વિનંતિ કરી છે કે આ સ્મારક કંડમાં સહકાર આપીને સમાજના ઉત્કર્ષની લાવનાને મૂર્ત સ્વરૂપ આપીને પાતાની ગુરુલક્તિ દર્શાવે.

૧૦**૦૦**૧ રૂા. આપનાર સદ્દગૃહસ્થનું તૈલચિત્ર રાખ-વામાં આવશે

૫૦૦૧ રા. આપનાર સદ્**શ**હસ્થના હલેક એન્ડ વ્હાઇટ ફાેટા રાખવામાં આવશે.

૧૦૦૧ રૂા. આપનાર સદ્ગૃહસ્થનું નામ આરસની તખ્તીમાં અંકિત કરવામાં આવશે.

અષાડ સુંદિ ૧૧ બુધવારના રાજ આત્માનંદ જેન ઉપાશ્રયમાં પરમપૂજય આચાર્યં શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિ મહા-રાજની અધ્યક્ષતામાં પૂજ્યપાદ પ્રવર્તં ક ૧૦૦૮ શ્રી કાંતિ-વિજયજ મહારાજની પુષ્યતિથિ ઊજવવામાં આવી. શ્રી રમણભાઈ ઝવેરીએ પ્રવતકશ્રીના જીવન પર પ્રકાશ પાથર્યો. પન્યાસ ચંદનિવજયજ મહારાજે સ્તુતિ સંભળાવી. ગુરુદેવના ફાંટાનું પૂજન શ્રી હસમુખખહેને કર્યું. સર્વા શ્રી વાડીલાલ મગનલાલ વૈદ્ય, પંજાળી સાધ્વી પ્રિયદશેના- શ્રીજી, આચાર્ય વિજયકીતિ ચંદ્રસૂરિજી, મહારાજ પન્યા ક્ર જયવિજયજીએ આ પ્રસંગે પાતાના વિચારા કર્યા હતા. છેવટે આચાર્ય શ્રીએ મહાન પુરુષાના જીવન અને તેઓનાં કાર્યો પ્રત્યે અનુરાગ દર્શાવવા જણાવી સર્વ મંગળ કર્યું.

શ્રી મનમાહન પાર્ધાનાથના મંદિરમાં ઝવેરી ચંદુલાલ પુરુષાત્તમ તરફથી પૂજા ભણાવવામાં આવી તથા આંગીલાવના થયાં. અષાડ સુદ ૧૪ની આરાધનામાં આવાર્ય શ્રી તથા પન્યાસશ્રી જયવિજયજીનાં ત્યાપ્યાના થયાં. તેમાં ચાતુર્માસ દરમ્યાન લેવાતા નિયમાના ઉલ્લેખ કરેલ જપ, તપ, પૌષધ આદિ ધર્મ આરાધનાનાં કાર્યા વિશિષ્ટ રીતે થતાં હતાં. રાત્રિના પ્રતિક્રમણ બાદ પ્રભાવના થઈ હતી

તા. ૧૬–૭–૭૩ના રાજ વડાદરા સંક્રાન્તિના પુષ્ય પર્વ પર પંજાબ, દિલ્હી, મુંબઈ, આશ્રા, અંખાલા, અમદાવાદ, સુરત, હુણાવા, જયપુર, ઇંદાર, પૂના આદિ નગરાથી માેડી સંખ્યામાં લાઈએા આવ્યા હતા,

પ્રાત: લગભગ ૯ વાગ્યે આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી મહારાજ, પન્યાસ શ્રી ચંક્રનવિજયજી તથા પન્યાસ જયવિજ-યજી મહારાજની નિશ્રામાં સંક્રાન્તિ મહાતસવ ઉલ્લાસપૂર્વ ક

ઊજવવામાં આવ્યા. મુંબઈથી શ્રી આત્મવલ્લભ સાદડી જૈન-મંડળના ભાઈએા આવ્યા હતા. તેઓએ ગુરુદેવનાં ભજના —સ્તુતિની રમઝટ બાલાવી.

લુધિયાનાનિવાસી લાલા પારસદાસે શ્રી વર્ધ માન આત્મ-વલ્લભ મિશનના સંભંધી વિગતા જણાવી. દિલ્હીનિવાસી લાલા રતનચંદજી તથા શ્રી સત્યપાલજીએ ગુરુમહારાજનાં ભજના સંભળાવ્યાં. મુંબઇ નિવાસી શ્રી રસિકલાલ ઝવેરી તથા શ્રી રસિકલાલ કાશએ ગુરુમહારાજની સ્તુતિ સંભળાવી. સાધ્વી શ્રી પ્રિયદશેનાશ્રીજીએ પાતાની મધુર વાણીમાં મનનીય પ્રવચન કર્યું. સાધ્વીશ્રી નિર્મળાશ્રીજીએ ગુરુમહારાજની સ્તુતિ ગાઈ સંભળાવી. સાધ્વીમંડળ ભક્તિભાવપૂર્ણ ભજનાની રમઝડ બાલાવી. લાલા શાન્તિસ્વરૂપજીએ ગુરુમહારાજનું સુંદર ભજન ગાઈ સંભળાવ્યું.

અંતે આચાર્ય શ્રીએ પાતાની સુધાભરી વાણીમાં સુંદર પ્રવચન કર્યું. આલમુનિ ધર્મ ધુર ધરવિજયે સંતિકર, લઘુશાંતિ માટી શાંતિ સંભળાવી. આચાર્ય શ્રીએ માંગલિકપૂર્વ ક કર્ક શ્રા-વણ માસની સંક્રાન્તિનું નામ સંભળાવ્યું.

લગભગ ત્રણ કલાક પછી ગુરુદેવના જયનાદાે સાથે સંક્રાન્તિ મહાત્સવ પૂર્ણ થયાે. શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન મંડળ મુંબઇના ભાઈ એા તરફથી શ્રીફળની પ્રભાવના કરવામાં આવી.

અષાડ વાંદ્ર પાંચમના રાજ આચાર્યં શ્રીની નિશ્રામાં

શ્રી આત્માન દ જૈન ઉપાશ્રયમાં મહામ ગલકારી પાંચ પરમેષ્ઠી નવ લાખ નમસ્કાર મહામ ત્રની આરાધનાના કાર્ય ક્રમ રાખ-વામાં આવ્યા.

પન્યાસશ્રી જયવિજયજી મહારાજે સૂત્રવાંચનમાં વિપાક-સુત્ર અને નમસ્કાર મહામંત્રના મહિમા શરૂ કર્યો. સૂત્ર વહા-રાવવાની બાલી રા. ૩૦૦ ની થઇ અને નમસ્કારમાહાત્મ્યની બાલી રા. ૩૫૦ ની થઈ. બાલીના લાભ શેઠ ચંપકલાલ કેશરી-મલ સંઘવીએ લીધા. નવ લાખ નમસ્કાર મંત્રના જાપ અષાડ વિદ અમાસના રાજ શ્રીસંધ કરાવ્યા. પ્રભાવના થઇ.

મુનિરાજશ્રી નયચંદ્રવિજયજીને ૧૬ ઉપવાસના પચખાષ્ટ્ર લીધા. તેમની આગળ વધવાની ભાવના છે.

સાધ્વીશ્રી ગુણુપભાશ્રીના ૨૦ ઉપવાસ પૂરા થઈ ગયા છે. તેમની પણ આગળ વધવાની ઇચ્છા છે.

પન્યાસ જયવિજયછ તથા મુનિરાજ વસંતવિજયછ તથા મુનિરાજ જિતેન્દ્રવિજયછ તથા મુનિરાજશ્રી દીપવિજય-જીના વર્ષો તપ ચાલી રહ્યો છે.

વચ્ચે વચ્ચે છઠ-અઠમ પણ કરી લે છે. મુનિરાજ શ્રી દીપવિજયજએ અઠ્ઠાઇનાં પચખાણ લીધાં છે. તેમની પણ આગળ વધવાની ભાવના છે.

પરમ પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્ર સૂરિજી મહારાજની અધ્યક્ષતામાં સાધ્વીશ્રી અભયશ્રીજીની શિષ્યા સાધ્વીશ્રી

કલ્પગ્રાશ્રીજીની વડી દીક્ષા અષાડ સુદિ દશમના રાજ આત્માન દ જૈન ઉપાશ્રય વડાેદરામાં થઇ. દીક્ષા કાર્ય ક્રમ પન્યાસ શ્રી ચંદન-વિજયજી મહારાજે કરાવ્યાે,

આચાર્ય શ્રી કીતિઅંદ્રસૂરિ તથા પન્યાસશ્રી જયવિજયજીએ નવદીક્ષિતાને ત્યાગ તથા તપના ઉપદેશ આપ્યા. આચાર્ય શ્રીએ માંગલિક સંભળાવ્યું.

સમાજનિર્માતા—વિદ્યાર્થી

આજના વિદ્યાર્થી ભાવષ્યના સમાજના નિર્માતા છે. જો તેને સુસંસ્કારી અને ધર્મિષ્ઠ ખનાવીશું તેા સમાજ પણ સુખ-શાન્તિમય ભનશે.

તે માટે આપણા બાળકોના આત્માના ઉદ્ધાર કરવાવાળી ધાર્મિક શિક્ષા તથા નીતિધર્મ યુક્ત વ્યવહારમાં દક્ષ બનાવવા-વાળી વ્યાવહારિક શિક્ષા આપે.

જગ્યાએ જગ્યાએ વિદ્યાલય, મહાવિદ્યાલય (કૉલેજ), પાઠ-શાળાએ તેમ જ પુસ્તકાલયા સ્થાપિત કરો.

विજयवस्त्रसम्ब

3. મહાન તપસ્યાએાથી ધન્ય બનેલ વડાદરા શહેર

શાંતમૂંત આચાર શ્રી વિજયસમુદ્રસ્રીશ્વરજ સમુદાય સાથે વડોદરા ચાતુર્માસ માટે પધાર્યા છે ત્યારથી વડોદરા ધર્મ- પ્રભાવનાથી ગાજ રહ્યું છે. પૂ. આચાર શ્રી વયાવૃદ્ધ અતુ-યાગાર્ય પન્યાસશ્રી નેમવિજયજી, પન્યાસશ્રી ચંદનવિજયજી, પન્યાસશ્રી જયવિજયજી આદિ ઠાણા ૧ કની નિશ્રામાં વડોદરા નાની શેરીના ઉપાશ્રયમાં પર્વાધરાજ પર્યુ પણની આરાધના અપૂર્વ રીતે થયેલ છે. વડે દરામાં સાધ્વીસમુદાય ૪૭ ઠાણા બિરાજે છે. આથી અહેનામાં અપૂર્વ જાગૃતિ આવેલ છે.

તપસ્યાઓ તો અભૂતપૂર્વ થયેલ છે અને તપસ્યાના વિક્રમ થયેા જણાય છે. શ્રી રમણલાલ ચંદુલાલ ઝવેરી તથા શ્રી વાડીલાલભાઇ વૈદ્ય તો કહે છે કે વડાદરાના ઇતિહાસમાં આવી તપશ્ચર્યાઓ પહેલી વખત થાય છે અને વડાદરા ધન્ય ધન્ય ખની ગયું છે.

સંવતત્સરીના દિવસે ૩૦૦ લાઈ એ એ પૌષધ કર્યા હતા. આઠે દિવસ વ્યાખ્યાનામાં માટી સંખ્યામાં લાઈબહેનાએ લાલ લીધા હતા.

પર્યુ ષણ કરવા માટે પંજાબ, મુંબઈ, રાજસ્થાન,

પાલીતાણાથી ભાવિકાે ખાસ આચાર્ય શ્રીની નિશ્રામાં આશધના કરવા આવ્યાં હતાં. તે બધાંની સગવડ શ્રીસ ઘે કરી હતી.

૧૪ પહેારી **પૌ**ષધમાં પર ભાઈ એા હતા. તેમાં એક ૩ાા વર્ષના હિતેશ રજનીકાન્તે પણ આઠે દિવસ એકાસણા કરી ૧૪ પહેારી પૌષધ વિધિપૃષ્ધ આનંદથી કર્યો હતા. આ પર પાષાતીઓમાં **૧૫** ભાઇએાએ અઠ્ઠાઇ કરી હતી.

મહાન તપસ્યાની યાદી

४१	ઉપવાસ	મુનિશ્રી ન	યચ'દ્ર(વજયજી મહા રાજ
ય૧	97	સાધ્વીશ્રી	અમિ તગુ દ્યા શ્રીજી
૪૫	,,	"	ગુ ણ પ્રભાશ્રીજી
39	,,	,,	પ્રમિતગુણાશ્રીજી
માસક્ષમણુ		,,	નયપ્રજ્ઞાશ્રીજી
	,,	> >	વિપુલ યશાશ્રીજી
	"	"	મૃદુતાશ્રીછ
१९	ઉપવાસ :	,,	ધમ [°] જ્ઞાશ્રીજી
,,	,,	,,	જસવ'તશ્રીજી
, ,	"	27	સમયજ્ઞાશ્રીજી
>>	,,	,,	પદ્મયશા શ્રીજી
૧ ૫	,,	, ,	જિ તેજ્ઞાશ્રીજી
,,	,,	29	દિ બ્યયશાશ્રીજી
E	> >	"	ય શાભદ્રાશ્રી જી
અઠ્ઠા	· ,,	> >	યશકીતિ'શ્રીજી

આ સિવાય પન્યાસજ જયવિજયજ મહારાજના વધી તપ મૃતિશ્રી વસંતવિજયજ વધી તપમાં વર્ષાવાસની સમાપ્તિ સુધી છઠના પારણાં સાથે મૃતિ જિતેન્દ્રવિજયજ મહારાજ વધી તપની આરાધના કરે છે.

આ પ્રમાણે તપશ્ચર્યાએા થઈ હતી. ભાઇબહેનામાં અનેક તપસ્યાએા થયેલી છે.

શ્રી કલ્પસ્ત્રના વરઘાડા ચૌદશના દિવસે નીકળેલ, જે નવાબજાર, માંડવી બજાર, ઘાંડયાળી પાળ થઇ ઉપાશ્રયે આવ્યા હતા. શ્રી કેસરીચંદ સાંકળચદ ઝવેરીએ ઘાંડિયા પારણાના લાભ લઈ રાત્રિજગા, પ્રભાવના કરી હતી.

ખારસાસૂત્ર ખાલમુનિ શ્રો નિત્યાન દિવજયજીએ શુદ્ધ ઉચ્ચારપૂર્વ ક વાંચેલ હતું. આથી શ્રીસ ઘમાં આનં દની લહેર લહેરાણી. કેટલાયે ભાગ્યશાળીઓએ કામળી વહારાવવાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરી પણ ચાતુર્માસ હાવાથી તે શક્ય ન હાવાથી રૂપિયા પ૧–૫૧ આપવા જણાવ્યું. જેના મુનિશ્રી ઉચિત સમજે તે રીતે ઉપયોગ કરાવી શકશે,

આથી બીજા લેકોએ પણ લાભ લીધા હતા. તપરની-ઓનાં પારણાં શ્રી ચંદુલાલ પ્રભુદાસ વડતાલવાળાએ રા. ૩૭૦૧) ની બાલી બાલીને લાભ લીધા હતા. ૨૦૦ ઉપરાંત તપસ્વી-એાના પારણા પ્રસંગે આચાર્યંશ્રી તથા કોઠીપાળથી આચાર્યં શ્રી કીર્તિ ચંદસ્રી ધરજી મહારાજ આદિ ઠાણા વાડીમાં પધાર્યાં હતા.

પૂ સાધુ-સાપ્વીઓને પારણા કરાવવા માટે વહારાવવાના લાલ રા. પ૦૧) બાલીને શ્રી શાંતિચંદ્ર કેશરીચંદ ઝવેરીએ લીધા હતા. પાતાના આંગણ મંડપ બાંધી બેન્ડ સાથે સંઘને નિમંત્રી લાલ લીધા હતા. આ પ્રસંગે તપસ્યાના મહિમા વિષે પન્યાસ શ્રી જયવિજયજી મહારાજે વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું.

તપસ્વીઓના સામુદાયિક વરઘાડા ત્રીજના દિવસે તથા અક્ષયનિધ તપના વરઘાડા છઠના દિવસે ભવ્ય રીતે શેઠ વરદીચંદ અનરાજજી વાસણુવાળા તરફથી ક્રાહવામાં આવ્યા હતા.

પર્યુ 'ષણ પવ'માં આટલી માટી તપસ્યાએ વડાદરાના ઇતિહાસમાં પ્રથમ વાર થઇ હતી આમ આચાર્ય શ્રીની નિશ્રામાં તપાદિ કાર્યો અપૂર્વ રીતે થયાં હતાં.

વડાેદરામાં સંક્રાન્તિ મહાેત્સવ

યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસ્રરીશ્વરજી મહારાજના પદ્ધર પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ તથા પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયકીર્તિ ચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજની શુભ નિશ્રામાં વડાંદરામાં જાની શેરીના શ્રી આત્માનંદ જૈના ઉપાશ્રયમાં રિવવાર તા. ૧ ६ – ६ – ૭૩ ના રાજ સંક્રાન્તિ મહાત્સવના કાર્યક્રમ ચાજવામાં આવ્યો હતા. આ પ્રસંગે પંજાળથી છે ખસમાં ભાઇખહેના આવ્યાં હતાં. તેમ જ દિલ્હી, પૂના, મુંબઇ, રાજસ્થાન, ઇંદાર વગેરે શહેરાથી સંક્રાન્તિ પસંગે લગભગ ૨૫૦ જેટલા ભાઇખહેના આવ્યાં હતાં. આ પ્રસંગે આગ્રાથી પધારેલ ગુરુભક્ત વચાવૃદ્ધ શ્રી કપૂરચંદજી જૈને વડાંદરાની પુષ્ય ભૂમિમાં પૂ. ગુરુદેવ શ્રી વિજયવલ્લભ-સૂરીજી મહારાજનું ગુરુમંદિર ખનાવવા અપીલ કરી હતી. અને આગ્રાર્યં શ્રી આદિમુનિ ભગવતાને પંજાબ તરફ વિહાર કરવા વિનંતિ કરી હતી.

સાથે શાસનસગ્રાટ આચાર્ય શ્રી વિજય નેમિસૂરીશ્વરજી મહારાજના પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયકીર્તિ ચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજને પણ પંજાબની ભૂમિમાં પધારી જૈનધર્મ ના પ્રચાર કરવા હાર્દિક ભાવના વ્યક્ત કરી. આચાર્ય શ્રી કીર્તિ ચંદ્ર સૂરીશ્વરજીએ ઉપકારી ગુરુદેવનું ગુરુદેવનું ગુરુમ દિર બનાવવા ભક્તોને અનુરાધ કર્યો હતા. સાથે પંજાબ તરફ વિહાર કરવા તેઓના પૂ. ગુરુદેવની સંમાત મેળવવા જાણાવ્યું હતું.

શ્રી રામરતનજી કેાચરે પૂ. ગુરુદેવે કરેલા ઉપકારાની યાદ આપી જૈન સમાજની એકતા માટે તેમ જ ભગવાન મહાવીરની ૨૫૦૦મા નિર્વાદ્ય મહાત્સવની ઉજવણી રાષ્ટ્રીય સ્તરે સંયુક્ત રીતે ઉજવા અનુરાધ કર્યો હતા. સાધ્વીશ્રી- પ્રિયદર્શના શ્રીજીએ ઉપદેશાત્મક પ્રવચન કર્યું હતું. સાધ્વીશ્રી નિર્મળા શ્રીજીએ પૂ. ગુરુદેવની દીક્ષા-ભૂમિ રાધન પુરમાં ગુરુમંદિર માટે કાર્ય ચાલી રહ્યાનું જણાવી વહાદરામાં ગુરુમંદિર થવું જોઈએ તે માટે પ્રેરણા આપી હતી.

શ્રી શાંતિચંદ્ર ઝવેરીએ વિજયવલ્લભ હારિપટલની ચાજના સાકાર સ્ત્રફય લઈ રહેલ છે અને તે માટે વિશાળ જમીન લેવાયાનું તથા તે માટે નિધિ એકત્ર કરવાનું કામ ચાલી રહેલ છે, તેની વિગતા આપી હતી. આ પ્રમુંગે હારિપટલના ફંડમાં વધારા થયા હતા. શ્રી ફૂલચંદજ જૈન પંજાબીએ પણ આ અંગે પુષ્ટિ આપતું પ્રવચન કર્યું હતું. શ્રી ઠાકારભાઈએ યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસ્ત્રીશ્વરજ મહારાજની સ્વર્ગારાહણતિથિના વિશિષ્ટ કાર્ય-ક્રમની વિગતા આપી હતી. આ પ્રસંગે પધારવા સોને નિમંત્રણ આપ્યું હતું.

મુંબર્ધથી પધારેલ શ્રી રસિકલાલ કાેરા તથા પૂ. સાધ્વીશ્રી જસવંતશ્રીજીએ પ્રાસંગિક પ્રવચન કર્યું હતું.

શ્રી રઘુવીર જૈન, આગ્રાવાળા શ્રી દેવરાજજી તથા શ્રી સત્યપાલજી જૈને ગુરુભક્તિનાં ગીતા ગાઈ શ્રોતાજનાને મંત્રમુગ્ધ કરી દીધાં હતા.

- સંક્રાંન્તિ પ્રસંગે સતિકરં, લઘુશાંતિ તથા માટી શાંતિ આળમુનિ ધર્મ ધુરંધરવિજયે સંભળાવ્યા હતા. દેલ્લે આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસ્**ઢ**વ**્યા પ્ર**

ક્ષમાપના કરી, વડાદરા સંઘના કાર્ય કરાની ભાવના અને ઉલ્લાસની અનુમાદના કરી હતી. સંઘે વિજયવલ્લભ હૉસ્પિટલ માટે જે ચાજના કરી છે અને તેને સફળ બનાવવા માટે ભારે જહેમત ઉઠાવી રહ્યા છે તે માટે ધન્યવાદ આપ્યા હતા. સંક્રાંતિ સંભળાવી માંગલિક સંભળાવ્યું હતું. સભાનું સંચાલન શ્રી રસિકલાલ છગનલાલ શાહે કર્યું હતું.

જયનાદો વચ્ચે સભા પૂર્ણ થઈ હતી. આ પ્રસંગે આવનાર મહેમાનાની સંઘપૂજા તથા ભક્તિ શ્રીસંધે કરીને લાભ લીધા હતા.

ા. પુણ્યતિથિ**ની** ભવ્ય ઉજવણી

આપણા ચરિત્રનાયક શ્રી શાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી શ્વરજી મહારાજ આદિ વિશાળ સાધુ- સ. ધ્વીની નિશ્રામાં વહાદરામાં યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજય- વલ્લભસૂરી શ્વરજી મહારાજની સ્વર્ગા રાહેણુ પુષ્ટ્યતિથિ પ્રસંગે તેમ જ પર્યુ પણપર્વમાં થયેલ મહાન તપશ્ચર્યા નિમિત્તે શ્રી દાદા પાર્ધ નાયજી દહેરાસરમાં અઠ્ઠાઈ મહા- તસવ સહિત ખૃહત્ સિદ્ધ ચક્રપૂજન શ્રી સંઘ તરફથી યાજ- વામાં આવ્યું હતું.

આ સિદ્ધચક્રપૂજનમાં તા. ૧૭-૯-૭૩ થી તા. ૧૪-૯-૭૩ સુધી હરહંમેશ વિવિધ પૂજા લેણાવવામાં આવી હતી. ૨૧-૯-૭૩ના રાજ ખૃહત્ સિદ્ધચક્રપૂજન પૂ. સાધુ-સાધ્યીની તપશ્ચર્યાના ઉપલક્ષમાં ડેલાઈનગરનિવાસી શ્રી મફતલાલભાઈ તથા તેમની મંડળીએ કરાવ્યું હતું.

રર-૯-૭૩ના રાજ શ્રી આત્માન દ જૈન ઉપાશ્રયથી જૂલ્સ નીકત્યું હતું તે લહેરીપુરા, જ્યુખિલી ખાગ, નવા ભૂજાર થઇ ને દાદા પાર્શ્વનાથ મંદિરમાં પૂર્ થયું હતું.

આ પ્રસંગે જુદી જુદી સંગીતમાં ડળીઓએ ભક્તિ-ભજના તથા વિવિધ કાર્યક્રમાં ચાજને શ્રાતાઓને આનંદિત કર્યા હતા. ભાદરવા વદ ૧૧ તા. ૨૨-૯-૭૩ના રાજ ગુરુદેવના ગુણાનુવાદની સભા નિમિત્તે પૂ. ગુરુદેવના ફાટા સાથેના ભવ્ય વરઘાડા ચઢાવવામાં આવ્યા હતા. જાની શેરીના પટાગણમાં અધાવેલ ભવ્ય મંડપમાં સભા ચાજવામાં આવી હતી. મંગલાચરણ ખાદ શ્રી વલ્લન મહિલા સમાજની ખાળાએ સ્વાગતગીત તથા શ્રી કાન્તિલાલભાઇની ગુરુ-સ્તુતિ પછી પન્યાસ શ્રી જયાન દવિજયજીના પ્રારંભિક પ્રવચનથી આજની સભાની શરૂઆત થઈ હતી.

શ્રી આત્મવલ્લભ સેવા મંડળ-સાદડીના મુંબઈ શાખાના સ્વયંસેવકાએ ગુરુભક્તિનું ગીત રજૂ કરી સૌને પ્રભાવિત કર્યા હતા.

આચાર્ય શ્રી વિજયકી તિ ચંદ્રસૂરી શ્વરજી મહારાજે યુગવીર આચાર્ય શ્રીના ગુણાનુવાદ કરવા સાથે ઉપદેશા-મૃતનું પાન કરાવ્યું હતું.

વડાદરા શહેરના મેયર શ્રી લિલિતભાઇ પટેલે પાતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું કે શ્રી વિજયવલ્લભસૂરિજી આ ભૂમિમાં જન્મ્યા તેનું અમને ગૌરવ છે. આવા સંતાના આશીર્વાદથી ભારત દેશ દુનિયામાં આગવી પ્રતિભા જાળવી રહેલ છે. શ્રી પ્રદ્યુ-નકુમાર વકીલે કેળવણી અને ધાર્મિક સંસ્કારાની જરૂરિયાત ઉપર ભાર મૂક્યો હતા.

અનન્ય ગુરુભકત શ્રી કુલચંદલાઈ શામછલાઈ મુંબઈથી ખાસ પધારેલા અને તેમણે જૈન સમાજમાં એકતા,

મધ્યમ વર્ગ નાે ઉત્કર્ષ અને કેળવણી માટે કરેલાં આચાર્ય શ્રી ના કાર્યોની ઝાંખી કરાવી ભાવભીની અંજલિ અર્પા હતી.

વડાદરામાં પૂ. ગુરુદેવના શતાખ્દી સ્મારકરૂપે જૈન હાસ્પિટલ સ્થાપવાનું નક્કી થયેલ હાઈ તેના આગેવાન ડૉ. આનંદીલાલ કાંઠારીએ આ માટે ફંડની યાજના સમજાતી ફંડ માટે અપીલ કરી હતી. આ પ્રસંગે શ્રી ચંપાલાલ કેશરીમલ સંઘનીએ હાસ્પિટલમાં જરૂરી કાપઠ મફત પૂરું પાડવા જાહેર કર્યું હતું.

ગુરુદેવની જન્મભૂમિમાં હાેરિપટલની સ્થાપના માટે વડાદરા શ્રીસંઘના ઉત્સાહ અનેરા છે. ઝવેરી શાંતિલાલ ભગુભાઈ તે માટે ખૂબ રસ લઈ રહ્યા છે. તેઓ આ માટે આગેવાનીભર્યો ભાગ લે છે. આચાર્ય શ્રીએ તેમને મંગળ આશીર્વાદ આપ્યા છે કે તમારી તમનના અને ભાવનાથી હાેરિપટલ થશે અને ગુરુદેવનું નામ અમર થઈ જશે.

ઇંદોરથી પધારેલા શ્રી રતનચંદ કાંઠારીએ જણાવ્યું કે આપણા પંજાબકેસરી ગુરુદેવે ૬૮ વર્ષના લાંબા સાધુ- જીવનમાં જૈન સમાજના ઉત્કર્ષ અને કલ્યાણ માટે તથા શિક્ષણના પ્રચાર માટે અવિરત કાર્ય કર્યું છે. હવે તેમના સ્પધ્રાં કાર્યોને પૂરા કરવાની આપણી સૌની ક્રજ છે. સુખ્ય વકતા તરીકે દિલ્હીથી પધારેલ પ્રાે. રામકુમાર જૈન એમ. એ. એ પાતાના વકતવ્યમાં પૂ. શ્રી વિજયવલ્લલન સૂરિજને લાવ લરી આંજલે આપતાં જણાવ્યું કે—

પંજાબને કર્મ ભૂમિ બનાવી પંજાબના જૈન-જૈનેતરાને નવું જિનનદર્શન આપ્યું. વધુમાં તેમણે જણાવ્યું કે ભગવાન મહાવીરની ૨૫૦૦મી નિર્વાણ શતાપ્દીના જૈન સમાજે પૂરેપૂરા લાભ ઉઠાવવા જોઈએ. આવા સમય વારંવાર આવતા નથી. ભગવન મહાવીરના અહિંસાના સંદેશ જગતનાં ચાકમાં મૂકવાના આ સાનેરી અવસર છે. કલ-કત્તાથી પધારેલા શ્રી ઋષભચંદજ ડાગાએ પૂ. ગુરુદેવના જ્યન અને કાર્ય ઉપર વેધક પ્રકાશ પાડયો હતો.

પૂ. મુનિશ્રી ચંદ્રોદય વિજયજીએ ગુણાનુવાદ કરતાં જણાવેલ કે ધર્મ ક્ષેત્રમાં શ્રી વિજયવદ્ધભ અને રાજકીય ક્ષેત્રમાં શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ અન્ને કાન્તિકારી ડગલું ભરનાર મહાનુભાવા હતા. સાધુસમુદાયમાં ખાદીની પહેલ કરી સ્વદેશીની ભાવનાએ ગુરુવરે જાગૃત કરી હતી.

લાઉડરપીકર વાપરવાની છૂટ દ્વારા કાંતિકારી દારવણી આપી હતી. ધર્મ ક્ષેત્રમાં અને શિક્ષણક્ષેત્રમાં પૂ ગુરુદેવે કાંતિકારી શરૂઆત કરીને જૈનસમાજને જાગત કર્યા હતા. આપણા ચરિત્રનાયક પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી મહારાજે સમીક્ષા કરતાં જૈન સમાજના સમુત્કર્ય માટે ધગશપૂર્વ ક કાર્ય કરવા, ગુરુદેવનાં અધૂરાં સ્વપ્ના પૂરાં કરવા ને અહિંસામૂર્તિ જગતવત્સલ લગવાન મહાવીરના નિર્વાણ મહાત્સવ શાનદાર રીતે જગતભરમાં ઊજવવા અને અહિંસાના ગગનભેદી સંદેશ રાષ્ટ્રે રાષ્ટ્રે અને પ્રજાએ પ્રજામાં પહોંચાડવા કાર્ય કરવા અનુરાધ કર્યો હતો.

મધુર મધુર સંગીતમય વાતાવરણમાં આજના ભવ્ય સમારંમ પૂરા થયા હતા. શ્રી શાંતિલાલ ગાંધીએ આ માર વ્યકત કર્યો હતા. બપારના પૂ. આચાર્ય ભગવંત રચિત અન્દ્રપ્રકારી પૂજા કલકત્તાનિવાસી, ગુરુભકત શ્રી રિષમ ચંદ્રજી ડાગાએ સમારાહપૂર્વક ભણાવી સેકડે ભાઈ બહેનાએ લામ લીધા રાત્રિના ભાવના થઈ. બન્ને સમયે ઉપાશ્રય ચિકાર ભરાયા હતા.

वडाहराना छति दासमां प्रथम वार तमाम हिरकाना ઉपक्रमे ता. २3-६-७३ ना राज क्षमापना संमेलन श्री आत्मानंह कैन उपाश्रयमां ये ज्वामां आव्युं दुतुं. आ प्रसंगे आयार्थ श्री विजयसमुद्रस्रिक, आयार्थ श्री विजयक्षीति यंद्रस्रिक, स्थानवासी महासती श्री वासंती देवी तेन क त्रहें हिरकाना कार्यं करें। उपस्थित रह्या हता.

આ પ્રસંગે ખતમખામણાનું મહત્વ તથા તેની ભાવના કેળવવા ઉપરાકત મહારાજ સાહેઓ તથા પ્રા. રામકુમાર જૈન, સાધ્વીજ પ્રિયદર્શનાશ્રીજ આદિએ અનુરોધ કર્યો હતો.

કલ્યાણકારી માર્ગની મંગળભાવના સહ સૌ વીખ-રાયાં હતાં.

હૉસ્પિટલનું ખાત મુહુર્ત

पूळ्यपाइ पंजाभिक्षेसरी युगदेष्टा समयज्ञ आवार्यश्री विજयवब्द्धलसूरिळानी જનમભૂમિ વડોદરા-વડેહરાના સંઘ ઉપર ગુરુદેવના મંગળ આશિર્વાદ હતા જ. પૂજ્યપાદ ન્યાયાંભાનિધિ આચાર્ય શ્રી આત્મારામજ ગુરુભગવંતના શતાખ્દી મહાત્સવ વડોદરામાં શાનદાર રીતે ઉજવાયા હતા. આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસૂરિજીના શતાખ્દી મહાત્સવ મુંબઈમાં અનુપમ રીતે ઉજવાયા અને તે યાદગાર અની ગયા.

વડાદરાના શ્રી સંઘની ભાવના ગુરુદેવનું અમર સ્મા-રક કરવાની હતી અને ઉત્સાહી ગુરુભક્તોએ વડાદરામાં 'વિજયવલ્લભ હાસ્પિટલ' કરવા નિર્ણય કર્યા. આપણા શાંતમૂર્તિ આચાર્યશ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી મહારાજતા આશીર્વાદ મહ્યા. ફંડની શરુઆત થઈ. સૌથી પહેલાં જગ્યા મેળવવા પ્રયાસા શરુ થયા, સદ્ભાગ્યે નજર બાગની જગ્યા મળી ગઈ અને તે માટે સરકારી મંજૂરી પણ મળી ગઈ. સંઘમાં આનંદ આનંદ થઈ રહ્યો.

આ હાસ્પિટલનું ખાત મુહુર્ત શનિવાર તા. ૧–૧૨–૭૩ના રાજ ગુરૂલકત શેઠ શ્રી ચંપાલાલ કેશરી-ં મલ સંઘવીના વરદ હસ્તે કરવામાં આવ્યું.

શાંતમૃતિ પૂ. આગાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિછ-શિષ્ય પરિવાર સાથે તેમ જ આગાર્ય વિજયકી તિ ચંદ્ર-સૂરિજી આદિની નિશ્રામાં આ ખાત મુહુર્ત'ની વિધિ કર-વામાં આવી.

વડાદરાના નામાંકિત ડાકટર શ્રી શાંતિલાલ શાહ, શ્રી પન્નાલાલ વૈદ વગેરેએ હાેરિપટલના કાર્યમાં પાેેેેેેેેેેે પાેે તથા સાથી ઢાંકટરાના સંપૂર્ણ સહકારની આ પ્રસંગે ખાતરી આપી.

પૂ આચાર્યશ્રીએ આ માનવતા લક્ષી યાજના પાર પાડવા વડાદરા સંઘને જવાબદારીપૂર્વંક ઉત્સાહ પૂર્વંક કામ કરવા અનુરાધ કર્યો આ કીર્તિ ચંદ્રસૂરિજી તથા ગુરુભકત શ્રી શાંતિલાલ ઝવેરીએ પાસ'ગિક વંક્તવ્ય કર્યું.

શ્રી ચંપાલાલજી સંઘવીએ આજના પ્રસંગે પાતાના તરકુથી રૂ. ૨,૫૦૧, જાહેર કર્યા અને ભક્તિમાવપૂર્વક સહકાર આપવા જણાવ્યું.

ાનાઇ હતી આ ગુરુદેવના ચિરસ્મરણીય સ્મારક માટે મુક્કરાત મહારાષ્ટ-રાજસ્થાન પંજાબના ગુરુભક્તો દાનુના એરણ વહેવડાવે એવી ભાવના પૂ. આચાર્ય શ્રીએ ક્રિકેટનો વેગ આપવા પ્રેરણા આપ્ત

૭. ગ્રંથ પ્રકાશન સમારંભ

જૈન સમાજના અગ્રગણ્ય નામાંકિત ઉદ્યોગપતિ શ્રીમાન કરતુરભાઇએ આપણા ચારિત્ર નાયક આચાર્ય શ્રીને અમદાવાદ પધારવા વિનંતી કરી હતી. વડાદરાના સંઘે ભવ્ય વિદાય આપી. વિદાય સંદેશમાં આચાર્ય શ્રીએ જણાવ્યું કે વડાદરા શ્રીસંઘની ગુરુભક્તિ અનુપમ છે આ હારિપટલએ ગુરુદેવનું ચિરસ્મરણીય સમારક થશે. શ્રીસંઘના ભાઇ—અહેનાએ કૂલ નહિ ને ફૂલની પાંખડી આપવાની છે. હારિપટલ સમિતિ ખૂબ ઉત્સાહથી કાર્ય કરશે તા દાનની વર્ષા થશે અને ઉદ્ઘાટન સમાર ભ ઉલ્લાસપૂર્વ ક

અમદાવાદે આચાર્ય શ્રીનું ભવ્ય સ્વાગત કર્યું. આ પ્રસંગે પંજાબથી ઘણા ભાઈ–અહેના દર્શનાર્થ આવેલા તેઓએ ભક્તિ ભજનાથી વાતાવરણ ભક્તિભર્યું કરી દીધું•

ભાવનગરથી શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાએ પ્રસિદ્ધ કરેલ આગળ પ્રભાકર મુનિશ્રી પુષ્યવિજયજીના શ્રદ્ધાં-જિલ વિશેષાંક તેમ જ શ્રી શાકટાયનાચાર્યે ટીકા સાથે રચેલ અને જાણીતા વિદ્વાન મુનિરતન શ્રી જં ખુવિજયજી મહારજે સંશોધિત કરેલ 'સ્રી નિર્વાણ કેવલ મુક્તિ પ્રક-

રણ ' આ છે શંશાના ઉદ્ઘાટન સમારંભ પૂ. આચારે શ્રી વિજયસમુદ્રસ્રિજીની નિશ્રામાં તા. દ-૧-૭૪ ના રાજ અમદાવાદ શ્રી ઉજમક્ઇની ધર્મશાળામાં ચાજવામાં આવ્યા હતા. આ સમારંભમાં ચતુર્વિધ સંઘ સારી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. તેમ જ મુંબઇ, વડાદરા, કપડવંજ, રાધનપુર, ભાવનગર, પાટ્ય વગેરે સ્થાનાના ભાવિકજના સારી સંખ્યામાં આવ્યા હતા.

પૂ. આચાર શ્રીના મંગલાચરણ અને બહેનાની સ્તુતિ—પ્રાર્થના જ્ઞાનપદ પૂજા ખાદ શ્રી જૈન આત્માન દ સભાના ઉપપ્રમુખ શ્રી ગુલાબચંદ લલ્લુબાઈ શાહે સૌને ભાવ ભર્યો આવકાર આપ્યા હતા. આ પ્રસંગ પૂ. આચાર્ય-શ્રીની સાનિધ્યમાં યાજ શકાયા તે માટે પાતાના આનંદ વ્યક્ત કર્યા હતા.

પંજાબના લાલારતનચંદજ દિલ્હીવાળા વગેરે એ. પુષ્ય સ્મૃતિ નામે ભક્તિગીન ભાવ વાહી સ્વરે ગાઇ સંભ ળાવ્યું હતું. આચાર્ય મહારાજ શ્રી યશાભદ્રસૂરિજીએ શ્રી પુષ્યવિજયજી મહારાજની વીરતા અને સંશાધન માટેની નિપૂૃૃૃષ્ણતા દર્શાવી શ્રદ્ધાંજલિ આપી હતી, તેમ જ તેમણે પૂ. આચાર્ય સમુદ્રસૂરિજીને સરળતા, ભદ્રિક શાંતમૂર્ત્ત ચાથાઓરાના માનવી તરીકે ખીરાદાવ્યા હતા. તે પછી કપડવંજ નિવાસી શ્રી આખુભાઈ મણીલાલ, શ્રીમતી કાંતાઅહેન, સાધ્વીશ્રી નિર્મળાશ્રીજી એ ભક્તિ કાવ્ય ગાઈને તથા સાધ્વી શ્રી યશાદાશ્રીજી તથા સાધ્વી

શ્રી પ્રિયદર્શના શ્રી છ એ પ્રસંગા ચિત વકતવ્ય કરીને પૃ. મહારાજ શ્રી પુષ્ય વિજય છ ને પાતાની શ્રદ્ધાંજ લિ અપે ષ્યુ કરી હતી. મું અઈના શ્રી વીરવા ડિયાએ પુષ્ય વિજય છ મહારાજને અંજ લિ આપીને રાધનપુરના સંઘ વતી આ ચાર્ય શ્રીને રાધનપુર પધારવા વિનંતી કરી હતી. આ પ્રસંગે પાટષ્યુ શ્રી સંઘના ભાઈ એ એ પષ્યુ આ ચાર્ય શ્રીને પાટષ્યુ થઈને આગળ પધારવા વિનંતી કરી હતી. આ ચાર્ય શ્રીએ આ અન્ને વિનંતીઓના સ્વીકાર કર્યો, તેથી સા ખૂબ રાજી થયા.

श्री रितिसास दीपयंद्व देसाई के संदेशाकीनी रकू-कात हरी महाराकश्रीने लव्य अंकिस कापी हती. तेम क श्रद्धांकिस विशेषांहनी वीगता आपी हती. शेठ श्री मिश्रीमस्ट के आयार्थ श्री अमहावाद प्रधार्था ते माठे पाताना आनंद व्यक्त हर्यो. तेमछे शेठश्री आत्माराम साजीसास सुतरियाना परिचय आपीने केमने श्रद्धांकिस विशेषांहनुं प्रहाशन काहेर हरवा विनंती हरी हती.

અમદાવાદના જૈન અગ્રણી અને શેઠ આણું દજી કલ્યાણું જેની પેઢીના વહીવટદાર પ્રતિનિધિ શ્રી આત્મારામ-ભાઇ સુતરિયાએ વિશેષાંકનું પ્રકાશન જાહેર કરીને એ ગ્રંથ પૂ. આગ્ર યંશ્રીને અપંણ કર્યો હતા પાતાના વડતવ્યમાં તેમણે જણાવ્યું કે પૂજ્ય આગમ પ્રભાકર મુનિશ્રી પૂલ્યવિજયજી મહારાજ અમદાવાદમાં લુણુસાવાડાના ઉપાશ્રયમાં લાંબા વખત રહેલ હાવાથી મને તેઓ શ્રીના જ્ઞાનના અનુપમ લાભ માવી હતો તે જણાવીને મહરાજ-શ્રીને હાદિક અંજલિ આપી હતી.

ते पछी आश्राय श्री भ भुनिरत श्री पुष्यविकयल महाराजनी वीद्रता नम्रता सरणता वणेरे गुण्नेनी भुकत करें अशंसा करीने सौने ज्ञाननी आराधना करवाना अनुरोध क्यों हता. पंडित श्री गे।विंहराम व्यासे महाराजनश्रीने पातानी श्रद्धांक वि आपी हती. कैनसं धना वडील महारथी श्रीमान केशवलाल लल्लुकार्ध अवेरी के आश्रार्थ महाराजनी तंहरस्त तणीयतने कारणे ते भे।ने आग्रामी सं क्षित अमहावाहमां करवानी विनंति करी हती. के आश्रार्थ श्री के मान्य राणी हती. श्री गुलाक्यंहल लल्लुकार्ध शाह तथा श्री रितलाल ही पश्रंद हेसार्धना आकार हर्शन पर्छी

આચાર્ય શ્રીના મુખે સર્વમાં ગળ સાંભળીને ખાર વાગ્યે સમા-રાહ આનંદપૂર્વક પૂર્ણ થયા હતા. આનંદની લહેર લહેરાણી હતી.

આ શ્રદ્ધાંજલિ વિશેષાંક ૨૩૬ પૃષ્ઠ તેમ જ ૧૦૦ જેટલી છખીઓથી સુશાેભિત કર્યાે છે. તેમાં છ ભાગમાં શ્રદ્ધાંજલિએા આપતા વિપુલ સામગ્રી આપવામાં આવી છે.

૮. ગુરુમંદિરનાે શિલારાેપણ વિધિ

ચુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લ લસ્તૂરીજીના શૈક્ષણિક તેમ જ સાધિમેં ક સેવાના યાદગાર અને ચિંરજીવ કાર્યોને પગલે પગલે ચાલી તેને ખલવત્તર ખનાવવા સેવા— સુધાના પ્રતીકસમા શાંતમૂર્તા આચાર્ય શ્રી વિજયસ મુદ્ર-સૂરિ મહારાજ પાતાના શિષ્ય પરિવાર સાથે વહેદરાથી અમદાવાદ પધાર્યા. વચ્ચે વિહારમાં આવતાં ગામાગામ ધર્મ પ્રચાર અને સાધાર્મિક ઉત્કર્ષ માટે પ્રેરક પ્રવચના આપી અનેરી જાથતિ પ્રગટાવી હતી. અમદાવાદ જૈન નગરીમાં એક માસ સ્થિરતા કરી જુદા જુદા ઉપાશ્રયો અને સેત્સાયટીમાં વિચરી અનેક કાર્યોની પ્રેરણા સાથે ધર્મના અજવાળાં પાથર્યા હતાં.

રાધનપુર તેા ગુરુ ભગવંતની દીક્ષાભૂમિ. એહીં આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લમસૂરીશ્વરની મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા કરવાની હાવાથી પૂ. આચાર્ય સપરિવાર મહાસુદ ૧૦ શનિવાર તા. ર-ર-૭૮ ના રાજ રાધનપુર પધાર્યા.

નગર પ્રવેશ પ્રસંગે હાઈસ્કૂલથી સામેંયું ચડયું હતું. હાથી–ચાંદીની અગીમાં પૂ. ગુરુદ્દેવના ફાટા પાંચની હારમાં **અહે**નાના એક સરખા રંગીન પહેરવેશમાં ૧૨૫ અહેના ઉપરાંત મું અઈથી આવેલી શ્રી જૈન સ્વંયસેવક મંડળનું એંડ અહારગામથી આવેલ તથા સ્થાનિક આગેવાના ત્યને હજારાની સંખ્યામાં ભાઈ–અહેના સામૈયામાં જોડાયા હતા.

સામૈયું ખજારમાં કરી શ્રી આદીશ્વરજ દહેરાસર પાસે જ્યાં ગુરુમંદિરનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે, ત્યાં ખપા-રના દોઢ વાગે ઉતર્યું હતું. ગુરુમંદિરની જગ્યા ઉપર ખનન વિધિ સવારના ૮ વાગે શ્રી ૨મણિકલાલ પ્રેમચંદ મસાલીઆનાં વરદહસ્તે થઈ હતી. આ જગ્યા શ્રી મસાલીઆ ભાઈએ ગુરુમંદિર માટે લેટ આપી હતી

ખપારના દાઢ વાગે અ. સી. સુલદ્રાઅહેન સાંકરચંદ માતીલાલના શુલહસ્તે શિલારાપણ વિધિ કરવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે એકત્ર થયેલ વિશાળ જનમેદનીને પૂ. પંન્યાસશ્રી જયવિજયજી ગણિવરે પ્રવચન કરતાં જણાવ્યું કે—યુગવીર આચાર્ય શુરુ લગવંતની રાધનપુર દીક્ષા ભૂમિ છે? આ શુરુ મંદિર આપણા આચાર્ય શ્રીની અમર સ્મૃતિ ગણાશે અને શુરુ લકિતને પ્રેરણા આપતું રહેશે. આ શુરુમંદિરને અનુપમ—જીવંત સ્મૃતિરુપ બનાવશા. આ રાધનપુરની શાલા છે.

આ પ્રસંગે ગુરુદેવના મંગળ આશીર્વાદ વરસતા હાય તેમ દાનની વર્ષા થઈ. આ પ્રસંગે શેઠ જમનાદાસ મનસુખલાલે વડાદરામાં બંધાનાર હૉસ્પિટલ માટે રૂ. ૧૦,૦૦૦ દસ હજારની રકમનું દાન જાહેર કર્યું, તેમ જ તેમણે રૂ. ૨,૫૦૦, સધાર્મિક ઉત્કર્ષ માટે અને રૂ. ૨,૫૦૦ કેળવણી માટે અને રૂ. ૭૨૫૦ લાપાવરનાં ગુરુમ દિરના નિર્માણ માટે જાહેર કર્યા. શેઠશ્રી ગીરધર લાલ ત્રીકમલાલ તરફથી રૂ. ૫૦૦૦ વડાદરા હાસ્પિટલ માટે અને રૂ. ૧૧૧૧, કેળાણી માટે જાકેર કર્યા હતા.

આજના મંગળમય પ્રસંગે પૂ. ગુરુ લગવંતની કાયમી યાદગીરી રૂપે તેમના શિક્ષણ પ્રચારના ધ્યેયને અનુરૂપ એક યોજના ઘડી વિદેશમાં ઉચ્ચ અલ્યાસ કરવા ઇચ્છતા રાધનપુર નિવાસી વિદ્યાર્થીઓ – વિદ્યાર્થીઓ ને લાન રૂપે સહાય આપવા શ્રી વિજયવલ્લલ ઍજ્યુકેશન ટ્રસ્ટની સ્થાપના કરવામાં આવી અને એ જ વખતે રૂ. ૧૫,૦૦૦, જેટલી માટી રકમના નિધિ એક શ્ર થયા હતા.

તા-3-ર-૭૪' રવિવારના રાજ શ્રીસિદ્ધચકપૂજન અનેરા ઉત્સાહ સાથે પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરિજની નિશ્ચામાં ભણાવવામાં આવ્યું હતું અમદાવાદથી આવેલ ક્રિયાકારક શ્રી હિરાભાઈ એ ઉલ્લાસ પૂર્વક વિધિ વિધાન કરાવ્યાં હતાં.

આ પ્રસંગે મુંબઈ વસતા રાધનપુરના વતનીએક પાતાના કુટુંબસાથે માેટી સંખ્યામાં આવ્યા હતા. તેઓએ ભક્તિના સારા લાભ લીધા હતા.

પૂ. આચાર્ય શ્રીના પાવન પગલાં પાતાના ઘર આંગણે થાય તેવી વિનંતિથી તા. ૪–ર–૭૪ સાેેેમવારના સવારે ૯–૩૦ વાગે પૂ. આચાર્ય શ્રીએ સંઘ સાથે નીકળી દહેરા-સરાેેના દર્શન કરી ગામમાં ઘરે ઘરે પગલાં કરવા સાથે ધર્માપદેશ આપ્યા હતા. દરેકે ગુરુભકિતના ભાવમર્ચા લાભ લીધા હતા.

આ કાર્યક્રમથી વડાદરા હાસ્પીટલ માટે રૂા. ૫૦૦૦ પાંચહજાર મહ્યા હતા.

ત્રણ વાગે સંઘ સાથે શ્રી કાંતિલાલ ઇશ્વરલાલ જૈત આ રિંગમાં આચાર્ય શ્રી પધાર્યા હતા અહીં પત્યાસ શ્રી જયવિજયજી તથા પંડિત ગાવિંદ રામ વ્યાસ તથા મુનિ જયાનંદ, વિજયજી, ધર્મ ધુરંધર વિજય અને મુનિ નિત્યાનંદ વિજય તેમ જ સાધ્વીશ્રી નિર્મળાશ્રીજી તથા સાધ્વીશ્રી પ્રિયદર્શના શ્રીજીના પ્રેરક પ્રવચના થયાં હતાં. આ પ્રસંગે મુંબઈ આદિ બહારગામથી ખાસ આવેલ ગુરુલકત શ્રી ખીમજીલાઈ છેડા, શ્રી કુમારપાળ વિ. શાહ, શ્રી વિનુલાઈ કુંવરજી શાહ, તથા અન્ય લાઈ ઓએ, પણ પ્રેરક લાયશે આપતાં પૂ. આચાર્ય મહારાજ શ્રી આટલી જૈફ ઉમરે સમાજ શાસન અને ધર્માના અવિરત કાર્યો કરી રહ્યા છે તે માટે હર્ષ વ્યક્ત કરી તેએ શ્રીના ધર્મ પ્રભાવના-શિક્ષણ-સમાજ સમુત્કર્ષના કાર્યો વધુને વધુ થતા રહે તેવી લાવના દર્શાવી હતી.

તા. ૫-૨-૭૪ ના રાજ જ્ઞાનશાળાના હાલમાં જાહેર વ્યાખ્યાન ચાજવામાં આવ્યું હતું. આના લાભ જૈને તરા એ પશુ માટી સંખ્યામાં લીધા હતા. આ પ્રસંગે જીદા જીદા ત્રીસેક ગુરુલકતા તરફથી પૂ. આચાર્ય શ્રીને કામળી વહારાવવામાં આવી હતી, લાડુની પ્રમાવના થઈ હતી,

પાટણના સંઘ તરફથી ૧૦૦ જેટલા ભાઈ-અહેના પૂ. આચાર્ય શ્રીને પાટણ પધારવા વિન'તિ કરવા આવ્યા હતા. પાટણ શ્રી સંઘના આગ્રહ અને ઉત્સાહને ધ્યાનમાં લઇને પૂ. આચાર્ય શ્રીએ વિન'તિના સ્વીકાર કર્યો હતા, પાટણના ભાઈ-અહેનાને ખૂબ આનંદ થયા હતા.

વ્યાખ્યાતા સાધ્વીશ્રી જસવંત શ્રીજી તથા સાધ્વી શ્રી પ્રિયદર્શના શ્રીજીને આગામી ચાતુર્માસ મુંબઈમાં કરવા માટે અનુમતિ આપવા આત્માનંદ જૈન સલા— મુંબઈના માનદમંત્રી શ્રી રસિકલાલ કારાએ આગ્રહ પૂર્વક વિનંતિ કરી હતી, રાધનપુરે ગુરુદેવને ભવ્ય વિદાય આપી હતી.

૯. પૂષ્યભુમિ પાટણમાં પાવન પગ**લાં**

આપણા ચરિત્રનાયક આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્ર-સ્રિજ પાટણના ભવ્ય બેનમૂન શ્રી પંચાયરાજીના દહેરા-સરની પ્રાણપ્રતિહા માટે સં. ૨૦૧૧ માં આવ્યા હતા. સં. ૨૦૨૬ માં થાડા સમય માટે પધાર્યા હતા. ત્યારબાદ લાંબા સમયે તેઓશ્રી માનવ કલ્યાણની ભાવનાને વિસ્તારવા પાટણ શહેરમાં પધારતા હાઈને શ્રી સંઘના આબાલ-વૃદ્ધ અને જનજનમાં આનંદ અને ઉત્સાહ પ્રગટયા હતા.

ગુજરાતભરમાં રાટી અને બ્રષ્ટાચાર પ્રત્યે રાષ અને તે ફાનની પ્રચંડ જ્વાલા ભભૂકી રહી હતી અને આવા લીષણુ વાતાવરણુમાં આચાર્ય શ્રીના પ્રવેશ કેમ થશે તેની સૌ કાઈને ચિંતા હતી, પણ આ હિંસાના પ્રચંડ પૂરને ખાળવા માટે જાણે પૂ. આચાર્ય શ્રીની પધરામણી થઈ હાય તેમ પૂજ્યશ્રીની પધરામણી વેળા શાંતિ પ્રસરી ગઈ હતી. સ્વાગત જુલૂસ માટે પોલીસ અધિકારીએ ખાસ પરમિટ આપી હતી. તા. ૧૧–૨–૭૪ ને સામવારના રાજ પાટણુની ભૂમિને પાવન કરવા પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિશાળ સાધુ-

સાધ્વી સમુદાય સાથે શ્રી પાટણ જૈન માંડળ <mark>છાત્રાલયમાં</mark> પધાર્યા.

પાટણ શહેરના મુખ્ય માર્ગો ધ્વજા-પતાકા-વિવિધ સૂત્રો અને સ્વાગત બોર્ડોથી સુંદર રીતે શણગારવામાં આવેલ. તા. ૧૨-૨-૭૪ ને મંગળવારના સવારે ૮–૪૫ વાગે છાત્રા-લયના દરવાજેથી સામીયું ચઢી શહેરના આગેવાના અને સે કડો લાઇ-અહેના, સ્થાનિક પાઠશાળા અને છાત્રાલયના વિદ્યાર્થી એ છેન્ડા-દ્યાં ડેસવાર-સ્થ તેમ જ શિર પર ચક-ચકતી હાંડી મૂકી પાટણના પટાળાની આગવી ભાત ઊભી કરતી એકસરખી રંગીન સાડીએામાં સજ્જ શ્રી પંચાસરા પાર્શ્વનાથ મહિલા મંડળની ૫૦ અહેના, સાલવીવાડાની શ્રી શાંતિનાથ મહિલા મંડળની ખહેના તથા મુંબઈથી પધારેલ શ્રી મુંબર્ઇ જૈન સ્વયંસેવિકા માંડળની બહેના અને સાદડીના વતનીએાનું મુંબઈથી આવેલ ૪૧ લાઈ-એાના બેન્ડ સાથે શાેલાયાત્રા શહેરના મુખ્ય મુખ્ય બજારા ને લત્તાએામાં ફરીને ૧૨–૩૦ વાગેશ્રી પંચાસરા પાર્ધ્<u>ય</u>-નાથના દહેરાસરે આવી પહેાંચ્યું. અહીં સામુદાયિક ચૈત્ય વંદન કરી શ્રી સંઘના અપૂર્વ ઉલ્લાસભર્યા વાતાવરણમાં દેવગુરુના જય જયકાર સાથે સરળતાને સજ્જનતાની મૂર્તિ સમા પૂ. આચાર્ય શ્રીનું સંઘે ભવ્ય સ્વાગત કર્યું.

શ્રી નગીનદાસ પૌષધશાળામાં આવેલ સ્વ. આચાર્ય ભગવંત વિજય કમળ સૂરિશ્વરજી મહારાજના ગુરુ મંદિર-માં પધારી આચાર્યશ્રીએ ગુરુ મૂર્તિના દર્શન કર્યા અત્રે િ ભરાજમાન પૂ. આચાર્યાશ્રી વિજય માનતું ગસૂરિ આદિ મહારાજો સાથે મિલન થતાં પરસ્પર સુખશાંતા પૂછી હતી.

સાગરગચ્છના ઉપાશ્રચે પૂ આચાર્યશ્રી પધાર્યો ત્યારે પાટણના વતની મુંબઈ જૈન સમાજના જાણીતા યુવાન કાર્યકર શ્રી રસિકલાલ ભાેગીલાલ ઝવેરીએ સભાનું સંચાલન કર્યું હતું.

तेम हो सीनुं स्वागत करतां क हा ० थुं है, યુગદ છા ગુરુ દેવના પગલે પગલે સમા જને ધર્મનાં ઉત્કર્ષના કાર્યો આગળ ને આગળ ધપાવતાં અને પોતાની મજલ સતતા ચાલુ રાખતાં પૃ. આચાર્ય શ્રી પાટણને આંગ છે પધારતાં આજે આપણા સૌ આનંદના લહાવા માણી રહ્યા છીએ. જાણે કાઈ પાવનકારી પગલાં પાટણના પ્રાંગણમાં થઈ રહ્યા છે અને તેના ભવ્ય મહાતસવ ઉજવાઈ રહ્યો હાય તેમ સમગ્ર જૈન સમાજ અને જૈનેતર ભાઈઓમાં પણ અનેરા ઉત્સાહ જોવા મળે છે.

શ્રી સવાઇલાલભાઇએ પાતાની આગવી શૈલીમાં જણાવ્યું કે પૂ. આગાર્ય શ્રી આત્મ કલ્યાણની સાથે સાથે જૈન સમાજના ઉત્કર્ષ અને કલ્યાણ માટે રચનાત્મક કાર્ય કરી રહ્યા છે, તેમ જ શિક્ષણ સંસ્થાઓના વિકાસ માટે પણ ધ્યાન આપી રહ્યા છે. પૂ. આગમ પ્રભાકર મુનિરત્તશ્રી પૂણ્ય વિજયજી મહારાજે જ્ઞાન ભંડારાના ઉદ્ધાર સાથે આગમાના સંશોધનનું જે કામ ઉપાડ્યું હતું તે તેઓ શ્રીના નિધનથી અધ્રું રહ્યું છે. તે મુનિરત્નના પાટણ પર ભારે

ઉપકાર છે. તેઓ શ્રીના સ્મારક માટે પાટ્ય શ્રી સંઘે કંઈક નક્કર યાજના કરવી જોઈ એ. તે માટે પૂ. આચાર્ય શ્રી **પ્રે**રણા આપે તેવી મારી વિન**ંતી છે**. શ્રી કાંતિભા**ઇ**એ પ્રસંગને અનુલક્ષીને પાતાનું વક્તવ્ય રજૂ કરતાં ભક્તિ-ભાવ દર્શાવ્યા હતા. ત્યારખાદ સંક્રાંતિ નિમિત્તે સ્મરણ આદિ સૂત્રો પૂ. ઉપાધ્યાયશ્રી સુરૈન્દ્ર વિજયજી મહારાજે સંભ-ળાવ્યાં હતાં. પંજાબ, રાજસ્થાન, મુંબઈ આદિ સ્થળાએથી દર સંક્રાંતિ પ્રસંગે આવતા ભકત વર્ગ પણ પધારેલ, તેઓએ ભક્તિગીતાની રસલ્હાણ પીરસી હતી. શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન સેવા માંડળ, સાદડી(મું ખર્ઈના)ના ભાઈઓએ સુરીલું-સંગીત પીરસ્યું હતું. આ સંગીતે તાે સભાને આનંદ-विलार भनावी हीधी હતી. ઉપ ध्यायळ सुरेन्द्रविकयळ गत ચાતુર્માસ મુંબઇ હતા. તેમની ભાવના ગુરુદેવનાં દર્શનની હાઇ લાંબા વિહાર કરી આજે જ સામૈયા પ્રસંગે આવી પહેાંચ્યા હતા. આ અવસરે વડાદરા શ્રી સંઘ વતી શ્રી શાંતિ-ચંદ્રભાઈ ઝવેરીએ ઉપાધ્યાયજને આગામી ચાતુર્માસ વડાદરા પધારવા માટે પુ. આચાર્ય શ્રી અનુમતિ આપે તે માટે વિન તિ કરી હતી. પૂ. આચાર્ય શ્રી એ તે માટે પાતાની સંમતિ આપી હતી. વડાદરાના શ્રી સંઘને આથી ખુબ આનંદ થયા હતા.

પૂ આચાર્ય શ્રીના નગરપ્રવેશ પ્રસંગે અહીં ના ' ઉત્તર ગુજરાત' તેમ જ 'મહાગુજરાત' પત્રોએ ખાસ પૂર્તિ પ્રગટ કરીને સારાયે પાટણ શહેરને યુગદેષ્ટા ગુરુદેવ યુગવીર

આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લમ સુરિજી તથા શાંતમૃતિ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્ર સૂરિજીનાં જીવન અને કાર્યોની ઝાંખી કરાવી હતી. શ્રી રસિકલાલ ભાગીલાલ ઝવેરીના પ્રયાસાથી અને અનેક કાર્યકરાના સહકારથી થયેલ આ કાર્ય પ્રશંસનીય અને અનુમાદનીય બન્યું હતું. પૂ. આચાર્યશ્રી પાટણ પધારી રહ્યાનું જાણી મુંબઈથી ખાસ રેલવેનો સ્પેશિયલ ડેખા કરાવી શેઠ શ્રી પાપટલાલ ભીખાર્ચંદ, શ્રી રમણલાલ નગીનદાસ દિલ્હીવાળા, શ્રી જેસંગલાલ લલ્લુમાઈ, શ્રી પન્ના લાલ મકતલાલ, શ્રી કાંતિલાલ ચૂનીલાલ ચેકસી, શ્રી દીપચંદભાઈ ગાડી, શ્રી સુંદરલાલ રાયચંદ, શ્રી નવીનચંદ્ર ઝવેરી, શ્રી પ્રદીપકુમાર રમણીકલાલ, શ્રી જયંતિલાલ ઘડિયાળી શ્રી પ્રતાપસાઈ કે શાહ, શ્રી રસિકલાલ કારા, શ્રી કું જલાલજ જૈત, શ્રી વિલાયતી-રામજી જૈન, શ્રી નગીતદાસ વાવડીકર, વગેરે ૮૦ લાઇ-અહેના આવ્યાં હતાં તેમ જ પંજાબ, આગ્રા, બિકાનેર, વડાદરા વગેરેથી માેટી સંખ્યામાં અગ્રણી કાર્યંકરા અને ગુરુભકતો આવ્યા હતા. મહેમાનાના ઉતારા-જમવા આદિની વ્યવસ્થા શ્રી સંઘે સુંદર રીતે કરી હતી. સ્થાનિક કાર્યકરા શ્રી મફતલાલ અંબાલાલ શ્રી સેવંતીલાલ પાના-ચંદ, શ્રી સારાભાઈ માેહનલાલ શ્રી રમણલાલ ભગવાનદાસ ઝવેરી, શ્રી હેમચંદ માહનલાલના કુંટુખીજના, શ્રી જે.ડી શાહ, શ્રી કાંતિલાલ સૂરજમલ વગેરેએ આ પ્રસંગને સફળ અને યાદગાર બનાવવા સારી એવી જહેમત લીધી હતી.

પાટણ આચાર્ય શ્રીના પ્રવેશ દિવસે ખુશાલીમાં ગુરુ-ભક્ત લાલા શાદીલાલજી દેશરાજજી પંજાબીએ સાધર્મિક અંધુએને ઘેર ગુપ્તપણે વીસ-પચીસ મણ અનાજ માકલાવ્યું હતું.

તા. ૧૧-૨-૭૪ સામવારની રાત્રિએ સાગરગચ્છના ઉપાશ્રચે પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભસૂરિજીની મુંબઈમાં ઉજવાયેલ જન્મ શતાખ્દીની ફિલમ ખતાવવામાં આવી હતી. આના માટી સંખ્યાના ભાઈ બહેનાએ લાભ લીધા હતા. પાટ્યુના શ્રી સંધે ગુરુદેવને ભવ્ય વિદાય આપી હતી.

૧૦. **બીજાપુરમાં ભકિત**ા મહાત્સવા

- ' મથ્થેણ વંદામિ' શ્રી ઉમેદમલજીએ આગાય શ્રીને વંદણા કરી.
 - 'ધર્મલાલ ભાગ્યશાળી' ગુરુદેવે ધર્મલાલ આપ્યાે...
 - ' કૃપાસિંધુ ! એક પ્રાર્થના છે.'
- ' બાેલા બાેલા. તમે તાે ગુરુદેવના અનન્ય ભક્તા છાં ?
- 'સાહેબ! મારા પિતાજી ખીમાર રહે છે? તેમની ભાવના આપનાં દર્શનની છે. વળી આપ પધારા તેા. 'આરાધના ભવન'નું ઉદ્દઘાટન પણ આપશ્રીના શુભ હસ્તે કરવાની ભાવના છે.
- ' ભાગ્યશાળી! શેઠ હજારીમલછ તેા ગુરુદેવના પરમ પ્યારા ભક્ત છે. મારે થાેડા સમય ફાલના સ્થિરતા કરવાની ભાવના છે. બીજાપુર થઈ ને પછી ફ્રાલના જઈશું ' આચાર્ય શ્રીએ બીજાપુર આવવા વચન આપ્યું.
 - · ગુરુ देव! आप पधारा तो अभारी लावना शान्ति-

રનાત્ર અને સિદ્ધચક્રપૂજન અને અધ્ટાહિનિકા મહાત્સવ જિનેદ્ર ભક્તિ મહાત્સવાના છે' ભાઈ ઉમેદમલજીએ. પૂજનાની ભાવના દર્શાવી આપશ્રીના ચાસઠ વર્ષના દીર્ઘ-દીક્ષાપર્યાયના ઉત્સવ પણ આ પૂજના સાથે ઊજવવાના લાભ અમને મળશે.' ભાઈ ઉમેદમલજીએ આનંદ વ્યક્ત. કર્યા.

આ ઉત્સવે અંગે ભાઈ શ્રી ઉમેદમલ છની વિનંતિને માન આપી આપણા ચરિત્રનાયક આચાર્ય શ્રી પરિવાર સાથે બીજાપુર પધાર્યા. બીજાપુરમાં આપનું ભવ્ય સ્વાગત થયું. શેઠ હજારીમલ છતે પૂ. ગુરુદેવના દર્શનો અપૂર્વ લાભ માત્યો. તેમના આનંદના પાર નહોતો.

પૂ. આચાર્ય શ્રીના શુલ હસ્તે ' આરાધના ભુવન ' ના ઉદ્દઘાટન કરાવવાના લાભ લીધા. આ સાથે ચાંતિસ્નાત્ર સિદ્ધચક્રપૂજન, અષ્ટાહ્નિકા, જીનેન્દ્રભક્તિ મહાત્સવા આનંદપૂર્વક થયા.

આ નિમિત્તે અઠ્ઠાઈ મહાતસવ અને વિધવિધ પૂજાઓ. ભણાવવામાં આવી. ફાગણ વિદ ર ના રાજ આચાર્ય શ્રીના શુભ હસ્તે સવારના ૯–૧૫ વાગે શ્રી 'આરાધના ભવન' નું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું. અપારના પંચજ્ઞાનની પૂજા ભણાવવામાં આવી. ફાગણ વિદ ૩ વિજય મુહૂતે સિદ્ધચક મહાપૂજન ભણાવવામાં આવ્યું. ફાગણ વિદ ૪ના જલયાત્રાના વરઘાડા જોવા શહેરના ભાઈ-અહેના ઊમટી આવ્યા.

ફાગણ વદિ ૫ ના રાજ પૂ. પ્રાતઃસ્મરણીય આચાર્ય શ્રી

વિજયસમુદ્રસૂરિજીના ચાેેેે લર્ષના દીર્ઘ દીક્ષાપર્યાય .નિમિત્તો વિજય મુહૂર્તે ખૃહત્શાંતિસ્નાત્રનું પૂજન થયું.

કાગણ વિદ է ગુરૂવાર તા ૧૪-૩-૭૪ના રાજ શ્રી હુચ્થુડીરાતા મહાવીર સ્વામીના તીર્થમાં આચાર્ય ભગવંતના સંયમ પર્યાય નિમિત્તો અનુમાદના તથા સંકાન્તિ મહાત્સવ મનાવવામાં આવ્યા.

આ સંક્રાન્તિ મહાત્સવ પ્રસંગે પંજાબ–દિલ્હી– આગ્રા–બીકાનેર, ગુજરાત, મુંબઇથી ઘણા ભક્તજના આગ્યા હતા.

આ પ્રસંગે વિધિવિધાન માટે ગુરુભકત ભૂરાભાઇ કૂલચંદ પાતાની મંડળી સાથે આવ્યા હતા અને સંગીત-કાર ભાઈ જેઠાલાલ હેમચંદે પૂજા-ભાવનામાં એવા તા ભક્તિરસ જમાવ્યા હતા કે શ્રોતાએ મંત્ર મુગ્ધ થયા હતા. આ નિમિત્તે પ્રતિદિન પ્રભુજીની અંગરચના-લવ્ય રાશની-ભાવના વગેરે થતાં રહ્યાં.

શ્રી સિદ્ધચક્રમહાપુજન વિધિ વિધાન માટે અમદા-વાદિનવાસી શેઠશ્રી હરીલાલ મણીલાલ પાતાની મંડળી સાથે આવ્યા હતા. આ પૂજનના લાભ લેવા અને પૂજનવિધિ સાંભળવા ઘણા ભાઈ—ખહેના ઉમટી આવ્યા હતાં. બીજપુરના સંઘમાં આ મહાત્સવના અનેરા પ્રસંગથી પ્ આચાર્યશ્રી તથા અન્ય મુનિવર્યા અને પૂ. સાધ્વીજીએાના આગમ નથી આનંદની લહેર લહેરાણી હતી. બીજપુર સંઘે તેમ જ અનન્ય ગુરુભક્ત શ્રી ઉમેદમલજ અને શ્રી હજારીમલજીએ જિનશાસનરત્ન ૪૫:

ખધાના ભાવભર્યો સત્કાર કર્યો અને તેઓની સેવા ભક્તિના અનેરા લાભ લીધા હતા.

ચાર્યાશી વર્ષના યુવાન હૃદયી ગુરુવર્યના ચોસઠ વર્ષના દીર્ઘદીક્ષાપર્યાયના ઉપલક્ષમાં ગુરુદેવને હજારા ધન્યવાદ ગુરુભક્તો તરફથી મત્યા અને બીજાપુરમાં આ નિમિત્તો તેમના શુભ હસ્તે 'આરાધના ભવન'નું ઉદ્દઘાટન અને પૂજન આદિ મહાત્સવા થયા તે બીજાપુરના ઇતિ-હાસમાં યાદગાર બની જશે.

૧૧. સમાધાનના સમર્થ સારથી

'મચ્ચેણ વંદામિ' સાદડીના શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન સેવા મંડળના ભાઈ એાએ વંદણા કરી.

'ધર્મલાભ' પૂ. આચાર્યશ્રીએ ધર્મલાભ આપ્યાે.

'કરુણાસાગર! અમે સેવા મંડળના કાર્યકારા આપને સાદડી પધારવા વિનતિ કરવા આવ્યા છીએ, એક ભાઈએ ખુલાસા કર્યા.

' ભાગ્યશાળીઓ! તમારી વિનતિ ખરાબર છે, પણ તમે તો જાણો છાં, જ્યાં ઝગડા હાય ત્યાં જવાનું હું પસંદ કરતા નથી. તમારા સાદડી, ગામમાં સમાધાન થવાની શક્યતા હાય તા હું જરૂર આવીશ.' આચાર્ચ શ્રીએ પાતાની ભાવના દર્શાવી.

' કુપાસિંધુ! સમાધાન માટે આપ પ્રેરણા આપશો. અમે પણ તે માટે પૂરેપૂરા પ્રયત્ન કરીશું. ' કાર્યકરાએ ખાતરી આપી.

' જાંગા જ્યાં સુધી ઝગડાનું સમાધાન ન થાય ત્યાં સુધી હું બેન્ડ-વાજાંથી પ્રવેશ કરીશ નહિ. આ કુસંપને દ્વર

કરવા તમારા આગેવાના વગેરેએ પૂરા પ્રયત્ન કરવાના રહેશે.

પૂ. આચાર્ય શ્રી સાદાઈથી સાદડી પધાર્યા. વ્યાખ્યાન સમયે બધા હાજર હતા. અગેના માજી ધારાસભ્યશ્રી ્રેલચંદજ બાક્ષાએ જણાવ્યું કે, આપણા સદભાવ્યે પૂ. આચાર્ય શ્રી પધાર્યા છે. પૂ. ગુરુ ભગવંત આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લમ સૂરિજી સંપ અને સંગઠનની ભાવનાને પ્રતિષ્ઠિત કરવા પુરુષાર્થ કરતા હતા. લેકિ આ ઝગડાથી તંગ આવી ગયા છે. એકતા ઝંખે છે. ગાડવાડ સમાજમાં કલેશ ચાલુ રહે એ શાચનીય ખીના ગણાય. આ અવસરે આચાર્ય મહારાજે સમાધાન માટેની ભાવના દર્શાવી છે, त्यारे अन्ने पक्षाना आशेवाना सहय आश्रण आवे तेवी ્દું ભારપૂર્વં ક વિનંતિ કરું છું. ધાર્મિક શિક્ષણ શિબિરના સંનિષ્ઠ કાર્યં કર ભાઈ શ્રી કુમારપાળ શાહે હૃદયસ્પશી વાણીમાં જણાવ્યું કે, આપણે જૈનદર્શનના અનેકાંતવાદના સિદ્ધાંતને ભૂલી ગયા છીએ-આપણે કલેશથી સંઘ-સમાજ-શાસનને કેટલું અધું નુકસાન કરી રહ્યા છીએ-ન્હઠાગ્રહ છાડી શાંતિ ને સંપની ભાવનાથી સૌનું કલ્યાણ થશે. પૂ. આચાર્ય શ્રીની નિશ્રામાં અને પવિત્રભૂમિમાં તમે સૌ એકત્ર થયા છા તા કુસંપનું નિવારણ કરા જ કરા.

સાધ્વીશ્રી નિર્મળાશ્રીજીએ પૂનાના ચાતુર્માસની વાત કરતાં જણાવ્યું કે, પૂ. આચાર્ય શ્રી મુંબઇથી પૂના પધારતા હતા, પણ ત્યાં જાણ્યું કે સંઘમાં આપસ આપસમાં ઝગડા ચાલ્યા કરે છે. આ ઝગડાને દૂર કરવા ગુરુદેવે શ્રાવિકા-ઓને પ્રેરણા આપી અને શ્રાવિકાઓએ પ્રેરણા ઝીલી અને આગેવાનાને કહી દીધું કે, જ્યાં સુધી કુસંપ દ્ભર નહિ થાય ત્યાં સુધી ઘરઘરના ચૂલા ખંધ થશે, અને પૂ. આગાર્યશ્રીએ પૂનામાં સુલેહ કરાવી. આ ભૂમિની ખહેનાએ પણ કુસંપ દૂર કરાવવા ખનતા પ્રયત્ના કરવા એઈ એ.

આ પછી બીકાનેરના અગ્રગણ્ય આગેવાન ગુરુલક્ત શ્રી રામરતન કેાચરે ક્લેશ દૂર કરવા દર્દ ભરી અપીલ કરી ઇન્દોરનિવાસી શ્રી રતનચંદજી કાેઠારીએ સમયને પિછાણી એકતા સ્થાપવા જેરદાર શખ્દામાં અપીલ કરી.

આતમાનંદ જૈન સભા મુંબઇના મંત્રી અને ગુરુ-ભક્ત શ્રી રસિકલાલ કારાએ જણાવ્યું કે, આ કુસંપથી આચાર્ય મહારાજશ્રીના આત્મા કકળી ઊઠચો છે? બન્ને પક્ષના આગેવાના સભાના મંચ ઉપર આવે અને ખટ-રાગને અહીં જ નામ શેષ કરે, ત્યારબાદ એક પક્ષ વતી શ્રી માતીલાલજી અને બીજા પક્ષ વતી શ્રી મૃળચંદજીએ કહ્યું કે, પૂ. આચાર્ય મહારાજ જે નિર્ણય આપે તે અમને માન્ય છે.' તેમ જણાવી પૂ. આચાર્ય શ્રી માટે જે અનુમાદના–અભિનંદનપત્ર અર્પણ કરવાનું હતું તે સ્વી-કારવા આચાર્ય શ્રીને વિનંતિ કરી.

અન્ને પક્ષના આગેવાનાની એકતા માટેની આટલી તૈયારી જોઈ ને આ સમયે શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન સેવા-માંડળના કાર્યકરાએ આ કુસંપનું સમાધાન અહીં જાહેર

કરવા વિનંતિ કરી, પણ એક પક્ષના આગેવાન શ્રી મૂળચંદજીએ જણાવ્યું કે, અમારા પક્ષના કેટલાક કાર્ય-કરાના અને સ'ઘાના સ'પર્ક સધાયા નથી તે દરેકને વિશ્વાસમાં લેતાં થાેડા સમય લાગશે. તાે તે માટે સમય આપવા વિનંતિ કરી.'

વધુમાં બન્ને પક્ષે ચાર દિવસ બાદ ૧૯–૩-૭૪ ના પૂ આચાર્ય શ્રી સાદડી પધારતાં પહેલાં તા. ૧૮–૩–૭૪ના લઠારા ગામમાં બન્ને પક્ષના આગેવાનાએ મળવું અને પૂ. આચાર્ય શ્રી જે નિર્ણય આપે તે સ્વીકારવા તૈયારી દર્શાવી.

વડાદરાથી પધારેલા ગુરુભકત શ્રી શાંતિચંદ્ર ઝવેરીએ આચાર્ય શ્રીના એકતા માટેના પ્રયાસા દઢ બનાવવા અને ઝગડાનું નિરાકરણ ન આવે ત્યાં સુધી પાતે ઘીના ત્યાગ કરવાના નિયમની જાહેરાત કરી. બધા ચકિત થઈ ગયા.

ઉપસ્થિત સંઘના આગેવાના અને ભાઇ-અહેનાના અત્યંત આગ્રહ ખાદ અનુમાદના-અભિનંદન પત્રના વાચન માટે પૂ આચાર્ય શ્રીએ સંમતિ આપી, પણ તેના સ્ત્રીકાર તા ઝગડા નામશેષ થયા પછી જ કરાશે તે સ્પષ્ટતા કરી.

ડો. ભંવરલાલ જૈને અનુમાદના પત્રનું વાચન કર્યું. સુલેલ-સંપ અને શાંતિના ચાલક પૂ. આચાર્ય શ્રીએ ગાેઠ-ભાડ એાસવાળ સંઘામાં એકતા સ્થાપવા જે પ્રયાસ કર્યો છે તે સફળ થાય એવી ભાવના વ્યકત કરવા સાથે ઉપાધ્યાયશ્રી સુરેન્દ્ર વિજયજ મહારાજે સંક્રાન્તિ સંભ- ળાવી હતી. મુનિશ્રી નિત્યાનંદ વિજયજી મહારાજે નવસ્મરણ હચ્ચાર્યા હતા.

શ્રી હેશુડી રાતા મહાવીર તીર્થ ની છાયામાં આ રીતે એકતાની ભાવનાના આહ્લાદક દર્શન કરતાં કરતાં સભા ત્રણ વાગે પૂરી થઈ. આ સંક્રાંતિના અવસરે પંજાબ, ગુજરાત, મુંબઈ, બીકાનેર વગેરેથી ૨૦૦ આગેવાન ભાઈ— અહેના આવ્યાં હતાં. જ્યારે રાજસ્થાનથી અને ખાસ ખીજપુર અને આસપાસનાં ગામાથી ૪૦૦૦ ભાઈ—બહેના વિશાળ સંખ્યામાં ઉપસ્થિત થયાં હતાં.

શ્રી ઉમેદ મલજ હજરીમલજ તથા બીજા કાર્ય-કરાેએ આવેલ મહેમાનાની જમવા–રહેવા આદિની વ્યવસ્થા ખડે પગે ઊભા રહી સાચવી હતી.

શ્રી હશું ડી રાતા મહાવીર તીર્થમાં પૂ. આચાર્ય મહારાજની પ્રેરણા અને ઊંડી લાગણીથી ગાડવાડ એાસ- વાલ સમાજના છે પક્ષા વચ્ચે સમાધાનની પૂર્વ ભૂમિકા તૈયાર થતાં અને ત્યાં નિર્ણય થયા મુજબ તા. ૧૮–૩–૭૪ નારાજ પૂ. આચાર્ય શ્રીની નિશ્નમાં બન્ને પક્ષના ૨૫૦ જેટલા આગેવાના લઠારા મુકામે એક ત્ર થતાં વાટા ઘાટ આગળ ચાલી હતી બીકાનેર નિવાસી ગુરુ લકત શ્રી રામરતન કાચર (માજી ધારા સલ્ય) તથા ઇદાર નિવાસી શ્રી રત્નચંદજી કાઠારી અને પાલી નિવાસી એડવાકેટની મધ્યસાં સ્વીકારી બન્ને પદ્માંને માન્ય એવા

જિનશાસનરત્ન પૌ

નિર્ણય આપતાં સર્વત્ર ખૂબ જ ઉમંગ ભર્યું વાતાવરણ સર્જાયું અને આનંદથી લહેર લહેરાણી.

પૂ. આચાર્ય શ્રી એ આ લાંબા ઝગડાના સમાધાન માટે બન્ને પક્ષાને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન આપ્યા અને અધું ભૂલી જઈ ને સમાજના ઉત્કર્ષ અને શાસનના કલ્યાણ માર્ગે આગળ પ્રગતિ સાધવા બન્ને પક્ષોને પ્રેરણા આપી માંગલિક સંભળાવ્યું.

શુરુદૈવના જય ઘાષથી વાતાવરણ શું છ ઉઠયું.

પૂ. આચાર્ય શ્રી પરિવાર સાથે સાદડી પધાર્યો ત્યારે સંઘના આળાલવૃદ્ધે ગુરુદેવનું ભવ્ય સ્વાગત કર્યું. સંઘમાં અનેરા ઉત્સાહ પ્રગટયા હતા. આચાર્ય શ્રીને ૮૪ વર્ષ થયાં હાઇ ૮૪ દરવાજા ઉભા કરવામાં આવ્યા હતા. શહેરને ધ્વજા પતાકાથી શણુગારવામાં આવ્યું હતું. સમાધાનના સારથી પૂ. આચાર્ય શ્રીને જોવા જૈન જૈનેતર ઉમટી આવ્યા હતા.

પૂ. આચાર્ય શ્રીએ જણાવ્યું કે-મને ખૂબ આનંદ થયા છે. મારા હુદયની ભાવના બન્ને પક્ષા સમજ્યા અને તેનું સુખદ પરિણામ આવ્યું –હું તમને સૌને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન અને મંગળ આશીર્વાદ આપું છું. તમે તમારા શ્રાહેરના ઉત્કર્ષ અને કલ્યાણ માટે મળીને કાર્ય કરા શ્રુપને જૈનશાસનના જય જયકાર કરા-આનંદ દ્વાસ સ્ટ્રા આચાર્ય શ્રીના જયનાદાથી વાતાવરણ શું છું કર્યું જે

સાદડીથી આપણા ચરિત્રનાયક આચાર્ય શ્રીએ રાણક-પુર લીર્યાના દર્શને જવા પ્રસ્થાન કર્યું.

રસ્તામાં અથગણ્ય શેઠશ્રી ભૂરમલજી તથાશ્રી જેઠ મલજી (તખતગઢ નિવાસી) જેઓએ હાલમાં રાશુકપુર તીર્થમાં પ્રથમવાર ઉપધ્યાન તપની આરાધના કરાવવાના લાભ લીધા હતા. તેઓએ શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન સેવા મંડળ તથા શ્રી જગદ્દગુરુ હીરસૂરિ સેવા સંઘની એન્ડ પાર્ટીઓ સાથે પૂ. આચાર્યશ્રીનું સ્વાગત કર્યું —એજ વખતે રાશુકપુર તીર્થમાં ખીરાજમાન આચાર્યશ્રી તપાનિધિ પૂર્ણાનંદસૂરીશ્વરજી મહારાજ તથા આચાર્યશ્રી હીં કારસૂરીશ્વરજી મહારાજ તથા આચાર્યશ્રી હીં કારસૂરીશ્વરજી મહારાજ તથા આચાર્યશ્રી હીં કારસૂરીશ્વરજી મહારાજ તથા અન્યાર્યશ્રી હીં કારસૂરીશ્વરજી નહારા સહિ પણ બનને ગુરુલાઈઓનું ૨૦ વર્ષ બાદ પ્રથમ મિલન હૃદયંગમ બની ગયું. બનને ગુરુલાઈઓ ગદ્દગદ્દ બની ગયા—મિલનની ખુશીમાં બન્નેની આંખડીઓમાંથી અશ્રુબિંદુઓ ચમકી રહ્યા—સેંકડા નરનારી-

જિનશાસનરત્વે **૫૭**

એ મે ભાવિભાર થઈ ને ગુરુદેવાના જય જયકારથી વાતા-વરણ ગુંજાવી દીધું. બન્ને મંડળીએ ાની બેન્ડ પાર્ટીઓએ ઢાલ ઢમાકાથી પાતાના હવેલિલાસ પ્રગટ કર્યો.

ગ્યાખ્યાન સમયે ધાણેરાવ નિવાસીશ્રી મદનલાલ આદિ કવિ ગાયકાએ ગીત દ્વારા બન્ને આચાર્યોના હુદયં-ગમ પ્રેમ ભર્યા મિલનની અવિસ્મરણીય ઝલકીઓ રજી કરી.

તપાનિધ જ્યાતિષમાર્ત અચાર શ્રી વિજયપૂર્ણાનં દસ્ રિજ એ દર્શાવ્યું કે અમારા ખંને ગુરુ ખંધુએમાં કાઈ જાતના વિરોધ નહાતો. હાઈપણ કેમ શકે! દુનિયાદારી લોકા એમજ પક્ષ વિપક્ષની વાતા ફેલાવે છે. કેટલાએ વર્ષો પછી અરિહંત ભગવાનની પરમ કૃપાથી આજ રાણકપુરની પવિત્ર ભૂમિમાં અમારા બન્નેનું પ્રેમ ભર્યું મિલન થયું છે.

આચાર્ય વિજયસમુદ્રસૂરિજીએ જણાવ્યું કે અમારું આ મિલન અમર રહેશે. તે પછી રાણકપુરમાં જ આ મિલનના આનંદમાં સાદડી સંઘ તરફથી સ્વામી વાત્સલ્ય થયું. પારવાળ સમાજની એકયતા પણ રાણકપુર તીર્થમાં જ થઈ—આ પ્રસંગની ખુશાલીમાં શ્રી જગદ્દગુરુહીર સૂરિ સેવાસંઘ સાદડી તરફથી પણ સ્વામી વાત્સલ્ય થયું.

તા. ૧૪–૩–૭૪ના રાજ રાષ્યુકપુરથી આચાર્યબ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિ, આચાર્યબ્રી હીંકારસૂરિ તથા અન્ય મુનિ ગણ જ્યારે સાદડી પધાર્યા ત્યારે શ્રી આત્માનંદ જૈન વિદ્યાલય–છાત્રાવાસ 'વિદ્યાશાળા'માં પૂ. ગુરુદેવ આચાર્યબ્રી विજયરામચંદ્રસૂરીશ્વરછના શિષ્યરતન શાંતમૂર્તિ विधा-વારિધિશ્રી ભદ્ર કરવિજયછ મહારાજ સાહેબનું અભૂતપૂર્વ મિલન થયું હતું.

મિલનની આ અવિસ્મરણીય ઘડીમાં સાદડી સંઘે ખનને મંડળાની ખેન્ડ પાર્ડી એાનું ભાવભીનું સ્વાગત કર્યું. સાથે સાથે તખતગઢ નિવાસી સંઘવી ભૂરમલજી તથા શ્રી જેઠમલજી જે મહાભાગ્યશાળી મહાનુભાવાએ ઉદારતા પૂર્વંક છે મહિના અભૂતપૂર્વ ઉપધાન તપ રાણકપુર તીર્ય- ભૂમિમાં કરાવ્યા તેઓનું પણ જનસમુદાયે હાર્દિક અભિ-નંદન કર્યું.

विशास लुझस पूरुं थया पछी त्यांनी लेखरामां ज्याण्यानमां आयार्यश्री विજयपूर्णानं हसूरीश्वरळ के इहुं हे आ दिवसे। मां आपसी के भूभ भूभ भूशी के। मनावी साद डीवाणा लार्ड ओ के जोडवाड केन समाकनी के हता माटे अलूत पूर्व लूभि हा निलावी परंतु आक राष्ट्र हुए रेड पर विद्याशाणा—केनमं दिर—विद्यासय तथा छात्रावास सामे क दाइनी हु हान लेड ने मने पारावार दुः भ थयुं. आ हु हान गमे ते ले। गे अंध यवी क लेड के. आयार्यश्री समुद्रसूरिक इहुं हे, अढीं छेडेबा भधा मढानुमावे। प्रतिज्ञा हरीने क उठे हे साद डीमांथी दाइनी हु हान अने इसार्ड भानुं अंध हरावीने क रही हुं. आयार्थश्री ही हार सूरिळ के हहुं हे आ लूम पड़े हेथी पवित्र रही छे— साद डी निवासी लार्ड को केवां ध्रां ध्रां ध्रां हा हों।

કર્યાં છે કે આજે પણુ આ કાર્ય હાથમાં લઈને સક્ળતા મેળવે–

છેવટે વિદ્વાન મુનિશ્રી જયવિજયજીએ કહ્યું કે અમે અહીં થી દિલ્હી તરફ વિહાર કરવાના છીએ તો આપ સૌને નિવેદન છે કે શ્રી એાસવાળ તથા શ્રી પારવાળનું પ્રમિલન મુંબઈ તરફ વિહાર ન કરે-આપ સૌ એકયતા ને મજખૂત બનાવતા રહા અને ધર્મ પ્રભાવના તથા સમાજ કલ્યાણના કામા કરતા રહા એજ અલ્યર્થના— મિલનના આ ઐતિહાસિક સપ્તાહની ખુશીમાં સ્વામી વાત્સલ્ય થયું બધે આનંદ આનંદ થઈ રહ્યો.

૧૩. પ્રેરણાના પરમ પ્રભાવ

આપણા ચરિત્રનાયક શાંતમૃર્તિ આચાર્ય પ્રવર ૧૨ કાણા સહિત પાતાની જન્મભૂમિ પાલીમાં તા. ૧૨-૪-૭૪ ના રાજ પધાર્યા. જુલુસમાં અનેક સ્થળાના જૈન જૈનેતરા પાતાના પનાતા પુત્ર ધર્મ વીરનું સ્વાગત કરવા ઉમટી આવ્યા હતા. શહેરમાં આવન દરવાજા ખડા કર્યા હતા સવારે ૯ વાગે પ્રવેશ યાત્રા શરૂ થઇ શહેરના મુખ્ય મુખ્ય માર્ગોએથી પસાર થઇ લગભગ ૧૨–૩૦ કલાકે પૂર્ણ થઇ પ્રવેશયાત્રા જોવા સેંકડા ભાઇબહેના ઉમટી આવ્યા હતા.

સભામાં મંગલાચરણ ખાદ પ્રવચના થયાં. પૂ. આચાર્ય શ્રીની ગુરુ સેવા-સમાજ અને શાસનના ઉદ્યોગ માટેની ઝંખના અકયતાના સારથી તથા પાલી જન્મભૂમિને ધન્ય ધન્ય બનાવનાર તરીકે બધા વકતાઓએ જૂરિ જૂરિ અભિવાદન કર્યું હતું. બરાબર દાેઢ વાગે માંગલિક સાંભળી

સૌ પંજાબ કેશરી તથા શાંતમૂર્તિ ગુરુવર્યના જયનાદો સાથે તેઓ વીખરાયા હતા.

તા. ૧૩-૪-૭૪ના રાજ સંક્રાન્તિ હતી. આ પ્રસંગે પંજાબ-દિલ્હી હાેશિયારપુર-અંબાલા-જંડીયાલા મહીદપુર ઈન્દ્રોર આદિ સ્થળાએથી ગુરુ ભક્તો આવી પહેાંચ્યા હતા. એક દર ૪૦૦ જેટલી સંખ્યા આવી હતી. શ્રી સંઘ પાલીએ તેઓની સુંદર વ્યવસ્થા કરી હતી.

પ્રારંભિક મંગલાચરણખાદ શ્રી માંગીલાલછ શ્રી પારસમલજ ભણ શાળી, શ્રી રતનચંદજ કાેઠારી, શ્રી માણેકચંદજ નવલખા, આત્માનંદ જૈન સભાના માનદ્ મંત્રી ગુરુભક્ત શ્રી રસિકલાલ કાેરા આદિએ પ્રવચનાે કર્યા.

શ્રી નવલખા જૈન મંડળ-પાલી તથા બીકાનેરના કાંચરમંડળ લક્તિ લજના રજુ કર્યા, શ્રી. માંગીલાલજ ધાંકાએ જણાવ્યું કે શાંતમૂર્તિ પ્. આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસ્રિજની આ જન્મભૂમિ છે. તેએ શ્રી તો અમારા ધર્મ રત છે. તેના સંઘને આનંદ છે પણ એ ધર્મ-પુત્રની સ્મૃતિ કાયમ રહે તે માટે જન્મભૂમિમાં કાંઈ રચનાત્મક કાર્ય થવું જોઇએ. આ વિચાર અધાને પસંદ પડ્યા. 'શ્રી આત્મવલ્લસમુદ્ર વિહાર,' અનાવવાનું નક્કી ત્થયું, પૂ આચાર્ય શ્રીએ પાતાનું નામ ન જોડવા આશ્રહ કર્યો પણ શ્રી સંઘની લાવના તેમનું નામ જોડવાની હતી.

આ વિહારમાં જૈન ભાજનશાળા કીર્તિ સ્તંભ-આયં

અિલ ખાતું – જૈન પાઠશાળા અધ્યયનમં દિર તથા વૃદ્ધ સાધુ – સાધ્વી માટે ભક્તિ સદન વગેરે વિષે વિચારણા થઈ આ યાંજનાને મૂર્તિ સ્વરુપ આપવા પાલીના પ્રમુખશ્રી જાવંતરાજ છ હીરકેએ રુ. ૧૧૧૧ આપવાની જાહેરાત કરી એટલું જ નહિ પણ વિહારની જગ્યા માટે છલાખ આશરેની જમીન અપં ણ કરવાની વિધિ સંઘના ડ્રષ્ટીઓએકરી હતી આથી સંઘમાં આનંદ આનંદ થઈ રહ્યો. પંજાબકેશરીની જય બાલાવી સૌ વીખરાયા હતા.

બીજા દિવસે શ્રી કાનમલજ સંઘવીના ધર્મપત્નીં વંદનાર્થે આવ્યા ત્યારે તેમને પૂ. આચાર્યશ્રીએ સાધ્વીજીના ઉપાશ્રય માટે પ્રેરણા કરી તેના આદેશ તેમણે સહર્ષ સ્વીકારી લીધા. પૂ. આચાર્ય શ્રીની ત્રણ દિવસની સ્થિરતામાં ધર્મમય આરાધનામય વાતાવરણની સૌરભ પસરી રહી

અહીં પૂ આચાર્ય શ્રીના સંસારી **ખહેન** સાધ્વી હસ્તીશ્રીજીનું મિલન હુદયંગમ હતું.

અત્રેથી નીમલી-જીથડા-ભરતુડ આદિ ગામામાં લાકાને ધર્મ બાધસ્યાપતા પલાસણીની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે પધાર્યા.

અહીં સંઘે ધૂમધામપૂર્વક પૂ. આચાયશ્રીને! પ્રવેશ કરાવ્યા. આ પ્રસંગે જોધપુરથી ઘણા લાઈ એા દર્શનાર્થ આવ્યા હતા.

પલાસણીના સં. ૧૪૧૪ના જૂના પ્રસિદ્ધ મંદિરના

<u> जिनशासनरत</u> ५७

જર્ણો દ્વાર પૂ. આચાયશ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજીના આજ્ઞાવર્તી સાધ્વીશી સંપતશ્રીજીના વિદુષી શિખ્યા સાધ્વી શ્રી સુમ'ગલાશ્રીજીના સદુપદેશથી શ્રી સ'દ્યે કરાવ્યા હતો.

આ જિનાલયના મૂળ નાયક શ્રી આદીધારજી આદિ જિનિબિ એની પ્રતિષ્ઠા કરાવવાના પ્રસંગે અઠ્ઠાઈ મહા-ત્સવ કરવાનું શ્રી સંઘે નક્કી કર્યું હતું.

આઠ દિવસના અઠ્ઠાઈમહોત્સવ તા. ૨૪–૪–૭૪ના શરૂ થયા. આ પ્રસંગને પોતાના જ પ્રસંગ ગણીને સ્થાનક વાસી ભાઈ એાના દસ ઘરાએ પણ સારા લાભ લીધા હતા. મૂર્તિ પુજકનું એક જ ઘર હાવા છતાં તેમણે સારા લાભ લીધા હતા.

કળશની બાલી રા. ૨૦૫૦૦ની શ્રી નેમીચંદ છે મુથાએ બાલીને સારા લાભ લીધા હતા. ધ્વજાદંડના રા. ૧૫૦૦૧ બાલીને શ્રી પારસમલ ઝવેરચંદ રાંકાએ લાભ લીધા હતા. એ કદર પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે એક લાખ જેટલી ઉપજ થઈ તેમાં પણ શ્રી પારસમલ ઝવેરચંદ સારા એવા લાભ લીધા હતા.

ત્રણે પ્રભુજના પ્રવેશ પણ તેમણે કરાવ્યા હતા. પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે અખાત્રીજના પારણા તેમજ દીક્ષા મહેા-રસવની ઉજવણી પણ ઉલ્લાસપૂર્વક થઇ હતી.

એક દર ઉપજ અઢી લાખની થવા પામી હતી. જેની આેલીના લાભ ગામ લાેકાએ જ લીધા હતાે. આઠે દિવસ જીદી જીદી વ્યક્તિએ તરફથી પૂજા-પૂજના-અંગરચના-સ્વામીવાત્સલ્યાે થયાં હતાં. તા. ૨૫–૪–૭૪ના રાજ પ્રતિષ્ઠા અને શાંતિસ્નાત્રના કાર્યકમાં ખૂબ આનંદ ઉલ્લાસ-પૂર્વક ઉજવાયાં હતાં.

અીલાસ નિવાસી કુ. કંચનકુમારી સંપતરાજે ૨૦ વર્ષની ચુવાન વચે ગૈશાખ સુદ ૩ ના શુભ દિવસે ભાગ-વતી દીક્ષા લીધી તે અંગે રથયાત્રા વરઘાડા ધામધુમથી નીક્ષ્ય હતા.

નવદિક્ષિતને પૂ. આચાર્ય વિજયસમુદ્રસૂરિજીના આગ્ઞાવતી સાધ્વીશ્રી કુસુમયલાશ્રીજીના તૃતન નામે જાહેર કરવામાં આવ્યા.

દીક્ષા અગેની ઉપજ રૂા. ૮૫૦૦ લગમગ થઈ હતી. વિશાળ મેદની સમક્ષ દીક્ષા વિધિ ભાવાલ્લાસ પૂર્વક કરવામાં આવી.

પૂ. આચાર્ય શ્રીની શુભ નિશ્રામાં શ્રી સંઘે પંન્યાસશ્રી જયવિજયજી ગણિવર–તપસ્વી મુનિશ્રી વસંતવિજયજી, સુનિશ્રી દીપવિજયજી તેમજ સાધ્વી શ્રી નિર્મળાશ્રીજી અને શ્રાવિકાએના વર્ષીતપના પારણા શાતાપૂર્વ કથયા હતા.

પારહ્યા કરાવવાની એાલી રૂા. ૭૫૦૦ લગભગ થઈ -હતી. આઠ દિવસમાં એક દર ૪–૫ વરઘાડાએા નીક_{ળ્}યા -હતા.

એમના મંદિરના જાણે દ્વાર પાછળ શ્રી લાલચંદજી

સુરાણા અને શ્રી શરખતમલ જૈન ને ધપુરનિવાસીએ અથાગ શ્રમ લીધા હતા. આ પ્રસંગે પાલીથી ખાલીકાએનનું મંડળ આવ્યું હતું. આ જિનાલયના જીર્ણો હાર પાછળ સાધ્વી શ્રી સુમંગળાશ્રીની પ્રેરણા હતી. તેમના ઉપદેશથી ને ખેરમાં ધર્મશાળા–જિનાલયના જાર્ણો હાર તાજેતરમાં થયા હતા.

પૂ. આચાર્ય શ્રી આદિ ઠાણા ૧૨ અત્રેથી કાપરડાજી આદિ થઇ અજમેર સંક્રાંતિ મહેાત્સવ અને ગુરુ મહારાજના ઉપદેશથી થયેલ ઉપાશ્રયના ઉદ્દઘાટન પ્રસંગે અજમેર પધાર્યા હતા.

આગાર્ય શ્રીએ પાતાની જનમભૂમિ પાલી અને પક્ષા-સણી તીર્થમાં પ્રેરણાના પરમ પ્રભાવ દર્શાવી ધર્મના. અજવાળા પાથર્યા હતા.

૧૩. શ્રી પાલી સમસ્ત શ્રી સંઘનાે પ્રસ્તાવ

શ્રી આત્મવલ્લભસમુદ્ર સ્મારક ગુજરાતી.

આજ તા. ૧૩–૪–૮૪ ગૈશાખ વદી ૯ શનિવાર આચાર્ય ભગવંત ૧૦૦૮ શ્રી સમુદ્રસ્રિજી મહારાજ સાહેખની નિશ્રામાં સમસ્ત ચતુર્વિધ સંઘ એકત્રિત થયો અને પાલીનગર આચાર્ય ભગવંતની જન્મભૂમિ છે. આ આ પવિત્ર ભૂમિમાં 'આત્મવલ્લભસમુદ્રવિહાર' નામનું એક વિશાળ ભવન ખનાવવામાં આવે આ વિહારમાં ભાજન-શાળા, પુસ્તકાલય, વૃદ્ધ સાધુ—સાધ્વીને રહેવા માટે ઉપાશ્રય પૂ. આચાર્ય શ્રી આત્મારામજી, શ્રી વલ્લભસૂરિજી, શ્રી સમુદ્રસ્રિજીના ચિત્રો તથા મૂર્તિઓ, જૈનધર્મની મહાન આગ્નાઓ, જૈનલાઈઓને ઉતરવા માટે દાદાવાડી, ઇત્યાદિ આવશ્યક સ્થાના કરવામાં આવશે. પાલી સંઘ આ મહાન કાર્યને માટે સ્વામી વિવેકાનંદ સ્મારક પાસેની પોતાની જમીન સર્વ સંમતિથી સમર્પિત કરે છે. આના વિશેષ વિસ્તાર માટે પ્રયાસ કરવામાં આવશે. આ સ્મારક સમસ્ત

જિનશાસનરત્ન કુ ૩

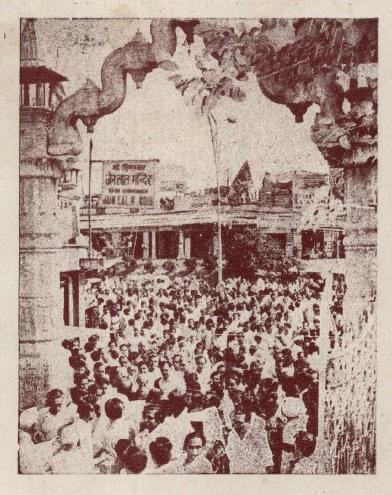
જૈન સમાજના સહયાગથી કરવામાં આવશે. આ માટે પાલી સંઘ વ્યવસ્થા કાર્યમાં પૂર્ણ સહયાગ આપશે. અધું કાર્ય સંચાલન સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવશે. પણ અર્થ વ્યવસ્થાના હિસાબ દહેરાસરની જૈનની પેઢીમાં રહેશે. અર્થ સમિતિ તથા કાર્યકારીણી સમિતિના સભ્યા બધા સ્થાનામાંથી પસંદ કરવામાં આવશે.

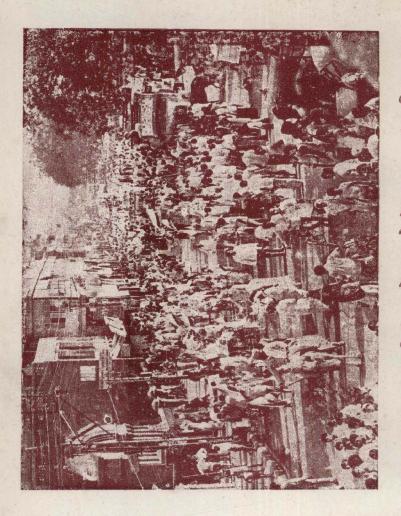
૧૪. દિલ્હીમાં અભૃતપૂર્વ અભિનંદન સમારાેહ

યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લ મસૂરી ધરજ મહા-રાજના પટ્ધર અને શ્રી મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહાતસવની રાષ્ટ્રીય સમિતિના અતિથિ વિશેષ શાંતમૂર્તિ આ ચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી ધરજી મહારાજ દિલ્હી તથા પંજાબ જૈન સંદાની વિનંતિથી ૨૫૦૦મી શતાષ્ટિના પ્રસંગે ભારતની રાજધાની દિલ્હીમાં અષાઢ સુદિ ૧૧ રવિવાર તા. ૩૦ જૂન ૧૯૭૪ના રાજ પધાર્યા.

આ પ્રસંગે દિલ્હી પ્રદેશ ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ શતા હિ સમિતિના ઉપક્રમે ભવ્ય રીતે નગર પ્રવેશ થયા. ૧૯૭૦માં પંજાબ કેસરી આચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભસૂરીશ્વરજી મહારાજની જન્મશતા હિ અખિલ ભારતીય ધારણે મુંબઈમાં શાનદાર રીતે પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી સમુદ્રસૂરીશ્વરજી તથા આગમ પ્રભાકર શ્રી પુષ્યવિજયજીની નિશ્રામાં ઉજવાઈ હતી અને પૂના, ઈન્દોર તથા વહાદરામાં ચાતુર્માસ કરી ગુજરાત રાજસ્થાનના અનેક ગામ નગરામાં

દિલ્હીના ચાંદની ચાંકના દિગમ્ખર જૈન લાલમ દિરના દર્શાનાથે આચાર્ય શ્રી તથા ચતુવિ ધ સંઘનું એક દ્રશ્ય.

For Private & Personal Use Only

કિલ્દીના જાલુસમાં ૨૫ અ. સૌ. ખહેના માથા ઉપર કળશ લઇને શાભા યાત્રામાં શાભા વધારી રહ્યા છે.

હિલ્હીના પ્રવેશ પ્રસ'ગે ચાંદની ચાંકમાં મુની સુશીલકુમાર શોલા યાત્રામાં પૃજય આયાય શ્રી સાથે.....

જેનેશાસન્ટરત ૬૫

વિચરી જૈનધર્મ ના જય જયકાર કરતાં ૮૩ વર્ષ ની ઉંમરે ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ મહાત્સવ રાષ્ટ્રીય સમિતિમાં ભાગ લેવા દિલ્હી પધારનાર હાેઈ દિલ્હી પ્રદેશ સમિતિએ ભગ્ય રીતે સ્વાગત કરી પ્રવેશ કરાવ્યો.

શાેભાયાત્રા–

રિવવાર તા. ૩૦–૬–'૭૪ના રાજ સવારના ૭ વાગે હુજારા ભાઈ-બહેના સ્વાગત માટે નેશનલ કલબના મેદાનમાં (દિલ્હી રેલ્વે સ્ટેશન સામે) ઉમટી આવ્યા હતા. અહીં પૂ. આચાર્ય મહારાજ તથા વિદુષી સાધ્વી. શ્રી. વિચક્ષણાશ્રીજી તથા વિદુષી સાધ્વી શ્રી મૃગાવતીશ્રીજી આદિ શ્રમણસમુદાય પધારતાં જયનાદાથી આકાશ ગજાવી દીધું હતું.

શાભાયાત્રા ૭-૩૦ વાગે શરૂ થઈ અર્ચે મિશન રાડ, ક્તેહપુરી, ચાંદની ચાક, થઈ ૯-૩૦ વાગતાં પ્રસિદ્ધ લાલ કિલ્લાના મેદાનમાં આવી હતી, જે સભાના રૂપમાં ફેરવાઈ ગઈ હતી.

शाक्षायात्रानी विशिष्टता-

જનજનમાં જયજય કાર?

શોભાયાત્રા પૂર્વ સંચોજિત અને ભક્તિરસથી ભરપૂર અને ખૂબ લાંબી હતી. આ શોભાયાત્રા પ્રસંગે બે માઈલના રસ્તા ઉપર સાનેરી—રૂપેરી ચંદનીઓ બાંધી રસ્તા સજાવવામાં આવ્યા હતા. ઋષભદેવ, શંકર, ભિક્ષુ મણિધારીજી, ગુરુનાનક આદિ ૧૧ વિભૂતિઓનાં નામ ૧૧ દરવાજા બનાવવામાં આવ્યા હતા અને મીઠા પાણીની પરંબાની ઠેર ઠેર વ્યવસ્થા:રાખી હતી. સરઘસમાં સૌથી આગળ હાથી ઉપર શરણાઈ મધુર સ્વરમાં ગુંજારવ કરી રહી હતી. એ પછી ૧૧ ઘાડા ઉપર ૧૧ યુવાના જૈને વજ લઈને હારબંધ ચાલતા હતા. દિલ્હીનું

Ⴏ

સુપ્રસિદ્ધ માસ્ટરએન્ડ, અળદગાડીમાં ભગવાન મહાવીર સ્વામીના માટે ફાટો, તેની પછી કેસરિયા રંગમાં વસ્ત્રાે પહેરેલી નાની ખાલિકાએ મહાવીરનાં સ્તવના અને જય બાલાવતી ધ્વજ લઈ ને ચાલતી હતી. તેની પાછળ સૌભાગ્યવતી ખહેના શિર-પર માેતીના શ્રીફળ અને કળશ લઈ ને લાઈનસર ચાલતી હતી. પછી આનંદખેન્ડ પાછળ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી અને દરેક ફિરકાના શ્રમણ ભગવ તા પૂ. આચાર્ય શ્રી પ્રકાશચ દ્રસ્ર્રીજી, આચાર્યશ્રી ઈન્દ્રદિન્નસૂરીજે, પૂ. મુનિશ્રી જનકવિજયજ ગણીવર્યના તથા આદરા ગુરુલકત મુનિશ્રી વલ્લલદત્ત વિજ-યજ, તેમજ સ્વાગત સમિતિના સભ્યો, નિર્વાણ સમિતિના કાર્ય કરો, તેમજ આગેવાના ચાલતા હતા. પછી જિયાબેન્ડ તેની પાછળ વિશ્વપ્રેમ પ્રચારિકા સાધ્વીશ્રી વિચક્ષણાશ્રીજી અને વિદુષી સાધ્વીશ્રી મૃગાવતીશ્રીજી આદિ દરેક સંપ્રદાયનાં સાધ્વીજીઓ, તેની પાછળ જૈન ખ્હેના લઈનમાં જુદા જુદા રંગની સાડીએામાં સુસજજ જયજયકાર બાલાવતી ચાલી રહી હતી. પછી વલ્લભળેન્ડ, તેની પાછળ ક્રમશઃ શ્રી મહાવીર જૈન મહિલા સંઘ–ઉત્તર ભારત, જૈનમિત્રમાંડળ મેરઠ, શ્રી આત્મવલ્લભ સંઘ–આગ્રા, શ્રી સંઘ–સમના, શ્રી સંઘ–હેાશિ-યારપુર, શ્રી સંઘ–પટ્ટી, શ્રી સંઘ–જમ્મુ, શ્રી કેાચર માંડળી, ખળદગાડીમાં શ્રી વિજયાન દસૂરી મહારાજના માટા ફોટા, શ્રી આત્માન દ જૈન સભા–લુધિયાણા તથા તેનું બેન્ડ, તેની પાછળ નત્ય કરતાં બાળકો, મુંબઇની હારબ'ધ-શિસ્તબહ ચાલતાં ું હતાં. ગુરુભક્તિ અને ધર્મભક્તિથી ભાગીરથી–ચામેર વહીને સૌના અંતરને ગદ્દગદ્ ખનાવતી હતી. આ સરઘસ ચાંદની ચાકમાં આવતાં વિમાન દ્વારા પૃષ્પા અને સ્વાગતની પત્રિકાએાની વૃષ્ટિ કરવામાં આવી હતી. શીશગ જના ગુરુદ્વાર આગળ હજારા શીખાએ ગુરુનું અભિવાદન કર્યું હતું.

આખા રસ્તે અને અધી અટારીએ અને બારીએા, ઝરૂખા અને અગાશીએામાંથી હજારા લાઇ—બહેનાએ શાલા-યાત્રાનાં દર્શન કર્યાં હતાં. જેઓએ આ શિસ્તબદ્ધ શાલાયાત્રા નજરે નિહાળી તેઓને માટે એ સદાને માટે યાદ રહી જય અને જીવનના લ્હાવા હાય તેવા અદ્ભુત ભવ્ય રામાંચક પ્રસંગ હતા. આ શાલાયાત્રા દિલ્હીના ઇતિહાસમાં ચિરસ્મરણીય બની રહેશે. આ જૈન સંગઠન—એકતાના અનાખા પ્રસંગ હતા, ભજન મંડળીઓએ સમગ્ર વાતાવરણ મંગળમય લક્તિભાવ-ભર્યું બનાવી દીધું હતું, આનંદની લ્હેર લ્હેરાઈ રહી હતી.

મ દિરમાં દર્શન કરી લાલકિલ્લાના શમિયાણામાં પધાર્યા હતા, લાલ કિલ્લામાં લલકાર....જૈનધમ નો જય જય કાર....!

શાભાયાત્રા ૯–૩૦ વાગે લાલકિલ્લાના વિશાળ પટાંગણમાં સભાના રૂપમાં ફેરવાઈ ગઈ હતી, ત્રીસ હજાર વ્યક્તિઓને સમાવતું આ મેદાન માનવમહેરામણને લઈ ને સાંકડું પડતું હોવાથી ઘણાને બહાર રહેવું પડ્યું હતું.

विशाण भेहानमां હુજારા માણુસા બેસી શકે તેવી ગાંઠવણ સાથે ત્રણ વ્યાસપીઠ ઊભી કરવામાં આવી હતી. એક મંચ ઉપર વિધિપ્રેમ પ્રચારિકા સાધ્વીશ્રી વિચલણાશ્રીજ, વિદુષી સાધ્વીશ્રી મૃગાવતીશ્રીજ, સાધ્વી શ્રી પ્રતિસુધાશ્રીજ, શ્રી કનકપ્રભાશ્રીજ, શ્રીમણિપ્રભાશ્રી આદિ દરેક સંપ્રદાયના સાધ્વીજીએ બીરાજ્યા હતા. વચ્ચેના મંચ ઉપર પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીજી મહારાજ, આચાર્ય ઇન્દ્રદિન્નસૂરીજી, આચાર્ય શ્રી તુલસીજી, દિગં ખર સમાજના સુપ્રસિદ્ધ ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાનંદજ, વિશ્વ ધર્મસં મેલનના પ્રેરક શ્રી સુશીલમુનિજી, શ્રી રાકેશ મુનિજી, આચાર્ય પ્રકાશચંદ્ર સૂરીજી, શ્રી ગણિવર્ય શ્રી જનક વિજયજી, મુનિમૂષણ શ્રી વલ્લભદત્ત વિજયજી મુનિ

શ્રી ફૂલચ દેજી આદિ ચારે ય સંપ્રદાયના શ્રમણ ભગવતા ભિરાજયા હતા.

ત્રીજા માંચ ઉપર આજના અતિથિ વિશેષ અને ભારત સરકારના રક્ષામંત્રી શ્રી જગજીવનરામ, ખંગાળના ભૂતપૂર્વ નાયબમંત્રી શ્રી વિજયસિંહજી નહાર, મેયર શ્રી કેદારનાથ, શ્રી શાંતિપ્રસાદ જૈન, શ્રી સિતાબચંદજી ફાેફલિયા, શ્રી રામ-લાલજી જૈન, શ્રી દૌલતસિંહજી જૈન અને તન મન ધનથી આખાયે પ્રસંગને દીપાવનાર દાનવીર શેંઠ શ્રી મણિલાલ દાેશી આદિ ખીરાજ્યા હતા.

સભાના પ્રારંભ સુપ્રસિદ્ધ જૈન સંગીતજ્ઞશ્રી ઘનશ્યામજ જૈનના સ્વાગત ગીતથી થયા હતા. સ્વાગત ભાષણ કરતાં શ્રી શાહુ શાંતિ પ્રસાદજ જૈને અધાંનું ભાવભર્યું સ્વાગત કરતાં જણાવ્યું કે આ વીર નિર્વાણ શતાબ્દિ પ્રસંગે આપણે ચારેય ફિરકાઓએ સંગઠિત અનીને મહાત્સવને ભવ્ય અને શાનદાર રીતે ઉજવવા છે. અને ભગવાન મહાવીરના અહિંસાના સંદેશ જગતના ચાકમાં, દેશદેશમાં અને રાષ્ટ્ર રાષ્ટ્રમાં ગૂંજતા કરવાના છે. આ અપૂર્વ અવસર છે. અને આખા યે વર્ષસુધી આ મહાત્સવ વિવિધ રીતે ચાલુ રાખવાના છે.

સંતતા સંદેશ-

મુનિ શ્રી જનક વિજયજી મહારાજે તપ, ત્યાગ અને કરુણાના મંત્રદાતા આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીજી મહારાજના પરિચય આપ્યા પછી જણાવ્યું કે આચાર્ય તુલસીજી, મુનિ શ્રી વિદ્યાનંદજી, મુનિ શ્રી સુશીલકુમારજીએ સંગઠન સ્વરૂપ સુંદર વાતાવરણ અનાવ્યું છે. તેને વધુ બળ આપવા માટે આચાર્ય શ્રી પધાર્યા છે. બધા ફિરકાએા ભગવાન મહાવીરના એક ઝંડા નીચે આવી કંઈક સકિય કરી બતાવીએ તે

જરૂરતું છે. વિજ્ઞાનના આ યુગમાં તીથ^ર કર મહાવીર સ્વામીના અહિંસા અને અપરિગ્રહના, ઉપદેશના પ્રચારની જગતને ખૂ<mark>બ</mark> જરૂર છે. તેને વિશ્વમાં પ્રસરાવીએ.

મુનિશ્રી સુશીલકુમારજીએ કહ્યું કે, જૈન સમાજ સમન્વયની મૂર્તિ છે. આજે ભગવાન મહાવીરના ચારે ય પુત્રો મૂર્તિ પૂજક, દિગંબર, સ્થાનકવાસી અને તેરાપંથી એક્ત્ર થયા છે. ચારે ય પુત્રો સંગઠન મજબૂત કરે તો મહાન કાર્યો પણ સરળ બની શકે. પૂ. સમુદ્રસૂરીજીના આગમનથી રાજધાનીમાં એક સંપ્ર-દાયના અભાવ હતા તે દૂર થયા છે. ભગવાન મહાવીરના સાર્વભામ સિદ્ધાંતના પ્રચાર આપણે વ્યાપક રૂપે કરવા જરૂરી છે. આ પ્રેરણા તા સ્વ. પંજાબકેસરી આચાર્યશ્રી વિજય વલ્લભસૂરીજીએ આપી છે.

આચાર્ય શ્રી તુલસી છએ કહ્યું કે-ત્યાગના પથ પર ચાલ-નાર આપણા ભગવાન મહાવીરના સિદ્ધાંતાનું નક્કર કાર્ય નહિ કરીએ તો નવી પેઢી આપણને છોડી જશે. આજે ચારેય સંપ્રદાયના ત્યાગવીરાનું મિલન થયું છે તે ઔપચારિક ન અને અને સૌએ સાથે મળીને રચનાત્મક સમાજકલ્યાણ અને ધર્મ પ્રભાવના તથા ભગવાનના અહિંસાના સંદેશના પ્રચારનું જગતભરમાં નક્કર કાર્ય કરવું જ પડશે.

મુનિશ્રી વિદ્યાનંદજી મહારાજે જણાવ્યું કે, ભગવાન મહાવીરને જન્મ આપનાર વંદનીય માતા ત્રિશલા હતા. સાધ્યોજી શ્રી વિચક્ષણાશ્રીજી મહારાજે બહેનાનું સંગઠન - ળૈનાવી તેમને આદર્શ ગૃહિણીએા, કુલ દીપિકાએા બનાવે તે રીતે બહેનાએ પણ આ શતાબ્દિ અંગે કંઇક કાર્યભાર - ઉપાડવા જોઈએ. વધુમાં તેઓશ્રીએ કહ્યું કે, આપણે હિંદુ સમાજના પણ સાથ લઈને આગળ વધવું જોઈએ. સાથ લઈશું તો દેશ આદર્શ થશે.

વિશ્વપ્રેમ પ્રચારિકા સાધ્વીશ્રો વિચક્ષણાશ્રીજી મહારાજના ે પણ આ સમયે નગરપ્રવેશ હતો. અને તેઓએ પાતાના પ્રવ-ચનમાં જણાવ્યું કે હું તા આપણા મહાન ત્યાગી આત્માએાના આશીર્વાદ ઇચ્છું છું. મારી ભાવના તેા એ છે કે વીર નિર્વાણ શતાબ્દિના આ અપૂર્વ અવસરે કાંઈક રચનાત્મક કાર્ય થવું જોઈએ. ચારે ય સંપ્રદાયના ત્યાગી વગે^૧ એક અવાજે પ્રભુ મહાવીરના સ'દેશને દેશ–વિદેશમાં પ્રસરાવવા માટે ફિરકા-ભેદના ભેદભાવ એક બાજુ રાખી સંગઠિત રીતે કાર્ય કરવાની. જરૂર છે. આજે ચારેય સંપ્રદાયના આચાર્યો અને વિદ્રાના એક જ પ્લેટફોર્મ ઉપર આવ્યા છે. તે ઘણી જ ખુશીની વાત છે. હવે પરસ્પર વિચાર વિનિમય કરીને સમાજને યાેગ્ય માર્ગ-દર્શન આપવું જોઈ એ. આજના અતિથિવિશેષ અને કેન્દ્રના સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી જગજીવનરામે આચાર્યશ્રી તથા સાધુ-સમાજનું સ્વાગત કરતાં જણાવ્યું કે- 'ત્યાગ ભાવનામાં જ મહાનતા છે. આ સિદ્ધાંત શાધ્વત સત્ય છે સાધુ મહાત્માઓ તથા મહાસતીજીએાનું જીવન આ પરંપરાના માર્ગ ઉપર ચાલે છે. ભૌતિક સુખસગવડા માણસને સુખી કરતી નથી. ભારત ત્યાગ પ્રધાન દે**શ છે, આ**ધ્યાત્મિકતા તે દેશની **વિ**શિષ્ટતા છે. પ્રાચીન ભારતમાં વૈભવ ત્યાગની પાછળ દોડતાે હતો. આજે વૈલવ પાસે ત્યાગીએાની ભીડ જમા થઈ છે. જીવનની આ કડવી વિટ'બણા છે, જેને દ્વર કર્યા વિના કામ નહિ ચાલે.

વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે ભૌતિક સુખ સગવડથી સાચી શાંતિ મળતી નથી. અમેરિકા સૌથી વેભવશાળી દેશ છે, છતાં પણ ત્યાં શાંતિ નથી. ભારતમાં આધ્યાત્મિકતા ઉપર વિશ્વાસ અને શ્રદ્ધા છે. અને તે જ દુનિયાને શાંતિના સંદેશ िजनशासनरत्न ७१

આપી શકે. એ પણ ખરું છે કે વિજ્ઞાન ઉપર જ્યારે આધ્યા-ત્મિકતાના આંકુશ હશે, ત્યારે સાચી શાંતિ પ્રાપ્ત થશે. પ્રભુ મહાવીરના સંદેશ માટે ભારત સરકાર તરફથી દરેક સહકારની ખાત્રી આપી હતી.

આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજનું સ્વાગત કરતાં શાહુ શ્રી શાંતિપ્રસાદજી જૈને કહ્યું કે, જૈન સમાજનાં અહાભાગ્ય છે કે આટલી માટી સંખ્યામાં ચારે ય સંપ્રદાયના સાધુ સાધ્વીએા હાજર છે. આ શ્રમણ–મગવ'તો ઉપર જ જૈન સ સ્થાએ৷ ચાલે છે. આ વર્ગ જૈન સમાજને પ્રેરણા કરે તે৷ નક્કી જૈન સમાજની ઉન્નતિ થશે. મારી આ તકે વિનંતિ છે કે ભગવાન મહાવીરના સંઘ આજે વેર વિખેર બની ગયા છે. તેને એક અતાવવામાં સૌ શક્તિ કામે લગાડે. દિલ્હીના મેયરશ્રી કેદારનાથજ સાહનીએ દિલ્હીના નાગરિકા વતી આચાર્ય શ્રીનુ સ્વાગત કરતાં જણાવ્યું કે આજના સમયમાં રૂપિયાની બાેલ-ખાલા છે. તે માણુસને માહિત કરે છે. પરંતુ આજે રાજધાની નિવાસીએાના અહેાભાગ્ય છે કે અહીં એવાં સાધુ સાધ્વી પધાર્યા છે જેઓ પૈસાને અડકવામાં પણ પાપ સમજે છે. આ મહાન સાધુ સાધ્વીએાના ચાતુર્માસ રાજધાનીમાં થવાનાં છે. તેએા આપણને સૌને નૈતિક અને ચારિત્રની દિશામાં આગળ વધવાની પ્રેરણા આપશે. ભગવાન મહાવીરના અહિંસાના સંદેશ વિધ્ધમાં પ્રસરાવવા પ્રયત્ન કરવા જરૂરી છે.

છેવટે આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજે જણા-ૃવ્યું કે, હાથ એક છે તેમાં નાની માેટી આંગળિયા પાંચ છે. કામના સમયે પાંચે આંગળિયાને એક થવું પડે છે. તે રીતે જૈનધર્મ એક છે, તેમાં સંપ્રદાયા છે પરંતુ ભગવાન મહા-વીરની ૨૫૦૦મી નિર્વાણશતાબ્દિ પર જે કંઈ પણ કરવું હશે તે ત્યારે જ થશે, જ્યારે દરેક ફિરકા એકત્ર થઈ ને કામ કરશે. આપ સૌએ મારું સ્વાગત અને અભિવાદન કર્યું છે, તે મારું નહિ પણ આપ સૌનું અભિવાદન છે. અભિવાદનને પાત્ર હું નથી, હું તો મારા ગુરુદેવના સંદેશવાહક સિપાહી છું. આજે આ સમારંભમાં આપ સૌ આવ્યા છે તે જોઈ ને આનંદ થાય છે. આપ સૌને અમારા મંગળ આશીર્વાદ છે. સભાનું સંચાલન શ્રી દૌલતસિંહજએ કર્યું હતું.

ભગવાન મહાવીરના જયનાદોથી આકાશ ગૂંજી ઊઠયું હતું. આનં દ અને ઉલ્લાસના વાતાવરણમાં સભા પૂર્ણ થઈ હતી. બાદ આચાર્ય શ્રી આદિ ને શેઠ મણિલાલ દોશીના પાતાના નિવાસસ્થાને (ખેદવાડા) બેંડ સાથે, લઈ જવામાં આવ્યા હતા. આ પ્રસંગે શ્રી દોશીએ ખેદવાડાની ગલી સુશાભિત કરી હતી. શ્રી મણિલાલ દોશી તથા તેમનાં કુટું બીજનોએ સૌનું ભાવ-ભર્યું સ્વાગત કર્યું હતું. પૂ આચાર્ય શ્રીએ બધાંને માંગલિક સંભળાવી મંગલ આશીર્વાદ આપ્યા હતા. આજના દિવસે દાદાગુરુ શ્રી જિનદત્તસૂરીજીની સ્વર્ગવાસતિથિ હોઈને તે નિમિત્તે શ્રી મણિલાલ દોશી તરફથી નૌઘરા દેરાસરજમાં ખપારના પૂજા ભણાવવામાં આવી હતી. તેમાં આચાર્ય શ્રી આદિ સમુદાય તથા સ્થાનકવાસી, તેરાપથી સાધુ સાધ્વી સમુદાય પધારેલ હતો.

રિવવાર રાત્રે ૮-૦૦ વાગે રાજઘાટ પાસે બનાવેલ વિશાળ 'વિજયવલ્લભનગર 'માં સાંસ્કૃતિક કાર્યં કમ, મુંબઈ નિવાસી શેઠશ્રી શાંતિલાલ મગનલાલ શાહના પ્રમુખ સ્થાને યોજવામાં આવ્યા હતા. ગરબા, ભજન, કીર્તંન, કવિસ મેલન દ્વારા બહારગામની શિક્ષણસ સ્થાએ અને સંગીતકારા–કવિ-જના આદિએ વિધવિધ કાર્યં ક્રમા આપીને સૌનું મનારંજન કર્યું હતું.

૧૪. ભગવાન મહાવીર ચિત્ર સંપુટના સમય જ વિધિ

તા. ૩૦ મી જૂને પ્રશાંતમૃતિ પરમ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજેનું અભૂતપૂર્વ ઐતિહાસિક સ્વાગત લાલકિલ્લામાં થયું. તા. ૩૧મી જૂને ધૂમધામથી ૩૫ નગરમાં પધરામણી થઈ. આ પ્રસંગે પૂ. સાહિત્ય કલારતન મુનિ-પુંગવ શ્રી યશાેવિજયજી સંપાદિત અને ચિત્રકલા વિશારદ શ્રી ગાકુલભાઈ કાપડિયા ચિત્રિત તીથ^જકર ભગવાન શ્રી મહાવીર સ્વામીના ચિત્રસંપુટેા પૂ. આચાર્ય શ્રી, મુનિભગવંતા તથા પૂ. સાધ્વીજીઓને જૈન ચિત્રેકલા નિદર્શન સમિતિ તરફથી સમર્પણ કરવાનાે વિધિ તા. ૩૧ મી જૂને રૂપનગરના પ્રવેશ સમયે યાજવામાં આવ્યા હતા. આ પ્રસંગે મુંબઈથી શ્રી આત્માનંદ જૈન સભાના સભ્યા તથા અન્ય ગુરુભક્તો આવ્યા હતા. પરમ પૂજ્ય આચાર્ય દેવ, પ્રવક્તા મુનિ શ્રી જનક વિજયજી, દિલ્હી પંજાબના અગ્રગણ્યાેની આ ગ્રંથ પ્રત્યે એટલી બધી શુભ ભાવનાએ હતી, કે રૂપનગરના આચાર્ય શ્રીના પ્રવેશ પ્રસંગે ચ્યા ગ્રાંથને હાથી પર પધરાવી વરઘોડામાં ફેરવવાનું નક્કી કરેલું અને વરઘાડાે ઉતરે ત્યારે તેનું બહુમાન કરવાનું નક્કી કરેલું. પરંતુ સાનુકૂળતા ન થતાં પંજાર્બી બહેના પંજાબના રિવાજ મુજબ જુદા જુદા શુપા વારા કરતી મસ્તક ઉપર લઇ-

ને ગીતા ગાતાં ગાતાં વર્ધાડામાં ફર્યાં હતાં. રૂપનગરમાં વર-દ્યાડા પહોંચ્યા પછી કમલાનગરના ભવ્ય મંડળમાં શ્રંથની પધરામણી કરવામાં આવી. પ્રાથમિક પ્રવચન થયા ખાદ જૈન ચિત્રકલા સમિતિ તરફથી આવેલા શતાવધાની વિદ્યાવારિધિ પં. શ્રી ધીરજલાલ ટાકટશી શાહ તથા સુંદરપાળ ઝવેરીની વિનંતિથી ભગવાન મહાવીરનું ચિત્ર સંપુટ મુંખઇના અત્રણી આગેવાન શેઠ કાંતિલાલ ચાકસી તથા દિલ્હીના સંઘના અત્રણી લાલા સુદરલાલજી તથા લાલા ધર્મ પાલજીએ પૂજ્ય આચાર્ય દેવને ગ્રંથ અર્પણ કર્યો હતા, આ પ્રસંગની ખુશીમાં શેઠ શ્રી કાંતિલાલભાઈએ યુગવીર આચાર્ય શ્રીના સ્મારક ક્રંડમાં રૂપિયા પાંચ હજારની જાહેરાત કરી પ્રસંગનું ગૌરવ વધાર્શ હતું.

તે પછી શ્રી શાંતિલાલ મગનલાલ, શ્રી કાંતિલાલ હર-ગાેવિ દદાસ અને સ્વાગત પ્રવેશ કરાવનાર દાનવીર શ્રી મણિલાઈ દાેશીએ કામળીએા વહાેરાવી હતી.

ત્યારપછી વિદુષી સાધ્વી શ્રી મૃગાવતીશ્રીજને લાલા કુંજીલાલજીનાં ધર્મ પત્ની રાજકુંવર બહેને તથા શ્રી દામજભાઈ છેડાનાં ધર્મ પત્ની નિર્મ ળાખહેને પુસ્તક અને કામળી વહારાવ્યાં હતાં. વિદુષી સાધ્વી શ્રી વિચક્ષણાશ્રીજીને લાલા ઘનશ્યામજીના ધર્મ પત્ની ભાગ્યવતી દેવી અને શ્રી રસિકલાલ કારાના ધર્મ-પત્ની સુશીલાળહેને પુસ્તક તથા કામળી વહારાવ્યાં હતાં, લાકાએ જયઘોષ કર્યા હતા.

૧ જુલાઈ એ વડાપ્રધાન શ્રીમતી ઈન્દિરા ગાંધીને પુસ્તક સમપે શુના વિધિ પંધીરજલાલભાઈ, શ્રી કીર્તિ કુમારભાઈ, તથા શ્રી સુંદરભાઈ એ કર્યો હતો. ભગવાન મહાવીરનું ચિત્ર જોઈ નમન કરી પુસ્તકની ભવ્યતાની પ્રશંસા કરી અને 'દેશની મહાન વિભ્રતિનું જીવન સમય મેળવીને હું વાંચી જઈશ ' તેમ જણાવ્યું હતું. ત્યાર બાદ સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી જગજીવનરામ, <u>जिनशासनरत्नः</u> ७५:

પર્યંટન ખાતાના પ્રધાન ડાે. કરણસિંહ જેએા કલામર્મજ્ઞ **છે**ં તેએાને પુસ્તક અર્પણ કરવામાં આવ્યા હતા. ભંનેએ શ્રંથ कोઈ ने ભારે પ્રસન્નતા અનુભવી હતી. અને મુનિશ્રી <mark>યશ</mark>ેા-વિજયજીના પ્રયાસને અંજિલ આપી હતી. આવાં પુસ્તકોને હુજારાની સંખ્યામાં છપાવીને પ્રચાર કરવા જોઈ એ અને ભારત સરકારે તેમાં સહકાર આપવા જોઈએ તેમ જણાવ્યું હતું. એક સમારંભ તેરાપંથના પ્રમુખ જાણીતા આચાર્ય શ્રીમાન તુલસીજી તેએાશ્રીના પ્રધાન શિષ્ય શ્રી નથમલ આદિ મુનિ-મ ડળની નિશ્રામાં ગાેઠવવામાં આવ્યા હતાે. પ્રાર'ભમાં સુનિ શ્રી નથમલજીએ કલાની શક્તિ પર વિવેચન કર્યા બાદ મુનિ શ્રી યશાવિજયજ મહારાજના ભગીરથ પ્રયાસને ભાવભીની રીતે. ળિરદાવી અભિનંદન આપી જણાવ્યું કે આ ગ્રંથ એક અદ્-ભુત અને અનેડ ખન્યા છે. બાદમાં આચાર્ય શ્રી તુલસીજી મહારાજે ચિત્રમાં શું તાકાત છે તે જણાવી અમા અ સમા-ર ભમાં સહભાગી બન્યા તેના આનંદ દર્શાવી, ગ્રંથને સર્વાંગી શ્રેષ્ઠ અને અનુપમ જણાવી સહુને આ ગ્રંથના લભ લેવા અનુરાધ કર્યા હતા, તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે મારા આત્મ બધું મુનિશ્રી યશાેવિજયજીએ ગાગરમાં સાગર ભરી દીધા છે. દિવસા અને મહિનાએા સુધી વાંચ્યા કરીએ તાેય અતૃપ્તિ રહે તેવી આ ભવ્ય પ્રેરક કલાકૃતિ ખની છે. તેએાશ્રી દિલ્હી આવ્યા દાત તા અમને આ નિર્વાણ શતાબિદના પ્રસંગમાં ઘણું બળ મળેત. અત્યારે ઉપસ્થિત હાત તા આ મહાન કાર્ય કર-નાર મુનિને બ'ધુભાવે લેટી પડત.' તેરાપ'થી શ્રાવકોએ પણ શ્રંથ પરત્વે પ્રશાંસાત્મક ખૂખ જ સદ્ભાવ દર્શાવ્યા. ત્યાર પછી શતાવધાની પં. શ્રી. ધીરજલાલભાઈએ સુંદર વક્તવ્ય કરી આચાર્ય શ્રી તથા અન્ય મુનિવરાના આભાર માની ૨૫મી નિર્વાણ શતાબ્દિ સંગઠિત રીતે ઉજવાય એ માટે આચાર્યશ્રીને

પ્રયત્ન શીલ રહેવા વિનંતિ કરી હતી.

દિગ'ખર સમાજના જાણીતા મુનિ શ્રી વિદ્યાન દેજ તેમજ કેળીનેટના પ્રધાન શ્રી સરોજિની મહિષીને પણ ગ્રાંથ અપ ણ કર્યો હતો. તેમણે પ્રસન્નતાપૂર્વ ક ગ્રાંથકાર પ્રત્યે પ્રશાંસાના ઉદ્દગારા કાઢ્યા હતા.

ચાતુર્માસ પ્રવેશ – શ્રી વલ્લભ સ્મારક યેાજના

સામવાર તા. ૧-૭–'૭૪ના રાજ સવારના ૭ વાગે આપણા ચરિત્ર નાયક આચાર્યજ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી મહારાજ આદિ મુનિમંડળના ચાતુર્માસના પ્રવેશ નિમિત્તે મલકાગંજથી સ્વાગત ુ યાત્રાના પ્રાર'ભ થયાે હતાે. આ ધર્મયાત્રામાં પણ જ્યા બેંડ, કુતુબમિનાર આકારનું બીજું બેંડ, લગ્ન માંડળાઓ, પૂજ્ય યશાેવિજયજી મહારાજ પ્રકાશિત ભગવાન મહાવીર ચિત્રમય-થ્રાંથ તેમજ માેતીના શ્રીફળ લીધેલી મહિલાએા, આગેવાના, કાર્ય કરા. આ ધર્મયાત્રામાં સામેલ થયા હતા. ઠેર ઠેર ગહું-લીઓ થઈ હતી ઠંડા, મીઠા પાણીના પ્રખંધ આજે પણ રાખવામાં આવ્યો હતો. ત્રણ બગીચા રસ્તામાં આવે છે. ત્યાં અનેરી સજાવટ કરી હતી. આખે રસ્તે જરીની ચાદર બાંધી હતી. મલકાગ જથી શરૂ થયેલ આ યાત્રા કમલાનગર, રૂપનગર થઈ ત્યાં શ્રી શાંતિનાથજીનાં દર્શન કરી બિરલા સ્કૂલના મેદા-નમાં પહેાંચી હતી. સૌ વિશાળસભામાં કેરવાઈ ગયો હતાં. આ સમામાં શ્રી આત્માન દ જૈન મહાસભાના પ્રમુખ દાનવીર ગુરુ-ભક્ત શ્રી ધર્મપાલજ એાસવાલ અતિથિ વિશેષ તરીકે પધાર્યા હતા. મંગલાચરણ બાદ સંગીત વિશારદ ગુરુભક્તો શ્રી ઘન-શ્યામજી તથા શ્રી સત્યપાલજીએ ભાવવાહી ભજના રજુ કર્યાં હતાં. મુનિશ્રી જનકવિજયજી ગણિવરે યુમવીર અચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભસૂરીશ્વરજી મહારાજનું દિલ્હીમાં કાયમી સ્મારક કરવા માટે અબ્બે વર્ષથી પરમવિદુષી સાધ્વી શ્રી મૃગાવતી- જિનશાસનરત્ન ૭૭ -

શ્રીજ પ્રયતન કરી રહેલ છે અને તે માટે જમીન ન લેવાય ત્યાં સુધી ચારે ય સાધ્વીજીઓએ મીઠાઈના ત્યાંગ કરેલ અને કર હજાર વાર જમીન ૧૫ની જૂનના રાજ ખરીદી લેવામાં આવી છે. તે માટેની વિધિ પણ થઇ ગઈ છે. તેની વિગતવાર હકીકત રજુ કરી તે માટે વિશેષ પ્રયત્ન કરવા ગુરુભક્તોને અનુરાધ કર્યો હતો.

વિદુષી સાધ્વીશ્રી મૃગાવતી શ્રી છએ વલ્લભ સ્મારક યાજના અંગે જણાવ્યું કે આ યોજના ગુરુદેવનું ઋણ અદા કરવાની ભાવનાથી દિલ્હી શ્રી સંઘ તરફથી થઈ રહેલ છે, તેમાં એક સ્કૂલ, એક દવાખાનું તેમજ જૈન કોલોની અનાવવાની ભાવના છે. આ માટે ત્રણેક લાખના નિધિ એકત્ર થયેલ છે. કાર્ય વિશાળ છે. પૂ આચાર્ય વિજય સમુદ્રસ્ રિજી પધાર્યા છે તે અમારે મન હર્ષના વિષય છે. અને અમને શ્રદ્ધા છે કે હવે આ સ્મારક યોજના વહેલી તકે પૂર્ણ થશે. સ્મારક યોજના માટે નિધિ એકત્ર કરવાની શરૂઆત થતાં રા. ૨૫,૦૦૦, અને રા. ૮૪,૦૦૦,ના સારાં એવાં વચના મળ્યાં છે. શ્રી મું બઈના શ્રી સંઘ તરફથી ૮૪,૦૦૦ની રકમ એકત્ર કરી આપવાની જાહેરાત મું બઈથી પધારેલા મહેમાના તરફથી કરવામાં આવી હતી. અને છ લાખનું કંડ થયું હતું.

ભગવાન મહાવીર સ્વામીના ચિત્ર સંપૂરના પરિચય વિદ્યાવારિધિ શતાવધાની શ્રી ધીરજલાલ ટાકરશી શાહે આપ્યા હતા. આ ગ્રંથ શ્રી કાંતિલાલ ચુનિલાલ ચાકસી, શ્રી માતી-લાલ બનારસીદાસ, શ્રી સુંદરલાલજી શાહના વરદ હસ્તે આચા-ર્યંશ્રીને અપ'ણ કરવામાં આવ્યા હતા. આ ગ્રંથઅપ'ણના ખુશાલીમાં સ્મારક યાજનામાં શ્રી કાંતિલાલ ચુનિલાલ ચાકસી ગુરુભકતે રૂ. પ૧૧૧ લખાવ્યા હતા. બીકાનેરની ભજનમંડ-ળીનાં સ્વાગત ગીત ગવાયાં બાદ વિશ્વપ્રેમ પ્રચારિકા પૂ.

સાધ્વીશ્રી વિચક્ષણાશ્રીજીએ સ્મારક યાેજના માટે સૌને પ્રેરણા કરી હતી. આચાર્યજીનાં સાંન્નિધ્યમાં રહી ભગવાન મ્હાવીર સ્વામીની ૨૫ મી શતાબ્દિ ઉલ્લાસપૂર્વંક ઉજવવા સૌનું ધ્યાન ખે^{ચ્}યું હતું. પૂ. આચાર્યજ્રીને અંબાલા, સમાના, લુધિયાણા આદિ સંઘા તરફથી અભિવાદન પત્રો સમર્પિત કરવામાં આવ્યાં હતાં. મુંબઈ સંઘ તરફથી પૂ સાધ્વીજી શ્રી મૃગાવતીશ્રીજીને કામળ વહારાવવામાં આવી દૂતી. છસરા સુંઘવતી શ્રી દામજભાઈ છેડાએ પૂ. આચાર્ય શ્રીને કામળ વહારાવી હતી. આ પ્રસંગે પંજાબ, રાજસ્થાન, જમ્મુ, યુ.પી, મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાતથી સ્પેશિયલ ડબ્બાએા, બસામાં બે હજારથી વધુ ભાઈ–બહેના આવ્યાં હતાં. મહેમાનાની ઉતરવાની વ્યવ-સ્થા રાજઘાટ પાસે ગાંધી દર્શન સામે વિશાળ મડપ ઊલા કરી કરવામાં આવી હતી. ત્રણ મંડપ ઊભા કરવામાં આવ્યા હતા. જેના નામ ખાદી મંડપ, મૈસુરમંડપ અને આંધ્ર મંડપ રાખ્યા હતા. આ સ્થળે સૂવા, શ<mark>રીર</mark> સુખાકારી, ભાેજન ઈત્યાદિની સુંદર સગવડ શ્રી મણિલાલ દાેશી તરફથી કરવામાં આવી હતી. મું બઈથી પણ સારી સંખ્યામાં ભાઈ-બહેના આ પ્રસંગે પધાર્યા હતાં. પૂ. આચાર્ય શ્રીનાં સાંન્નિધ્યમાં દિલ્હી શ્રી સંઘે કરેલ અભૂતપૂર્વ સ્વાગત અને અનેરી ભક્તિ અદલ સેવાપ્રિય શ્રી કુમારપાળ ણી. શાહુ તથા શ્રી. ચીમન-લાલ પાલિતાણાકરે આભાર માન્યા હતા.

પૂ. આચાર્ય શ્રીએ મંગાલાચરણ કરી ગુરુદેવનાં પગલે ચાલીને મધ્યમ વર્ગના ઉત્કર્ષ માટે વિશેષ પ્રયત્ન કરવા તથા પૂ. ગુરુદેવના દિલ્હીના સ્મારકને વહેલામાં વહેલી તકે ઉપાડી લેવા અનુરાધ કર્યો હતા, ગુરૂદેવે પાતાનું જે ભવ્ય સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું તે ગુરૂદેવના પુષ્ય પ્રભાવને કારણે હતું તેમ કહી સૌને આશીર્વાદ આપ્યા હતા.

ગુરુદેવનું દિલ્હીનું સ્વાગત ભારતના ઇતિહાસમાં યાદગાર અની રહેશે.

૧૫ ચાતુમીસ અને શાસનપ્રભાવના

ભગવાન મહાવીરસ્વામીના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહાત્સવ પ્રસંગે શાન્તમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહા-રાજનું દિલ્હીનું ચાતુર્માસ એક મહત્ત્વના પ્રસંગ ગણાશે.

આ ચાતુર્માસમાં પ્રાતઃસ્મરણીય પંજાબકેસરી આચાય બ્રી વિજય વલ્લભસૂરી ધરજ મહારાજનાં સ્મારકનું સ્વપ્ન સાકાર થઈ રહ્યું છે. ચાતુર્માસ દરમ્યાન અહીં ધર્મ ધ્યાન તથા તપશ્ચર્યા દેવ-દર્શન વ્યાખ્યાનાદિમાં દરેક સાધુ–સાધ્વી શ્રાવક, શ્રાવિકા ખૂબ ઉલ્લાસથી ભાગ લઈ રહ્યા છે.

અનેકવિધ તપશ્ચર્યા—

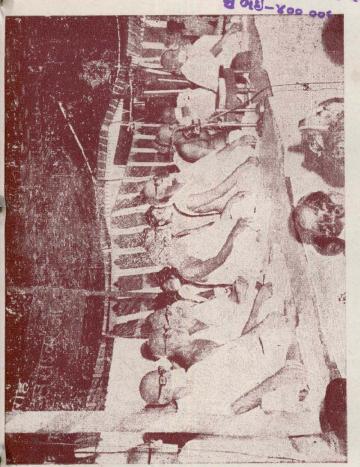
મુનિ નયચંદ્ર વિજયજને તા. ૫–૯–૭૪ના ૩૬મા ઉપ-વાસ હતા, તેમની ૫૧ ઉપવાસની ભાવના છે. મુનિશ્રી દીપ-વિજયજ ૯ ઉપવાસ ચત્તારી, અઠ્ઠ, દસ, દોયની તપશ્ચર્યા ચાલુ છે. મુનિ શ્રી નયરતન વિજયજએ અઠ્ઠમ તપશ્ચર્યા, તપસ્વી મુનિશ્રી ગૌતમવિજયજને ૨૩મી વર્ષમાન તપની એાળી, હરિષેણ વિજય બાળમુનિએ વર્ષમાન તપની ૧૩મી એાળી કરી છે. સાધ્વીશ્રી નિર્મળાશ્રીજી મહાધર્મચક્રતપ કરી રહ્યા છે. લગાતાર ચારમાસ કરવાના છે. સાધ્વી શ્રી પદ્મચશાશ્રીજી ચાથભત્તિ એાળી, સાધ્વીશ્રી બાલચંદ્રાજી વીશસ્થાનકની એાળી તથા સાધ્વી શ્રી દિવ્યયશાશ્રીજ પ મી ઓળી કરી રહ્યા છે. શ્રી સંઘમાં ચિંતામણુ તપ અને ચંદનબાલાના અકુમા સાથે વિશ્વશાંતિના જપ થયા છે. સાધુસાધ્વીમાં તથા શ્રી સંઘમાં હં'મેશાં આંયબિલ ચાલુ છે. શ્રી નવકાર મહામંત્રના જપ સાથે અખ'ડ જપ અને આંયબિલ તા. ૮-૯-૭૪ના થયા હતા. આમ દિલ્હી રૂપનગરમાં ધર્મની માસમ ચા તરફ દેખાઈ રહી છે. આળાલવૃદ્ધમાં આનંદ મંગલ વસ્તાઈ રહ્યા છે.

દાનવીર શેઠ શ્રી મણિલાલ દેાશીની પ્રેરણાથી નિશ્ચય કરવામાં આવ્યો કે પૂ. આચાર્યશ્રીના સ્વાસ્થ્ય તથા દીર્ઘાયુ ને માટે બધા શક્તિશાળી અઠુમ તપ કરે. પૂજ્ય આચાર્યશ્રીનું આયુષ્ય ૮૪ વર્ષનું થવા આવ્યું હેાવાથી ૮૪ અઠુમ થયા હતા.

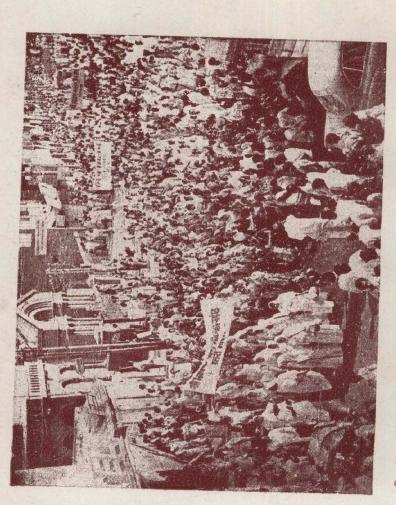
સ'ક્રાંતિ ઉત્સવ–

તા. ૧६-८-'૭૪ના રાજ સંકાન્તિ પ્રસંગ જીદા જીદા શહેરના ગુરુભકતો આવ્યા હતા, આચાર્ય શ્રી ઈન્દ્રદિન્ન સૂરીજી, મરૂધરરત્ન મુનિશ્રી વલ્લભદત્તવિજયજી, ગણિવર્ય શ્રી જનક વિજયજી, મુનિશ્રી જયંતવિજયજી, મુનિશ્રી જયાન દ વિજયજી, મુનિશ્રી ધુર ધરવિજયજી, જૈનભારતીવિદુષી સાધ્વીશ્રી મૃગાવતી શ્રીજી વગેરેએ પ્રસંગાચિત પ્રવચના કર્યાં હતાં. ખાસ કરીને ભગવાન મહાવીર સ્વામી ૨૫મી શતાબ્દિ નિર્વાણ મહાત્સવ શાનદાર રીતે ઉજવાય તથા પૂ. ગુરુદેવ શ્રી વિજય વલ્લભસૂરીધરજી મહારાજનું સ્મારક તૈયાર થાય તે માટે પ્રવચના થયાં હતાં.

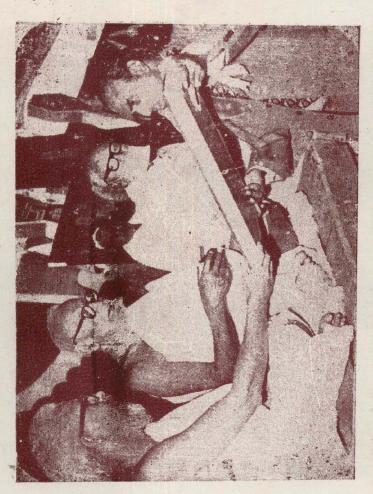
આ પ્રસંગે વલ્લભ સ્મારક યાજનામાં શ્રી ચંદ્રપ્રકાશજ હાેશિયારપુર નિવાસીએ રા. ૨૫ હજાર તથા એચ. પી. કું. એ રા.–૧૧ હજાર આપવાની જાહેરાત કરી હતી, પ્રાે. પૃથ્વી-રાજજ જૈનનું તેઓએ પંજાબમાં કરેલ સેવાકાર્યની કદ્દર શક અમારાં દ પત્નાલાલ આદી છે. ટેમ્પલ ચેરીટેળલ દ્રસ્ટ, ૪૧/રીજ રાહ, વાલકે હાર ક્ષેળઇ–૪૦૦ ૦૦૬

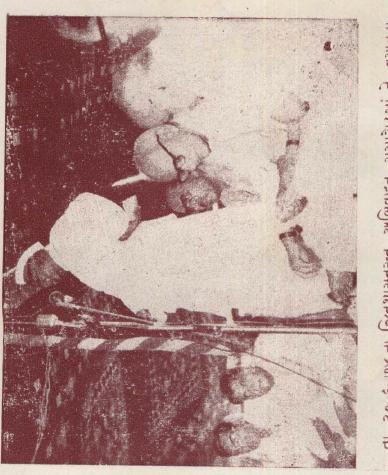
ફિલ્હીના લાલ કિદ્રાના પટાંગણમાં જિનશાસનરત્તનું અભિવાદન કરવામાં આવી રહેલ છે તે પ્રસંગે આચાર્યંશ્રી તુલસીછ, કિગમ્પરમુનિશ્રી વિધાનંદછ, સ્થા. મુનિ મુશીલકુમારછ વિજય ઇન્દ્રકિન્નસુરિછ, ગણિશ્રી જનકવિજયછ અને મુતિલુંદ.....

કિલ્હીના પ્રવેશ સમયે જાલુસમાં સાધ્વીજી વિચક્ષણશ્રીજી તથા જેન ભારતી મુગાવતીયોજી આદિસાધ્વીગણ ખૂત્રે મહિલા મંડળા

हिन्हीमां आयायं श्रीने असिवादन पत्र अप्षे इरी रहेला भेयरश्री डेहारनाथ सहानी

ता. ३०-६-७४ ना किनशासनरत अभिवाहन सभारोहमां ते वणत्ना संरक्षण मंत्रीश्री कगळवनराम, हिस्हीना मेथरश्री डेहारनाथ सहानी तथा शाह शातिप्रसाहक अवा रामवावक नेन. તરી કે યું આચાર્ય શ્રીની નિશ્રામાં સન્માન કરવામાં આવ્યું અને શ્રીમતી એાશવાલના વરદ હસ્તે રૂ. ૭૦૦૦)ના નિધિ તેમને અપ શુ કરાયા. સંકાન્તિ સમાધ્તિ પહેલાં શ્રીઅનચંદ્રજ કાઢારી (ઇદાર) શ્રી લીલાવતી ખહેન, શ્રી. ખલદેવરાજજીનાં વકતવ્યા થયાં હતાં, આચાર્ય જેએ સંકાન્તિ સંભળાવી વાસફેપ નાંખ્યા હતાં, શ્રી નિમ ળકુમાર જૈને આભાર વ્યક્ત કર્યો હતાં,

જૈનએકતા સંમેલન-

રિવવાર તા. ૧૮–૯–' ૭૪ ના રાજ ભગવાન મહાવીર સ્વામીના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહાત્સવ નિમિત્તે જૈન એકતા સંમેલનનું આયોજન વીરનગરના ગ્રાઉન્ડ પર કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે આ શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીજી, આ શ્રી તુલસીજી આ શ્રી દેશભૂષણજી, મુનિશ્રી હેમચંદ્રવિજયજી, મુનિ શ્રી નથમલજી, મુનિશ્રી જનક વિજયજી, મુનિશ્રી સુશીલકુમારજી, મુનિશ્રી વિદ્યાનંદજી આદિ વિશાળ સમુદાય એક જ મંચ પર એકત્ર થયા હતા.

આ પ્રસંગે જૈન સમાજમાં એકતાનું વાતાવરણુ ફેલાવવા અને ચારે ફિરકાઓમાં સંપ-સમાધાન-એકતાના પ્રયાસા કરવા વિચાર વિનિમય તથા વક્તવ્ય થયાં હતાં બધાં વક્તતાએાની એક માત્ર એ જ ભાવના હતી કે ભગવાન મહાવીર સ્વામીના આ નિર્વાશ્વ મહાત્સવ પ્રસંગે જૈનજગતમાં એકતા અને શાંતિ પ્રસરે એ અત્ય'ત જરૂરી છે. આવા પ્રસંગો વાર વાર આવતા નથી. આ તો જૈન સમાજ માટે અનુપમ પ્રસંગ છે. ખપારતા ર-૩૦ થી ૩-૩૦ સુધી ધમેંગાં કી થતી રહી અને સંતમિલનનું અપૂર્વ દર્શન દેશ્યમાન થયું.

જૈનયુવક સ'મેલન—

તા. ૧૮-૮-૭૪ના રાજ અપારના દિલ્હી પ્રદેશ ભગવાન મહાવીર સ્વામી ૨૫ મી નિર્વાણ શતાબિદ સમિતિના ઉપક્રમે જૈન યુવક સંમેલન મળ્યું હતું. જેમાં શ્રી. મહેતાભચંદ જૈન પ્રિન્સીપાલ પીંડીસ જૈન, પ્રેા. આર. એસ. મિત્તલ આદિએ કાર્યની ભુમિકા અતાવી. માર્ગ દર્શન કરતાં પ્રવચના કર્યા હતાં. આ રીતે દિલ્હીમાં ચારેય ફિરકાઓના કાર્ય કરો સંયુકત રીતે જીદા જીદા સ્થળામાં સભા-પ્રવચના યાજતા હતા તેથી મુંદર વાતાવરણ સર્જાયું હતું. રવિવાર તા. ૨૩-૮-૭૪ ના રાજ આચાર્ય શ્રીજની નિશ્નામાં જાહેર પ્રવચના યાજ્યાં હતાં, જેમાં જીદા જીદા વક્તાઓનાં પ્રભાવશાળી પ્રવચના થયાં હતાં. દર રવિવારે વિવિધ વિષયા ઉપર ચારેય સંપ્રદાયના વક્તાઓનાં જાહેર પ્રવચના જેલાઓનાં જાહેર પ્રવચના વક્તાઓનાં જાહેર પ્રવચના વક્તાઓનાં જાહેર પ્રવચના છેલાં.

આ પ્રસંગે દસ દસ બા**ર ખાર હજાર ભાઈ**બહેના લાભ લઈ **ર**દ્યા હતા. બપારના બધા જ સાધુ સા^દવીઓ સાથે એસીને ધમ[°]ગાેષ્ઠી કરતા હતા. વ્યાખ્યાનમાં ઉત્તરાધ્યયન સ્ત્ર હ'મેશાં ચાલતું હતું. શ્રોતાઓ સારી સંખ્યામાં હાજર હતા.

આ આચાર શ્રીની નિશ્રામાં વિવિધ આરાધના-તપશ્ચર્યા-એકતાનાં પ્રવચના અને ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહાત્સવ અંગે રચાતી સુંદર ભૂમિકાથી રાજધાની ગૂંજી રહી હતી. ચારે સંપ્રદાયના કાર્ય કરા શતાબ્દિની યાદગાર ઉજવણી કરવા દરેક સ્થળે જઈ બધાને મળીને દરેક કાર્ય માટે સલાહ સૂચના અને શુભસં દેશાએ માકલી યાગ્ય તૈયારીઓમાં લાગી ગયા હતા. આપણા ચરિત્ર નાયક આચાર્ય શ્રીની નિશ્રામાં પશું પણપર્વ ખૂબ ઉત્સાહને ઉલ્લાસપૂર્વ ક ઉજવાઈ રહ્યા હતા

આ દિવસામાં પ્રલુ–પૂજા વ્યાખ્યાન પ્રતિક્રમણ વિવિધપુજાએા આંગી, આરતી, માંગળ દીવા ભાવનાએા થતાં રહ્યાં.

પૂજ્ય આચાર શ્રીજીના પ્રવેશની ફિલ્મના શા પણ રાખ-વામાં આવ્યા હતા. ભગવાન મહાવીર સ્વામીનાં જન્મ-વાગ્ર-નને દિવસે પ્રાત: મંગળધ્વનિ શરણાઈ વાદન તથા સ્વપ્ન મહાત્સવ આનંદપૂર્વક ઉજવાયા હતા, ભાદરવા સુદી રના રાજ બાલપ્રતિયાગિતા નાટ્ય પ્રયાગ અને નૃત્યાદિના કાર્યક્રમ યાજ્યા હતા, પર્યુ વધુ પર્વમાં પાંચમા પર્યુ વધુના દિવસે સવારથી બે વાગ્યા સુધી પાતપાતાના વ્યવસાય બંધ રાખ-વામાં આવ્યા હતા. તેમ જ સંવત્સરીના દિવસે આખા દિવસ વ્યવસાય બંધ રખાયા હતા. રવિવાર તા. ૨૨-૯-૭૪ ના રાજ ક્ષમાપના સંમેલન તથા બાલપ્રતિયાગિતા પારિતાધિક વિતરણનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. રવિવાર તા. ૨૯-૯-૭૪ ના રાજ રથયાત્રા તથા સાધમી વાત્સલ્યનું આયોજન થયું હતું.

આ પર્યુ પણ પર્વમાં તપશ્ચર્યા તથા આરાધનામાં ઘણા ભાઇભહેનાએ લાભ લીધા હતા. ત્યાખ્યાનમાં સારી એવી લીડ રહેતી હતી. દિલ્હીના ઇતિહાસમાં આ પર્યુ પણપવે યાદગાર ખની રહ્યું. હજારા ભાઈબહેનાએ પાતાના જીવનને ધન્ય ખનાવ્યું હતું.

૧૬. મહાવીર નિર્વાણ શતાબ્દિ ભવ્ય મહાત્સવ

તીર્થ કર પરમાતમા જગત્ વત્સલ અહિંસા મૂર્તિ લગ-વાન મહાવીર સ્વામીના ૨૫૦૦ મા નિવિણ કલ્યાણક વર્ષના યુનિત પ્રસંગે રાષ્ટ્રીય નિવિણ મહાત્સ સમિતિના ઉપક્રમે દિલ્હીમાં દિવાળી તા. ૧૩ નવેમ્બરથી તા. ૨૦ નવેમ્બર સુધી અઠ દિવસના ભવ્ય અને ઉત્સાહ પ્રેશ્ક કાર્યકમાનું આયેજન કરવામાં આવ્યું હતું.

પાેસ્**ટલ સ્**ટેમ્પનું ઉદ્દઘાટન–

દિવાળી તા. ૧૩ નવેમ્બરના રાજ સવારે ૧૧–૦૦ વાગે રાષ્ટ્રપતિ ભવનમાં ભગવાન ભગવાન મહાવીર સ્વામીના ૨૫૦૦માં નિવિણ મહાત્સવ રાષ્ટ્રીય સમિતિના સંરક્ષક અને રાષ્ટ્રપતિ શ્રી ફખરૂદીન અલી અહમદના હસ્તે પાવાપુરી તીર્થની ૨૫ પૈસાની સ્ટેમ્પ અને કવરનું ઉદ્ઘાટન થયું હતું, આ પ્રસંગે રાષ્ટ્રપતિએ જણાવ્યું કે ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશ આજે એટલા જ ઉપયાગી છે. સમયે સમયે મહાપુરુષા જન્મે છે. અને મુશ્કેલીમાં જગતને મુક્તિના માર્ગ દર્શાવે છે. તેઓએ અહિંસા અને પ્રેમના ભારે ઉપદેશ આપેલ છે. તેનું પાલન

કરવું જોઈએ, આ પ્રસંગે ડા. શંકરદયાળ શર્માએ રાષ્ટ્રપતિને સ્મારક ટિકીટનું આલ્મમ અપર્ણ કરતાં પ્રાસંગિક વક્તવ્ય આપ્યું હતું, ઉપશિક્ષણ મંત્રી પ્રાં. ડી. પી. યાદવે સમારાહના પ્રારંભમાં, સરકારે રમારક પાસ્ટ ટિકિટ પ્રસિદ્ધ કરી ભગવાન મહાવીર સ્વામીની ૨૫૦૦મી નિવણુ શતાબ્દિની ઉજવણીના પ્રારંભ કર્યો છે તેમ જણાવ્યું હતું.

શ્રી શાહુ શાંતિપ્રસાદ જૈને નિવિણ મહાત્સવ સમિતિ તરફથી આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો, ૨૫ પૈસાની સ્ટેમ્પમાં પાવા-પુરી જલમ દિરતું ચિત્ર છે. અને ક્સ્ટે ડેકવર ઉપર રાણુકપુર તીર્થના મંદિરતું ચિત્ર છે.

નિર્ગ થ પરિષદ વ દના. —

દિવાળીના દિવસે લાલ કિલ્લાના મેદાનમાં સવારના ૧૦ વાગે ચારેય સંપ્રદાયના સાધુ સાધ્યી શ્રમણ સંસ્થાની વિશાળ ઉપસ્થિત વચ્ચે વંદના થઇ હતી, જૈનાચાર્યોના મધુર મધુર સ્તાત્ર સાથે સારગ ભિંત નિર્ગંથ પરિષદનું સુંદર આયોજન થયું હતું, શ્રી. વિમલકુમાર જૈન તથા શ્રી બીકમરામ જૈન અને શ્રી મહેતાબચંદ જેને કાર્યક્રમનું સુંદર આયોજન કર્યું હતું.

गौतम गण्धार स्मृतिहिन-

એસતા વર્ષના દિવસે સવારે ૧૦–૩૦ વાગે લાલાકિલ્લાના મેદાનમાં હજારા માણુસાની હાજરી વચ્ચે ગૌતમ સ્વામીનો ગુણાનુવાદ કરવામાં આવ્યો હતા.

વિજયવલ્લભસૂરી જન્મજયંતિ તથા શ્રમણ સંસ્કૃતિ પરિષદ— ભાઇષીજના દિવસે યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજય વક્ષભ સૂરીજી મહારાજના જન્મદિન હાઈ રૂપનગર ઉપાશ્રયમાં આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરીજી મહારાજ તથા આચાર્ય વિજયેન્દ્ર દિન્ન સુરીજી મ.ની નિશ્રામાં પ્રાત: આઠ વાગે ગુણાનુવાદ સભા મળી હતી, જેમાં બીકાનેર મંડળીએ ગુરુમક્તિનાં ગીતા સંભળાવ્યાં હતાં, બાદ ૧૦ વાગે આચાર્ય શ્રી સાથે ચારે ય ફિરકાના સાધુ સાધ્વીજીએા લાલિકિદ્યાના મેદાનમાં પધાર્યા હતા. આ ચાર્ય શ્રી દેશભૂષણજી, પૂ. આ. ધર્મસાગરજી ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાન દજી, પૂ. સુરીલિ કુમારજી પૂ. જનક વિજયજી આદિનાં પ્રવચના શ્રમણ સંસ્કૃતિને અનુરૂપ થયાં હતાં.

વિરાટ અને ભવ્ય સ્થયાત્રા.

સમારાહના એક વિશિષ્ટ ભાગ રૂપે ચારે ય ફિરકાના ઉપક્રમે રથયાત્રા (ધર્મયાત્રા) નાે કાર્યક્રમ શનિવાર તા. ૧૬–૧૧–૭૪ ના રાજ નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા. આ રથયાત્રા અજમલખાન પાર્ક પરથી દસવાગતાં શરૂ થઈ હતી. રથયાત્રામાં ભગવાન મહાવીર સ્વામીજથી માટી મનાહર છળી તથા જૈન ધ્વજોના કાપડમાંથી ખનાયેલી એક જ રંગની સાડી એાથી સજ્જ બહેના, જૈન સા^દવીજીએા, પાંચ હાથી પર નાેેેબત ૧૧ ઊંટો પર શરણાઈ એા, ભાંગડા નૃત્ય મહારાણા પ્રતાપ અને ભામાશાના એતિહાસિક દરખાર, સોત ચંદનખાલાની રચના સલતાન જૈન પરિષદની ભજન મંડળી, પાવાપુરીનું મંદિર, જૈન યુવકમ'ડળ, જયપુરની ખાળાએાના સ'સ્કૃતિક કાર્ય'ક્રમ, સપાટ સિકંદરની રચના, વિશ્વ શાંતિનું પ્રતીક ધર્મ ચક્ર, ૭૨ ઘાડા. ૬ મળદ ગાડીએા, ૧૨ સ્ટેશન વેગન ૯ રથ, ૧૨ એાટા રીક્ષા, ૧૨ જીપગાડીએા, ૨૧ ખટારા, ૬ બેન્ડો, ૪ સ્કૂલના બાળકોના બેંડ ૨૫ શાળાએાનાં બાળકાે એક જ ગણવેશમાં સજજ, ગામ પરગામના હજારા ભાઈ-ખહેતા, ચારે

ફિરકાએાના સાધુ સાધ્વીએા, અગ્રગણ્ય આગેવાના આ શાભા-યાત્રામાં વધારા કરી રહ્યા હતા, ૪૫ ગેઇટ બનાવ્યા હતા.

આ રથયાત્રા અજ મલખાન યાર્ડથી શરૂ થઈ માડલ વસ્તી, હિન્દુ પહાડી ધીરજ, સદર ખજાર, ખારી બાવલી ક્તોહપુરી, ચાંદની ચાંક બાલમ દિર થઇને પૂરા આઠ કલાકને અંતે સાંજે ૮ વાંગે લાલ કિલ્લા પહોંચી હતી, ભગવાન મહાવીર સ્વામીના જય જય કાર સાથે છ માઇલ લાંબા સરઘસમાં અનેક ખજારા શાણગારવામાં આવી હતી, અને સાકરનું પાણી, સાકર એલચી અને મીઠાઇ ભાવિકાએ સરઘસમાં વહેંચી. ભક્તિ કરી હતી દિલ્હીમાં હંમેશાં જીદાં જીદાં પ્રકારનાં સરઘસો નીકળે છે પણ આ સરઘસ વિરાટ અને ભગ્ય હતું. પાંચ લાખ માણસો ખહારથી જોવા માટે આવ્યા હતા.

દિલ્હીના મેયર શ્રી કેદારનાથ સાહનીએ આ સરઘસમાં ઉપસ્થિત રહી લોકોના ઉત્સાહમાં વધારા કર્યો હતો. જૈના— ચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીધરજી, આચર્ય શ્રી ધર્મ સાગરજી આચાર્ય શ્રી દેશભૂષણુજી, આચાર્ય શ્રી તુલસીજી, આચાર્ય શ્રી તુલસીજી, આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્રદિન્ન સૂરીજી, મુનિશ્રી સુશીલકુમારજી, યુનિશ્રી વિદ્યાનંદજી, મુનિશ્રી જનક વિજયજી, સાધ્વીશ્રી વિચલણાશ્રીજી, સાધ્વી શ્રી મૃગાવતીશ્રીજી વગેરે શાભામાં અતિવૃધ્ધ કરી રહ્યા હતા. આ સરઘસમાં એક લાખ લોકોએ ભાગ લીધા હતા, આખા રસ્તે દસ લાખ જેટલાં ભાઈ—ખહેના એ દર્શન કર્યા હતાં, સરઘસની સમાપ્તિ પછી માટી માનવમેદની વચ્ચે મુનિશ્રી વિદ્યાનંદજી આચાર્ય તુલસીજીએ પ્રાસંગિક ઉદ્દેશોધન કર્યું હતું.

રવિવાર તા. ૧૭ નવેમ્બર ૧૯૭૪ ના રાજ અપારના એ

वागे रामबीबा मेहानमां प्रधानमंत्री श्रीमती हे हिरा गांधीनी उपस्थितिमां कैनायार्थी अने मुनिराकेनी अध्यक्षतामां लगवान महावीर स्वामीना २५०० मा निर्वाण महात्सवनी राष्ट्रीय सिमितना उपके मा विद्या महात्सवनी राष्ट्रीय सिमितना उपके में विराट सला ये। जाई हती. रवीन्द्र कैनना मंग्रबायरण्य अने स्तुतिगान आह श्री. शाहुशांतिप्रसाह कैने राष्ट्रीय तथा समस्त कैन समाज भारहत कगवान महावीर निर्वाण महात्सवना हार्थ हमे। जो यो। जन आणा वर्ष माटे हरें हतो तेने। विस्तार हरी कगवान महावीर स्वामीने। अहिं साने। सहश कगतमां हैं हावना अपीब हरी हती. शांत लूर्ति आयार्थ श्री विजय समुद्रसूरी अधाराज वती आयार्थ श्री हन्द्रहिन्त सूर्अओ प्रसु महावीर स्वामीने। अवन अने वाण्याने। हेंशे हेंशे। मां प्रयार हरवा तथा कैने। मां ओहता स्थापवाने। सहार हेंशे हेंशे। मां प्रयार हरवा तथा कैने। मां ओहता स्थापवाने। सहार सहश कगतमां प्रसरावी सौनां हर्याण्यां हांशे हरवा क्षावाय, हिशा क्रांतमां प्रसरावी सौनां हर्याण्यां हांशे हरवा क्षावाय, हिशा हरवा स्वामीने।

વડાપ્રધાન શ્રીમતી ઇંદિશ ગાંધીએ અહિંસાની અગત્ય પર સંતોએ ચૂકેલા ભારની જનતાને યાદ આપી હતી અને ભગવાન મહાવીર સ્વામીના ઉપદેશાને જીવનમાં ઉતારી દેશની પ્રગતિમાં મદદ કરવા જનતાને હાકલ કરી હતી.

મહા સમિતિના પ્રમુખ શ્રી. કસ્તુરભાઇ લાલભાઈએ શ્રીમતી ગાંધી સભામાં આવ્યા ત્યારે તેમને આવકાર્યા હતા. આચાર્ય તુલસી, આચાર્ય ધર્મ સાગરજી, મુનિ શ્રી વિદ્યાનંદજી મુનિ શ્રી જનાર વિજયજી મુનિ શ્રી હેમચંદ્રજી, મુનિ શ્રી નથમલજી, મુનિ શ્રી સુશીલ કુમારજી, સાધ્વીશ્રી પ્રતિ સુધા-શ્રી આદિએ પાતાના અંતરના ભાવાને વ્યક્ત કરીને ભગ-

વાન મહાવીરને અંજલિ આપી હતી તેમજ ભગવાન મહાવીર સ્વામીના ઉપદેશાને જીવનમાં ઉતારવા અને આચરવા હિમાયત કરી હતી.

શ્રી લક્ષ્મી પી. જૈના, શ્રી. ગિમ્જિમાઈ શ્રી રવીન્દ્ર જૈને જૈન સ્તવના સંભળાવ્યાં હતાં

આભાર નિવેદન તથા 'સર્વ'મંગલ ' ખાદ સભા પુરી થઈ હતી. ચારેક લાખ જેટલા જૈન અને જૈનેતરા આ સભામાં સામેલ થયા હતા.

તા. ૧૯મીના રાજ અનેકાન્ત તત્ત્વ વિચાર, ૨૦મીના રાજ વિકાસ યાજના, રાત્રે કાવ સંમેલન, તથા સાંસ્કૃતિક કાય ક્રમ દ્વારા યાદગાર અને ઐતિહાસિક પ્રસંગા ઉજવાયા હતા.

આ પ્રસંગે બહાર ગામથી હુજારા ભાઇ-બહેના આવ્યા હતા બધા કાર્ય કમાને સફળ બનાવવા સાહુ શાંતિપ્રસાદ જૈન, લાલા રામલાલ , લાલા ઇંદ્રપ્રકાશ , લાલા રાજકુમાર , લાલા શ્રેયાં સકુમાર , મંત્રી શ્રી નિર્મળ કુમાર , લાલા સુદરલાલ છેં. વિમલ કુમાર , શ્રી લખપત રાય શ્રી પ્રેમચંદ , શ્રી આદી ધર પ્રસાદ , આદિએ રાત-દિવસ જેયા વિના ભારે જહેમત ઉઠાવીને કાર્ય કમા સુંદર રીતે ઉજવાય તે માટે પ્રયત્ના કર્યા હતા. પાટનગર દિલ્હીએ એનાં નામ અને ગૌરવને છાજે એવી રીતે મંગલ ઉજવણીની શરૂઆત કરી હતી. એક વાત ઉલ્લેખ કરવા જેવી અને હર્ષ પામવા જેવી છે.

ે ૧૬ નવેમ્બરના રાજ વિરાટ રથયાત્રા ભાડા હિંદુરાવ વિસ્તારમાં આવી પહેાંચી ત્યારે મુસ્લીમ ભાઇએા ભગવાન મહાવીરની જય બાલીને રથયાત્રામાં જોડાયા હતા. એટલું જ

14

નહિ પણ રથયાત્રામાં ભાગ લેનારાઓને ઇલાયચી અને ગળી છું દીની છૂટે હાથે પ્રભાવના કરી હતી. એટલું જ નહિ પણ રથયાત્રા વાજતે ગાજતે સદર ખજારમાં આવી ત્યારે પયગ મ્બર મહમદના આ અનુયાયીઓએ ભગવાન મહાવીર સ્વામી તથા સાધુસાધ્વીઓ પર પુષ્પની વૃષ્ટિ કરી હતી. ભગવાન મહાવીર સ્વામીના તપત્યાગ અને અહિંસાના સિદ્ધાંતાના અલોકિક પ્રભાવ જોવા મળ્યા હતા. ધન્ય એ ત્યાગ! ધન્ય એ તપ! ધન્ય એ અહિંસા!

૧૭.

ક્**રીદાળાદમાં** પાવન પગલાં

કરીદાખાદના શ્રી લાભચંદજીએ પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી ને કરીદાબાદ પધારી આશીર્વાદ આપવા વિનાંતિ કરી, ગુરુદેવે એ માન્ય રાખી અને લાભચંદજી તથા તેમના સુપુત્ર ભાઈ રાજ-કુમારને ખૂબ આનંદ થયા આપણા ચરિત્ર નાયક દિલ્હી રૂપનગરથી તા. ૩ ડીસે મ્બરના રાજ કરીદાખાદ પધાર્યા શ્રી . લાભચંદજી, તેમના કુટું બીજના તથા તેમની એાસવાલ ઇલેક-દ્રીકલ્સના કારીગરા આદિએ આચાર્ય શ્રીનું ભાવભર્યું સ્વાગત કર્યું. સ્થાનિક શ્રી સ'ધે વિશાળ શાેભાયાત્રા સાચે નગર પ્રવેશ કરાવ્યા. આચાર્ય શ્રીએ જૈત ભવનમાં ચારેય સમુદાયાના શ્રાવકાને ધર્માં છે તાં આ પતાં જણાવ્યું કે આ પણે સંગઠિત થવાની ખાસ જરૂર છે. આચાર્ય શ્રીએ ભગવાન મહાવીર સ્વામીની (નવણુશતામ્દ્રની ઉજવણીમાં એક સ્મરણીય કાર્ય કરવા પ્રેરણા આપી હતી. બીજે દિવસે શ્રી લાભચ દજીના . એાસવાલ ઇલેક્ટ્રીક્લ્સમાં વ્યાખ્યાન **અ**ાપ્યું આચાર્યજ્રીનાં પગલાં ફેકટરીમાં થતાં તે નિમિત્તે રૂ. ૧૦૧, ની ગહું લી કરવા-માં આવી હતી. આ પસંગે ફેક્ટરીના માલિકે કર્મ ચારીએ! તથા ગરીએાને ૧૦૦ ઊનના ધાંભળા વહેં વ્યા. અને રૂ.૨૦૦૧

જીદી જીદી સંસ્થાએને દાનમાં આપ્યા. બપારે જૈન ભવનમાં પવચન થયું. મુનિ કનક વિજયજીએ બધાંને સુસ્રાંસ્કાર શ્રહુણ કરવાની પ્રેરણા આપી તેમજ કારીગર ભાઈઓને મદ્યમાંસના ત્યાગ કરવા અનુરાધ કર્યો શ્રી લાભછં દજી તથા તેમના સુપુત્ર રાજકુમારે પૂ. આચાર્ય દેઇને એાસવાલ ઇલેકેટ્રીકલ્સની કાર્ય-પ્રણાલી દર્શાવી.

શ્રી. ભૂપેન્દ્રનાથ જૈન પ્રબંધ સંચાલકે ફરીદાબાદના જૈન સંઘવતી પૂ. આચાર્ય શ્રી તથા સકલસંઘના હાદિ'ક આભાર માન્યા. શ્રોતાએાને ધન્યવાદ આપ્યા. આચાર્ય શ્રી ૯ ડીસેમ્બર-ના રાજ વિહાર કરી દિલ્હી રૂપનગર પધાર્યા.

૧૮. ભવ્ય અભિવાદન સમારાેહ

યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભ સૂરીશ્વરજ મહા-રાજના પક્ષર શાંતિમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્ર સૂરીશ્વરજી મહારાજના ૮૪મા જન્મદિન પ્રસંગે દિલ્હીમાં એક ભવ્ય અભિવાદન સમારાહ તથા ઉત્તર ભારતના યુવકોએ ' યુવા ચેતના દિન' શ્રી આત્માનંદ જૈન મહાસભાના ઉપક્રમે તા. ૨૫–૧૨–'૭૪ના રાજ ઉજવવામાં આવ્યા હતા.

મંગળવાર તા. ૨૪–૧૨–'૭૪ ના હુંસરાજ કેાલેજના હાલમાં સંગીત પ્રેતિયાગિતાના કાર્યક્રમ યાજવામાં આવ્યા હતા, જેમાં વિજેતા અનેલાએાને દિલ્હીના મેયર શ્રી કેદારનાથ સહાનીના વરદહસ્તે ઇનામા અપાયાં હતા.

ભુષવાર તા. ૨૫ રાજ સવારના ૧૦ વાગે. કાેલેજના પટાંગણમાં આચાર્ય શ્રીનું અભિવાદન કરવા માટે દશહજરની માનવમેદની એકત્ર થઈ હતી આ પસંગે ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાન દજી, મુનિશ્રી સુશીલકુમારજી, મુનીશ્રી રાકેશકુમારજી, મુનીશ્રી જનકવિજયજી, સાધ્વી શ્રી વિચક્ષણાશ્રીજી, સાધ્વી શ્રી પીતિસુધાશ્રીજી, સાધ્વી શ્રી મૃગાવતીશ્રીજી આદિ પધાર્યા હતા.

શ્રી સુદેશ એન્ડ પાટી અંબાલા, શ્રી સુશીલકુમાર એન્ડ પાટી, લુધિયાના, શ્રી જવન ચંચલ એન્ડ પાટી, જમ્મુ તથા સિંગાપુર નિવાસી શ્રી દેવરાજ વગેરેએ આચાર્ય શ્રી પ્રતિ પાતાની ગીતાંજલિ સમર્પિત કરી. સાધ્વી શ્રી પીતિ-સુધાશ્રી મહારાજ દ્વારા માંગલિક સમારાહેના પ્રારંભ થયા. અહેન શિવરાની એ આચાર્ય શ્રીના જન્મદિવસ નિમિત્તો મંગલગીત ગાઈ સંભળાવ્યું.

સાધ્વી શ્રી વિચક્ષણાશ્રીજીએ જણાવ્યું કે મહાપુરૂષોનાં જીવન પ્રેરણાસ્ત્રીત હોય છે. આચાર્ય શ્રીજીના જીવનમાં તપ, ત્યાગ તથા સંયમના સમાવેશ યથાનામ સમુદ્રસ્વરૂપ છે. આ અવસર પર મારા યુવકાને અનુરાધ છે કે યુવકાનું સામર્થ્ય અને વડીલાના અનુભવ મળી જાય તા દેશ સમાજ અને સંસ્કૃતિ તથા ધર્મની ખહુ માટી સેવા થાય. યુવકા જાગૃત થાય અને યથાનામ તથા ગુણ ખને.

શ્રી રાકેશમુનિજીએ આચાર્યશ્રીનું અભિવાદન કરતાં જણાવ્યું કે પ્રેરણાના દિવસોમાં આજના દિવસનું વિશેષ મહત્ત્વ છે. જયારે આખા સમાજ સાંપ્રદાયિક સંકીર્ણતામાં જકડાયેલ હતા ત્યારે સ્વ. આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસ્રીશ્વરજીએ સાંપ્રદાયિક મતભેદોને દ્વર કરવાની દિશામાં પહેલ કરી અને આજે આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસ્ત્રીજી એ દિશામાં જેરદાર પ્રયાસો કરી રહ્યા છે અને જૈન શાસનની શાભા વધારી રહ્યા છે. સાધ્વી શ્રી મૃગાવતી શ્રીજીએ જણાવ્યું કે આચાર્યશ્રીના જન્મદિનના ઉપલક્ષ્યમાં હું સમાજ પાસેથી એવી અપેક્ષા રાખું છું કે પંજાળ શ્રીસંઘ આચાર્ય શ્રીએ દર્શાવેલ સાધિમ ક વાત્સલ્યનાં કાર્યો પૂરાં કરે અને તેમણે યુવકોને અપીલ

કરતાં જણાવ્યું હતું કે આપણી મ'જિલ હજી દૂર છે અને આપણે સમાજ સમુત્થાનનાં ઘણાં ઘણાં કાર્યો કરવાનાં છે. શ્રી વલ્લભસ્મારકનું લક્ષ્ય અ'તિમ લક્ષ્ય નથી. સમાજ– ઉત્થાનનું લક્ષ્ય મુખ્યત્વે રહેવું જોઇએ.

સાધ્વીશ્રી પીતિસુધાશ્રીએ જણાવ્યું કે-ભારતભૂમિમાં ભાગીઓનાં નહિ પણ ત્યાગીઓનાં સન્માન થાય છે. આચાર્ય શ્રી સાગરસમા ગ'ભીર અને હિમાચલ સમા અટલ છે. આવા મહાપુરુષની જન્મજય'તિ મનાવવાના મૂળ ઉદ્દેશ્ય એ હોવા ત્રેઇ એ કે આપણે પણ જય'તિના નાયકના ગુણાને આપણામાં ધારણ કરવા પ્રયત્ન કરીએ. સુનીશ્રી વિદ્યાન દજ્એ પાતાનાં પ્રવચનમાં ફરમાવ્યું કે સ્વ. આચાર્યશ્રી વિજયવલ્લભસૂરીજીની પ્રતિકૃતિરૂપ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજ આજે આપણી વચ્ચે છે. એએ આયુષ્યમાં વૃદ્ધ છે પણ એમના આતમા બાલક જેવા છે. આચાર્ય શ્રીની પ્રેરણાથી જ જૈન એકતાની દિશામાં ઘણું કાર્ય થઈ શક્યું છે. આપણે એક ધ્વજ એક ગીત, એક પ્રતીક તથા શ્રી વિનાખાજની સદ્ભાવનાથી શ્રમણન્સૂત્ર સુધી પહેાંચી શક્યા છીએ.

આપણે જ યુવકાને ધર્મ વિમુખ રાખ્યા છે. તેઓને સાથે રાખીને આપણા અનુભવ દેવા જોઇ શે. યુવકાની જાગૃતિથી ધર્મની સુરક્ષા શકય છે.

શ્રી ધર્મ પાલજ એાસવાલે જણાવ્યું કે આચાર્ય શ્રી દ્વારા ગત ૮૩ વર્ષમાં કરેલ ધર્મ પ્રભાવનાના કાર્યો, ઉપદેશ અને 'સંદેશનું ઋણુ તેા આપણા પર છે તે અદા કરવાને માટે આપ**ણે** ભાગ્યશાળી છીએ, આચાર્ય શ્રી નામથી સમુદ્ર ઉદારચેતા અને શાંતિના પૂજારી છે. શાસ્ત્રની વાણીમાં સમાજ કલ્યાણથી ભાવ- નાથી હજારા માઇલાના પાદ વિહાર કરી લાખ્ખાને ધર્મ બાધા આપી શીતળતા અપી રહ્યા છે.

આચાર્ય શ્રી પ્રત્યે અહેલાવ દર્શાવતા શ્રી જગનનાથજ પહાડિયાએ આચાર્ય શ્રીનું દીધા પુષ્પ ઇચ્છયું હતું આચાર્ય શ્રી શતાયું ખને અને જો તેમાં વર્ષો ખૂટે તા મારા આયુષ્યના વર્ષો ઉમેરવામાં આવે એમ ઇચ્છયું હતું; તેમણે કહ્યું હતું, હું જન્મથી જૈન બનવાની તમનના રાખું છું. લવિષ્યમાં જન્મ, જૈન કુળમાં લેવાની લાવના રાખું છું.

શ્રી આત્માન દ જૈન મહાસભાના પ્રધાન શ્રી ધર્મ પાલજ ઓાસવાલે આચર્ય શ્રીની દીર્ધાયુની કામના વ્યક્ત કરતાં શાસન તેમ જ સમાજ પ્રત્યેની આચાર્ય શ્રીજીની અપૂર્વ સેવાઓના ઉપલક્ષમાં તેમને 'જૈનશાસન રતન 'ના અલ કારથી વિભૂક્ષિત કરવાની ધાષણા કરી. આ સાથે જયાળેન્ડે સલામી ધ્વનિ ખજાવ્યા અને જયનાદાથી વાતાવરણ ગૂંજ ઊઠયું.

સુચના અને પ્રસારશુ મંત્રી શ્રી ઇન્દુકુમાર ગુજરાલે. સમાજ તરકથી આચાર્ય શ્રીનું અભિનંદન કરતાં તેમને ચાદર ભેટ કરી.

આ પ્રસંગે યુવકસંઘા દ્વારા એકત્રિત કરેલ રૂ. ૮૪૦૦૦, ના એક ચેક શ્રી મહાવીર જૈન યુવક મંડળના ઉપપ્રધાનશ્રી સિકંદરલાલજી એડવાેકેટે મહાસભાના પ્રધાન શ્રી ધર્મ પાલજી એાસવાલને લેટ આપ્યા. આ પ્રસંગે યુવક મંડળના પ્રધાન શ્રી નિર્મળકુમારજીએ મંડળ તરફથી આચાર્યશ્રીયે અર્પણ કરવા માટેનું અભિનંદનપત્ર વાંચી સંભળાવ્યુ, યુવક મંડળના પદાધિકારીએોએ આચાર્યશ્રીને અર્પણ કર્યું.

દિલ્હીના મહાપૌર શ્રી કાેદરનાથ શાહનીએ આચાર્ય

શ્રીપ્રત્યે શ્રદ્ધા વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું કે ભારતીય સંસ્કૃતિનું ઝરાષું આજે પણ જવંત છે. તેનું મૂળ કારણુ આચાર્યશ્રી જેવા મહાન સંતો દ્વારા સમાજને માર્ગ દર્શન મળતું રહે છે તેના ક્લસ્વરૂપ છે. શ્રી સાહનીએ આચાર્ય શ્રીજીના ૮૪ મા જન્મ દિવસ માટેની વધાઈ આપતાં યુવકાને તેમના દર્શાવેલા માર્ગે ચાલવા સલાહ આપી મુનિશ્રી સુશીલક મારજીએ આ મુઅવસર પર આચાર્ય શ્રીને પાતાના ધર્મ શુરુ તરીકે આળખાવી તેમના જેવા સંતો દ્વારા ખતાવેલ માર્ગે ચાલવાથી જ જીવનની સફ-લતા રહેલી છે તેમ જણાવ્યું પ્. આચાર્ય શ્રીના ત્યાં જન્મમહોત્સવ પ્રસંગે યુવક સંમેલનમાં યુવકાએ આચાર્ય શ્રી પ્રત્યે અક્તિભાવ જાહેર કરી નીચે પ્રમાણે સંકલ્પ કર્યો.

- ૧. અમે ભગવાન મહાવીરના શાસનના અનુગામી ગુરુ-આત્મ તથા ગુરુવદ્વભ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સેવા, સાદગી, શુદ્ધ ખાન-પાન તેમ જ આચાર વિચાર અપનાવીને દેશ, ધર્મ તેમ જ સમાજ પ્રત્યે અમારા કર્તાં કરતાં રહીશું.
- ર. અમારી જીવનવૃત્તિને સહિષ્ણુતા પરાપકાર અહિંસા અને અનુશાસનયુક્ત બનાવીશું.
- 3. અમારા તથા સમાજના નૈતિક ઉત્થાનમાં સદૈવ સક્રિય રહીશું.
- ૪. અનાવશ્યક સંગ્રહ, શાષણ, તથા દુર્વ્યસનાથી દ્વર રહીને જીવનને મર્યાદિત તેમ જ સંયમિત અનાવવાના પ્રયત્ન કરીશું.
- પ. બૌદ્ધિક વિકાસને માટે સંસ્કારી સાહિત્યનું અધ્યયન તેમ જ સ્વાધ્યાય દ્વારા આધ્યાત્મિક વિકાસ તરફ આગળ વધતા રહીશું.

પોતાના અભિનંદન સમારં ભના જવાળ આપતાં આચાર્ય-શ્રીએ જણાવ્યું કે આ યુવકાના જમાના છે. તેઓ ચાહે તે કરી શકે છે. મારી ભાવના છે કે શરાળખંધી હાવી જોઇએ, તેમજ સાત વ્યસનાના ત્યાગ થવા જોઈએ. હું યુવકાને ધન્ય-વાદ આપું છું કે જો આહાર શુધ્ધિ, વચન શુધ્ધિ અને કાર્ય શુદ્ધિ થશે તો ભાગ્યશાળીઓ, એ શુલકાર્યાથી આ જન્મમાં તા ભલું થશે પથુ બીજા જન્મમાં પણ ભલું થશે. મારી કામના છે કે તમારા ૮૪ ના ફેરા મટે અને જીવન મંગળમય બની જાય.

દિલ્હીથી પંજાઅ તરફ વિદાર.

આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરીશ્વરજ મહારાજે દ મહિના દિલ્હીમાં રહી તા. ૨૬ ડીસેમ્ખરના રાજ પંજાબ તરફ વિહાર કર્યો ત્યારે વિદાય સમાર ભની એક સભામાં સર્વ શ્રી સુદર્શન કુમારજ શ્રી સુંદર લાલજી તથા દિલ્હી સભાના પ્રધાન શ્રી. રામલાલજી એ આચાર્ય શ્રી પ્રતિ આભાર પ્રકટ કરતાં ચાતુર્માસ દરમ્યાન કંઇ અવિનય થયા હોય તે ખદલ ક્ષમા માગી હતી. અધા ભાઈ એાએ આચાર્ય શ્રીની સાથે પગે ચાલીને તેમને ભાવભરી વિદાય આપી હતી.

આ ચાર્તું માસ તથા ભગવાન મહાવીર નિર્વાણુમહાત્સવના અનેરા ભવ્ય પ્રસંગા તેમજ આચાર્ય શ્રીના ૮૪ મા જન્મ-મહાત્સવ તેમજ યુંવક સમેલન દિલ્હીના ઇતિહાસમાં ચિર-સ્મરણીય બની રહેશે.

૧૯. અંળાલા શહેરમાં ભવ્ય પ્રવેશ

આપણા ચરિત્ર નાયક આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્ર સૂરી— ધરજ મહારાજ તથા ગણિવર્ય શ્રી જનક વિજયજી મહારાજ આદિ કાણા ૯ દિલ્હીથી ગ્રામાનુગ્રામ પ્રચાર કરતાં કરતાં તા. ૧૩-૧-૭૫ ના રાજ અંબાલા કેન્ટમાં સ્થાનકવાસી સંઘની જોરદાર વિનંતિ ને માન આપી પધાર્યા. સ્થાનિકવાસી સંઘ અહુજ ધામધૂમ અને બેન્ડવાજા સાથે પ્રવેશ કરાવ્યા. સરઘસમાં સ્થાનકવાસી, શ્વેતામ્બર, દિગમ્બરાદિ જૈન જૈનેતર સામેલ હતા આચાર્ય શ્રી સ્થાનકમાં પધાર્યા અહીં સ્થાનકમાં બિરાજમાન મુનિરાજ શ્રી પન્નાલાલજી મહારાજશ્રીએ આચાર્ય શ્રીનું ઉમદા શબ્દોથી પ્રેમભર્યું સ્વાગત કર્યું. આપણા ચરિત્ર નાયક આચાર્ય શ્રીએ એકતા ઉપર મનનીય પ્રવચન કરી મંગલિક સંભળવ્યું ભગવાન મહાવીર સ્વામીના જયનાદો સાથે સભાનું વિસર્જન થયું.

અપારના અંબાલા જૈનનગરમાં તેઓશ્રી પધાર્યા ત્યારે જૈન લાઇઓએ લાવલીનું સ્વાગત કર્યું. શહેરથી આવેલ લાઈ એ પણ સ્વાગતમાં સામેલ હતા. જૈનમ દિરની પાસે લબ્ય મંડપ રોશનીથી જગમગતા હતા. અહી શ્રી મુનિલાલજ જૈને આચાર્ય શ્રીને અલિનંદનપત્ર અપ'શુ કર્યું' હતું. ગણિવય'શ્રી જનકવિજયજએ સમયોચિત પ્રવચન કર્યું હતું.

તા. ૧૪-૧-૭૫ના રોજ પૂ. આચાર્ય વિજય સમુદ્રસૂરીજી મહારાજના નગરપ્રવેશનું જુલુસ સવારના ૯ વાગે ધૂમધામ થી શરૂ થયું. આ જુલુસમાં અંબાલાના જૈન શ્વેતામ્બર, દિગ-મ્ખર સ્થાનકવાસી સંઘ તેમજ અંબાલા નગરના લાેકાેએ ખૂબ ઉત્સાહ પૂર્વ ક ભાગ લીધા. જુલુસમાં શ્રી આત્માન દ જૈન હાઇ સ્કૂલ, શ્રી આત્માન દ જૈંન કન્યા ઉચ્ચ વિદ્યાલયના બાળકોએ. શાભામાં અભિવૃદ્ધિ કરી હતી. રામળાગથી મહાવીર માર્ગની આગળ શ્રી **દિગ અર સ**'ઘે–જૈનમ'દીરમાં પધારવા વિન'તિ કરી મહાવીર જૈન લવન પર શ્રી સ્થાનકવાસી સંઘ તથા તપસ્વી મુનિશ્રી દર્શન મુનિજી આદિ મુનિમ ડેળે આચાર્ય શ્રીનું સ્વાગત કર્યું. **મહારથા આવે**લા ભાઈ એાએ બહુંજ ઉત્સાહથી જુલુસમાં ભાગ લીધા. આ પ્રસંગે જ ડિયાલા ગુરુ, હાશિયારપુર, જલ ધર હુધિયા**ણા, સમાના, દિલ્હી, રોયડ, જગાદરી,** મીરટ, જમ્મુ, પતિયાળા, અમૃતસર, મલેરકાેટલા, મુઝક્રર નગર મુરાદાબાદ, જયપુર, મું અઇ, વડોદરા, ગાઝીયાખાદ, આદિ દ્વર દેશાન્તરાથી હજારા લોઈ એ ઉમટી આવ્યા હતા.

વરઘાડા મહાવીર માર્ગ થી હલવાઇ બજાર, જૈન બજાર, કલીગડાં, સરાફાબજાર, કાેેેડવાલીબજાર થઇને બપારના ૧ વાગે શ્રી વલ્લભવિદ્વાર પહેાંચ્યાે. રસ્તાએાની બજારા ખૂબ શાનદાર

રીને સજાવી હતી. ભિન્ન ભિન્ન પ્રકારના સ્વાગત દરવાજા બના-વ્યા હતા. આ દેશ્ય ઈન્દ્રપુરી જેવું મનાહર બની ગયું હતું. મંત્રીશ્રી રિખવદાસ જૈને કાર્યક્રમની શરૂઆત કરી હતી. એસ એ. જૈન માેડેલ સ્કૂલ, એસ. એ. જૈનકન્યા ઉચ્ચ વિદ્યાલયનાં આળકા અને બાળાઓએ સ્વાગતગીત ગાયું. શ્રી સુદેશજએ ગુરુભક્તિગીત સંભળાવ્યું. સંઘના પ્રધાન લાલા પન્નાલાલજી એ શ્રી જૈન શ્વે. મૂર્તિ પૂજક સંઘ- અંબાલા શહેર તરફથી આચર્યાશ્રીનાં ચરણામાં અભિનંદનપત્ર અર્પણ કર્યું

સ્થાનક વાસી સંઘના પ્રધાનશ્રી ગારેલાલજી તથા મહાવીર જય તિ કમિટી અ'બાલાના પ્રધાને આચાર્ય શ્રીનુ હાદિ ક સ્વાગત કર્યું હતું એસ. એ. જૈન મહાસભા તરફથી મંત્રી શ્રી બલદેવ જએ 'વિજ્યાનંદ સ્મારક શ્રંથ' આચાર્ય શ્રીને અપ છું કરવાની જાહેરાંત કરી અને દિલ્હી નિવાસી લાલા હરભ શલાલજી ના શુબહરતે આચાર્ય શ્રીને એ સ્મારક શ્રંથ અપ છું કરવામાં આવ્યા જ ડિયાલા ગુરૂ, હાશિયારપુર, જમ્મુ, જમનાનગર, અમૃતસર માલેર કાટલા, લુધિયાના, રાપડ આદિ સંધા એ ગુરુદેવને પાતાના શહેરમાં ચાતુર્માસ કરવા પધારવા ભાવભરી વિનંતીએ કરી.

સેક્રેટરી શ્રી રિખવદાસ જૈને અંબાલા શહેર તરફથી અંબાલામાં ચાર્તુ માસ કરવા માટે જેરદાર વિનંતિ કરી. સ્થાનકવાસી જૈન સંઘે પણ અહીં ચાતુર્માસ કરવાં વિનંતી કૂરી. બાલમુનિશ્રી જયાનંદ વિજયજી, શ્રી ધર્મ ધુર ધર વિજયજી શ્રી નિત્યાનંદ વિજયજી, આદિએ પ્રવચના કર્યાં. ગણિવર્ય શ્રી જનકવિજયજી મહારાજશ્રીએ પ્રભાવશાળી પ્રવચન કરતાં જણાવ્યું કે દિલ્હી વલ્લભસ્મારકનું કાર્ય પ્રું કરવા સૌ પંજાબી ભાઇએ એ પ્રયત્ન કરવાના છે. તે સિવાય આપણી મહાસભા તથા વિજયાનંદ માસિકના વિશેષ પ્રચાર કરવા કાર્ય કરવું જરૂરી છે. સાધ્વી શ્રી નિર્મળાશ્રીજીએ પણ મનાનીય પ્રવચન કર્યું હતું. ચંડીગઢનિવાસી કવીશ્વર ગુરુભક્ત શ્રી નાઝરચંદ જૈન તથા લાલા લાલચંદજ અને સંગીતકારોનાં ભક્તિગીતા થતાં રહ્યા. સંકાન્તિ ભજન લાલા શાંતિ સ્વરૂપજ તથા લાલા રતનલાલજીએ સંભળાવ્યું.

છેવટે મંગળ પાઠશ્રી ધર્મ ધુર ધર વિજયજી મહારાજે આચાર્ય શ્રીની આજ્ઞાથી સંભળાવ્યો. અંબાલા શ્રી સંઘના મંત્રી શ્રીએ જાહેરાત કરી કે ઘણા વર્ષો પછી આપણા પ્રાણુપ્યારા ગુરુભગવત આચાર્ય પ્રવર શ્રીમદ્ વિજયાન દસ્ત્રીજીના સમાધિ મંદિરનાં દર્શન માટે સરકારે આપણી દરખાસ્ત મંજૂર કરી છે. જે ભાઈ-બહેના સમાધિ મંદિરનાં દર્શન માટે ગુજરાનવાલા જવા ઇચ્છતા હાય તે પાતાનાં નામ ઠામ એક અઠવાડિયામાં માકલવાની કૃપા કરે જેથી તેનું લીસ્ટ સરકારને માકલી શકાય. તેમજ પાસપાર્ટ સાઇઝના ફાટા તૈયાર રાખે.

આચાર્ય ભગવતે સંકાન્તિનું નામ સંભળાવ્યું અને મંગળ પાઠ સંભળાવ્યા.

શ્રી આત્મવદ્ધભ જૈન યંગ સાેસાયટી તરફથી પ્રભાવના કરવામાં આવી. તથા મહેમાનોના ભાજનને માટે એસ. એ. જૈન હાઇસ્ક્લમાં પ્રભ'ધ કરવામાં આવેલ છે ત્યાં મહેમાનાેને પધારવા વિન'તિ છે.

શ્રી આત્મવદ્યભ જૈન યુવક માંડળના યુવકોએ પ્રેમપૂર્વક સુંદર સહયોગ આપ્યા, સાથે સાથે શ્રી. મુનિ શાહ, શ્રી

ચરણદાસજી, શ્રી માતીલાલજી; શ્રી શીનચંદજી, શ્રી કેસરલાલજી આદિએ આ કાર્યમાં ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધા.

સક્રાન્તિના સવારના નાસ્તા લાલા ગણેશદાસજ પ્યારે-લાલજ ખરડની તરફથી હતા.

મ ત્રીશ્રી, જૈન યુવક સંઘ, જૈન યંગ સાસાયટી, દિગ્રાળર જૈન સંધ, સ્થાનકવાસી જૈન સંઘ, પાેલિસ અધિકારી નગર-પાલિકાના ચેરમેન સાહેબ વગેરે એ ખ્બ ભાવપૃવ'ક સહયાેગ આપ્યાે હતાે.

લુધિયાનામાં અભૂતપૂર્વ સ્વાગત

શ્રમણુ ભગવાન મહાવીર પરમાત્માના ૨૫૦૦ મા નિર્વાણ કલ્યાણુક મહાત્મવ વર્ષમાં જૈનઘર્મના જગ્યાએ જગ્યાએ પ્રચાર કરતાં રાષ્ટ્રીય સમિતિના અતિથિ વિશેષ જૈનશાસન રતન શાંત મૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીશ્વરજ મહારાજ પંજાબ ની ધરતી પર પાવન પગલાં કરી દિલ્હી ચાતુર્માસ પૃૃષ્ કરી અંબાલા પધારી ખન્ના સાહેવાલ થઇ ૧૪–૪–૭૫ના રાજ આચાર્ય શ્રી લુધિયાણા પધાર્યા. સાહેવાલમાં ૧૫૦૦ જનસમુદ્રાય સ્વાગત માટે ઉમટયા હતા. શ્રી મયારામ માનકચંદ્ર પટ્ટીનિવાસી એ આત્મવલ્લભ ફ્રી હામીયાપેશિક હાસ્પિટલ માટે રૂ. ૧૦૦૧ જાહેર કર્યા હતા. આજ પ્રાતઃકાળથી લુધિયાણાના આબાલ વૃદ્ધમાં આનંદની લહેર લહેરાઇ છે. પૂ ગુરૂદેવ યુગવીર આચાર્ય (વજળવલ્લભસૂરીશ્વરજ મહારાજનાં અધૂરા કાર્યો અને સ્વપ્તા ને સાકાર કરવા સંકાંતિના દિવસે મુનિમંડળ સંહત આચાર્ય શ્રીનું લુધિયાના ઉદ્યોગ નગરીમાં અલૂતપૂર્વ સ્વાગત થયું.

આચાર્ય શ્રીનું સ્વાગત પંજાબ સરકારના શિક્ષણ પ્રધાન

ि जिनशासनरत्न १०५

સરદાર ગુરુમેલસિંહ કર્યું હતું. ગુરુદેવના દર્શનાર્થે ભિન્નભિન્ન નગરોથી ખૂબ ઉલ્લાસપૂર્વક ગુરુદેવના જયજયકાર ખાલાવતા હજારા ભાઈ-ખહેના આવી રહ્યાં છે. લુધિયાનાનગરના નરનારીઓ પરમશ્રદેય ગુરુદેવના આ સ્વાગતને ઐતિહાસિક બનાવવાની ધૂનમાં જુલુસની તૈયારીમાં મસ્ત છે. રેલ્વે સ્ટેશન આગળથી પ્. ગુરુદેવાનું ભવ્ય સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું. સ્વાગત સરઘસમાં પંજાબ પ્રવર્તક શ્રી ફૂલચંદજી, પંડિતરત્ન શ્રી હેમ-ચંદ્રમુનિ આદિ ચારે ફિરકાના મુનિરાજો, પંજાબના કેળવણી પ્રધાન શ્રી ગુરુમેલસિંહજ ચૌધરી ડેપ્યુટી કમિશ્નર શ્રી સરદાર સેવા સિંહજી, શ્રી આત્માનંદ જૈન સભાના પ્રમુખશ્રી ધર્મપાલ એાસવાલ, મંત્રી શ્રી ડો. વિમલચંદ્રજી આદિ જોડાયા હતા.

શાભાયાત્રા પ્રસંગે રેલ્વે સ્ટેશનથી મહાવીરનગર સુધીના રસ્તાએ ઉપર જૈન જૈનેતરા એ અપૂર્વ ઉત્સાહ સાથે ૮૫ ભવ્ય પ્રવેશદ્વાર ઊભાં કર્યા હતાં. રસ્તાએ કાગળનાં કુલાથી સુંદરરીતે શશુગાર્યા હતા. હેલિકાપ્ટર દ્વારા જગ્યાએ જગ્યાએ પુષ્પવૃષ્ટિ કરવામાં આવી હતી. જુલુસમાં સામેલ થનાર દરેકનું સ્થળે સ્થળે મીઠાપાણી, ફળા આદિથી સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું શાભાયાત્રાના પ્રારંભમાં આચાર્યજ્ઞીના પરિચય આપતી ગાડીમાં શ્રી માધીશાહ તથા શ્રી ગુણુચંદ્ર પરિચય આપી રહ્યા હતા.

આલસા બેન્ડ, કાલાસિંહ બેન્ડ, પતિયાલા બેન્ડ, પવન બેન્ડ. મિલિટરી બેન્ડ, ભારત પ્રસિદ્ધ દિલ્હીનું માસ્ટર બેન્ડ. તથા જીયા બેન્ડ, અંબાલાનું બેન્ડ, એસ. એ. એન. જૈન સ્ક્લનું વલ્લભ બેન્ડ વગેરે બેન્ડા ભગવાન મહાવીર તથા ગુરુભક્તિનું સંગીત રેલાવતા હતા. ૮૫ સૌભાગ્ય વંતી બેના એકજ સરખી કેસરી સાડીમાં મંગલ કળય લઇને ચારચારની લાઈનમાં ચાલતી હતી. જાણે સ્વર્ગની દેવીએ લક્તિ પ્રદર્શિત કરવા ધરતીઉપર ઉતરી આવી દાય તેવું મનાહારી દ્રશ્ય ખડું થતું હતું. જુદી જુદી ભજનમંડળીએ પ્રભુભક્તિનાં ભજના દ્રારા જનતાને ધર્મ ભક્તિથી તરબાળ ખનાવી રહી હતી. હાથી ઘાડેસ્વારા દિલ્હી મહિલા સંઘના ગુજરાતી ગરખા સ્કૂલના કિશારોના ભાંગડા નૃત્ય, વગેરેની રમઝટ જમી હતી.

પ્રભુ મહાવીર, ગુરુ આત્મારામજ મહારાજ, પંજાબકેસરી શ્રી વિજયવલ્લભ સૂરીજ આદિની છળીએ સૌનું ધ્યાન આકર્ષી રહી હતી.

આમ લુધિયાણા શહેરનું વાતાવરણ ધર્મ ભાવનાથી અત્યંત રંગાયેલું અને આકર્ષક બની ગયું હતું. હજારા ભાઇબહેના શહેરમાંથી આ અનુપમ ભગ્ય જૂલુસ જેવા ઉમઠી પડયા હતા. વૃદ્ધો કહેતા હતા કે આવું મનારંજક ભગ્ય દેશ્ય લુધિયાનાની ભૂમિમાં પ્રથમવાર જેવા મળે છે.

આ શાભાયાત્રા અપારના એ વાગે મહાવીર નગરના વિશાળ મંડપમાં ઉતરી સભાના રૂપમાં ફેરવાઈ ગઇ હતી. મંડપમાં ત્રણ ત્રણ મંચ ઊભા કરવામાં આવ્યા હતા. વચ્ચેના મ ચપર આચાર્યશ્રી તથા મુનિમગવંતા બિરાજ્યા હતા. બાજુના મંચ ઉપર સાધ્વીએ (મેરાજી હતી. ત્રીજ મંચ ઉપર આગેવાન શ્રાવકા એઠા હતા, સભાસ્થળ ગુરુદેવોના જયજયકારથી ગૂંજી ઊઠયું હતું. મંમલાચરણ પછી શ્રી આત્માનંદ જૈન મહાસભાના પ્રમુખ શ્રી ધર્મ પાલજી એાસવાલે શ્રી સંઘ તરફથા ભશ્તિપૂર્વ ક આચાર્ય શ્રી નું સ્વાગત કર્યું હતું.

શ્રી લાજરાજજ જૈને જણાવ્યું કે પ્રલુ મહાવીર પરમાતમાન ના ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહાત્સવ વર્ષમાં નકકી થયેલા કાર્યક્રમાને જિનશાસનરત ૧૦૭

પૂજ્યશ્રીના પાવન પગલે પૂરું અળ મળશે. એસ. એસ. જૈને મહાગયા ઉત્તરી ભારત તરફથી મહામંત્રી શ્રી પુખરાજ્ જૈને તથા એસ. એસ. જૈને બિરાદરી-લુધિયાણા તરફથી પ્રમુખશ્રી કસ્તુરીલાલજ જૈને આચાર્ય શ્રીને અભિવાદન પત્રો અપેલુ કર્યા હતાં.

ભગવાન મહાવીર સ્વામીની નિર્વાણશતાબિક મહાત્સવ સમિતિ, પંજાબના અધ્યક્ષ તથા ડેપ્યુંટી કમિશ્નર સરદારશ્રી સેવાસિંહજએ પાતાના વિચારો જણાવી આચાર્ય શ્રીનું સ્વાગત કયું હતું. શ્રીહીરાલાલજ જૈને પાતાના વકતન્યમાં જણાન્યું કે આચાર્ય શ્રીની નગર પ્રવેશની સ્મૃતિ કાયમ જળવાય રહે તે માટે ૪૦૦૦ ચારસ મીટર જગ્યા સિવિલ લાઈન લુધિયાણામાં સરકાર તરફથી આપવામાં આવશે, જ્યાં શુદ્ધ આહારને માટે શાકાહારી હાેસ્ટેલ બનાવવામાં આવશે. ડેપ્યુટી કમિશ્નર સાહેબ આ માટે સહયાંગ આપશે

શ્રી રવીન્દ્રકુમાર જૈને પંજાળીમાં લખેલ 'ભગવાન મહાવીર ઉપદેશ અને સિદ્ધાંત' નામે પુસ્તક પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું.

વ્યાખ્યાન વાચસ્પતિ શ્રી કાન્તિમુનિજી એ રનેહલરી વ લી માં આવાર શ્રીનુ સ્વાગત કરી શ્રી સંઘની એકતા માટે અપીલ કરી હતી. ગાંલુવર્ય શ્રી જનકવિજયજી મહારાજે જૈન સમાજની એકતા અને હન્નતિમાટે રચનાત્મક યાજનાએ કરી સેવાકાર્ય કરવા યુવાનાને હાકલ કરી હતી.

શાભાયાત્રાના સંચાજક શ્રી લછમનદાસ એાસવાલે શ્રીપાલજી તથા સહયાગી મિત્રોની અનુપમ સેવા અપવા અદલ તેમજ સફળ આયાજન કરવા અદલ હાર્દિ'ક આભાર માન્યા હતા. પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ જણાવ્યું હતું કે, " આપ સૌએ મારું અભિવાદન કયું છે તે મારું નહિ પણ પૂજ્ય ગુરુદેવનું છે એમ હું, માનુ છું. હું તો માત્ર ગુરુદેવના સિપાઇ છું તેમના અધરા કાર્યો અને સ્વપ્ના સાકાર કરવા મથામણ કરી રહ્યો છું મારી એવી અભિલાષા છે કે ભગવાન મહાવીરના આ નિર્વાણ કલ્યાણક મહાત્સવ વર્ષમાં કાઇ સમાજના સસુત્થાન માટેનું રચનાત્મક કામ થવું જોઇએ હું તો પૂજ્ય ગુરુદેવના શિષ્ય–પ્રશિષ્યો–સાધ્વીજીઓ અને ગુરુભકતાને આ માટે કાર્ય કરવા મનુરોધ કરું છું. ત્યારભાદ પૂજ્યશ્રીએ ચૈત્ર માસની સંકાન્તિ સંભળાવી હતી. ભગવાન મહાવીર સ્વામી તથા ગુરુદેવના જય જય કારથી સભા પૂર્ણ થઇ હતી. શ્રી પાર્યદાસ જને આભાર દર્શન કર્યું હતું. શ્રીપાળ કસુરવાલા તથા મે. મચારામ માણેકચંદ પટીવાળા તરફથી ભાજનની વ્યવસ્થા હતી. લુધિયાણાના ઉદ્યોગ નગરનું આ સ્વાગત શાનદાર અને યાદગાર બની ગયું હતું.

૨૧.

લુધિયાનામાં જનજાગૃતિ

આપણા ચરિગનાયક આચાર્ય શ્રીને જમ્મુના નૃતનમં દીર ની પ્રતિષ્ઠા માટે જવાની ઉતાવળ હતી પણ લુધિયાનાના શ્રી મહાવીર જૈંન સાસાયટીના સેક્રેટરી શ્રી હીરાલાલ જૈન તથા બીજા લાઈઓ દર્શ નાર્થે આવ્યા અને આચાર્ય શ્રીને વિન તિ કરી કે આપની તબિયત પણ કથળી છે. વળી શ્રી મહાવીર જયંતિ ના ઉત્સવ આવી રહ્યો છે. વળી અહીના મહિલામં ડળ ની મીટીંગ થવાની છે તેમાં આપના મંગળ આશીર્વાદ અને પ્રેરણાની જરૂર છે. બીજા પણ ધર્મ પ્રલાવનાનાં અને જનજાગૃતિ નાં કાર્યો આપના કરકમળથી થવાનાં છે. તો આપ હમણાં સ્થિરતા કરા પછી આપ સુખેયી જમ્મુ પધારા. આગેવાનાની વિન તિને માન આપી પૂ. આચાર્ય શ્રીએ થાડાક દિવસ સ્થિરતા કરવા સંમતિ આપી. બધાને ખૂબ આનંદ થયા.

તા. ૧-૪-૭૫ના રવિવારના રાજ ઢાઇસ્કૂલ ના માંડપમાં વ્યાખ્યાનના કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યા. શ્રી શર્માજીએ મહાવીર

સંદેશ પર વ્યાખ્યાન આપ્યું. તેમજ ગુરુભક્તિનું ભજન સંભ-ળાવ્યું. તે પછી ખાલમુનિ કાકીલક ઠી શ્રી નિત્યાન દ વિજયજી એ વ્યાખ્યાન આપ્યું. શ્રી ધર્મ ધુર ધર વિજયજીનું પણ વ્યાખ્યાન થ્યું. આત્માનંદ જૈંન સભાના સેક્રેટરી શ્રી બળદેવરાજજીએ જમ્મુપ્રતિષ્ઠા નિમિત્તિ જે ફ'ડ થયું હતુ તેની જાહેરાત કરી. લુધિયાણા ના ડેપ્સુટી કમિશ્નર સંરદાર સેવાસી ગ મ ડપમાં આવ્યા તે વખતે શ્રી શાંતાબહેને જણાવ્યું કે આજે આપણા માનવ તા મહેમાન પધાર્યા છે. તે આપણને માટે ઘણી યાજનાઓ લાવ્યા છે. તેમજ તેમણે અહિંસા પર વ્યાખ્ય ન આપ્યું. શ્રી રુપ્યુટી કમિશ્નરે પાતાના વ્યાખ્યાનમાં જણાવ્યું કે મહાવીર નિર્વાણ શતાપિક માત્ર એક વર્ષ માટેજ મનાવાય છે પણ હું તા કહીશ કે જ્યાં સુધી હિંદુસ્થાનનું અસ્તિત્વ છે ત્યાં સુધી મહાવીર ભગવાનના સંદેશ જગતમાં ગુંજતા રહેશે. ભગવાન મહાવીરના સિદ્ધાંતા જનજનમાં અને જગતમાં પહેાંચે તે। શતાબિદ દીપી ઊઠે. તેમણે જણાવ્યું કે હાયર ને મહાવીર હાયર સ્કૂલ અને પ્રસિદ્ધ રસ્તાનું નામ[ે] મહાવીર માર્ગ અને થઈ શકે તા મેલ ટ્રેઈનનું નામ મહાવીર મેઇલ રાખવામાં આવે. અંતે પૂ. આચાય શ્રીએ લગવાન મહાવીર ના અહિંસાના સંદેશ દેશ-વિદેશમા ગૂંજતા કરવા અને લવ્યજવાએ પાતાના જીવનને ધન્ય બનાવવા જૈનધર્મના આચારા પાળીને ઉચ્ચગતિ પામવા મથામણ કરવી એઈ એ. મંગળ પાઠ પછી લગવાન મહાવીર સ્વામીના જયનાદેાથી સભા પૂર્ણ થઇ હતી.

તા. ૭-૪-૭૫ સાેમવારના રાજ શાળાના માંડપમાં લુધિયાના મહિલામ ડળની મિટી'ગમાં પૃ. આચાર્ય શ્રી પધાર્યા. અધ્યક્ષતા કસૂરનિવાસી શ્રીમતી દુર્ગાદેવીએ શાેભાવી. મહિલા મ'ડભની અધ્યક્ષ શ્રીમતી અંજનાદેવી તેમજ સ્થાનકવાસી મહિલા મંડળની અધ્યક્ષ શ્રીમતી રામપ્યારીજ આ કા**ર્ય** ક્રમમાં આવ્યા હતાં

કુમારી કે ચનબેન તથા સુમનબહેને સ્વાગીત ગીત સંભ-ળાવ્યું હતું. મંગલાચરણ બાદ મહાવીર જૈન મહિલા સંઘના પ્રચારમ ત્રીએ સમાજસુધારા પર પાતાના વિચારો દર્શાવ્યા હતા. સમાજસુધારા અને મહિલાએાના ઉત્કર્ષ વિષે મુનિશ્રી નિત્યાન દવિજયજી તથા શ્રી જયાન દ વિજયજીએ પોતાના મ તબ્યા દર્શાબ્યા હતાં. મહિલા જૈન સંઘના મંત્રી શ્રીમતી નિર્માળબહેન જૈને ગુરૂદેવનું સ્વ ગત ભાષણ કર્યું પૂ. આચાર્ય શ્રીએ સમાજસુધારા પર પાતાના વિચારા દર્શાવતાં જણાવ્યું કે આપણા નારી સમાજ જાગે અને ખહેનાના કલ્યાણ માટે જરૂરી સુધારા કરે તાે આખાે સમાજ સુધરી જાય. આ માટે પ્રસંગાપાત ખહેનાએ વિચાર વિનિમય કરવા જોઈ એ. સૌથી પહેલાં ઘર ઘરમાં આવશ્યક સુધારા થવા જોઈ એ. આપણા પરમ પુજય પંજાળ કેસરી આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસૂરીજી મહારાજે નારી સમાજના સમુદ્ધાર માટે જે પ્રયત્ના કર્યા હતા. તે યાદ કરીને નારી સમાજ ઘર ઘરમાં સુસ સ્કારાની જ્યાત પ્રકટાવે તેા સંસાર સ્વર્ગ અની રહે.

મંગળ પાઠ ખાદ સભા પૂર્ણ થઇ ખહેના આન દિત થઈ.

ચૈત્ર સુદિ એકમનું સુવર્ણ પ્રભાત નવા નવા મગળ સંદેશ લઇને આવ્યું.

આજ ગુરૂલગવંત ન્યાયાંભાનિધિ આચાર્યશ્રી વિજયા-નંદસૂરીશ્વરજની જન્મજયંતી તેમના જન્મસ્થાન ક્ષહેનમાં આચાર્યશ્રી વિજયેન્દ્રદિન સુંરીજ ઉજવી રહ્યા છે અને અહીં હ્યુધિયાનામાં ગુરુદેવના ગુણાતુવાદની સભાનું આયોજન જિન- શાસનરત્ન આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજીની નિશ્રામાં થઇ રહ્યું છે.

આ સભાનું અધ્યક્ષ સ્થાન લાલા શ્રીપાલજના સુપુત્ર લાલા ખિઢારીલાલ કસુર નિવાસીએ સંભાળ્યું હતું. પ્રધાનશ્રી અમૃતલાલજી જૈન ખરડ તથા સેક્રેટરી સાગરચંદજી જૈન ખરડે અધ્યક્ષ મહાદયનું સ્વાગત કર્યું. પ્રારંભમાં કંચનખાળાનુ ગુરૂભકિત ગવાયું હતું શ્રી મનાહશ્લાલજી કાેડીવાલાએ પથ્યુ ગુરૂભકિતનું જ્ઞાન ગાયું હતું. શ્રી મહેન્દ્રકુમારજનું ગુર્ ભાકતનું ગાન પણ સુંદર હતું.

શ્રી મહાવીર જૈન મહિલા સંઘના મંત્રી શ્રીમતી નીલમ ખહેને પાતાના વિચારા રજુ કર્યા, શ્રી જયાન દિવજયજી, શ્રી શ્રી નિત્યાન દ વિજયજીએ ગુરૂભગવ તના ગુણાનુવાદનું પ્રવચન કર્યું.

સવે ધમે સમન્વયી ગણિવયે શ્રી જનકવિજયાએ પુલ દ સ્વરમાં કહ્યું કે ન્યાયાંભાનિધિ આચાર્ય શ્રી વિજયાન દ સુરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની એવી તીવ્ર ભાવના હતી કે પર-દેશામાં જૈનધર્મના સંદેશ અને સિદ્ધાંત પહેાંચાડવામાં આવે એ માટે તો તેઓએ મહુવાના બેરીસ્ટર શ્રી વીરચંદ રાઘવજી ગાંધીને પાતાની પાસે રાખી તૈયાર કરી અમેરિકા માકલ્યા. અને તેમણે અમેરિકામાં લોકોને ૫૦૦ જેટલા વ્યાખ્યાના આપીને મંત્રમુગ્ધ કર્યા હતા. આપણે વ્યાપારી સમાજના હાઈને બીજા વીરચંદ ગાંધી આપી ન શક્યા. પન્યાસ શ્રી જયવિજયજી મહારાજશ્રીએ કહ્યું કે મહાપુરૂષોની જયંતિ ઉજાવવાના અર્થ તો એ છે કે આપણા જીવનમાં ઊંચા આદર્શ ઉતારી સત્ય અને અહિંસાનું પાલન ભવસાગર પાર કરવા

કરવા માટે જરૂરી છે– **લા**લા અમૃત લાલજી જૈને અભિનંદન પત્ર ગુરૂદેવને અપ^૧ણ કર્યું.

અધ્યક્ષ મહાદય શ્રી શ્રીપાલજએ દર્શાવ્યું કે આપણે જેટલા બાહ્યધર્મ આચરીએ છીએ એટલા જ જો આંતરિક ધર્મ આચરીએ ને આત્મશુદ્ધિ કરીએ તાે મનુષ્ય જન્મ સફળ થઇ જાય. બાબાગ જથી જૈનસભાના મંત્રી શ્રી સાગરચંદ્દજાએ ધમ શાળા માટે નવી યાજના અનાવતાં કહ્યું કે રૂ. ૧૦૦, ત્રણ વર્ષ માટે આપનાર ૩૦૦ સભાસદા મળી જાય તા ધર્મશાળાનું કામ સરળતાથી થઇ શકે. અધ્યક્ષ મહાદ્વય શ્રીપાલજીએ રૂ.– ૧૦૦૦ ત્રણ વર્ષ માટે આપવાની જાહેરાત કરી. અંતમાં પૂ. આચાર્ય શ્રીએ જણાવ્યું કે સંઘતું ઘણું માેટું પુણ્ય છે કે આજ હું અહીં બેઠા છું. હું ઈચ્છું છું કે વિજયાન દ પત્રિકા ના આજીવન સભ્યાે માેડી સંખ્યામાં થશે જેથી પત્રિકા વિશેષ સેવા આપતી રહે. પછી આચાય શ્રીએ નવકારમંત્ર અને ઉવ-સ્સગહર' સ્તાેગ સ'ભળાવ્યું મુનિ ધમ ધુર'ધર વિજયે અ તિકર' લઘુ-શાંતિ, માટી-શાંતિ સંભળાવી આ માસના શુભદિન શૈંત્ર સુદ ૧ નવા સ'વતની જાહેરાત કરી મ'ગળપાઠ સ'ભળાવ્યાે. ભગવાન મહાવીર અને ગુરૂદેવાના જયનાદાથી સભા પૂર્ણ થઇ.

२२.

સંક્રાન્તિ તથા વિદાય

તા. ૧૪-૪-૭૫ ના સાેમવાર ૨૦૩૧ ચીત્ર સુદ 3 ના રાેજ સંકાન્તિના ઉત્સવ ઉજવવા વલ્લભનગરમાં એક વિશાળ માંડપ તાેયાર કરવામાં આવ્યા હતા. રિવવાર ચીત્ર સુદ ર ના રાેજ ઘરદેરાસર માટે જે મૂર્તિ એ અંબાલાથી લાવવામાં આવી હતી તેની બાલી સભામાં બાલાવામાં આવી હતી. શ્રી મૂળનાયક શ્રી વિમલનાય ભગવાન બિરાજમાન કરવા માટે ૪૦૧, મણુ ઘી લાહારનિવાસી લાલા દુર્ગાદાસ કિશારલાલ શ્રી સીતલનાય ભગવાનને બિરાજમાન કરવા માટે ૨૦૧, મણુ ઘી પટ્ટી નિવાસી લાલા દ્વારાકાસ શ્રી સંભવનાયની પ્રતિમા બિરાજમાન કરવા માટે ૨૧૧, મણુ ઘી લાલા બુદે શાહ નગીનચંદે લાભ લીધા.

શૈંત્ર સુદ ૩ ના સવારના ભગવાનને રથમાં બિરાજમાન કરી ને વરઘાડા વલ્લભનગર આવી પહેાંચ્યાે. ભગવાન વિમલ નાથની પ્રતિમા ઘરદહેરાસરમાં ભિરાજમાન કરવામાં આવી. પૃ આચાર્ય શ્રીએ મંત્રાચ્ચાર દ્વારા મૂર્તિને વાસક્ષેપ કર્યા પછી બધા સંક્રાન્તિ સાંભળવા વિશાળ મંડપમાં ઉમઠી આવ્યા. આ

કાર્યક્રમની શરૂઆતમાં શ્રી ગૈશાલી શાહના સુપુત્ર શ્રી અલય કુમારજીએ પ્રમુખસ્થાન શાેલાવ્યું. પ્રથમ શ્રી આદ્યારાણીએ ''લગવાન કે સચ્ચે ભક્તોકા પલપલમેં સહારા મિલતા હે" ભજન સંભળાવ્યું પછીતા અન્યભાવિકોએ ભજનાની ધૂન મચાવી. સલાને રસતરબાળ કરી દીધી.

સવે ધર્મ સમન્વયી ગણિવર શ્રી જનક વિજયજીએ શિબિર ની આવશ્યકતા પર પ્રવચન આપ્યું મુનિશ્રી નિત્યાનંદ વિજયજી તથા પ શ્રી જયવિજયજીએ યુગવીર આચાર્ય શ્રી ગુરૂ લગવંત ના સંદેશની ત્રશુ વાતા જ્ઞાન, સાધમિંક લક્તિ અને એકતા તરફ સમાજનું ધ્યાન દોર્યું અંતમાં આચાર્ય શ્રીએ મેષની સંક્રાન્તિ સંલગાવી મંગળપાઠ સંલળાવ્યા.

આજ ઉદ્યોગનગરી લુધિયાનાથી જમ્મુ નૂતન દહેરાસરની પ્રતિષ્ઠા માટે વિઢાર કરવાના હતા. સંઘના આખાલવૃદ્ધએ ભારપૂર્વ ક વિદાય આપી. કેટલીક આંખડીએ અશ્રુભીની થઇ ગઇ. ગુરુદેવે બધાને મંગળ આશીર્વાદ આપ્યા.

२३.

પ્રતિષ્ઠાને પંચે

હુધિયાનાથી વિહાર કર્યો અને નાનાં નાનાં ગામામાં ધર્મ પ્રચાર કરતા કરતા પ્રતિષ્ઠાને પાંચે આગળ વધતાં ફિલાર, ફગવાડા, ખજુરલા, જલંધર, કિસનગઢ, ભાગપુર, ઉરપટ પાં. જયવિજય મહારાજની જન્મભૂમિ મીયાણી પાસે આવ્યા અને પૂ. આચાય શ્રીની તબિયત અગડી ડાકટરે આરામ લેવાની સલાહ આપી. પણ જમ્મુ પ્રતિષ્ઠા માટે તા સમયસર જવાનું હાવાથી વિહાર ચાલુ રાખ્યો. સાથેના મુનિવૃંદે પૂજ્ય આચાર શ્રીની ખૂબ સંભાળ લીધી. મુનિ શ્રી. શાંતિવિજયજીની જન્મ-ભૂમિ મહિયાપુરમાં ગુરુદેરનું ભાવભયું સ્વાગત થયું અહિયાપુરથી વિહાર કરી ગરના સાહેખમાં ગુરુદારમાં સ્થિરતા કરી. અહિંથી મુકેરિયામાં સ્થાનકવાસી શ્રી સંઘે ધામધૂમથી પ્રવેશ કરાવ્યો.

અહીંના લાેકાેના અત્યંત આગ્રહને વશ થઈ આચાર્ય શ્રીએ અહીં સ્થિરતા કરી બધાંને ખૂબ આનંદ થયા. સવારમાં જલ'ધરની જોગીન્દર એન્ડ પાર્ટીએ વીરનાં લક્તિલજનાેની

રમઝંટ **બાેેેલાવી પ**'ન્યાસ શ્રી જય વિજયજીએ મનનીય ⊔વચન કર્યું'.

રાત્રિના પંજાબ વિધાનસભાના સ્પીકર ડા. કેવલ કિસનજીની અધ્યક્ષતામાં સભા થઈ. પ્રારંભમાં જલ ધર એન્ડ પાર્ટી એ વીર નું ભક્તિગીત સંભળાવ્યું. મિનાક્ષી એન્ડ પાર્ટી (સુકેરીમા) એ ગુરુભક્તિનું ભજન સંભળાવ્યું. શ્રીમતી કમલ જૈને પણ પ્રવચન કયું. પંન્યાસ જયવિજયજી મહારાજે ભગવાન મહાવીર ના સિદ્ધાંતો સમજાવ્યા. અધ્યક્ષ મહાદયે જણાવ્યું કે ભારતમાં રામરાજય ત્યારેજ શકય બને જયારે ભગવાન મહાવીરના સિદ્ધાંતોનો અમલ થાય, સુકેરિયા સ્થાનકવાસી સમાજના સંઘના પ્રધાનશ્રી, કોડીલાલ જૈન તથા મંત્રી શ્રી પરસેનલાલ જૈને ભારે જહેમત ઉઠાવોને શ્રી મહાવીર જયંતિના દિવસ સફળ બનાવ્યા અહીં આચાર્ય શ્રીની તબિયત કથળી પણ તુરત ડાકટરને બાલા વવામાં આવ્યા અને આરામ લેવાની સલાહ આપવામાં આવી. જરા ઠીક થયા પછી જમ્મુ તરફ વિહાર શરૂ કર્યો જખ આગળ પરમાર ક્ષત્રિય ઉદ્ધારક આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્ર દિન્નસૂરી આવી ચડયા. બનેનું મિલન હૃદયંગમ બન્યું.

અહીં જમ્મના શ્રી સંઘે વ્યાખ્યાનના કાર્યક્રમ યાજયા હતા. લા. કસ્તુરી લાલજીએ જણાવ્યું કે જમ્મુ શ્રી સંઘના આખાલવૃદ્ધનું સૌભાગ્ય છે કે પૃ. જિન શાસનરત્ન શાંત-મૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્ર સૂરીજી મંદીરની પ્રતિષ્ઠા માટે તિખયત નરમ હાવા છતાં જમ્મુ પધારી રહ્યા છે. એસ. એસ. એંન સભાના સેક્રેટરીશ્રી પ્રકાશચંદ્રજી એ પણ આનંદ દર્શાવ્યા પંત્યાસજી જયવિજયજી એ 'આત્મઉત્થાન' વિષય પર પ્રવચન કર્યું. પરમાર ક્ષત્રિય ઉધ્ધારક આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્રદિન્ન સુરીજીએ જણાવ્યું કે ત્યાગમાં આત્માના ઉદ્ધાર છે. ભગવાન

મહાવીર સ્વામીએ સાડાબાર વર્ષ દ્યાર તપશ્ચાર્યા કરીને કેવળ જ્ઞાન મેળવ્યું. એ ત્યાગના વારસા જૈન સમાજને આપી ગયા છે. અંતમાં જિનશાસન રત્ન આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સુરીજી મહારાજે જણાવ્યું કે આત્માના ઉત્થાન માટે સમ્યક જ્ઞાન, સમ્યક દર્શન અને સમ્યક ચારિત્રની જરૂર છે. ચારે ફિરકાના સંગઠન ની આજે જરૂર છે. હું જૈન છું એ એકજ વિચાર બધાને હોવો જોઇએ. અહીંથી વિહાર કરી શાસ્ત્રી નગર પધાર્યા. ત્યાં કાર્યક્રમ થયા. આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્ર દિન્ન સુરીજીએ દર્શાવ્યું કે સાધુસંતાનાં દર્શનથી આત્મા પવિત્ર થાય છે. કર્તાવ્ય પરાયણ વ્યક્તિને દેવતાએ પણ નમસ્કાર કરે છે. પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસુરી મહારાજે માંગલિક સંભળાવ્યું. ભગવાન મહાવીર અને ગુરુદેવોના જયનાદ થયા. સભા વિસર્જિત થઈ.

ઐતિહાસિક સંક્રાન્તિ કાર્યક્રમ જમ્મુના શ્રી સંઘ જે અવસરની રાહ જોઈ રહ્યો. હતા તે અવસર મંદિર પ્રતિષ્ઠાના આવી ગયા.

આપણા ચરિત્ર નાયક જિનશાસનરત્ન શાંતિમૂર્તિ પૂ આચાર્યપ્રવર શ્રીમદ સમુદ્રસૂરીજી મહારાજ, શ્રી વિજયેન્દ્ર દિનસુરીજીમહારાજ સર્વ ધર્મ સમન્વયથી ગણિવર્ય શ્રી જનક વિજયજી મહારાજ આદિ પરિવાર સાથે તેઓ શ્રીની નાદુરસ્ત લખિયત છતાં જમ્મુ પધાર્યા. આજ સાનાના સરજ ઊગ્યા અને જમ્મુ શ્રી સંઘ તથા સ્થાનકવાસી જૈન સંઘ પૂ. આચાર્ય શ્રીનું ભાવભીનું સ્વાગત કરવા ઉમટી આવ્યા. આનંદની લહેર લહેરાણી.

તા. ૧૪–૫–૭૫ ૨૦૩૧ વૈશાખ સુદ ૩ બુધવાર ના રાજ શાસ્ત્રીનગરથી જુલુસ શરૂ થયું. સેંકડા લાકા જુલુસની શાભા જોવા આચાર્યદેવ આદિ પરિવારનાં દર્શન કરવા ઉમડી

આવ્યા હતા. પ્રવેશના મ'ગલદિવસે જેઠમાસની સંક્રાન્તિ હાવાથી શ્રી મહાવીર જૈન હાઇસ્કૂલ–વિમલમુનિરાડ જૈન ભવનના (વશાળ મ'ડપમાં ચાજવામાં આવ્યા હતા.

પ્રથમ નામસ્કાર મહામાંત્રનું માંગલ ગાન શરૂ થયું. શ્રીમતી કાંતાએન, શ્રી મનાહિરલાલજી, શ્રીમતી કૃષ્ણા**મ**હેન, વગેરે એ ગુરૂ લકિતનાં ગીતા સંભળાવ્યાં.

ભગવાન શ્રી મહાવી રસ્વામીના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ શતાબ્દીના સ્થાનકવાસી સેક્રેટરી લાલા પ્યારેલાલ જૈને આચાર્ય શ્રીનું સ્વાગત કર્યું. હીવી અને કમીશનર શ્રી. આર. કે. એ આચાર્ય શ્રી ના આગમનેના આનંદ વ્યક્ત કર્યો. એસ. એસ. જૈન મહાસભા જમ્મુની તરફથી આચાર્ય શ્રી ને અભિનંદન પત્ર અર્પણ કર્યું. જો દી જોદી સંસ્થાએ એ આચાર્ય શ્રી નું અભિષા-દન કર્યું. હાં. કુશલી યાવલીએ આચાર્ય શ્રી નું સ્વાગત કર્યું. સ્થાનકવાસી શ્રી જગદીશ મુનિજ તથા શ્રી શાંતિ મુનિજએ ભગવાન મહાવીર સ્વામી ના સિધ્ધાતા જગતના ચાકમાં મૂકવા જૈન સમાજના અધા કર્યું મેક થવા અનુરાધ કર્યો. પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્ર દિન્નસૂરીજ એ એાધદાયક પ્રવચન કર્યું. સાધાર્મિક ભક્તિ માટે જેરદાર પ્રવચન કર્યું પંન્યાસ શ્રી જયવિજયજ એ આત્મ ઉત્થાનના વિષય પર પ્રવચન કર્યું.

અંતમાં, પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ જણાવ્યું કે ચારે સંપ્રદાયના સંગઠનની આજે ભારે જરૂર છે. સંગઠન હશે તો સમાજનું કલ્યાણુ થઇ શકશે. તો જ જૈનધર્મના જયજયકાર ભારત અને વિદેશમાં થઈ શકશે. મંગલાચરણ સંભળાવી સંકાતિનાં સૂત્રો બાદ ભગવાન મહાવીરના જયનાદાથી સભા વિસર્જિત કરવામાં આવી. ભાજન લા**લા** રતનચંદ ઇન્દ્રજિતના તરફથી હતું.

આ સમાર લેના અધા કાર્યંક્રમ સેક્રેટરી શ્રી વિશ્વામિત્રજી તથા તેમના સહાયક કાર્યંકરા તેમજ સ્થાનકવાસી ભાઇ બહેના એ ખૂબ આનંદપૂર્વંક સંકાતિને ઐતિહાસિક બનાવી દીધી. પ્રસાવના લાલા અનંતરાય તલકચંદના તરફથી હતી. તેમની વિનંતિથી આચાર્યશ્રીએ તેમના ઘેર પાવન પગલાં કર્યા. ગાંહુલી અને ૫૦૧, રૂપિયા વારણાના કરી આનંદ અનુભવ્યા.

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ તેમના કુટું બીજનાને મંગળ આશી વાદ સાથે વાસક્ષેપ કર્યો. પાતાની કોઠી પર સ્થિરતા કરવા વિન તી કરી, બધા સ્થાનકવાસી ભાઈ બહેનાની વિન તિથી ગુરૂદેવે તેમને લાભ આપ્યા. આખા જમ્મુ શહેરના જૈન ભાઈ બહેનાના ઉત્સાહ અપૂર્વ હતા.

૨૪. જમ્મુમાં નવનિમીણ

ધરતીના સ્વર્ગ ગણાતા કાશ્મીરમાં જમ્મુ નગરની રિળયામણી ધરતી પર નવિનમાં પામેલ એક માત્ર જિનાલયનો પૂર્વ ઇતિહાસ અનેરા છે. અહીં જિનાલય તા હતું પણ ઘર દેરાસર હતું તે નવિનમાં માંગતું હતું. દિવંગત યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસૂરી ધરજ મહારાજે તે માટે વર્ષા પહેલાં પ્રયત્ના પણ કરેલા પરંતુ ભગ્યતાની પાર ખુદા જ અક્ષરા લખાયા હતા.

સને ૧૯૬૩ " જિન શાસનરતન" આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસ્ત્રીજી મહારાજ ત્યારે હાેશિયારપુર (પંજાબ) માં બિરાજમાન હતા. તેઓશ્રીની નિશ્રામાં શ્રી આત્માનંદ જૈન મહાસભા (પંજાબ) નું અધિવેશન મળ્યું ત્યારે આ આ અધિવેશનમાં પંજાબ કેસરી ગુરૂભગવંતના અધૂરાં અરમાનને સાકાર કરવાનાં ચકા ગતિમાન બન્યાં. આ પ્રસંગે જમ્મુ સંઘના આગેવાનાએ જમ્મુ નગરમાં પણ મનારમ ભવ્યજિનાલય નિર્માણ કરવાની આચાર્ય શ્રીને વિનંતી કરી.

તેઓશ્રી એ પાતાના પરમ પૂજ્ય ગુરૂ લગવંતના આ અધૂરા સ્વપ્નને સાકાર કરવા પંજાબના ગુરૂલકતાને તે માટે પ્રેરણા આપી. ત્યાં ગયેલા. મુંબઈ આત્માનંદ જૈનસલાના ઉત્સાહી અને જેશીલા ગુરૂલકત મંત્રી શ્રી રસિકલાલ નાથાલાલ કારાએ પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીની પ્રેરણાને વધાવી લેવા અનુરાધ કર્યો. એટલું જ નહિ પણ સ્પષ્ટ વકતા આ અદતા ગણાતા. માન– વીએ મનમાં નિર્ધાર કર્યો કે જમ્મુનગરમાં ભવ્ય જિનાલયનું નિર્માણ કરાવવું જ. આ માટે લાઈ કારાએ જ્યાં સુધી જિના-લયનું નવ નિર્માણ ન થાય ત્યાં સુધી મીઠાઈ ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી.

મીઠાઈ ત્યાગ જેવા તપ સાથે શ્રી રસિકલાઈ કેારાએ આત્માનંદ જૈન સલાના ઉપક્રમે શ્રી પાપટલાલ ભીખાચંદની આગેવાની નીચે શ્રી લાેગીલાલ લહેરચંદ, શ્રી કુલચંદલાઇ. શામજી, શ્રી જેસંગલાલ લલ્લુલાઇ, શ્રી રાયચંદ મગનલાલ આદી સભ્યાની શ્રી જમ્મુજિનાલય જિણાહાર સમિતિની રચના કરી. મંગળ ચાઘડીએ મનની ઉત્કટ લાવનાથી કરેલ વિચારની સિદ્ધિ થવાના સંજોગા મળી આવ્યા.

તા. ૧૭-६-६७ ના મંગળદિવસે આ સૂચિત જિનાલયના શિલાન્યાસ વિધિ દાનવારિધિ શ્રી માણેકચંદજી ખેતાલાએ કરેલે અને યાંગાનુયાંગ કેવા આ પ્રસંગે આત્માનંદ જૈન સભાના દ સભ્યા મુંબઈથી ગયા હતા. શ્રી ખેતાલાજીએ આ પ્રસંગે રૂ. ૧૭૦૦૧ની જાહેરાત કરી હતી. જિનાલય ના ખનન અને શિલાન્યાસની વિધિ ક્રિયાકારક શ્રી લાલભાઇએ કરાવ્યા હતા. આ પ્રસંગે શેઠ પાપટલાલભાઇ, શ્રી જેસંગભાઈ, શ્રી કાંતિલાલ સી. પરીખ, શ્રી રસિકભાઈ કારા, શ્રી જગજીવનદાસ શીવલાલ શ્રી ધનશ્યામછ, શ્રી રતાચંદજી, શ્રી કુંજલાલજી આદિની

હાજરી હતી. જમ્મુ એટેલે ભારતનું ઐતિહાસિક પ્રાચીન શહેર ધરતીનું સ્વર્ગ અને ભારતનું નંદનવન. આ નંદનવનમાં નિર્માણ પામતા ભગ્ય જિનાલય માટે મૂળનાયકની પ્રતિમા પણ પ્રાચીન મળી આવી. કળિ કાળ સર્વં સહેમચંદ્રાચાર્યજી અને અકખર ખાદશાહને પ્રતિખાંધ કરનાર શ્રી વિજય હીરસૂરીશ્વરજીનાં પાવન ચરણાથી અલંકૃત એતિહાસિક ત્રં ખાવતીનગરી આજના ખંભાત માંથી શ્રી મહાવીર સ્વામીની પ્રતિમા પણ ઐતિહાસિક અને પ્રાચીન રાજા સંપ્રતિના સમયની ૧૧૦૦ વર્ષ જૂની, કાશ્મીર ના ભૌતિક માહક સૌંદર્યને પણ ઝાંખું પાડી દેવી અલોકિક દેદીપ્તમાન તેમજ દેહભાન ભુલાવી આત્માને સ્વર્ગમાં જ એકાકાર કરાવી નવું જીવન દર્શન આપે તેવી પ્રતિમા પરમપૂજય આ વિજયન દનસૂરિજીની પ્રેરણાથી મત્યાના આનંદ અનેરા હતો.

આ સાથે બીજો પણ કેવા ભવ્ય યાગાનુંયાગ! ૧૯૭૫ એટલે ભગવાન મહાવીર સ્વામીના ૨૫૦૦ મા નિર્વાણ કલ્યાણકનું મંગળ વર્ષે. સમગ્ર વિશ્વ આજ ભગવાન મહાવીરના ગુણાનુ- વાદ કરી રહ્યું છે! ભગવાનના અહિંસાના સંદેશા જગતના ચાકમાં, પ્રજાએ પ્રજામાં, રાષ્ટ્રે રાષ્ટ્રમાં ગૂંજ રહ્યો છે! તે જ વર્ષમાં તેઓશ્રીની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા જમ્મુના નૂતન જિનાલયમાં થઈ. આ પ્રતિમા શ્રી નટવરલાલ માહિનલાલ ખારેક- વાલા તરફથી આપવામાં આવી હતી.

૨૫.

અનુપમ યાત્રા પ્રવાસ

જમ્મુના ન્તન (જનાલયની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે મુંઅઇથી જમ્મુ સુધીની એક ખાસ ટ્રેઇન દ્વારા જમ્મુ પ્રતિષ્ઠાના યાત્રા પ્રવાસનું આયોજન કરી ને મુંબઇની શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા એ પાતાની પ્રગતિની પગથારમાં એક વધુ સિમાચિદ્ધ મૂક્યું છે.

સભાના સેવાભાવી ગુરુભકત શ્રી રસિકલાલ નાથાલાલ કોરાએ જમ્મુમાં જિનાલય નિર્માણ કરવા સભાના ઉપક્રમે જમ્મુ જિનાલય જિણેન્દ્રાર સમિતિની રચના કરાવી. મુંબઇથી લગભગ અઢીલાખની રકમ એકત્ર કરાવી માકલાવી હતી. આ થાર્ય શ્રી વિજય વદ્યભસૂરીજીના પરમશ્રદ્વેય ભકિત અને સામાજિક કર્ત ગ્યા માટે ધંધાને પશુ ગૌણ બનાવી તનમન અને ધનથી સેવાએ કરનાર સભાના ઉત્સાહી અને હસમુખા એવા મંત્રીશ્રી ઉમેદમલજી હજારી મલજીએ પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે મુંબઇથી જમ્મુ ની સ્પેશ્યલ ટ્રેઇન લઇ જવાના વિચારને સભા સમક્ષ રજૂ કર્યો તેને સૌએ વધાવી લીધા. અને જૈન સમાજના પીઢ અને

ખાહારા અગ્રહ્યી શ્રી જયંતિલાલ રતનર્ગંદ શાહના પ્રમુખપશ્ નીચે તેર સભ્યાેની જમ્મુયાત્રા પ્રવાસ સમિતિની રચના કર-વામાં આવી. શ્રી ખીમજીલાઇ હેમરાજ છેડાએ ગુરૂલકિતના આ પ્રશસ્ય કાર્ય ને દીપાવવા આગ્રહપૂર્વંક અનુરાધ કર્યો. હોદ્દે દારા અને સભ્યાવાળી આ સમિતિ ઉપરાંત પાંચ સભ્યાની સલાહુકાર સમિતિ પણ નિમવામાં આવી. શ્રી માણેકચંદછ એતાળા, શ્રી કુંજલાલજી સુંદરમલ, જૈનની સલાહસૂચના હેઠળ શ્રી ઉમેદમલ હજારીમલ, શ્રી ક્રાંતિલાલ હરગાવિંદદાસ શાહ, શ્રી દામજભાઈ કુંવરજી છેડા શ્રી વિલાયતી રામ જૈન અને શ્રી જય તિલાલ મયાભાઈ શાહ શ્રી રમેશભાઈ જેસિ ગલાઇ સંઘવી અને શ્રી કુમારપાળ વિ. શાહે આ લાંબા યાત્રા પ્રવાસ ને સફળ બનાવવા પ્રયત્ન કર્યો. શ્રી કાંતિલાલ ડી. કાેરા અને શ્રી નગીનદાસ જશરાજ શાહે (લાવડીકર) પ્રચારકાર્ય સંભાળી લીધું. આ ઉત્સાહી કાર્ય કરાએ યાત્રિકાને વધુ ને વધુ સુવિધા ધાએ મળી રહે તે રીતે વ્યવસ્થા કરી. સ્પેશ્યલ ટ્રેઇન ૧૪ મી મે ના દિવસે બાેમ્બે સેન્ટ્રલ થી ઉપડવાની હતી પ**ર છેલ્લી** ઘડીએ રેલ્વેએ તારીખ બદલતાં આ ટ્રેઇન ઉપડવાની તારીખમાં ફેરફાર કરવાની ફરજ પડી. શ્રી ઉમેદમલજીભાઈયાત્રા પ્રવાસ ના કર્ણધાર બન્યા. મંગળમુહુર્તે કપ૦ યાત્રિકોને લઇને આ સ્પેશ્યલ ટ્રેઈન તા. ૧૯મી મે ૧૯૭૫ના રાજ બાેમ્બે સેન્ટ્ર**લ** સ્ટેશનથી ઉપડી ત્યારે સે કડાે મિત્રોએ ભાવભરી વિદાય આપી. ટ્રેઈન ઉપડી ત્યારે સ્ટેશન ભગવાન મહાવીર સ્વામીના જયનાદો થી ગાજી ઉઠ્યું. યાત્રિકાે સવારેમાં ઊઠીને ભગવાનના દર્શન પુજન કરી શકે તે માટે ટ્રેઇનમા જિન પ્રતિમાજી પણ ખાસ અલગ જગ્યાએ રાખવામાં આવ્યા હતા.

૨૦ મી મેના સવારે યાત્રિકા પૂરા ૨૪ કલાકે ચૌમાલા

સ્ટેશને પહોંચ્યા. ટ્રેઇન અહીં એક કલાક થાલી આ સમયમાં યાત્રિકા એ અહીંના શ્રી પાર્લાનાથ લગવાનના મંદિરમાં દર્શાનના લાલ લીધા. આ યાત્રિકાની સઘપૂજાના સૌથી પ્રથમ લાલ શ્રી નટવરલાલ એસ. શાહે લીધા, ત્યારબાદ શ્રી રમણલાલ ફંકીરચંદ (અમદાવાદ) અને શ્રી લક્ષ્મીચંદ રાયચંદ સરવૈયા (સુંબઈ) એ પણ યાત્રા દરમ્યાન સંઘપૂજનના લાલ લીધા હતા, આ યાત્રા પ્રવાસના યાત્રિકાને પાતાનું લબ્ય સ્વાગત જોવાના હહાવા અંબાલામાં મળ્યા. અંબાલાના શ્રી જૈન સંઘ દરેક યાત્રિકને ફૂલહાર પહેરાવીને ઉમળકાથી સ્વાગત કર્યું, પછી સૌને વાજતે ગાજતે શ્રી ગણેશલાલ પ્યારેલાલના નિવાસસ્થાને લઇ જવામાં આવ્યા. ત્યાં સૌની આગતા સ્વાગતા કરવામાં આવી. અહીં જિણેલાર પાંમી રહેલ શ્રી સુપાર્શ્વનાથળ ના દહેરાસરનાં દર્શન સૌંએ કર્યા.

અંબાલા શહેર એટલે શ્રી આત્મારામજ અને શ્રી વિજય વહ્લભ સૂરીશ્વરજી મહારાજની યશસ્વી કર્મ ભૂમિ! શ્રી આત્મા-રામજી મહારાજની સ્મૃતિમાં નિર્માણ કરાયેલી શ્રી આત્મા-નંદજી હાઈસ્ક્લ તેમ શ્રી આત્માનંદજી જૈન કાેલેજ યાત્રિકાેએ જોઈ કાેલેજના સભાગૃહમાં શ્રી રસિક કાેરાએ સંધપતીની એાળખવીધી કરાવી સંઘને અપાયેલ માનપત્રના યાત્રાસંઘના પ્રમુખશ્રી ખૂબચંદ રતનચંદે સહેષ સ્વીકાર કર્યા

તા. રરમીએ સવારના દસ વાગે યાત્રિકા જમ્મુ સ્ટેશને પહોંચ્યા શ્રી સ'ઘે બેંડવાજા સાથે સત્કાર કર્યો ત્યારે પ્રતિષ્ઠાની રથયાત્રા શરૂ થઇ ગઇ હતી, ડુરિસ્ટ હાેટેલમાંના ઉતારામાં સ્નાનાદિ અને નાસ્તા વગેરે પતાવીને સૌએ રથયાત્રામાં ભાગ લીધા, તા. ર૩મી સવારના બધાયે અનેરા ઉત્સાહથી પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવમાં ભાગ લીધા.

જિનશાસનરત ૧૨૭

રાત્રિના શ્રી જમ્મુ સંઘ તરફથી મહાવીર ભવન હાેલમાં જૈન સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ સાથે પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે વિશિષ્ટ સેવાએ આપનારા કાર્યં કરાેનું બહુમાન કરવાના કાર્યં કમ યાેજાયા હતાે પ્રતિષ્ઠાની વિધિ કરાવનાર અનન્ય ગુરુભકત સંગીત વિશારદ શ્રી ભૂરાભાઈ કુલચંદ શાહ અમદાવાદ નિવાસીને પૂ. આચાર્યં શ્રીજી પ્રેરા થી શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા મું અઈ તરફથી રૂા, ૨૫૦૦૧ બહુમાન પૂર્વં ક આપવાની જાહેરાત કરવામાં આવી.

શ્રી જમ્મુસં ઘે આ પ્રતિષ્ઠાના પ્રસંગે એક અદના માણુસને પણ ખાસ સંભાર્યો હતો, જમ્મુજિતાલયના જિણેંદ્ધાર જયાં સુધી ન થાય ત્યાં સુધી સ્વેચ્છાએ મીઠાઈના ત્યાગ કરવાના અભિગ્રહ લેનાર ભાઈશ્રી રસિકલાલ નાથાલાલ કારા (મંત્રી શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા) ને તેમની ઈચ્છા ન હાવા છતાં પ્રભુ મહાવીરની પ્રતિમાનું માઉલ આપીને તેમનું ખહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. યાત્રિકા અને શ્રી જમ્મુસંઘ તરફથી શિખિર સંચાલનના નિષ્ણાત કાંબેલ યુવાન સેવાભાવી કાર્યં કર શ્રી કુમારપાળ વી. શાહનું ખહુમાન યાજાયું હતું પણ લાકે-ષણા આત્મવિકાસમાં બાધક છે એ સત્યને સારી રીતે સમજનાર કુમારપાળ શાહ એ પ્રસંગે હાજર જ ન રહ્યા તે સમયે એક નાના સિપાહીની જેમ યાત્રિકોની બીજી વ્યવસ્થામાં તે રાકાયા હતા, આ રીતે સન્માનથી દૂર રહીને શ્રી કુમારપાળે યુવાના માટે એક પ્રેરણાત્મક ઉદાહરણ પૂરું પાડયું.

શ્રી જમ્મુ સંઘે સાથા સાથ પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવને યશસ્વીને *સફળ બનાવનાર સ્થાનિક શ્રી સંઘના પ્રમુખ શ્રી કસ્તુરીલાલ જૈન, મંગીશ્રી વિશ્વામિગ જૈન, સ્થાનકવાસી આગેવાન કાર્ય'-કરા, શ્રી દર્શ'નલાલજી જૈન શ્રી હરભંશ લાલજી જૈન, શ્રી

સત્યપાલજી, શ્રી અલવીરજી, શ્રી પ્યારેલાલજી આદિનું પણ અહુમાન કર્યું હતું. અહુમાન સાથે લજનાદિ વિવિધ સંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ પણ યાજાયા હતા.

તા. ૨૪ મીએ યાગિકા શ્રી નગરનું પ્રાકૃતિક સૌંદર્ય જેવા ઉપડો ગયા હતા સર્વ ધર્મ સમન્વયી પૃ. જનકવિજયછ ગણી વર્ષ તથા તપસ્વીશ્રી વસંત વિજયમહારાજ પ્ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસ્રિજીની આજ્ઞાથી ૨૫૦૦ નિર્વાણ શતાખ્દી ના મહાત્સવ શ્રી નગરમાં ઉજવવા માટે તા. ૨૪–૫–૭૫ ના જમ્મુથી વિદ્વાર કર્યા. જમ્મુની એમ્બેસી હાટલમાં દહેરાસરની વ્યવસ્થા પણ મખાઈ હતી. તા. ૩૧મીએ જમ્મુથી યાગિકાએ વિદ્વાય લીધી.

મુંબઇના યાત્રિકાનું શાનદાર સ્વાગત કરવા અમૃતસરના જૈન ભાઇ—પહેનાએ કલાકા સુધી આતુર નયને સ્ટેશને રાહ જોઇ પણ ટ્રેઇન માડી હતી, છતાં માડી રાતે પણ યાત્રાળુઓનું સ્વાગત અમૃતસર શ્રી સંઘે કર્યું. સવારમાં સૌએ શૈત્ય પરિપાટી કરી, પ્રભુપૂજા કરી, સંઘની સાધમિંક ભક્તિના લ્હાવા લઇ યાત્રિકાએ ઐતિહાસિક સ્થળા જલિયાંવાલાખાગ સુવર્ણ મંદિર વગેરે અહાભાવથી જોયાં જૈન ભાઇ—ખહેનાએ ભરપૂર પ્રેમથી મહેમાનાની આગતા સ્વાગતા કરી, બીજી જૂને યાત્રિકોએ જલંધરમાં વિવિધ જૈન ફિરકાઓની એકતા અને સંઘ ભાવનાના પ્રત્યક્ષ અનુભવ કર્યા. ચારેય ફિરકાઓ શ્રી સંઘની પ્રવૃત્તિઓનું સંચાલન સુમેળથી કરે છે. જૈન હાઇસ્કૂલ પથ્યુ ચાલે છે. જૈનોની એકતા અને સંગઠનના કારણે જલંધરના મશહૂર ચાર કિલોમીટર વિશાળ માર્ગ લિંન્ડ રાડને સરકારે "શ્રી મહાવીર માર્ગ"નું નામ આપ્યું છે.

924

જલ ધર શ્રી સાંઘે ખૂબ પ્રેમથી સાધમિ'ક ભક્તિ કરી, યાત્રિકાએ પ્રેમળભક્તિનું સંભારણું લઈ લુધિયાણામાં પદાપ'ણ કર્યું.

લુધિયાણા શહેર પર આચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભસૂરીશ્વરજી મહારાજના અનહદ ઉપકાર છે. અગેના શ્રી સાંઘે શ્રી આત્મા નંદ જૈન સેકન્ડરી હાઇસ્ક્રૂલના કમ્પાઉન્ડમાં ગુરુદેવની પુનિત યાદમાં તેઓશ્રીના પૂરા કદની પ્રતિમા પ્રતિષ્ઠાપિત કરી ભવ્ય ગુરુમંદિર બનાવ્યું છે. આ ગુરુમંદિરનાં દર્શન યાત્રિકા એ કર્યા. યાત્રાસંઘના પ્રમુખશ્રી ખૂબચંદ રતનચંદજીએ ગુરૂમૃતિને ખૂબ ઉલ્લાસથી હાર પહેરાવ્યા અને સૌએ સેવાપૂજાના લાભ લીધા.

અહીં લુધિયાણામાં જ શ્રી ભાલામલ હંસરાજના ઘેર પધરાવેલ હીરા-પન્નાની નાની નમણી વીતરાગ ભગવાનની પ્રતિમાનાં દર્શન કરતાં યાત્રિકાનાં હૈયે ભક્તિભાવનાં પુર ઉમટયાં. ધરાઈ ધરાઈ ને સોંએ આ ભગવાનનાં દર્શન કર્યા. રનેહ મિલનમાં શાળાની ખાળાએાનાં કચ્થક નૃત્યના કાર્યક્રમ સૌની પ્રશંસા મેળવી ગયા. મહાસભાના મંત્રી શ્રી બલદેવરાજ જૈન, સમાજરત્ન શ્રી પાર્યદાસ જૈન, શ્રી કુમારપાળ વિ.શાહે પ્રાસંગિક પ્રવચના કર્યા હતાં.

યાત્રાસ ઘ હાિંધયાણાની વિવિધ ધાર્મિક સ સ્થાઓમાં સક્રિય રસ લીધા હતા. જુદી જુદી સસ્થાઓને રૂ-૫૫૦૧ નાે ઉદાર સહયાગ આપ્યા હતાે.

શ્રી ઉમેદમલજ હજારીમલ જૈનના હસ્તે અંત્રેની શ્રી આત્માન દ જૈન સભાને ધાર્મિક પુસ્તકા અર્પણ કરાયાં. અહીં ધર્મલહાવા માણીને યાત્રિકાએ ઐનતહાસિક શ્રી કાંગડા તીર્થ ની યાત્રા કરી. હિમાચલ પ્રદેશમાં ટેકરીએા, નદી અને કિલ્લાથી ઘેરાયેલું આ તીર્થ પાંડવાના સમયનું છે.

પ્રાચીન અને જિર્ણુ બનેલા આ મશહ્ર તીર્થ ના પુનર્-ધ્ધાર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસૂરીજી મહારાજે કરાવ્યા હતો. અહીં દર વરસે ફાગણ સુદ ૧૩ થી પુનમ સુધી ત્રણ દિવસના ધર્મ મેળા ભરાય છે. ૨૫ હજારની વસતિવાળા કાંત્રહા સીરીનું આ તીર્થ સરકારના તાબામાં હતું પણ છેલ્લા પાંચ વર્ષથી તે શ્રી શ્વેતાંબર જૈન કાંગડાતીર્થ સંઘના સંચાલન હેઠળ છે.

અહીં થી હાેશિયારપુર આવ્યા. શ્રી રીખવદાસ જૈને સૌનું સ્વાગત કહું'. સૌ વાજતે ગાજતે શહેરના શ્રી વાસુ– પૂજ્ય સ્વામીના દહેરાસરે ગયા. દહેરાસરના ચાેકમાં ગુરુલક્તિ અને જિનલક્તિ કાર્યક્રમ સહિત યાત્રિકાનું ઉષ્માલયું સ્વાગત કરવામાં આવ્યું.

તા. ૪ જૂનના રાજ દિલ્હીમાં આવી પહેાચ્યા. શ્રી આત્માનંદ જૈન સભા દિલ્હીના કાર્ય કર્તાએાએ સૌનું સ્ને**હ** ભીનું સ્વાગત કર્યું.

ગુરુભકત શ્રી મણીલાલ દાેરીએ યાત્રિકાનું સંઘપૂજન ભક્તિભાવથા કર્યું. યાત્રાસંઘના ઉત્સાહી કાર્ય કરા શ્રી ઉમેદ મલજ જૈન સર્વ શ્રી દામજભાઈ છેડા, શ્રી રમેશચંદ્ર સંઘવી શ્રી જયંતભાઈ મયાભાઇ શાહ, શ્રી કુમારપાળ વિ. શાહ શ્રી કાંતિલાલ હરગાવિંદ શાહ સહિત યાત્રાસંઘના પ્રમુખ શ્રી ખૂબચંદ રતનચંદજ અને યાત્રા પ્રવાસના સલાહકાર શ્રી માણેક-ચંદજ ખેતાલાનું શ્રી કુંજલાલ જૈને પુષ્પહારાથી ભાવભર્યું સન્માન કર્યું. િજનશાસનરત્ન ૧ કર્ય

દિલ્હીથી આગા થઇ શૌર્ય પુરમાં શ્રી નેમનાથભગવાનનાં દર્શન કર્યા. અહીં ચરૂધરસ્ત્નશ્રી વલ્લભદત્ત્રવિજયજી મહારાજ-ની પ્રેરક વાણી સાંભળી. પલ્લીવાલ જૈન જૈનેતરભાઇ બહેનાએ અભૂતપૂર્વ સ્વાગત કર્યું. પલ્લીવાલ ક્ષેત્રના જૈનો ને પોતાના લુલાયેલા જૈન સંસ્કાર અને આચાર પુન: સુદ્રદ્ર કરવામાં ઉપયોગી થવા યાત્રિકાએ શિબિર માટે રૂ– ૨૦ હજારથી વધુ રકમના ઉદાર સહયાગ આપ્યા. યાત્રિકા એક વધુ પ્રાચીન તીર્થ નાગેશ્વરની યાત્રા કરી. અહીંની ધર્મ શાળાના મુખ્ય દ્વાર પર ' વિજયવલ્લભ વિદ્વાર " નામ લખવાની શરતે રા. ૧૧૦૦૧ની રકમનું દાન કર્યું. મહીંયા રતલામ થઇ યાત્રાનાં મીઠાં મધુરાં સંસ્મરણા યાદ કરતાં યાત્રિકા ત્રણ સપ્તાહ ખાદ હ મી જીને મુંબઇ આવી પહોંચ્યા.

યાત્રિકા જમ્મુથી મુંબઈ પાછા વળતાં શ્રી મહાવીરજી તીર્થધામમાં પલ્લીવાલ ક્ષેત્ર ના જૈન સંઘની જરૂરિયાતા સમજીને વાત્રિકાએ રા. ૨૧૦૦૧, ના ઉદાર સહયાગ આપ્યા હતો.

યાત્રિકા ના જમણ માટે ૧૩ મહાનુભાવ ભાઇ ખહેના એ રૂ- ૧૫૦૧, આપ્યા હતા. અને નાસ્તા માટે રૂ- ૫૦૧, મહાનુભાવ ભઇ ખહેનાએ આપ્યા હતા. વિશ્વના મશહૂર સૌદર્યધામ કાશ્મીર રાજ્યના જમ્મુનગરમાં નવાનમાં થથેલ જિનાલયની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે મુંબઇથી સ્પેશ્યલ ટ્રેઇન લઇને ગયેલા ૪૫૦ મુંબઇગરા યાત્રિકાએ ૨૧ દિવસની પેતાની યાત્રામાં રૂ- બે લાખ જેટલી જંગી રકમના વિવિધ ધર્મ કાર્ય માં સદ્દલાભ કર્યા હતા.

પહેલ્લેથી નિર્જુધ થયેા હતા કે યાત્રામાં ખાવતાં તીર્થા

ઉપાશ્રયા સંસ્થાએ દહેરાસરાને આર્થિક સહકાર આપવા. યાત્રાસંઘના હુદયસમા શ્રી ઉમેદમલજી હજારીમલજી જૈને અને શ્રી ખૂબચંદજી અનચંદજ જૈને પાત પાતાના તરફથી રૂ- ૨૫૦૧, ની જાહેરાત કરી હતી. અને જેત જેતામાં રૂ- ૪૧ હજાર થઇ ગયા. પછી બધાને ઉમળકા થઇ આવ્યા અને રૂ- બે લાખ જેટલી રકમ વિવિધ જગ્યાએ આપવાના લાભ લીધા.

આ યાત્રાપ્રવાસ યાદગાર અની રહ્યો. એટલું જ નહિ, અધાં ભાઇ અહેનાએ તેના અપૂર્વ આનંદ માણ્યા તીર્ધયાત્રા થઇ, વિવિધ પ્રદેશા જેવા મળ્યા, તેમજ ભારતભરમાં પંજાબી ભાઇ એાની ગુરુભક્તિ અને પ્રેમભર્યું આતિથ્ય કેવું અજોડ છે. તેના સાક્ષાત અનુભવ માણુવા મળ્યા. બધાના હૃદયમાં આવા અનુપમ યાત્રા પ્રવાસના લાભ કરી મળે તેવી. ભાવના જાગી ઉઠી.

२६.

ભવ્ય પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવ

धरतीयस्ना स्वर्भ गण्याता काश्मीर राज्यनी रिणयामणी जम्भुनी घरती पर नविनर्भाष्ण पामेल स्मेक भान्न जिनालयनां सोनेरी शिभर पर रउ भी में १८७५ ना रेक पहेली ज वार कैन ध्वक दहेरातां दिव गत पंज्य के सेरी युगवीर आयार्थ श्री विकयवद्श्वलसूरीश्वरण महाराजन सेक अधूरुं स्वप्न सहणताथी यशस्त्री रीते साक्षर अन्युं. जिन शाशनरत्न शांतमू (ते गुरुदेवना परमिय पट्टघर आयार्थ श्री विकय समुद्रसूरीश्वरण महाराज दिल्हीथी विहार करी अलाला ह्यांच्या कोरेमां पावनपगलां करतां जम्म नगर आवी पहांच्या. श्री संघना आणालवृद्धना आनंदनी सीमा नहाती.

તા. ૨૦-૫-૭૫ ના ૨૦૩૧ ગૈશાખ સુદ ૧૦ ના રાજ સર્વ્ધમ સમન્વયી ગણિશ્રી જનક વિજયજી તથા મુનિશ્રી જય-શેખરિવજયજી સવારના ૮–૩૦ વાગે જમ્મુ આવી પહેાંચ્યા. આચાર્યશ્રી પાસે વ'દન કરવા આવ્યા ત્યારે આચાર્ય શ્રીના ચક્ષુ હર્ષાવેશમાં આંમુથી ઉભરાઈ ગયાં. આ હૃદય ગમ મિલન હતું. ૨૦૩૧ ગૈશાખ સુદ ૧૧ બુધવાર તા. ૨૧-૫-૭૫ના રાજ બહેન વીણાબેનની દીક્ષાના વરઘાડા હાથી પર ઠાઠમાઠથી બજારમાં નીકળ્યો, ત્યારે દીક્ષાથી બહેનને જોવા માટે લાેકા ઉમટી પડયા હતા, સાથા સાથ પ્રતિષ્ઠા નિમિતે કું ભસ્થાપના ૧૮ અભિષેક વગેરે ક્રિયા આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્રદિન્ન સૂરિજીએ ભાઇ શ્રી ભુરાભાઇ દ્વારા કરાવી. દીક્ષાવિધિ જોવા સંઘના ભાઇ- બહેના ઉમટી આવ્યા, પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીની નિશ્રામાં દીક્ષા વિધિ સમાપ્ત થઇ પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવના ઉમંગ જમ્મુના શ્રી સંઘના ભાઇ- બહેનામાં જોવામાં આવતા હતા.

૨૦૩૧ ગૈશાખ સુદ ૧૨ ગુરુવાર તા. ૨૨–૫-૭૫ નાઃ રાજ પ્રતિષ્ઠાના શાનદાર ઐતિહાસિક વરઘાડા કાઢવામાં આવ્યા. જૂલુસની શરૂઆતમાં પાંચ દેશભક્ત ઘાડેસ્વાર હતા. હાથીપર એ રાજાઓની સ્વારી હતી. શાળાનાં બાળકોનું મ્યુઝીક બેન્ડ હતુ. ભગવાન શ્રી નેમનાથના વિવાહની ઝાંખી હતી. ખ'ને ગુરુ લગવતા આચાર્ય વિજય સમુદ્રસૂરી ધરજને આશીર્વાદ અર્પતા હાય તેવી અનુપમ ઝાંખી (રચના) હતી કેસરી સાડી. પરિધાન કરેલી ખહેના, મુંબઇ મહિલા સમાજની ખહેના, ભગવાન મહાવીર ઉપસગો સહન કરતા હાય તેવું દશ્ય, કૈસરી સાડી પરિધાન કરેલ લુધીયાણાની બહેના શિર પર કુંભ કળશ લઇ ચાલતી હતી. અકખર બાદશાહ અને શ્રી હીરસુરીધરજી મહારાજની ઝાંખી પણ વરઘાડામાં હતી. એસ. એસ. જૈન હાઇસ્કુલ લુધીયાણાની બહેનાની પાસે, સત્ય અને અહિંસા ના પુરસ્કતાં શ્રી જવાહરલાલ નેહરુ તથા શ્રી **લાલખઢાદુર શાસ્ત્રી શ્રી મહાવીર જૈન**ા સાેસાયટીની ભાજના મ ંડળી (લુધીયાણા) દિલ્હીનું જયાબેન્ડ, હાેશિયારપુર શ્રી વાસુપુજ્ય ભજના મંડળ, ભગવાનાના રથ આ બધું નિહાળતાં

પૂ. આચાર્ય શ્રી મંત્રમુગ્ધ થઈ રહ્યા, ગુરુ લગવંતનું અધૂર્ સ્વપ્ન સાકાર થઇ રહેલું જોઈ આનંદમગ્ન બની રહ્યા. આજે મુંબઈથી ૪૫૦ યાત્રિકાની સ્પેશ્યલ ટ્રેઈન આવી પહેાંચી.

જમ્મુમાં આનંદની લહેર લહેરાણી.

૨૦૩૧ વૈશાખ સુદ ૧૩ તા. ૨૩–૫–૭૫ નું સોનેરી પ્રભાત ઝગમગી રહ્યું હતું. પ્રતિષ્ઠાનું વિધિવિધાન જોવા હજારાે લાઈ બહેનાે ઊમટી આવ્યાં હતા. જમ્મુનગરી ધર્મ નગરી અની ગઇ. સવારના ૮-૫૬ કલાકે જિનશાસન ૧તન શાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરીજીએ શ્રી મહાવીર સ્વામીની પ્રતિમાને નૃતન જિનાલયમાં પ્રતિષ્ઠાપિત કરવાની ક્રિયા કરી ત્યારે સૌંદય^લધામ જમ્મુનું ગગન ભગવાન મહાવીરના જયનાદથી ગૂંજી ઊઠયું. 'ૐ પુષ્ટ્યાહ' પુષ્ટ્યાહ' ' ના નાદેાથી જમ્મુની શેરીએ ગૂંજી ઊઠી હતી. કાશ્મીરના સ્વર્ગી ય ધરતીએ તે દિવસે પહેલી જ વાર ગગનમાંથી વરસતી દેવતાઇ અમીધારાની મહેક માણી ઘડીભર તા સૌને લાગ્યુ કે નિશાતભાગ કાશ્મીરની ધરતીનાં ગુલાબનાં મનાહર ફૂલા જાણુ માજમાં આવી પાતાની સૌરભ છાંટી રહ્યા છે ૧ જમ્મુનાં માત્ર જૈનસમાજ માટે જ નહિં સમગ્ર જમ્મુ નિવાસી માટે ર૩મી મેના પ્રતિષ્ઠા દિવસ ચિરસ્મરણીય બની ગયા. જમ્મુના તમામ મુખ્ય માર્ગોએ તે દિવસે નવાં રૂપ સજ્યાં. કમાતા, તારણા મહાવીર વાણીથી અને વદ્ઘલ વાણીથી શાભતાં ર'ગળેર'ગી ચિત્રપટા આજે ચારે બાજી નજરે તરતાં હતાં

પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવમાં ત્યાંના સ્થાનિક અને આસપાસનાં ગામાનાં સ્થાનકવાસી દિગ અર આદિ સંપ્રદાયના ભાઇ બહેના

માટી સંખ્યામાં ભાગ લીધા હતા. જમ્મુની સાંકડી શેરીઓમાં તે દિવસે મહેરામણ ઉમટયા હતા. વિવિધ પવ તામાંથી નીકળી જીદી જીદી નદીઓ સમુદ્રને ભેટવા દાેડે છે તેમ જમ્મુના પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગમાં ભારતના લગભગ તમામ પ્રાંતામાંથી જૈના આવીને ઉદ્ઘટભેર સમાયા હતા.

મુંબઇથી શ્રી આત્માનંદ જૈન સભાના ઉપક્રમે ખાસ સ્પેશ્યલ દ્વારા ૪૫૦ લાઈ—અહેના આવી પહોંચ્યાં હતાં. આ ઉપરાંત પંજાબ, હરિયાણા, હિમાચલ પ્રદેશ, ઉત્તરપ્રદેશ, વગેરે પડાશી રાજ્યા અને શહેરામાંથી જૈન લાઇ—અહેના બસા કરીને કે માટરો લઈ ને તા કેટલાંક ટૂરી'ગ કારમાં આવ્યા હતા. પ્રતિષ્ઠાની પૂર્વસંધ્યાએ ૨૨મી મે ગુરૂવારે જમ્મુવાસીઓએ કૌતુકલરી નજરે જૈનાની રથયાત્રા નિહાળી હતી અબ્બે હાંથી પાંચ પાંચ ઘાડેસ્વાર, બે ગાડી, શઘુગારેલા ખટારા, બેન્ડો, દાંડિયારાસ, ભાંગડાનૃત્ય, ઉઘાડાપગે સફેદ વસોમાં નીચીનજરે ચાલતાં જૈન શ્રમણા— આ લવ્ય રથયાત્રાને પોતાની શેરીઓમાં ફરતી જેવા જમ્મુવાસીઓ ચારે બાજી હકડેઠે જમ્યા હતા. દુકાનાના એાટલા, મકાનાની ઝરૂબાઓ, અને છાપરાં, અગાસીપર નજર કરો તો દર્શકો જ દર્શકો! વિવિધ પ્રતિષ્ઠાઓનો લાભ નીચેના જિતવર લક્તોએ લીધા હતો.

શ્રી મૂળનાયકને (ખરાજમાન કરવાના લાભ મુંબઇના શ્રી વસ્તીમલ ઉમેદમલજીએ લીધા હતા શ્રી નેમનાથ પ્રભુને બિરાજમાન કરવાના લાભ મુંબઇના શ્રી ચાંદમલ ધીરજમલ ર'કાએ લીધા હતા. શ્રી પાશ્વ'નાથ પ્રભુને બિરાજમાન કરવાના લાભ મુંબઇના શ્રી કો હતા. શ્રી પાશ્વ' નાથ પ્રભુને બિરાજમાન કરવાના લાભ મુંબઇના શ્રી કુ જલાલ સુંદરમલ જૈને લીધા હતા. શ્રી મહાવીર સ્વામીને બિરાજમાન કરવાના લાભ મુંબઇના શ્રી ઉમેદમલ હજારીમલ જૈને લીધા હતા. શ્રી શાંતિનાથ

પ્રભુને બિરાજમાન કરવાના લાભ મુંબઇના શ્રી પોપટલાલ નાથાલાલ કારાએ લીધો હતા. શ્રી આત્મારામજી મહારાજની પ્રતિમા પધરાવવાના લાભ જમ્મુના શ્રી મુનિલાલ શ્રીમાલજએ લીધો હતા. શ્રી વલ્લભસૂરીજી મહારાજની પ્રતિમાને પધરાવવાના લાભ જમ્મુના શ્રી સ્તનચંદજ ઇદ્રજતે લીધો હતા. પ્રથમ અધિષ્ઠાયક દેવીને ભિરાજમાન કરવાના લાભ મુંબઇના શ્રી રસિકલાલ ભાગીલાલ ઝવેરીએ લીધો હતા. મદ્રાસના દાનવારિધ પરમ ગુરુ ભક્ત શ્રી માણેકચંદજ બેતાલાએ ધ્વજ ચઢાવવાના લાભ લીધો હતા. કળશ ચઢાવવાના લાભ મુંબઇના શ્રી ચાંદમલ ધીરજમલ રાંકાએ લીધો હતો. દ્વારો દ્વારા શ્રી ચાંદમલ ધીરજમલ રાંકાએ લીધો હતો. દ્વારો દ્વારા દિલ્હીના શ્રી રતનચંદ રિખવચંદે રૂ – ૬૧૦૧ની બાલીથી ઘણા ઉત્સાહ પૂર્વ ક કર્યું હતું.

આપણા જિનશાસનરત શાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી તથા આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્રદિન્ન સૂરીશ્વરજી તથા ગણિવર્ય શ્રી જનક વિજયજી અને પન્યાસ શ્રી જયવિજયજી આદિ શ્રમણભગવતા તથા સાવળી યશપ્રભાશ્રી સાધ્વી હેમેન્દ્રશ્રી સાધ્વી નિર્મલાશ્રી આદિની નિશ્રામાં પવિત્ર મંત્રોચ્ચારના નાદ વચ્ચે જમ્મુના નૃતન જિનાલયના પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગ શાનદાર રીતે ઊજવાયા વિધ-વિધાન માટે સેવા(પ્રય ગુરૂભકત અમદાવાદ નિવાસી શ્રી ભૂરાભાઇ કુલચંદ શાહ તથા સંગીત વિશાયદ જેઠાલાલ આવ્યા હતા. આ પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવ ખૂબ ખૂબ યાદગાર બની ગયા હતા. આ પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવ માણ્યા હતા. જૈન શાસનના જયજયકાર વાતાવરણમાં ગૂજી રહ્યો હતો. પંજાબ કેસરી યુગવીર આચાર્ય વાતાવરણમાં ગૂજી રહ્યો હતો. પંજાબ કેસરી યુગવીર આચાર્ય

ભગવંત શ્રી વિજયવલ્લભસૂરીજીના અમૃત આશીર્વાદ વરસી રહ્યા હતા. જમ્મુની ભૂમિ ધર્મ ભૂમિ બની ગઈ હતી.

આજના દિવસ જૈન સમાજને માટે ગૌરવપૂર્ણ બની ગયા હતા. એટલું જ નહિ પણ જૈન ધર્મના ભવ્ય ઇતિહાસમાં સાનેરી અક્ષરે ચિરસ્મરણીય બની ગયા હતા. કાશ્મીરના વડા પ્રધાન શ્રી શેખ અખદુલ્લા તથા તેમના મંત્રી મંડળે પ્રતિષ્ઠાના કાર્યમાં પૂર્ણ સહકાર આપ્યા હતા. શ્રી સંઘના આગ્રહથી પૂ. ગુરુદ્વે પૂ. સાધ્વીશ્રીજ યશપ્રભાશ્રી જ આદીને સ. ૨૦૩૧ નું ચાર્તુમાસ જમ્મુમાં કરવા આગ્રા આપી હતી.

ધન્ય જમ્મુ ! ધન્ય પ્રતિષ્ઠા ! ધન્ય ગુરુદેવા ! ધન્ય ગુરુભક્તો !

*

જમ્મૂ નૂતન મ'દિરની પ્રતિષ્ઠાના લેખ :-

કેારિંગણ – ચન્દ્રકુલ, વજીશાખા, તપગચ્છાધિપતિ ન્યાર્યાભિનિધ પંજાબદેશાહારક જૈનાચાર્યશ્રી ૧૦૦૮ શ્રીમદ્ વિજયાન દ સૂરીશ્વર (પ્રસિદ્ધ નામ આત્મારામછ) મહારાજના પદ્ધર અજ્ઞાન તિમિર તરણી કલિકાલ કલ્પતરુ, પંજાબ કેસરી ભારત દિવાકર યુગવીર યુગદ્રષ્ટા શાસનસમાટ આચાર્ય પ્રભુશ્રી ૧૦૦૮ શ્રીમદ્ વિજયવદ્વસસૂરીશ્વરજી મહારાજના પદ્ધર ભગવાન મહાવીર સ્વામીની ૭૫ મી પાટપર પ્રતિષ્ઠિત જિન-શાસન ૧૮ન, સંયમ શાદ્ધલ શાન્તતપામૂર્તિ શાસન ચુડામણી આચાય સમાટ શ્રી ૧૦૦૮ શ્રીમદ્ વિજયસૂરી ધરજ મહારાજના કરકમલા દ્વારા વૈશાખ શંદિ તેરશ શુક્રવાર તા. ૨૩–૫–૭૫ માતઃ કાળ ૮–૫૫ મીતીટ ને ૧૭ સેકન્ડે શુસમુહૂર્ત તન પટ્ધર પટપાટ યાંત પ્રતિબાધક શ્રી ૧૦૦૮ શ્રીમદ્ વિજય ઇન્દ્રદિન્ન સૂરી ધરજ મહારાજ ૧૭ મુનિ પુંગવા એવં સાધ્વી શ્રી હેમેન્દ્ર શ્રીજ મા સાત સાધ્વી ઇત્યાદી શ્રી સંઘની ઉપ-સ્થિતમાં પ્રતિષ્ઠા હુઇ. દિનાંક ૧૪–૫–૭૫ કા તપસ્વી પં. તપવિજયજ એવંમ આત્માથી તપસ્વી મુનિ વસંત વિજયજ મા. કા દ્રીતીય વધી તપ કા પારણા સમુત્સુકતા પૂર્વ ક સંપત હુઆ વિસલપુર નિવાસી વીણા ખહેનકી ગૈશાખ સુદિ ૧૧ તા. ૨૧–૫–૭૫ ના ઉત્સાહપૂર્વ ક દીક્ષા સંપત્ન હુઇ.

🕉 શાંતિ : શાંતિ : શાંતિ :

२७.

— પર્યુ ષણારાધન

લુધિયા<mark>ણામાં</mark> પાવન પગલાં

મું ખર્ઇ ગુજરાત રાજસ્થાન,, દીલ્હી અને પંજાબનાં અનેક ગામાં અને શહેરાને ધર્મ બાંધ આપતા આપણા ચરિત્ર નાયક જૈનશાસનરતન પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી શ્વરજી મહારાજ, પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયઈન્દ્રદિનન સુરીશ્વર જી મહારાજ, પન્યાસ શ્રી જય વિજયજી આદિ કાણા ૧૫ જમ્મુ જિનાલયની પ્રતિષ્ઠા ભવ્ય રીતે ઉજવીને વિહારની તૈયારી કરતા હતા ત્યારે પંજામનાં અનેક ગામાના જૈન સંઘોએ પૂજ્યશ્રીને ચાતુર્માસ માટે પધારવા વિન તીઓ કરી હતી. સૌની ઉત્કટ ભાવનાએ હતી કે આપણા શહેરને લાભ મળવા જોઇએ. હાશિયારપુર અને લુધિયાણાના સંઘોએ વારંવાર આયહભરી વિનંતી કરી હતી. ક્ષેત્ર સ્પર્શનાએ લુધિયાણાને આ લાભ મળતાં જમ્મુ શહેરમાં જ લુધિયાણાના ચાતુર્માસની જય બાલાઇ જતાં લુધિયાણા નગરમાં આનંદની લહેર લહેરાણી. આમ લુધિયાણા ધન્ય ખની ગયું.

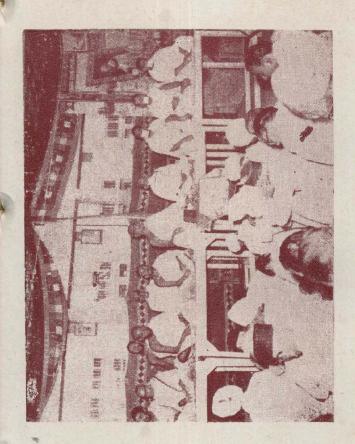
પૂજ્યશ્રીની નાદુરસ્ત ત(ખયત છતાં જમ્મુથી વિહાર કરી પંજાયનાં અનેક ગામામાં વિચરી. અનેક જૈનજૈનેતરાને માંસ-મદીરાના ત્યાગ કરાવી, જૈન ધર્મની પ્રભાવના કરતાં કરતાં. તા. 3૧-૭-૭૫ના રાજ લુધિયાણામાં પાવનપગલાં કર્યા આચાર્ય શ્રી ની ભાવનાનુસાર નગરપ્રવેશ અત્ય ત સાદાઈથી કરવામાં અા∘ચેા છતાં શહેરનાં જૈન જૈનેતર લાઇ–અહેનાની ઉપસ્થિત હુજારાની સંખ્યામાં હતી. સાદું છતાં વિશાળ જનમેદનીચુક્ત પ્રભાવશાળી જૂલુસ શહેરના મુખ્ય ભાગમાં પસાર થઈ શ્રી આત્માન દ જૈન હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલમાં આવી સભાના રૂપમાં ફેરવાઇ ગયું. પાડશાળાનાં બાળકાેએ ગુરૂદેવે નું ઉમંગણેર **સ્વા**ગત કર્યું હતું. ભગવાન મહાવીર અને ગુર્દેવના જયજય કારથી આકાશ ગુંજી ઊઠસું હતું. જૈન સ્કૂલમાં આચાર્ય દેવ નું શાનદાર સ્વાગત થયું. શ્રી ટી. આર. જૈન, શ્રી રિખવદાસ જૈત, પ્રિન્સીયાલ શ્રી કાન્તા જૈત, શ્રી અલદેવરાજ જૈત, આંદ એ ઉષ્માભર્યું સ્વાગત કરીને આવકારનાં પ્રવચનાે કર્યાં હતાં. તા. ૧૬–૭–૭૫ ના સંક્રાન્તિ ઉત્સવના પુનિત દિવસે જુદા જુદા પ્રાંતામાંથી માટી સંખ્યામાં ગુરુભકતો પધાર્યા હતા. શ્રી મહિલા મંડળના મત્રી શ્રી નીલમ જૈને સમાજ સુધારણા વિષે મનનીય અને સારગર્ભિત પ્રવચન આપ્યું હતું. પૃ. આચાર્ય શ્રીએ મધ્યસંક્રાન્તિ સંભળાવી સૌને આર્શિવાદ આપ્યા હતા. વ્યાખ્યાનમાં 'વિપાકસૂત્ર' તથા ભાવનાધિકારે 'નવકાર મહામંત્ર ચરિત' ના પ્રારંભ થયા હતા. દર રવિવારે હાઇસ્કુલ ના પટાંગણમાં પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય ઈન્દ્રદિન્ન સુરીજી પન્યાસ શ્રી જયવિજયજીના આગવી શૈલીમાં જાહેર પ્રવચના યાજાતાં હતાં અને આના લાલ જૈન જૈનેતર લાઇ અહેના રસપૂર્વ ક લેતાં હતાં.

પર્વાધરાજનું અપૂર્વ આરાધન આચાર્ય દેવ શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીજની નિશ્નામાં ધામધૂમ પૂર્વક શરૂ થયું મધુરભાષી પન્યાસ શ્રી જયવિજયજી ગાંા એ અઠ્ઠાઈ વ્યાખ્યાન વાંચ્યું. કલ્પસૂત્ર વહારાવવાના લાભ શ્રી જ્ઞાનચંદ્રજીનાં ધર્મપતી તિલક સુંદરીએ લીધા. કલ્પસૂત્રની વાચના આચાર્ય શ્રીવિજય ઇન્દ્રદિન્નસુરીજી તથા શ્રી જયાનંદ વિજયજી શ્રી ધુર'ધર વિજયજી, શ્રી નિત્યાન દ વિજયજી શ્રી વીરેન્દ્ર વિજયજી આદિએ કરી.

ભગવાનના જન્મમકીમાનું દશ્ય અવર્ષુનીય હતું. આ પ્રસંગે આઠ હજાર ધમ પ્રેમી ભાઇ બહેનાની ઉપસ્થિતિ હતી. ચૌદ સ્વપ્નાની બાલીએ અત્યંત ઉત્સાહ થી થઈ હતી. ભગ-વાનનાં પારણાંની બાેલીના લાભ શ્રી રલિયારામ ધર્મપાલ મન્દ્રાનીએ લીધા. આ પ્રસંગે ખૂબ રાનક રહી. સંવત્સરીના પાવન દિવસ ખૂબ સમારાહ પૂર્વ કે ઉજવાયા. સકલ સંઘ પરમ્પર હાર્દિ'ક ક્ષમાપના કરી. વર્ધ માન યુવક મંડળે ખહ્ માકર્ષક સિનરી તૈયાર કરી હતી શ્રી મહાવીર જૈન યંગ સાેસાયટી તરફથી ઉપાશ્રયના હાેલમાં સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમનું આયાજન થયું હતું. સામુદાયિક ક્ષમાયાચનાનું આયાજન ખૂબ મુંદર રીતે કરવામાં આવ્યું હતું શ્રી આત્માનંદ જૈન હોયર સેકન્ડરી સ્કૂલ દરેસીના વિશાળ પાંગણમાં વિશાળ મ ચ પુર પુજય આચારે ભગવંત તથા મુનિમંડળ બિરાજમાન હતા શ્રી આત્માનંદ જૈન મહાસભાના પ્રધાન શ્રી ધર્મ પાલ એાસવાલની અધ્યક્ષતામાં સમાર'લ શરૂ થતા હતા, પ્રાર લમાં આચાર્ય શ્રી વિજય ઇન્દ્રદિન્નસુરીજી મહારાજે સ વર્ત્યરી પર્વની મહત્તા સમજાવતાં સારગર્ભિત શખ્દોમાં આ મહાપર્વાને જૈન ધર્મની મહાનતાનું પર્વ ખતાવ્યું. અને સમાજનેઆ મહાન

પર્વ ને સુહૄદયથી માનવીને ભગવાન મહાવીરના ૨૫ મા નિર્વાણ શતાબ્દિના વર્ષમાં સામાજિક એકતા સુદેઢ કરવાના પયગામ આપ્યા

ખડૌતના શ્રી ત્તિલાકચંદજી, સાનીપતના શ્રી નંદકિશાસ જુએ ખમત ખામણાં કર્યા. શ્રી કરતારચંદજુએ દિલ્હી સંઘ તરફથી ગુરુભક્તિનું મનાહર ગીત સંભળાવ્યું જલ ધરના શ્રી કરતુરીલાલજ એડવાકેટે ખમત ખામણા કરતાં જલ'ધર પધારવા વિન તી કરી. હાશિયારપુરના ગુરુભક્ત શ્રી શાન્ત-પ્રસાદજીએ ખમતખામણાં કરતા હુધિયાણામાં થયેલ અભૂતપૃવ તપશ્ચર્યાની અનુમાદના કરી. અંબાલા શ્રી સંઘના મહામંત્રી શ્રી ઋષભદાસજી જૈને ખમત ખામણાં કરતાં કહ્યું કે, " એ ગુરૂ મુજે હૈ તેરી રહમત પે નાઝ." શાયરી ઢંગમાં ગુરુમહિમા દર્શાવતાં અ'ખાલા પધારવા વિન'તિ કરી. શ્રી અ'ખાલવી દેવ રાજ્ એ લજન સંભળાવી ગુરુલગવંતની સ્મૃતિ તાછ કરી. અંતમાં પ્રમુખ શ્રી. ધર્મ પાલજ એાસવાલે ગુરૂદેવા અને સમસ્ત સંઘ સમક્ષ ક્ષમાયાચના કરતાં જણાવ્યું કે મા નિર્વાણ વર્ષમાં આપસના મતલેદા ભૂલીને એકતાનું વાતાવરણ સર્જવું ને એકએ. ગુરુદેવ દીર્ધાયુ ખને! અને પ જાબ હરિયાણામાં ધર્મની જ્યાત જવલાત રાખે! શ્રી રતનચંદજ ઓસવાલે સંઘ તરફથી શ્રી ધર્મ પાલજનું અભિનંદન કસુ. અને દર્શાવ્યું કે ભગવાન મહાવીર ની વાણીના વિશ્વભરમાં પ્રચાર કરવા જૈન સાહિત્યનું વિધવિધ ભાષામાં પ્રકાશન થવું નેઇએ અંતે મંચ સંયોજક શ્રી બલદેવરાજજીએ ગુરુવદ્વલની સમાધિની ં ચાજના રજૂ કરી અને આર્થિક સહચાગ માટે જેરદાર અપીલ કરી. અને ચાહાજ સમયમાં લાખો રૂપિયાના વરસાદ વરસ્થાે. આ પ્રસ ગે પૂ. આચાર્યશ્રી એ પાતાના ઉદ્ધાધનમાં જણાવ્યું કે ગુરૂદેવની સમાધિ ઉદ્યોગનગરી લુધિયાનામાં થશે એ સાંભળી મારાં રેામ રેામમાં પ્રસન્નતા થઈ રહી છે ખંને ગુરૂભગ-વ'તોના મંગળ આશિર્વાદો આપના નગરમાં વરસી રહેશે અને લુધિયાણા ધન્ય ધન્ય ખની જશે. આ અધૂરું સ્વપ્ન પૃથું કરવાના યશ તમને શ્રી સ'ઘને મળશે. અને સંઘનું મહાકલ્યાણ થશે. ગુરુદેવોના ખુલ'દ જયનાદોથી મ'ડપ ગુંજી રહ્યો.

૨૮. તપાેનગરી લુધિયાના

પર્યુષણ પર્વ નું જૈન પર્વામાં વિશિષ્ટ સ્થાન છે. આત્મ શુદ્ધિ, આત્મ સંયમ અને આત્મચિંતનનું આ પર્વ છે. તેમજ આ પર્વ પ્રત્યેક વ્યકિતને તપ, ત્યાગ અને આત્મચિંતન તરફ અગ્રેસર થવાની પ્રેરણાં આપી જાય છે.

લુધિયાનામાં જૈન સમાજની જાગૃતિના કમ કદીપણુ એાછે થયા નથી. અહીં ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણ મહાત્સવ નિમિત્ત જેટલાં સ્મારકા થયાં છે તેટલાં કદાચ કાઈ જગ્યાએ નહિ થયાં હાય. આ વર્ષે અહીં સદ્ભાગ્યે જિનશાસનરતન આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી, આચાર્ય શ્રી વિજય ઈન્દ્ર દિન્નસૂરિજી, પન્યાસ શ્રી જયવિજયજી, મુનિ શ્રી શાંતિ વિજયજી, ઉલ્લલ તપસ્વી શ્રી નયચંદ્ર વિજયજી તથા શાન્તમના તપસ્વી દીપવિજયજી આદિની નિશ્રામાં આ વખતે પર્યુષણ અવસર પર જે વિભિન્ન તપશ્ચર્યાઓ થઇ એ તો એક વિક્રમ સમાન ગણાશે. તપશ્ચર્યાની જાણે ઝડી વરસી એવું લાગતું હતું. અને ખરેખર આ લુધિયાણાની ભૂમિ તપસ્યાની નગરી તપાનગરી ખની ગઇ હતી.

આચાર્ય` શ્રી વિજયસમુદ્ર સૂરિજીની નિશ્રામાં ઉથ્ર તપસ્વી મુનિશ્રી નયચંદ્ર વિજયજીએ પ૧ ઉપવાસ તથા સરલ ચેતા શ્રી हीपिष्ण्यक्ष महाराजे ४२ ઉपवासनी तपश्चय डरीने श्री संघमां तपश्चर्या प्रत्ये अनुराग पेदा डर्यो हती. भुनिष्रीना तपस्वी क्षवन्धी प्रेरण्या पामीने आ वर्षे हुिधयानामां १२ वर्षेनां आणडेाथी मांडीने वृद्धावस्थाना आराधडें। सुधी तप श्चर्यानी सावना काणी हती. आ वर्षे हुः भ द्यारिद्र निवारण्य तप, अंदनआदाना अठ्ठम तप, अंदा महाससिद्धि तप, श्लीरसमुद्र तप, अक्षयनिधि तप आदि अनेड व्रत-तप थयां हतां. अंद्रह्मं क नहि पण्य १प-१४-१३-११ हपवासी घणा थया अने २प० केट्रह्मी अहाईओ। थही. ६-प-४ हपवासीनी संज्या पण्य अगिष्ठित हती. आयंभित अने अंडांशणां पण्य घणां थयां संघमां डेडि परिवार अवे। न हते। हे केना धेर डेडिने डेडि तप न थये। होय. त्रण्य वर्षेनी तपश्चर्यांनी विडम डरवानुं सौकाञ्य द्यियानाने प्राप्त थयुं तेथी तो तपालूमि नाम सार्थेड अन्युं.

પર્યુ પર્થ દરમ્યાન સંવત્સરીના દિવસે બાલમુનિ નિત્યા નંદ વિજય એ અઠ્ઠમની તપશ્ચર્યા હેાવા છતાં બારસા સૂત્રનું વાંચન એકધારું કરીને શ્રેાતાજનાને મંત્રમુગ્ધ કરી દીધા હતાં. પૂજય ગુરૂદેવે આ બાલમુનિને ધન્યવાદ સાથે આશીર્વાદ આપ્યા.

પન્યાસ શ્રી જચવિજયજી મહારાજના શિષ્ય રત્ન શ્રી નયચંદ્ર વિજયજી મહારાજના પ૧ ઉપવાસના પારણાના દિવસે વાજતે ગાજતે શ્રી લાલચંદ પ્રેમચંદજીએ પાતાને ઘેર તપસ્વીનાં પગલાં કરાવ્યાં તેમજ રામનગરવાળા શ્રી શાદીલાલ સુભાષચંદ્રજીએ તપસ્વીશ્રી દીપવિજયજી મહારાજનાં પગલાં કરાવ્યાં તેમજ પૂજયઆચાર્ય શ્રી તથા શ્રીસ ઘે પધારીને શાસનની પ્રભાવના કરી.

૨૯. સામુહિક ક્ષમાયાચના સમારાેહ

પર્યુષણ પર્વનું સમાપન ક્ષમાપનાદિનથી થાય છે. આ દિવસનું જૈન સમાજને માટે એક વિશિષ્ટ પ્રકારનું મહત્ત્વ રહેલું છે. પ્રત્યેક વ્યકિત બધા આત્માઓ સાથે ખમત ખામણાં કરે છે જાણતાં અજાણતાં થયેલ ભૂલ અથવા મન દુઃખને માટે હૃદયપૂર્વક ક્ષમાયાચના કરવામાં આવે છે. કુટું બીજના સ્નેહીએા, અથવા બીજા કાઇપણ સાથે વર્ષ ભરમાં થયેલ મનદુઃખ ને માટે આ ક્ષમાપના દિન જૈન ધર્મની વિશિષ્ટતા છે.

આજકાલ હવે સામુદાયિક ક્ષમાયાચના થાય છે. વેરી પણ આ દિવસે દ્રેષભાવ ભૂલી ક્ષમાયાચના કરી એક બીજાને ભેટે છે અને નિર્મલ બને છે. લુધિયાનામાં આપણા ચરિત્ર નાયક જિનશાસનરત પૂ-આ. શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીજીની નિશ્રામાં ૧૪ સપ્ટેમ્બર ના દિવસે સામુહિક ક્ષમાપના દિન ઉજવવામાં આવ્યો, શ્રી આત્માનંદ જૈન હાયર–સેકન્ડરી સ્કૂલ દરેસીના વિશાળ પ્રાંગણમાંના મંડપમાં વિશાળ મંચ પર પૂજય આચાર્ય શ્રી પરમાર ક્ષત્રિય જૈન ઉદ્ધારક આચાર્ય શ્રી. વિજય ઈન્દ્ર દિન્નસૂરિ, ગુરુભકત મધુરભાષી પન્યાસશ્રી જય વિજયજ ગણિ તથા અન્ય મુનિમંડળ બિરાજમાન હતા. શ્રી આત્માનંદ જૈન

મહાસભા તથા સ્થાનીય સભાના પ્રમુખ શ્રી ધર્મ પાલ એાસવાલના આ સમારંભના અધ્યક્ષ હતા, પ્રારંભમાં આચાર્ય શ્રી વિજય• ઇન્દ્ર દિન્નસૂરિએ સંવત્સરી પર્વની મહતા સમજાવતા આ પર્વને જૈન ધર્મનું મહાન પર્વને દર્શાવ્યું અને સમાજને પ્યગામ આપ્યા કે 'આ મહાન પર્વને શુદ્ધ ભાવથી મનાવી ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ શતાબિદ વર્ષમાં સામાજિક એકતા સુદેઢ કરીએ. અડૌતથી શ્રી ત્રિલાકચંદજએ, સાનીપતથી શ્રીનંદિકશારજએ ગુરુલેને તથા સંઘને ખમત-ખામણાં કર્યા દિલ્હી શ્રી સંઘ તરફથી શ્રી કરતારચંદજએ ગુરુલકિતનું એક મનાહર ગીત સંભળાવ્યું.

દિલ્હી શ્રી સંઘના પ્રધાન શ્રી રામલાલજીએ સંઘવતી ભાવપૂર્ણ ખમત-ખામણાં કર્યા, જાલ ધરના શ્રી કસ્તુરીલાલજી એડવાેકેટે ગુરુદેવને ખમત–ખામણાં કર્યા. હાેશિયારપુરથી શ્રી શાન્તિદાસજએ, અંખાલાથી અંખાલા શ્રી સંઘના મહામ'ત્રી શ્રી ઋષભદાસજીએ જેને ખમત–ખામણાં કર્યા અંબાલાના શ્રી દેવરાજજીએ ભજન સંભળાવ્યું. અને ગુરુભગવ તની યાદ તાજી કરાવી. મુઝક્રરનગરથી શ્રી ધીરૂમલજીએ ગુરુદેવને ખમત ખામણાં કર્યા. મુંબઇ-વતી શ્રી કુમારપાળ વી. શાહ તથા ગુરુભકત શ્રી રસિકલાલ કાેરાએ પંજાબમાં ધાર્મિક શિક્ષ**ણ** શિબિરનું આયોજન કરવા વિન'તિ કરી હતી. અ'તે પ્રમુખશ્રી ધર્મ પાલ એાસવાલે શ્રી આત્માન દજેન સભા લુધિયાણા તરફથી ગુરુદેવા અને સંઘની ક્ષમાયાચના કરી. શ્રી રતનચંદજી એાસવાલનું અભિવાદન સંઘ તરફથી કર્યું. શ્રી રતનચંદજી એાસવાલે જૈન સાહિત્ય પ્રકાશનની યાજના રજૂ કરી. ખહેન શિવરાણી જેને ''ઈન્સાફ કી મ'જિલ હૈ યહુ તપત્યાગકા ઘર <u>હૈ" એ મનહર ભાવપૂર્ણ ભજન ગાઇ સાૈને મંત્રમુગ્ધ કર્યા.</u>

છેવટે શ્રી અલદેવ રાજજીએ ગુરૂ વલ્લભની સમાધિયાજના રજુ કરી, અને સમાજને આ પવિત્ર કાર્યમાં સહયાગ આપવા જેરદાર અપીલ કરી. આ અપીલ સાંભળતાં જ દાનની વર્ષા વસ્તી પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી એ પણ તે માટે પ્રેરણા કરી અને છેલ્લે ઉદ્દેગાધન કર્યું કે, ગુરૂ ભગવંતની સમાધિ લુધિયાનામાં અનશે તે જાણી મારા રામ રામમાં પ્રસનન્નતા થાય છે અને ગુરૂ ભગવંતાના આશીર્વાદા તમારા પર વરસી રહ્યા છે. આ સ્વપ્ન પૂરૂં થશે ને સંઘના જયજય કાર થશે. પછી સભાનું વિસર્જન થયું.

૩૦ અપૂર્વ અવસરો

આપણા ચરિત્રનાયક જિનશાસન રત્ન શાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરીજીની લુધિયાનાનાંમાં ઉપસ્થિતિથી દરેક અવસર અપૂર્વ બની રહ્યો છે.

તા. ૫-૧૧-૭૫ ના રાજ યુગવીર આચાર્ય ગુરુભગવંત શ્રીમદ્ વિજય વલ્લભ સૂરીશ્વરજીના જન્મદિને વલ્લભ જયંતીના સમારાહ આત્માનંદ જૈન હાઇસ્કૂલના વિશાળ પ્રાંગણમાં આચાર્યશ્રીની છત્રછાયામાં ઉજવવામાં આવ્યાે. આ સમારાહનું પ્રમુખ સ્થાન સાધ્વીજી શ્રી પુષ્પાશ્રીજી ના સંસારી ભાઈ માન-નીય દાનવીર ગુરૂભકત શેઠ ખાભુરામ જૈને સંભાળ્યું હતું.

શ્રી આત્મારામ જેન હાઇસ્કૂલ, જૈન માેડલ હાઇસ્કૂલ, તથા શ્રી આત્મવલ્લભ જેન કન્યા પાઠશાળાનાં બાળકો બાલિકા-એાએ પ્રભાવશાળી કાર્યક્રમ રજૂ કર્યો.

પ્રમુખ શ્રીએ ગુરૂદેવને શ્રદ્ધાંજિલ આપતાં જણાવ્યું કે, "ગુરૂદેવ તો પંજાબના રાહબર હતા. પંજાબના સમુદ્ધાર સમુત્કર્ષ અને ધર્મભાવનામાં ગુરુદેવે પ્રાણ પાથર્યા હતાં. ગુરુભગવ તની હંમેશાં એ જ ભાવના હતી કે, મારા કાઇ સાધમી ભાઈ નાગા – ભૂખ્યા અને સહારા વિનાના તેમજ અશિક્ષિત ન રહે. પૂજ્ય ગુરૂભગવ તની આ ભાવનાની પૂર્તિન

માટે હું રૂા. ૫૧૦૦૦) સાધિમિંક સમુદ્ધાર માટે આપું છું. અને હું ઈચ્છું છું કે આપણા સમાજને બળવાન અને શકિત શાળી બનાવવા સાધર્મી લાઇ બહેનાના સમુદ્ધાર અત્યંત જરૂરી છે. આ જાહેરાતનું સૌએ હાર્દિક સ્વાગત કર્યું જૈન સાસાયટીના પ્રધાન શ્રી સિકંદરલાલજી જૈને પણ યાગ્ય છાત્રોને સાસાયટી તરફથી પ્રતિવર્ષ ૧૦ છાત્રવૃત્તિએા તથા સાધનહીન છાત્રોને પુસ્તકા તથા ગરમ કપડાં આપવાની જાહેરાત કરી.

અંબાલા નિવાસી શ્રી રાજકુમારજ બરડેએ બાળકોને પારિતાષિક આપ્યાં પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ પ્રધાન શ્રી બાબુરામજ જૈન તથા શ્રી સિકન્દરલાલજ જૈનની ઉદ્દારતાની પ્રશાસા કરી અને ગુરુલગવંતના પંજાબ ઉપર થયેલ ઉપકારા, સમાજ-કલ્યાણની ગુરુદેવની ઝંખના શિક્ષણ પ્રચાર માટેની તમન્ના તથા ગુરુલગવંતનાં ઉચ્ચ–આદર્શ તપસ્વી જીવનના ઉલ્લેખ કરતાં ગુરુલગવંતનાં અધૂરાં કાર્યો આપણે સૌ ગુરુલકતો પૂરાં કરીને સાચી શ્રધ્ધાંજલિ આપીએ. એમ કરી વકતવ્ય સમાપ્ત કર્યું આચાર્ય શ્રીએ માંગલિક સંભળાવીને સૌને મંગલ આશીર્વાદ આપ્યા આ એક અપૂર્વ અવસર બની રહ્યો.

તા. ૧૬-૧૧–૭૫ના રવિવારના રાજ શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન પાઠશાળાના વાર્ષિ'ક સમારાહ ઉલ્લાસપૂર્ણ વાતાવરણમાં પુજય આચાર્યભ્રીની છત્રછાચામાં ધામધૂમથી ઉજવાયા.

આ સમાર ભનું પ્રમુખસ્થાન શ્રી આત્માન દ જૈન હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલના મેનેજર દાનવીર નિર્ભીક આદરણીય શ્રી શ્રીપાળ જેને સંભળાવ્યું હતું – જેન સ્કૂલ તથા પાઠશાળાના છાત્રોએ મનેતર જન કાર્યક્રમ રજી કર્યો હતો. પ્રદીપકુમારે બહારથી આવેલા મહાનુભાવાના સંદેશાઓ સંભળાવ્યા મહાસભાના મહામાંત્રી શ્રી મબલદેવરાજ એ પાઠશાળાના ૧પર જિનશાસનરત્ન

વિકાસવર્ધ નના રિપાર્ટ વાંચી સંભળાવ્યા. તેમણે જણાવ્યું કે 'પાઠશાળા દિવસે દિવસે પ્રગતિ કરી રહી છે. તેના વિકાસ માટે સ્થાયી ફંડની જરૂર છે.' બધાએ આ યાજના હર્ષથી વધાવી લીધી અને સહયાગ આપવા આધાસન આપ્યું. પ્રધાનશ્રીએ પણ મંત્રીશ્રીની યાજનાનું સમર્થન કર્યું; એ એ વખતે દ્રપ સભ્યાએ પાઠશાળાને ત્રણ વર્ષ સુધી પ્રતિ વર્ષ ૧૦૦ રૂપીયા આપવાની જાહેરાત કરી તેથી આનંદની લ્હેર લહેરાઈ.

આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્નસુરિજીએ આ પ્રસંગે દર્શાવ્યું કે 'આચાર જ પ્રથમ ધર્મ છે. જ્ઞાનદાન એ સર્વોત્તમ દાન છે. આવી પાઠશાળાએા પ્રત્યેક સ્થળે ખુલવી જોઇએ, જેથી ભાવિ પેઢી સુસ સ્કારી અને ધર્મ નિષ્ઠ અને.' પન્યાસ શ્રી જયવિજ યજી મહારાજે પણ એ વિષય પર વિદ્રતાપૂર્ણ પ્રવચન કર્યું[.] જિનશાસનરત્ન આચાર્ય′શ્રીએ સંઘને પ્રેરણા આપતાં કહ્યું કે, 'ગુરુ વલ્લભના આશીર્વાદથી સિંચિત આ પાઠશાળા દિન પ્રતિદિન ફૂલતી ફલતી રહેવી જોઇએ.' ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ વર્ષ નિમિત્તો લાેડ મહાવીર ફાઉન્ડેશનના મંત્રો શ્રી હીરાલાલ જેને યાગ્યતા મેળવનાર છાત્રાને મહાવીર ડાયરી ઈનામમાં આપી પાઠશાળાના પ્રાણ શ્રી ગાંધી શાહજને ચારે જૈન સંપ્રદાયાના સમન્વયના પ્રતીકરૂપે લાેડ મહાવીર ફાઉન્ડે-શનની તરફથી સોનાના મેડલ અર્પણ કરવામાં આવ્યા. આજે સંક્રાન્તિના સમારાહ પણ ઉત્સાહથી ઉજવાયા. આચાર્યશ્રીએ માંગલિક સ્તાત્રા સંભળાવી સંક્રાન્તિના પ્રકાશ દર્શાવ્યા. જયનાદો સાથે સમારાહુ આનંદપૂર્વ ક સમાપ્ત થયો.

૩૧. પંજાબ સ્મારકાૈનાં પ્રેરણામૂર્તિ

પંજાબ – પૂજય દાદા ગુરુ ન્યાયાંભાનિધિ આચાર્ય ભગવ તની કમ'ભૂમિ પૂ. પ જાબકેસરી, ચુગદષ્ટ્રા આચાર્ય પ્રવર શ્રીમદ વિજય વલ્લભસૂરિજીની પુષ્યભૂમિ અને જિન શાસનરત્ન શાંતમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસરિની ગુરૂભૂમિ છે. પંજાળની ગુરૂભકિત અજોડ છે. પંજાળનું આતિ-થ્ચ પણ અજોડ છે. અને પંજાબની સેવા ભાવના પણ અજોડ છે. અત્રે કલકત્તા, મદ્રાસ, મુંબઇ જેવા કરાેડપતિએા કે લખપતિઓ ન હાેવા છતાં ગુરૂવચને પંજાબી લાઇ ખહેના હજારા રૂપિયા ગુરૂભકિતમાં આપીને અનુપમ દેષ્ટાંત પુરૂ પાડે છે. અહિંસામૂર્તિ જગદ્દવત્સલ ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણ મહાત્સવ નિમિત્તો પંજાળભરમાં જેટલાં નાનાં માટાં સ્મારકાે થયાં છે તેટલાં બીજે કયાંચ નથી થયાં. આપણા ચરિત્રનાયક જિનશાસનરત ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહાત્સવના અતિથિવિશેષ તરીકે દિલ્હી પધાર્યા અને પંજાળના શહેરે શહેર અને મંદિરે મંદિરે અને સંસ્થાએ સંસ્થાએ આનંદની લ્હેર લ્હેરાણી.

१ ५४ जिनशासतरत्न

પૂજ્યશ્રીએ પંજાબી ગુરૂલકતાને આ નિર્વાણ મહાત્સવને વધાવી લેવાની હાકલ કરી કારણ કે જૈન જગત માટે આ અવસર અનેરા હતા. 'અવસર બેર બેર નહિ આવે, પૂજ્ય શ્રીની આ વાત ગુરુલકતાનાં હુદયમાં કાતરાઈ ગઇ અને આ સાથે આ મહાત્સવ નિમિત્તો નાનાં માટાં સ્મારકા માટેનું આયાજન થયું. વળી શહેર શહેરના અધિકારી, મંત્રીમંડળના મંત્રીઓ વગેરે એ આ સ્મારકા માટે સક્રિય સાથ આપ્યા. એટલું જ નહિ પણ જરૂરી સહાય પણ આપી બધાના આનંદમાં અલિવૃદ્ધિ કરી.

પૂ. આચાર્ય શ્રીના પાવન સાન્નિધ્યમાં લોર્ડ મહાવીર ફાઉન્ડેશન (રજી.) પંજાબ, પચ્ચીસમી મહાવીર નિર્વાણ શતાબ્દિ સમિતિ (પંજાબ રાજય) શ્રી મહાવીર જૈન સંઘ, એસ. એસ. જૈન મહાસભા, પંજાબ શ્રી આત્માનંદ જૈન મહાસભા, ઉત્તરભારત શ્રી તેરાપંથી મહાસભા–પંજાબ, શ્રી દિગં બર મહાસભા-પંજાબ, પચ્ચીસમી મહાવીર નિર્વાણ શતાબ્દિ સંયોજન સમિતિ દ્વારા થયેલાં સમ્મિલિત સ્મારકો તથા વિવિધ આયોજનાની યાદી જૈન જગતના ઇતિહાસમાં સુવર્ણાક્ષરે અંકિત થશે. આ સ્મારકો નવી પેઢીને પ્રેરણા આપશે અને ભગવાન મહાવીરના તપ, ત્યાંગ, સંયમ અને અહિંસાનો વિજય સંદેશ અમર બની રહેશે.

- ૧. મહાવીર ફાઉન્ડેશન
- ર. અહિ'સા વર્ષમાં શિકારબ'ધી
- ૩. કેદીએાની સજામાં છૂટ
- ૪. મહાવીર સચિત્ર ડાયરી
- ય. વિશેષાંકાેનું પ્રકાશન

- ૬. મહાવીર પાષાણુ કત લોની સ્થાપના
- ૭. મહાવીર જીવનદર્શન અંગે પંજાબી લાષામાં ગ્રંથ
- ૮. મહાવીર યુવક મંડળાની સ્થાપના

ઝુદા ઝુદા નગરામાં વિશેષ કાર્ય ચંડીગઢ

- પ'જાળના મુખ્ય મંત્રી ડેા. ઝે લિસિ હની અધ્યક્ષતામાં લાેર્ડ મહાવીર ફાઉન્ડેશન પ'જાળની સ્થાપના અને સરકાર દ્વારા રૂા. – પ લાખની ગાંટ
 - ર. મહાવીર પખ્લીક સ્કૂલ
 - 3. મહાવીર જૈન અમર હાેસ્ટેલ
 - ૪. મહાવીર ક્રી ડિસ્પેન્સરી
 - પ. અનેકાન્ત પત્રિકાનું પ્રકાશન
 - ६. મહાવીર ભવન, સેકટર ૧૮–ડી માં

લુધિયાના

- ૧. સિવિલ હાેસ્પિટલનું નોમ ભગવાન મહાવીર સિવિલ હાેસ્પિટલ રાખવામાં આવ્યું.
- ર. ઐતિહાસિક ક્લાેક ટાવર (ઘંટાઘર) નું નામ ભગવાન મહાવીર ક્લાેક ટાવર રાખવામાં આવ્યું.
- 3. લુધિયાના ફિરાજપુર રાડનું નામ ભગવાન મહાવીર ્માર્ગ રાખવામાં આવ્યું.
 - ૪. મહાવીર લવન–પુરાણાબજાર
 - પ. મહાવીર ભવન–સિવિલ લાઇન્સ

- મહાવીર કમ્યુનિટી હાેલ, માછીવાડા
- **૭. મહાવીર માર્ગ°–જગરાંવાં**
- ૮. ગર્વ^૧નમે^૧ન્ટ ગલ્સ^૧ હાઈસ્કૂલ રાયકાેટનું નામ ભગવાન મહાવીર ગર્લ્સ હાઈસ્કૂલ રાખવામાં આવ્યું.
- ૯. લુધિયાનાનું નવીની કરણ-મહાવીર ભવન-દાલબજાર
- ૧૦. મહાવીર આઉટ કેમ્પ–રાયકાેટ
- ૧૧. લુધિયાનાનું નવીનીકરણ મહાવીર ભવન ચાવલ ખજાર
- ૧૨. મહાવીર જૈન બાખા ગંજથી જેન ધર્મ શાળા-લુધિયાના
- ૧૩. મહાવીર હેામિયાપેથિક ડિસ્પેન્સરી જગરાંવા (શ્રી રૂપચંદજ મહારાજનું સમાધિ સ્થળ.)
- ૧૪. સન્મતિ ભવન જગરાંવા,
- ૧૫. સન્મતિ વિમલ કન્યા કાેલેજ જગરાંવા.

આ સિવાય પંજાબમાં સાહિત્ય પ્રકાશનનું કામ પણ સારૂં એવું થયું છે.

સ્થાનાંગ સૂત્ર, ઉતરાધ્યયનસૂત્ર, પંચકલ્યાણુંક સુત્ર, પ્રક્ષ વ્યાકરણ સુત્ર, ઉતરાધ્યયન–સૂત્રના પંજાળી ભાષામાં અનુવાદ, પ્રભુશ્રી મહાવીર વિષે પંજાળી ભાષામાં કથાએા તથા મહાવીર સિદ્ધાન્ત અને ઉપદેશ.

શ્રી મહાવીર નિર્વાણ શતાબ્દિનાં સ્મારકોમાં પંજાબ માેખરે છે તે જૈન જગત માટે ગૌરવ લેવા જેવું ગણાય.

આ સિવાય જલ'ધર, અમૃતસર, હાેશિયાપુર, ફરીદકાેટ,

ભરિજડા, સંગસર, પતિયાલા, ફિરાજપુર, કપુરથલા, રાયડ, સુરદાસપુર આદિમાં પણ ઘણાં સ્મરસ્કા થયાં છે.

આ ઉપરાંત પતિયાળા પંજાબી યુનિવર્સિંટીમાં તીર્ધ કર મહાવીર અધ્યયન કેન્દ્ર, મહાવીર કમ્યુનિટી હાલ – લુધિયાના, મહાવીર મેટરની દી હાસ્પિટલ રાયકા, મહાવીર ભવન–ખરનાલા, મહાવીર બહુ ઉદ્દેશીય કેન્દ્ર–ફરિદકાટ, મહાવીર જૈન હાસ્પિટ-સુનામ, મહાવીર કમ્યુનિટી હાલ–સમાના, તથા ફગાવાડ અને માલેર કાેટલા, રાજયની યુનિવર્સિંટીઓમાં પાષાણુ સ્તંભાદિક થશે.

૩૨. લુધિયાનાએ લીધેલાે લહાવાે

શાંતમૂર્તિ જિન શાસનરત્ન પરમ પૂજય આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સુરીશ્વરજી મહારાજના ૮૫મા જન્મદિવસ લુધિ યાનામાં શ્રી આત્માનંદ જૈન હાઇસ્કુલના વિશાળ પ્રાંગણમાં સંઘના ઉપપ્રમુખ લાલા દેશરાજજી જેધાંવાળાની અધ્યક્ષતામાં અત્યંત ઉલ્લાસ પૂર્વક ઉજવવામાં આવ્યા હતા.

આ પ્રસંગે આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્ન સૂરિજી, પં. શ્રી જય-વિજયજી, બાલમુનિ નિત્યાનાંદ વિજયજી, શ્રી રસિકલાલ કોરા, શ્રી કુમારપાળ વિ. શાહ, શ્રી ગાવિંદરામ ત્યાસ, શ્રી બલદેવરાજજી આદિએ આચાર્ય શ્રીના જીવન ઉપર સારગર્ભિત પ્રવચના કર્યા સંઘના મંત્રી શ્રી બિપીન વી. શાહે શુલકામનાએાના સંદે-શાએા વાંચી સંભળાવ્યા. અંત્રેની જૈન સ્કુલ, જૈન મિડલ સ્કૂલ, જૈન કન્યાશાળાએ રંગબેરંગી કાર્ય ક્રમા રજી કર્યા હતા.

આ પ્રસંગેં આવેલા ભાઈ અહેનાની આગતા સ્વાગતતા સું દર ભાજન વ્યવસ્થા વડે કરવામાં આવી હતી. શ્રી આત્મ વલ્લભ જૈન યંગ સાસાચડીએ આ વ્યવસ્થા કરી હતી. આ પ્રસંગે જિનશાસનરત ૧૫૯-

આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસુરિજીએ જણાવ્યું હતું કે 'જય તિએ કવર્યા વાસી આત્માઓની ઉજવવી જેઇએ. મારા જન્મદિન માટે તો હું બધાના આશીર્વાદ માગું છું, હું જૈન શાસન અને જૈન સમાજની સેવા કરવા ઇચ્છતો, ગુરુભગવંતના સિપાઇ છું.' પૂ. આચાર્ય શ્રીની ભાવનાના પ્રત્યુત્તરમાં ૨૫ મી નિર્વાણ શતાબ્દિના ઉપલક્ષ્યમાં ૨૫૦૦ આય બિલ કરાવવાની યાજના એટલી બધી સફળ થઈ કે ૫૦૦૨ આય બિલ તપની—આરાધના થઇ આય બિલ કરાવવાના લાભ ગુરુભકત શ્રી હ સરાજજ જૈન ખાનકા હાગરા, ફર્મના શ્રી ધનપતરાય ચરણદાસે લીધા હતો.

તા. ૧૪–૧–७६ ના આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરિજીની નિશ્રામાં બહારગામથી આવેલ અનેક ગુરૂલકતાની હાજરીમાં સંક્રાન્તિ સમારાહની ઉજવણી કરવામાં આવી હતિ. આ પ્રસંગે આચાર્ય શ્રી પ્રકાશચંદ્રસુરિજીએ સિવિલ લાઈન્સમાં થઈ રહેલા નતન જિનાલયના કાર્યને તુરત પૂર્ણ કરવા પ્રેરણા કરી હતી. મધુર વકતા પં. શ્રી જયવિજયજીએ જવનમાં ધર્મની મહત્તા વિષે પ્રકાશ પાડયા હતા. બાલમુનિજી તથા સાધ્વી શ્રી નિર્મળા શ્રીજી દાનના મહત્વ અંગે પ્રવચન આપી ગુરુવલ્લલના જન્મ સ્થળે કાેઇ લવ્ય સ્મારક બનાવવા અને વલ્લલ હાેસ્પિટલમાં લાગ લેવા જણાવેલ. શ્રી બલદેવરાજજીએ આ હાેસ્પિટલ અંગે વિસ્તૃત વિગતા રજૂ કરી હતી. આથી લુધિયાના ના સમાજે તે વખતે રા. ૧૧,૫૦૦ની રકમ નાેંધાવી હતી.

ૈ શ્રી શાંતિ સ્વરૂપજીએ સંક્રાન્તિ ભજન ગાયા ખાદ પૂ. આચાર્ય શ્રીએ મંગલાચરણ કરીને સંક્રાન્તિની જાહેરોત કરી હતી. ખહાર ગામના મહેમાના માટે નાસ્તાની તથા ભાજનની વ્યવસ્થા ઉદારદિલ શ્રી કપુરચંદ ધરમચંદ એાસવાલે કરી હતી.

આચાર્ય શ્રીની શુભનિશ્રામાં પાષવદી ૯-૧૦-૧૧ ત્રણ દિવસ સુધી મહા શાંતિ સ્નાત્ર પૂજા ભણાવત બાલીઓના લાભ સારા લેવાયા હતા.

આ અંગેના વરઘાડા નીકળતાં લાેકા પર સારા પ્રભાવ પડયા હતા. દાળખજારના જિનાલયે અઢાર અભિષેકની પૂજા ભાણાવવામાં આવી હતી. આ દરેક સમયે આ. પ્રકાશચંદ્ર સ્પૂરીજીએ સફળતાપૂર્વંક સંચાલન કર્યું હતું. જવદયા માટે પણ સારું કંડ એકત્ર થયું હતું.

૩૩. લુધિયાનાના નવનિમિ[°]ત મ'દિરમાં પ્રતિમાજીની સ્થાપના

ફાગણ સુદ ૪ તા ૫-3-૭६ તા શુભ દિવસે લુધિયાના શાહેરના મુખ્ય ઉપનગર સિવિલ લાઇન્સમાં તૈયાર થયેલ નૂતન જિનાલયમાં જિનશાસન રતન તપામૃતિં આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરીજી મહારાજના સદુપદેશથી મૂર્તિ મૂર્તિસ્થાપનના વિશાળ કાર્ય કમ યોજવામાં આવ્યો હતો. આ નિમિત્તે શ્રી આતમાન દ જૈન હાયર સેક ડેરી સ્કૂલના પ્રાંગણથી વિશાળ વરઘાડા શરૂ થયા હતા. મૂળ નાયક લગવાન શ્રી આદિનાથ શ્રી શાંતિનાથ, શ્રી સંભવનાથ તથા યક્ષાદિની ભવ્ય મૂર્તિઓ એક સજાવેલી દ્રાલીમાં બિરાજમાન કરવામાં આવી હતી. એક બીજી દ્રાલીમાં ગુરુ આત્મવલ્લલ અને સમુદ્રનાં મનાહર ચિગા હતાં. આ પ્રસંગે ૭૨ બહેનાએ કેસરી રંગની સાહીઓ ધારણ કરી હતી.

લગભગ સવાબાર વાગે વિજય મુહુતે મંદિરના પ્રાંગણમાં તૈયાર કરવામાં આવેલા એક એારડામાં બધા લગવાના તેમજ યંક્ષાદિ મૂર્તિએાને જયજયકાર અને ૐ પુણ્યાહ ૐ પુણ્યાહ ૐ પ્રિયન્તાં પ્રિયન્તાં આદિ મંત્રોચ્ચાર સાથે વિધિપૃ્વ'ક

બિરાજમાન કરવામાં આવ્યા. આચાર્ય°શ્રીએ આ પ્રસંગે વાસક્ષેપ કર્યા પછી સભામંડળમાં પધાર્યા. મંગલા ચરણ પછી પન્યાસ જય વિજયજી, સાધ્વી શ્રી નિર્મળા શ્રીજી તથા સ્થાનક-વાસી જૈન સભાના પ્રધાન શ્રી ટી. આર. જૈન, આત્માન દ્વ મહાસભાના પ્રધાન શ્રી ધમ[ુ]ષાલ એાસવાલ આદિનાં પ્રેરક ભાષણા થયાં હતાં. અંતે આચાર્યશ્રીએ ઉપસંહાર કરતાં પ્રસુ દરા°નની ઉપયાગિતા પર વિશદ વિવેચન કરતાં કહ્યું કે, આપણે આપણા સુધુષ્ત આત્માને જાગ્રત કરી પરમાત્માં જેવા અનવાને માટે પ્રભુ દર્શન ગુરુદર્શન કરીએ છીએ. આત્માને પરમાત્મા સુધી પહેાંચાડવા માટે આજ એક સુગમ માર્ગ છે. તેએા શ્રીએ બધાંને પ્રલુ–દરા'ન પ્રલુપૂજા કરવા પ્રેરણા આપી મ દિરની સહાયતા માટે રૂ. ૧૦૧ ની ટીકીટાે લગભગ ૨૫–૩૦ હજારની ખપી ગઈ અને બધાએ સહયોગ આપવા વચન આપ્યું. છેવટે મંગલાચરણ બાદ સભા સમાપ્ત થઈ આજની પ્રભાવના શ્રી સંઘ તરફથી થઇ. ખપારના પંચકલ્યાણક પૂજા ઠાઠથી ભણાવવામાં આવી અને પ્રભાવના પણ થઈ.

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ પરિવાર સાથે જયારે લુધિયાનાથી લોહેરાગામ જવા વિહાર કર્યો ત્યારે હજારા ભાઇ–અહેનાએ પૂજ્યશ્રીને વિદાય આપી.

૩૪. લહરામાં **દ**ાદાગુરુનું ભવ્ય સ્મારક

જિનશાસન રત્ન શાંતિમૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરી ધરજ, પન્યાસ જય વિજયજી આદિ તથા સાધ્વી હેમેન્દ્ર શ્રીજી, નિમેલાશ્રીજી આદિ લુધિયાનાથી વિદ્વાર કરી તા. ૧૯–૩–૭૬ના શ્રી શાંતિલાલ અગરવાલજીની મીલમાં (જીરા) પધારતાં શ્રી શાંતિલાલ અગરવાલજીની મીલમાં (જીરા) પધારતાં શ્રી શાંતિલાલજીએ અપૂર્વ સ્વાગત કર્યું હતું. તા. ૩૧–૩–૭૬ના રાજ જીરા ગામમાં નગર પ્રવેશ લવ્ય સામીયા સાથે શ્રીસ ઘે કરાવેલ નગરપ્રવેશ વખતે ગામને શાણુગારવામાં આવેલ તથા જુદા જુદા પ્રવેશ દ્વાર ઊભા કરવામાં આવ્યા હતા, ખહેનાએ કેસરી સાડી પહેરી કળશ લઇને શાલાયાત્રાની શાલા વધારી હતી, પંજાબ ભરમાંથી ઢપ૦૦ લાઇખહેનાએ આ પ્રસંગે પધારી ગુરુદેવ પ્રત્યેની લક્તિના સાચાં દર્શન કરાવ્યાં હતાં. શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વ લાન સ્મય જિનમ દિરના દર્શન કરી ત્યાંજ મંગલાચરણ બાદ દર્શન કરી જયનાદા વચ્ચે સૌ વિખરાયા હતા.

ન્યાયાંભાનિધિ આચાર્ય શ્રી વિજયાન દસૂરીશ્વરજી મહા-ગ્રાજના જન્મ જીરાયી દાઢ માઇલ દ્વર લહેરા ગામમાં ૧૪૦ વર્ષ પહેલાં ચૈત્ર સુદ એકમના રાજ થયા હતા. પાતાના ઉપ-કારી ગુરુદેવના જન્મસ્થાનમાં આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરી છ મહારાજની તબિયતની પ્રતિકૂળતા છતાં ચૈત્ર સુદ ૧ તા. ૩૧–૩–૭૬ ના રાજ લહેરા પધાર્યા હતા, દાદાગુરૂની મૂર્તિ નાં દર્શન કરતાં કરતાં હર્ષાશ્રુ વહી રહ્યાં હતાં. જરાથી દાઢ માઇલ દૂર ગુરુ પ્રત્યેના ભક્તિભાવ પ્રગટ કરવા હજારા ભાઇ–અહેના યાદ વિહાર કરીને આચાર્ય શ્રી સાથે આવ્યાં હતાં.

લહેરા ગામમાં સભાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં જુદી જુદી ભજન-મંડળાઓએ ગુરુભક્તિનાં ગીતા સંભળાવી અનેરા ઉત્સાહ રેલાવ્યા હતા. વ્હાલા રામલાલજી દિલ્હી નિવાસી આજના મુખ્ય મહેમાન હાઇ તેઓને અભિનંદનપગ જરા સંઘવતી લાલા મદનલાલજીએ અપેલુ કર્યું હતું આગરા નિવાસી લાલા કપ્રચંદજી, લાલાધમે પાલ, લાલા હીરાલાલજી લાલજી, લાલા મેઘરાજજી, લાલા બળદેવ લાલજી પ્રો. રામકુમાર જૈન, પન્યાસ જયવિજયજી, ખાલમુનિઓ, સાધ્વી નિમેળાશ્રીજી આદિએ પ્રાસંગિક પ્રવચનામાં પ્-ગુરુ ભગવંતનાં જીવનકાર્યો પર પ્રકાશ પાડયા હતો.

આ સભામાં શ્રી શ્રવણસિંહ, સુંદરસિંગ, જંગલસિંગ, દિલિપસિંગ, સેટાસિંગ અને વિચંમદજીએ હંમેશ માટે માંસ –શરાળ ન લેવાની પ્રતિજ્ઞા કરી હતી અને ગામમાં માંસ – શરાળ ત્યાગ કરવા સૌને સમજાવાની જાહેરાત કરી હતી. આ છ લાઇઓને લાલા રામલાલજીએ ચાંદીના સિક્કા આવ્યા હતા. લહેરા શામ પંચાયત તમફથી એક સભા થઈ હતી. ગુરૂદેવના ગુણાનુવાદ કરવા આત્માનંદ જૈન સભા તરફથી ડિસ્પેન્સરી ખાલવાનું નક્કી કર્યું હતું. શ્રી વલ્લભ ચુવક મંડળ લુધિયાના તરફથી આંખોની સારવાર માટે ક્રી કેમ્પની યોજના થઇ હતી.

જિનશાસનરત ૧૬૫

થઇ હતી. જેમાં ૨૦૦ આંખના દર્દી ઓને સાશ્વાર આપવામાં આવી હતી. લહેરાથી એક માઈલ દ્ર પૈયાવાલા ગામ છે ત્યાં સરપંચ શ્રી જ્ઞાની હરરામસિંહ સાડાભાર એકર જમીન જેની કિંમત રૂા. એક લાખ ભાવીસ હજાર થાય તે શ્રી આત્મારામજી ગુરુલગવ તનું સ્મારક બનાવવા લેટ આપવા આપણા આચાર્ય શ્રી પાસે પાતાની ઇચ્છા પ્રદર્શિત કરી અહીં ગુરુલગવ તના સ્મારક અંગે ફંડ પણ થયેલ.

ડા. સી. એમ. (સીવીલ) સાહેખ પ્રાયમરી સ્કૂલ અને મિડલ સ્કૂલ લહેરામાં ખનાવવા અપીલ કરતાં સારા સહયાગ મળ્યો હતાં પ્રભાવના પ્રવચના આદિ કાર્યક્રમાં થયાં હતાં. મહાવીર જન્મ કલ્યાણુક અને સંકાંતિ મહાત્સવ જીરામાં થયા હતા. ગુરુ ભગવંતની જન્મભૂમિમાં તેમના સ્મારકથી લહેરા-ગામ ધન્ય ધન્ય ખતી ગયું.

૩૫. પગલે પગલે સમાજોત્કર્ષ

જિનશાસનરતન આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસ્રીજી મહારાજ આદિ ઠાણા લુધિયાણાથી વિહાર કરી જરા, મદી, અમૃતસર, જંડિયાલાગુરુ, વેરાવલ થઇ તા ૨૦-૫-૭૬ ના સુલતાન પધારતાં ભવ્ય સામૈયા સાથે પ્રવેશ થયા. આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્ર દિન્નસુરીજી પણ ખિકાનેરમાં ઉપધાન કરાવી આચાર્ય શ્રીની સેવામાં મુલતાનપુરમાં સાથે થઈ ગયા. સાથે સાધ્વી હેમેન્દ્રશ્રીજી, શ્રી યશપ્રવર્તક શ્રી જી, શ્રી નિર્મલાશ્રીજી આદિ કીણાના પથા પ્રવેશ સાથે થયા હતા.

શાળામાં ખાળકાેને ઇંડા આપવા સામે વિરાેધ

પંજાબ સરકારે શાળાઓમાં બાળકોને ઇંડાં ખવરાવવા માટે ચૌદ વર્ષ બાદ પુન: નિર્ણય જાહેર કર્યો હતા. આજના વ્યાખ્યાનમાં પૂજ્ય શ્રીએ સરકારના નિર્ણયને સખત શબ્દોમાં વખાડી કાઢી જગ્યાએ જગ્યાએ વિરોધ કરવા અને આ કાર્યને અટકાવવા પંજાબભરમાંથી સરકારને વિરાધની હજારા સહીએ! કરાવી પણ રક્ષ્લામાં ઇંડાં આપવાનું નક્કી કરેલ, ત્યારે આચાર્ય શ્રીએ વિરાધના સૂર બુલ'દ બનાવીને તે અટકાવેલ બધા સંપ્રદાયના અહિંસાપ્રેમી વક્તાએ!એ આ સભામાં ઇંડા પ્રકરણના વિરાધમાં પ્રવચના કર્યા.

સુલતાન પરાથી વિહાર કરી લસુડી પધારતાં શ્રી સરદાર મલજ ખત્રીએ ભક્તિભાવથી પાતાને ઘેર પગલાં કરાવ્યાં હતાં યાદબિહારમાં પંજાબનાં ગામામાં પ્રવચના ગાઠવાતાં જમીનદારા શીખ-સરદારા પ્રભાવિત થઇ માંસાદિ વ્યસન ત્યાગની પ્રતિજ્ઞાઓ લેતા આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્નસૂરીજી તથા પન્યાસશ્રી જયવિજયજી બાલમુનિએ વ. એ વ્યાખ્યાનમાં સચાટ ઉપદેશ આપતાં જૈનેતરા પણ ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા હતાં.

પંજાબલરમાં ઉનાળાની અસદ્ય ગરમીના દિવસાે હાવા છતાં પંજાબના ગામેગામ વિચરી ઉપદેશનું અમૃતપાન કરાવી લગતાન મહાવીરના સંદેશને વ્યાપક બનાવવા ૮૫ વર્ષની જેફ ઉંમરે પણ અનેરા ઉત્સાહથી ધમ પ્રચારનું કાર્ય કરી રહ્યા હતા. શાહકોટ થઈ તા ૫–૬–૭૬ ના નકોદર પધારતાં પ્રવેશના સમયે વરસાદ વરસતાં શીતળ વાતાવરણ પ્રસર્યું ભવ્ય સ્વાગત થયું જીલુસ નીકળ્યું ચાર દિવસની સ્થિરતામાં લોકોએ વ્યાપ્યાનવાણીના સારા લાભ મેળવ્યા.

નકાદરથી ત્રણ માઈલ દૂર કાંગ્રેસ પ્રમુખ સ્વર્ણસિંગની જન્મભૂમિ શંકર ગામમાં આચાર્ય શ્રી પધાર્યા હતા. આ ગામની વસતિ આઠ હજાર, તેમાં ચાર હજાર તે વિદેશમાં રહે છે. પણ ગામ ખૂબ સુખી છે. આચાર્ય શ્રી નાં પગલાંથી જૈનેતરા ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા હતા. તા ૯-૫-૭૬ ના રાજ જંડિયાલા ગુરુમાં ઐતિહાસિક પ્રવેશ થયા. આચાર્ય શ્રી ના સ્વાગતમાં હજારા નરનારીઓ ઉમટી પડયાં હતાં. શ્રી ચંદ્ર પ્રકાશ કામલકુમાર તરફથી શ્રી કામલકુમારે હવાઇ જહાજથી પુષ્પાની વર્ષા કરી હતી. ઉપાશ્રયમાં આચાર્ય શ્રી ને કેટલી યે સભાઓ તરફથી માનપત્રો અપેલુ થયાં. જયેષ્ટ સંકાન્તિના પ્રકાશ પણ આચાર્ય શ્રીએ અહીં કર્યો હતો. તા ૧૪-૫-૭૬

ના રાજ આચાર્ય શ્રી ની છત્રછાયામાં સંઘ વેરાવલ ગયા. સંઘપતિ શ્રી ચંદ્ર પ્રકાશ શરાફ હતા. સંઘપતિએ રૂ. ૫૦૧, જૈન મંદિર, આગ્રા અને રૂ. ૨૫૦૧, શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન ધર્મ શાળા, અજમેરને દાનમાં આપ્યા હતા. ૧૪–૬–૭૬ ના રાજ પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી પરિવાર સહિત તથા સાધ્વી હેમેન્દ્રશ્રી યશપલા શ્રી, નિર્મળા શ્રી, આદિના કપુરથલામાં લવ્ય મવેશ થયા. સંક્રાંન્તિના પુષ્ય દિવસ આગરા, હાશિયાનપુર, હુધિયાના–જીરા **આ**દિ સ્થાનાથી સે કડા ગુરુ ભક્તો આવ્યા હતા. સમયેાચિત પ્રવચનાે થયાં હતાં. અનેક ગીતાે અને લજના ગવાયાં. માંગલિક સ્ત્રોત્રો પછી આચાર્ય શ્રી એ અઢાર સંક્રાન્તિના પ્રકાશ કર્યા. વાસક્ષેય ફંડમાં ૯૭૧) રૂ. એકઠા થયા. કપુરથલામાં દેશવાસીના ચાર જ ઘર છે પણ સ્થાનકવાસી જૈનાએ એક દિલથી અનેરા લાભ લઈને સંગઠન મજળૂત હાવાની પ્રતીતિ કરાવી હતી નગરજનાની ઉત્સાહ અનેરા હતા. સંક્રાંન્તિ ઉજવણી પ્રસંગે વડાદરા હાસ્પિટલ તથા શાહકોટના મહાવીર ભવન માટે આચાર્ય શ્રીના ઉપદેશથી સારા ફાળા થયા હતા. તા ૨૧-૬-૭૬ ના રાજ જલ ધરમાં પ્રવેશ થયેા હતા. અત્રે પન્યાસ શ્રી જય વિજયજી મહારાજનું પથરીનું એાપરેશન કરાવવામાં આવ્યું હતું. અને તે સારી **રી**તે સંકળ થયું હતું.

લુધિયાનાથી વિહાર કરી પંજાળમાં જગ્યાએ જગ્યાએ ધર્મ પ્રચાર દ્વારા જૈનેતરાને માંસાદિનાં વ્યસનામાંથી મુક્ત કરીને પાતાના સાધુ-જીવનને ધન્ય બનાવી રહ્યા હતા. ધન્ય છે એ ત્યાગ સેવાની ઝંખના! સમાજ ઉત્કર્ષની ઉચ્ચ ભાવના! ધર્મનાં અજવાળાં પાથરતી અલીકિક દૃષ્ટિ!

કુર. હેાશિયારપુરમાં ભવ્ય પ્રવેશ મહાત્સવ

જિન શાસન રત્ન શાંત મૂર્તિ આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરીજ મહારાજ આદિ લુધિયાનાથી હાેશિયારપુર સુધીના નાના માેટાં ગામામાં શાસન પ્રભાવના કરતાં કરતાં તા. ૩૦-६-૭६ ના રાજ હાેશિયારપુર પધાર્યા. આચાર્ય શ્રી ૧૩ વર્ષ પછી આ ભૂમિ પર પુનઃ પધારી રહ્યા હાેવાથી જૈન-જૈને તરામાં એક અપૂર્વ ભાવના પ્રકટી હતી. નગરપ્રવેશનું સામાં સુલ્ય રીતે કરવામાં આવ્યું.

સ્વાગત સરઘસમાં પૂ. શ્રી આ વિજયાન દ સૂરીજ, પૂ. આ વિજયવલ્લભ સૂરીજીની અનુપમ ઝાંખી કરાવે તેવા ફોટા એનું દેશ્ય તથા ભગવાન મહાવીર સ્વામીના જીવન ચરિત્રનું ગાળ કરતું દેશ્ય, મહાસતી ચંદનખાલાનું દેશ્ય, આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીજ મહારાજને ખંને ગુરુ ભગવંતો આશીર્વાદ આપી રહ્યા હાય તેવું દેશ્ય, સૌને માટે આકર્ષણ ખની રહ્યાં હતાં. ૮૫ ખહેના કેસરી સાડીમાં સજ્જ થઈ માથે કળશ લઇને આગળ ચાલતી હતી. આચાર્ય શ્રી ના સ્વાગતમાં અત્રેના જીલ્લાના શિક્ષણ મંત્રી શ્રી ગુરુમલ સિંહજ, મ્યુ.

કમિટીના એાક્સિર અને શહેરની પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિઓએ ભાગ લીધા હતા. ઘણા સ્થળાએ ઉત્સાહી ભક્તોએ પૈસા અને રૃપિયા ઉછાળ્યા હતા. ઠેર ઠેર ગહું લીએાથી સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું. હુધિયાના, અમૃતસર, અંબાલા, દિલ્હી, ગઢવાવાલા મુકેરિયા, નકોદર, જલંધર. શાહકોટ, કરતારપુર મદી અને જરા વગેરે ગામામાંથી હજારા ભાઇ-ખહેના એ પ્રવેશ સમયે પધારી શાલામાં અભિવૃદ્ધિ કરી હતી. સરઘસ પછી સો સલાના રૂપમાં ફેરવાઈ જતાં હાશિયારપુર સુધરાઈના એકઝીકચુટીવ એાફિસર શ્રી મદન માહન સુંદરજએ આભાર અને અભિનંદન પત્ર આચાર્ય શ્રી ને અપે શ કર્યાં હતાં.

આચાર્ય શ્રી વિજય ઇન્દ્રદિન્ન સૂરીજી મહારાજે કહ્યું કે, ૮૫ વર્ષની ઉ'મરે પણ શાસન અને સમાજનાં કામા માટે આચાર્ય શ્રી કાર્ય રત રહે છે. તેઓ શ્રીના ઉપદેશ આપણા જવનમાં ઉતારીએ અને ચાર્તુ માસમાં તેઓની છાયામાં અનેક સ'ઘ, શાસનનાં કાર્યો થાય તેવી શુલેચ્છા! સ્થાનકવાસી મુનિ શ્રી વિમલમુનિજીએ પ્રવચનમાં જણાવ્યું કે રાષ્ટ્ર સ'ત આચાર્ય શ્રી એ હાશિયાર પુરમાં પધારી સકલ જૈન સમાજને જાગૃત કર્યો છે દહેજ પ્રથા તથા બ્રષ્ટોચાર આદિ કુરિવાં આપણા સમાજમાંથી દૂર થાય તેવા પ્રયતના આચાર્ય શ્રી ની નિશ્રામાં થાય તે સમયના પુકાર છે,

છેલ્લે આચાર્ય શ્રીએ શાળાએમાં બાળકોને ઇંડા આપ-વાની યાજના બધ કરાવવા માટે ઝુંબેશ ઉપડવાની સ**લાહ** આપી. શિક્ષણમંત્રી શ્રીએ આ અ'ગે યાગ્ય કરવાનું આવાસન આપ્યું. હાેશિયારપુરમાં આનંદની લહેર લહેરાઇ.

૩૭. તપાભૂમિ હાશિયારપુર

જિન શાસનરત્ન સેવામૂર્તિ આચાર્ય પ્રવર શ્રી મદ્ વિજય સમુદ્રસુરીજી જ્યારથી હેાશિયારપુર પધાર્યા છે. ત્પારથી સંઘના આભાલવૃદ્ધમાં આનંદ ફેલાઇ રહ્યો છે. તેઓ શ્રીની છત્રછાયામાં ચાતુર્માસ દરમ્યાન અનેક વિશિષ્ટ ધાર્મિક ક્રિયાઓ પૂજનો–તપશ્ચર્યાઓ થઈ.

સંક્રાન્તિ મહાત્સવ

આ ભવ્ય કાર્યક્રમ શ્રી સનાતન ધર્મ હા. સે. સ્કૂલમાં યોજવામાં આવ્યો હતો. પૃ. આગાર્ય શ્રી તથા પરિવાર અને ઘણા ભાઇ-બહેના આ પ્રસંગે ઉમડી આવ્યા હતા, આ પ્રસંગે મુનિરાજો તથા ભાઇ ખહેના દ્વારા પ્રવચના થયાં હતાં. સંગીતના પણ સુંદર કાર્ય ક્રમ થયા હતાં, સેંકડા ભાઇ-બહેના ગુરુદર્શન માટે ખહારથી પધાર્યા હતાં, શાંતિપાઠ થયા પછી આગાર્ય શ્રીએ સંકાન્તિનું શુભ નામ સંભળાવ્યું હતું, ખહારથી આવેલ મહેમાનાની ભાજન વ્યવસ્થા લાલા તારાચંદ શાંતિ સ્વરૂપ મોહનલાલ (જૈન ક્લાય હાઉસ) ના નિવાસસ્થાને કરવામાં આવી હતી, લાલા શાલીગરામ રામચંદ તથા લાલા રાશન લાલ અપિન કુમાર તરફથી મંદિર માં મહાપૂજન-પ્રભાવના દાનાદિના લાભ લેવાયા હતા, પર્વાધરાજ પર્યુ વશુ શ્રધ્ધા અને

જિનશાસનરત્ન

ભક્તિભાવ પૂર્વ ક ઉજવાયાં હતાં, મંદિરજીમાં પ્રતિ દિન રાત સુંદર આંગીએ અને કીર્ત નના કાર્યક્રમ થયા હતા અઠ્ઠાઈ,– વ્યાખ્યાન, કલ્પસૂત્રવાચન, ભારસા સૂત્ર વાચન, જજા મહિમા મહાત્સવ, સંવત્સરી ક્ષમાપના–ખધાં કાર્યક્રમા ખૂબ જ ઉત્સાહથી થયાં હતાં, બાેલીઓ પણ સારી એવી સંખ્યામાં થઇ હતી.

ભગવાન મહાવીરનું પારશું લાલા વિદ્યાસાગર રતનચંદજી એાસવાલ (મહાવીર સ્પીની ગ મિલ) હાેશિયારપુરને નિવાસ સ્થાને લઈ જવામાં આવ્યું હતું, સ્થયાત્રા ધામધૂમથી નીકળી હતી, કેટલાક ભાઇએા તરફથી સાધર્મા વાત્સલ્ય થયું હતું. તપશ્ચર્યા પણ ગુરુભગવંતની નિશ્રામાં અભૂતપૂર્વ થઈ હતી, અને હાેશિયારપુર તપાબૃમિ ખની ગયું હતું.

તપામૂર્તિ મુનિશ્રી નયચંદ્ર વિજયજ મહારાજે ફ્૧ ઉપ-વાસ કર્યા હતા, તપાનિધ મુનિરત્ન શ્રી દીપ વિજયજીએ પણ દ્૧ ઉપવાસ કર્યા હતા, સાધ્વી શ્રી દિવ્યય શાસ્ત્રીએ ૩૦ ઉપ-વાસ કરી સંઘની શાભામાં વૃધ્ધિ કરી હતી, મુનિરાજ શ્રી રતન વિજયજી મહારાજને ૧૩ મી વર્ધ માન તપની ઓળી ચાલતી હતી, સાધ્વી શ્રી નિર્મળા શ્રીજી સાધ્વી શ્રી પક્ષય શાસ્ત્રીજી, સાધ્વી ચંદ્રાશ્રીજી આદિને પણ વર્ધ માન તપની શાપીની તપસ્યા ચાલુ હતી, આ સિવાય ૧૫ ઉપવાસ–૨ અઠ્ઠાઈ ૩૯. નવ ઉપવાસ ૪, છક્કાઇ–૫ અઠ્ઠમ–૩૫ અને છઠ્ઠ ૫૦ એમ જુદી જુદી તપસ્યાઓ થતાં પર્યુષણના દિવસા ધર્મારાધન મય અને તપામય અની ગયા હતા, હજારા ભાગ્યશાળીએ તપસ્વીઓનાં અને આચાય શ્રીનાં દર્શને આવતાં તપસ્યા નિમિત્તે તા. ૨૭–૮–૭૬ થી ખૃહત્ (સધ્ધ ચક્ક પૂજન તથા શાંતિ સ્નાત્ર આદિમહોત્સવો ઉજવાયા હતા.

તા. ૩૦-૮-૭૬ના રાજ સ્થાનકવાસી શ્રી સંઘતથા જૈન

યુવક સંઘ દ્વારા આચાર શ્રી ને સ્થાનકમાં પધારવાની પ્રાર્થના કરવામાં આવતાં આચાર શ્રી મુનિમ ડળ, સાધ્વી મંડળ તથા સંઘ સહિત સ્થાનકમાં પધાર્યા હતા. ક્ષમાપના અને એક્ષ્ય પર આચાર્ય શ્રી વિજય ઇન્દ્રદિન્નસૂરીજી, મુનિશ્રી આનંદ વિજયજી, મુનિ શ્રી ધુરધર વિજયજી, સાધ્વીશ્રી નિર્મળાશ્રી દ ના જ્ઞાન ગભિત પ્રવચના થયાં હતાં, આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર સૂરી-જીએ મૈત્રી ભાવ કેળવવા પર વિશેષ ભાર મૂક્યા હતાં, આ મધુર મિલન ખંને સંઘા માટે પ્રેરણાદાયી તથા આન દદાયી થયા હતો.

અપારના ત્રણ વાગ્યે ટાઉન હાલમાં આચાર શ્રીની અધ્ય-ક્ષતામાં સંસ્કૃત પરિષદ તરફથી સંસ્કૃત સંમેલનનું આયોજન થયું હતું; શ્રી જયાન દિવજયજી, શ્રી ધર્મ ધુર ધર વિજયજી, પૃ. શ્રી ગાવિ દ રામ શાસ્ત્રી, સ્થાનિક વિદ્વાના, ધ્વજ કેસરી શેસમલ સત્તાવત વગેરે એ સંસ્કૃત ભાષામાં જૈન સાહિત્યના યાગદાન વિશે પ્રભાવશાળી પ્રવચના કર્યા હતાં. સંસ્કૃત શ્લોકો વડે આચાર્ય શ્રીનું અભિવાદન કરવામાં આવ્યું હતું આ રીતે. આચાર્ય શ્રી દ્વારા જૈન શાસનની મહાન પ્રભાવના થઈ.

લાલા શાલગરામ રામચંદ્રજી તરફથી સ્થાનકવાસી તથા મૂર્તિ પૂજક ખંને સંઘના ભાઈ-ખહેનાનું ભાવપૂર્વેક પ્રીતિ-ભાજન સાધમી વાત્સલ્ય થયું હતું ખહારથી પણ લગભગ આઠ સા ભાઈ-ખહેના ગુરુદર્શને પધાર્યા હતાં.

તપસ્વીએાનાં પારણાં

માટી તપસ્યા કરનારા મુનિશ્રી દીપ વિજયજી મહારાજ તથા સાધ્વી શ્રી દિવ્યશા શ્રીના પારણાના ઉપલક્ષ્યમાં પાતાને ઘેર પગલાં કરાવવા અને પારણા માટે ગાેચરી વહારાવવાના લાભ શ્રી સતપાલ કૈલાસચંદ્રજી રખડીવાળાએર ૧૦૩ મણની બાલી બાલીને મેળવ્યા હતા. આ મહા તપસ્વીએા તથા પૃ. આચાર્ય શ્રી તથા <u>મ</u>ુનિ મંડળના સન્માનને માટે લાલા સતપાલ કૈલાસ ચંદ્રજીએ ભારે લગન અને શ્રદ્ધા ભક્તિ દર્શાવ્યાં હતાં. પાતાને ઘેર સકલ શ્રી સંઘનાં પગલાં કરાવ્યાં હતાં સંઘપૂજન કરી પ્રભાવના કરી ભક્તિભાવથી દાનાદિ દ્વારા આત્મ કલ્યાણ સાધ્યું પૂ આચાર્ય શ્રી તથા મુનિવરાએ મંગલ આશીર્વાદ આપી આનંદ પ્રદર્શિત કર્યા. મુંબઇથી ગુરુદેવના અન્નયભક્ત શ્રી ઉમેદમલજી. શ્રી રસિકલાલ કારા-ભાઇશ્રી કુમારપાળ, શ્રી જયંતિલાલ મયાભાઇ, શ્રી જયંતિ-મણીપાળ, શ્રી કું છલાલછ, શ્રી શેષમલછ, પહિત હર્ષ દલાઇ વર્ગરે આવ્યા હતા અને મુંબઇ પધારવાની આગ્રહ ભરી विन ति इरी इती पूज्य भाषाय श्री तथा भ्रनीश्वरानां दर्शन તથા સુખ શાતાપૃચ્છા માટે માટી સંખ્યામાં લાઇ–અહેના ખહારગામથી આવતા રહ્યા. લુધિયાનાથી, અંબાલાથી, જમ્મુ અમૃતસર મદ્દીરાપડથી ખસા મારફત લાઇ-ખહેના આવતા હતાં. દિલ્હીથી શ્રી મણિલાલ ભાઈ દાેશીના નેતૃત્વમાં દિલ્હીના ગુરુભકતો અસ દ્વારા આવી પહેાંચ્યા હતા. પુ આચાર્ય શ્રી આ સૌ ગુરુભક્તોને વાસક્ષેપ સાથે મંગળ આશીર્વાદ આપ્યા હતા. હાશિયારપુર શ્રી સંઘે બધા ગુરૂભક્રતોની સેવા આતિથ્ય સું દર રીતે કર્યું હતું.

ગુરુલગવંત યુગવીર આચાર્ય પ્રવર શ્રી વિજયવલ્લલ સૂરીશ્વરજીની સ્વર્ગારાહણુ તિથિ તા. ૧૯–૨૦ સપ્ટેમ્બરના રાજ ધામધૂમથી ઉજવવામાં આવી આ પ્રસંગે ગુરુલગવંતના જીવન અને સંદેશ પર પ્રવચના થયાં. લક્તિ ગીતા દ્વારા ગુરુ લગવંતને શ્રદ્ધાંજલિ અપિંત થઈ હતી અને કલકત્તા ર્શજનશાસનરત્ન ૧૭૫

નિવાસી શ્રી ઋષભદાસ ડાગાએ સ્વરચિત ગુરુપૂજા ભણાવી હતી. શ્રી સ'ઘે તેમને શાળાશી આપી સન્માન કર્યું હતું.

૩૮. તપમાળા ઉપધાન

હેાશિયારપુરમાં લાલા રતનચંદ ઋષભદાસ તરફથી ઉપધાન તપનું આયોજન થયું હતું. ઉપધાન કરનાર તપ-સ્વીઓમાં દ્પ થી દસ વર્ષની ઉંમરના ભાઈ બહેના જેડાયાં હતાં. પૂજા આચાર્ય શ્રી તથા સાધુ પરિવાર ઠાણા ૧૨ તથા સાધ્વી પરિવાર ઠાણા ૭ ની નિશ્રામાં ઉપધાનતપના માળા-રાપણ મહાત્સવની ઉજવણી શાનદાર થઈ હતી.

૧૫-૧૧-૭૬ રિવવારના રાજ સવારે ૯ વાગે તપસ્વી. એ માટેની શાભાયાત્રા નગરમાં આનંદ પૂર્વંક નીકળી હતી. અપારના લાલા ધરમચંદ્ર અભયકુમાર તરફથી મંદિરજીમાં નવાશું પ્રકારની પૂજા ભણાવવામાં આવી હતી રાત્રે મંદિરનાં આંગણામાં સંકીર્તંનના સુંદર કાર્યક્રમ હતા. ગૈશ્નોદાસ દિલ્હી-વાળાનાં ધર્મપત્ની શ્રીમતી પ્રકાશરાણીના તરફથી મનારંજક લઘુ નાટક રજૂ થયું હતું. તેમાં પૃ. શ્રી વિજયવલ્લભ સૂરી-શ્વરજી મહારાજની સ્મૃતિમાં થનાર સ્મારકના નિર્માણમાં ચાંગદાન દેવા માટેની પ્રેરણા હતી.

૧૫–૧૧–'૭**૬** ના સામવારના રાજ માલારાપણ મહાે-ત્સવ તથા સંક્રાંન્તિ મહાેત્સવ એકી સાથે સનાતન ધર્મ હાઇસ્કૂલમાં ઉત્સા**હ** પૃવ[°]ક ઉજવવામાં આવ્યા. શ્રી તીથ°રામ

અચ્છર કુમારની વિનંતિથી પુજ્ય આચાર્ય શ્રી તેમને ઘેર પધાર્યા હતા આ પ્રસ ગની ખુશીમાં તેમણે રૂ. ૬૫૦૦) જુદી જુદી સંસ્થાએોને લેટ કર્યા હતા. તથા આવેલા ખંધુઓનું સંઘપૂજન કર્યું હતું. આચાર્ય શ્રીએ તેમના સક્કલ પરિવારને આશીર્વાદ આવ્યા હતા. ત્યારેબાદ સનાતન ધર્મ સ્કૂલમાં સુંદર કાર્યક્રમ ચાેજાયા હતાે. તેમાં અનેક ખ'ધુએાએ ભાષણા તથા સંગીત દ્વારા પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીનાં ચરણામાં શ્રધ્ધાનાં પુષ્પા અપ શુ કર્યાં હતાં, સાધ્વી શ્ર નિર્મળાશ્રી છે એ ઉપધાન તપની મહત્તા ઉપર પ્રક્રાશ પાથર્યો અને મુનિશ્રી જયાન દ વિજયજીનું પ્રવચન પણ થયું અંભાલા નિવાસી શ્રી विજયકુમાર આચાર શ્રી વિજય વદ્યભસૂરીશ્વરજ મહારાજની વિદ્વત્તા, જવલ ત સુધ્ધિપ્રભા તથા સ સ્કૃત ભાષાની અપૂર્વ પ્રવિણતાનાં પ્રમાણે રજૂ કર્યા હતાં. મહાસભાના મહામ ત્રી શ્રી લાલા અળદેવરાજ્ એ પાતાના મનનીય વિચારા રજાૂ કર્યા હતા, જૈન સભાના પ્રધાન લાલા રાહાન**લા**લજ**એ મુ**શદા-ખાદમાં ખની રહેલ મંદિર તથા ઉપાશ્રયના ઉપયોગિતા તથા મહત્તા પર વિવેચન કર્યું હતું. જૈત સભાના મહામંત્રી શ્રી શાન્તિલાલ નાહરે હાેશિયાર પુર ચાતુર્માસમાં પૂજ્ય ગુરુદેવની પ્રેરણા અને મંગળ આશીર્વાદથી થયેલ અનેક ધર્મ મભાવના-ઓને ઉપલબ્ધિએ માટે હર્ષ પ્રકટ કર્યો હતો. આચાર શ્રીના પુષ્ય પ્રતાપની ભૂરી ભૂરી. પ્રશાસા કરી હતી. આ સિવાય એવા પ્રેમી બ'ધુએ સ'સ્થાએા; મુનિમ'ડળ તથા સાધ્વી ગણ वर्गेरेकी विशेष यागहान आपेल ते माटे धन्यवाह आप्या હતા.

માલા**રા**પણની બાલીએા પણ ઉત્સાહ**પ્વ^૧ક થઈ હતી.** લાલા ઋષભદાસજી જેમણે ઉપધાન તપનું આયાજન કર્યું હતું ૧૨ તેમનું હાર દ્વારા સન્માન કરવામાં માબ્યું હતું આ અવસરે ઋષિકેશવાળા શ્રો ઓામપ્રકાશભાઇએ ૧૧૫૧ મણુની બેાલી બાલીને ઉપધાન કરાવનાર લાલા રતનચંદ રિખવદાસને તથા તેમના ભાઇ અને ધર્મ પત્નીને માળા પહેરાવી હતી.

શ્રી શ્યામલ ગંગાનગરવાળાએ પપ૧ મણે પહેલી, દિલ્હી વાળા નથુરામ રામભાઇ એ પ૦૧ મણે ત્રીજી, હેાશિયારપુર નિવાસી જૈન કલાેથ હાઉંસવાળા લાલા તારાચંદ શાંતિ સ્વરૂપે ૩૦૧ મણે શ્રી તિલકચંદ નારાેવાલી નિવાસીએ ૨૫૧ મણે અને બીજી બાલીએા પણ ઘણી સુંદર થઈ હતી.

શ્રી રતનચંદ રિખવદાસે ૫૫૧ મણ બાલી બાલી તપસ્વી ભાઇએાને માળા પહેરાવી હતી.

હપધાનતપ કરનાર કમાવાળા શ્રી નરાત્તમભાઇને તાર મત્યો કે તેમની પુત્રી દેવલાક પામી છે. છતાં તેમનું મન ખૂબ જ દેહ રહ્યું હતું અને જે બન્યું તે ખરું તેમ માની હપધાન તપ પૂર્ણ કરી ને જ જ'પ્યા.

ખીજે દિવસે ઉપધાન કરનાર તપસ્વીએ તરફથી પંચ કલ્યાણની પૂજા ઠાંઠમાઠથી ભણાવવામાં આવી લાલા ઝષભદાસ- જુએ આ પ્રસંગે ચાંદીના સિક્કા બધા તપસ્વીએને લેટ આપ્યા ખીજ પણ પ્રભાવનાએ થઈ હતી. સંકાન્તિ મહાત્સવના ઉપલક્ષ્યમાં લાલા શાંતિસ્વરૂપજુએ સંકાન્તિ ગીત ગાયું. પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ માગસર માસની સંકન્તિ નું શુભનામ સંભળાવી બધાંને વાસક્ષેપ કરી આશિર્વાદ આપ્યાં. ઉત્સવ પછી બેન્ડવાજા સાથે તપસ્વીએાનું શાનદાર જુલુસ નીકળ્યું, જેનાથી જિનશાસનની સુંદર પ્રભાવના થઇ લાલા રાશનલાલ, બલવીરકુમાર તરફથી બધા અતિથિ બધુ

એાને પ્રિતિ ભાજન દ્વારા સન્માન્યા હતા. લગલગ ૧ હજાર યાત્રી બ'ધુએા પધાર્યા હતા. માયારાપણ તથા સકાન્તિના કાર્યક્રમ ખૂબ જ આનંદપૂર્વ'ક થયાે. હાેશિયારપુરમાં સર્વ'ત્ર આનંદની લ્હેર લ્હેરાઇ ગઈ.

તા. ૨૮-૧૧-૭६ ના રાજ સવાર ના ૯ વાગે સ્વર્ણ જૈન મંદિરમાં ઉપધાત તપમાં એઠેલા તપસ્વીઓની તરફથી મહાપૂજન થયું હતું હાેશિયારપુરમાં બિરાજમાન ચારે બાલ-મુનિ મહારાને, શ્રી જયાનંદ વિજયજી, શ્રી ધર્મ ધુરંધર વિજયજી, શ્રી નિત્યાનંદ વિજયજી, શ્રી વિરેન્દ્ર વિજયજીના ચાંગો દ્વહનની પાવન ક્રિયાઓ થઈ ચૂકી હતી. તેમ જ સાધ્વી નિર્મલાશ્રી તથા સાધ્વી શ્રી પદ્મચશાશ્રીજીએ પયવનના સૂત્રના ચાંગ કર્યા હતા, આ ઉપલક્ષ્યમાં મુનિવરા એ તથા સાધ્વીજીઓએ તપશ્ચર્યા સાથે યાંગાનુષ્ઠાના કર્યાં હતાં અને શાસનના મહિમામાં ખૂબ વૃધ્ધિ થઈ હતી.

૩૯. જન્માેત્સવના ભવ્ય સમારાેહ

આપણા ચરિત્ર નાયક પૃ. આચાય શ્રી જીનશાસન રતન વિજયસમુદ્ર સૂરિજીના ૮૬ માે જન્માત્સવ ૨-૧૨-૭૬ મોન એકાદશીના દિવસે શાનદાર રીતે ઉજવવામાં આવ્યા.

સવારના ૯ વાગે સભાના પ્રારંભ થયા, પ્રથમ આચાર ઇન્દ્રદિન્ન સૂરિજીના પ્રવચનમાં તેમણે પૂજ્યશ્રીના જીવન પર પ્રકાશ પાથરતાં કહ્યું કે પૂજ્યશ્રીનું અતઃકરણ એવું તા કરુણા લીનું સ્ફ્રિક જેવું નિર્મળ છે કે જૈન અને જૈનેતર બધા પર તેમની વાણીના અનેરા પ્રભાવ પડે છે. બધા તેમના ઉપદાશાને હાંશો હાંશે ઝીલે છે. અને પાતાના જીવન આદર્શ અનાવવા પ્રયત્ના કરા છા. તેમની વાણીમાં જાદુ છે. અનેક શાસન પ્રભાવતાના કામા સરળ રીતે થઇ જાય છે. તેમના રામેરામમાં આખાએ વિશ્વમાં શાંતિ ફેલાય એવી ઉશ્ચતમ ભાવના છે સરકારી સ્ફૂલામાં આળકાને ઇંડા આપવાની યાજ-

નાથી તેઓ સમસમી ગયા જબર આંદોલન જગાવ્યું અને અ'તે તે યાજના અ'ધ કરવા કેરાં સરકારને ક્રજ પડી.

શ્રી વાસુપૂજ્ય પ્રચારક મ'ડળે મધુર સ'ગીત દ્રારા ગુરુ ગુણાથી ભરપૂર ભજન ગાયું.

મંત્રી શ્રી શાન્તિલાલ નાહેર આચાર્ય શ્રીના જીવન પર પ્રકાશ પાથરતાં જણાવ્યું કે આપ એક મહાન ત્રિભૂતિ છે. તેથી જ સમાજ ઉત્થાનના અનેક કાર્યો થઇ રહ્યા છે. કાંગડા તીર્થ ના ઉદ્ધારને માટે પૂજ્યશ્રીએ આધાસન આપ્યું છે કે હું પંજાબમાં એક એક ઘર પણ હોય એવા ગામામાં વિચરવા ચાહું છું. પંજાબમાં કરીને કાગડાતીર્થના ઉધ્ધાર માટે સંઘની સાથે જવાની મારી ભાવના છે. આ તીર્થને હું પંજાબનું સિધ્ધા- ચળ બનાવવા ઇચ્છું છું.

ત્યાર પછી જન્મ દિનની શુભેચ્છા માટે બહારથી આવેલ જીદા જીદઃ ગામાના અને સ^{*}દોના **૧૨**૩ જેટલા તાર–ટપાલ આદિના સંદેશા વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યા.

પ'ડિત ગાવિન્દરાય વ્યાસે ગુરુદેવના ગુણુગાન ગાતાં દર્શાવ્યું કે પૂજ્ય શ્રી જેવા મહાન આત્માના ગુણાથી આકર્ષિ ત થઈ ને હું દૂરના ક્ષેત્રથી પંજામમાં હાશિયારપુર આવ્યા છું મને પૂજ્ય શ્રીના વર્ષના અનુભવ છે. હું તેમના શિષ્ય પ્રશિષ્યોના અધ્યાપક રહ્યો છું પૂજ્યશ્રીના શાંત–સરલ–ઉચ્ચ પ્રેમાળ અને કરુણાલીના સ્વભાવથી જનતા આકર્ષય છે તેઓ એક મહાન વિભૂતિ છે.

મુનિશ્રી જયાન દિવજયજી, મુનિધમ ધુર ધર વિજયજી, મુનિશ્રી નિત્યાન દિવજયજી, મુર્નિ વિરેન્દ્ર વિજયજી, મુનિ હરિ સેનવિજયજી પંન્યાસ, શ્રી જયવિજયજી તેમજ શ્રી ગૌરી- શંકર સુદ જૈનેતર હોવા છતાં કહ્યું કે પુજ્ય શ્રીનાં દર્શનથી મારા દિલના વિકાર દૂર થઈ ગયા તેમજ તેમના ઉપર મને અતૂટ શ્રહા છે.

ઉપસંહાર કરતા પૂ. આચાર્ય શ્રી એ પાતાના પ્રવચનમાં ફરમાવ્યું કે મારા ગુણુ ગાન તમે બધાંએ ગાયા, પણુ મારામાં કેટલા ગુણ છે તે તા હું જ જાણું ને! હું તા ગુરુ લગ-વંતાના ઉપકાર માનું છું તેમના એક સીપાઇ છું મારી ઝુટીએ: દૂર થાય તેમ હું પૂજ્ય ગુરુ ભગવતો ના આશીર્વાદ માંગું છું તેમની કૃપાદિષ્ટથી જ આજે હું તમારી વચ્ચે બેઠો છું આ અધા ગુણુગાન ગુરુદેવના ગણું છું અને મને આપેલ અધા ગુણાં હું ગુરુદેવ ના કરકમળમાં અપ'ણ કરૂં છું ગુરુદેવાના જયનાદાથી વાતાવરણ ગુજ ઉઠ્યું હર્ષની લહેર પ્રસરી ગઇ આચાર્ય શ્રી ના જન્મ જયંતી વિશેષાંક 'વિજયાન' દે' પત્ર તરફ થી પકાશિત થયે। હતો આ વિશેષાંકમાં અનેક વિદ્રાને ગુરુ-ભકતા પૂ. મુનિરાજો તેમજ પૂ સાધ્વીજીએોના, પૂ. આચાર્ય શ્રી ના જીવન, કવન, ભાવના, શાસન પ્રભાવનાનાં કાર્યોની નોંધ પૂજ્ય શ્રીની સમાજકલ્યાણની ઝંખના, ગુરૂદેવ પંજાબ કેસરીનાં અધૂરાં કાર્યો ને વેગ આપવાની તમનના હજારોને શીલળતા આપવાની તેમની સુધામયી વાણી, તેમનાં ગુણુગાન પૂજ્ય શ્રી ના રાષ્ટ્રપ્રેમ તથા ચારે ફિરકાઓનું એકય અને યુવકોને પ્રેરક ઉદ્દું છે હતું માહિતી મુર્ણ છે. આ વિશેષાંકમાંથી ચાહાં તેજ કિરણા પૂ. આચાર્ય શ્રીની પ્રતિભા, સહ્દયતાનાં આપણને દર્શન કરાવે છે.

યાેગક્ષેમ સમતાના વાહક

ગુરુસેવાના મહાન સાધક

જિનશાસનરત ૧૮૩

વિશ્વપ્રેમ–ઋૈત્રીના નાયક માેક્ષપ′થ ઉપદેશ વિધાયક

0 0

આચાર્યશ્રી શાંતિ, વત્સલ્ય, મૃદુતા, ક્ષમા, સમતાની મૂર્તિ છે. એમની ગુરુભકિત અનન્ય છે. પાજાબીએા પ્રત્યે અદ્વિતીય પ્રેમ છે. શાસન પ્રભાવનાની ધગશ અપૂર્વ છે. આદ્વેતીય પ્રેમ છે. શાસન પ્રભાવનાની ધગશ અપૂર્વ છે. આપની આત્મશક્તિનું તેા શું કહેવું ? ભીષણ રાગ પણ આપને શાસન સેવાથી વિચલિત કરી શકતા નથી.

0 0

ગુરુદેવે ગાડવાડ (રાજસ્થાન) ના એાસવાલ સમાજના ૯૦ ગામાના કુસ'પ મટાડયા મનામાલિન્ય ધાયું. લાખા રૂ. મુકદ્દમા (કૈસા) માં ખર્ચાઇ રહ્યા હતા તે રાકતા. ભાઇ ભાઈ ને એકબીજા પ્રત્યે પ્રેમ જગાડયા રાગદ્રેષ દૂર કર્યા.

બાલ(શબ્ધેા પર આત્મીયતાનું અમૃત વરસાવી રહ્યા છે. ગુરુદેવની હૃદયરૂપી સરિતાથી સહજ સ્નેહરૂપી સલિલનાં ઝરણાં વહે છે.

0 0

વાણીમાં વિનમ્રતા, આકૃતિમાં સહજ સ્નિગ્ધતા હુદયમાં જવલાંત આચાર પ્રિયતા, આત્મામાં અપૂર્વ વિરક્તિ, વિદ્યા પ્રચારની મંગલમયી અભિલાષા ગુરુદેવના મિશનના પ્રચારાર્થ સ્થાન સ્થાન પર સતત વિહારા, ગુરુદેવ એક મહાન વિભૂતિ છે.

•

વૃદ્ધાવસ્થામાં આ શ્રધ્ધેય આચાર્ય તું દિલ યુવાન છે. લલકાર કરી રહ્યા છે. કુરીતિએા દૂર કરાે, એકતાને અપનાવાે ભૂખ અને દીનતા જેવા ભયાનક રાેગાેને જડથી ઉખેડી નાખાે વિદ્યાજલ થી જનજન ને પ્લાવિત કરા, કાઇ બેકાર, રાજી રાટી વિના ન રહે.

• •

ધારણી માતાના લાલ જે લાખ્ખા ધારણી માતાઓના સુપુત્રો–પુત્રીઓના તારણહાર બની ગયા આજ સમુદ્રના રૂપમાં હજારા માઇલાના યાત્રા કરીને પ્યારા દાદાગુરુ ''આત્મ '' અને પ્રાણુપ્યારા ગુરુ ''વલ્લભ '' નાં નામ રાશન કરી રહ્યા છે.

ગુરુ સમુદ્ર સાગર સમાન ગંભીર અને મર્યાદાશાલી છે. ત્યારે કાર્ય અને કર્તાવ્યનાં ક્ષેત્રમાં દેઢ પણ એટલા જ. પાતાની ધૂતના પછા, હંમેશા ઠંડા સ્વભાવે ખૂબજ વિચાર પછીજ કાર્ય ઉપાડે છે. એમણે જે કાર્ય ઉપાડેયું તે સમાજને સુખશાનિત અને ગૌરવ આપનાર છે. હંમેશા કામલ અને મૃદુ હોવા છતાં દઢતાના આચહી છે જેમ સમુદ્રના શીતલજલને જોઇ ને કાર્ય એમ ન જાણી શકે કે આ સમુદ્રની અંદર પ્રચંડ શકિત અને અસંખ્ય મણિ–માણેક કે રતના હશે. તેમજ આપણા સમુદ્ર એક મહાન ગુણોના ભંડારી છે. તે તેમના વિશેષ પરિચય પછી જ જાણી શકાય છે.

મૌનની મહત્તા એમના માનસમાં દ્રષ્ટિગાચર થાય છે. જીવન સ્વચ્છ અને સાદુ. વિવાદના કૃદિ આયૃહ નહિ, પ્રત્યેક કાર્યમાં વિવેક હૃદય ખૂબ વિશાલ, ગુરુવરા પ્રત્યે અસીમ શ્રદ્ધા ભક્તિ, સદાચારની પ્રતિષ્ઠા, સદેવ ઉદીયમાન, વિદ્વાના પ્રત્યે ખૂબ ઉદારમના, કમે યાગી, જ્ઞાંનયાગી, સમદર્શા, વાત્સલ્યમૂર્તિ, શાસનસેવામાં સેવાવૃત્તિ, સંયમની નિરતિચારિતા, તપાનિધિ, અહિનિ'શ ભદ્ર સૌમ્ય અને સરલ, વિદ્યાપચાર, સમાજ સંગઠન અને સમાજોતકર્ષના પ્રસારક.

મહત્ત્વપૂર્ણ યાત્રાએા

હેાશિયારપુરમાં ધર્મ પ્રભાવનાનાં અનેક કાર્યો કરી ૩– ૧૨–૭૬ ના રાજ પુજયશ્રીએ વિદ્વાર કર્યો. સંઘના આખાલ– વૃધ્ધે ભાવભરી વિદ્વાય આપી. ગુરુભકતાની આંખા ભીંજાઈ. હેાંશિયારપુરના શ્રી સંઘ તથા અનેક ભાઇ અહેનાએ જે ગુરું-ભક્તિ દર્શાવી, ગુરુસેવા કરી, ધર્મમાં ઉમંગ ઉત્સાહ દર્શાવ્યા તે બધાંથી ગુરૂદેવ ખૂબ જ ગદ્ગદ્ થઇ ગયા. ગુરુદેવે બધાને આશીવાદ આપ્યા

વિહાર કરીને આચાર્ય શ્રી મુનિમંડળ સાથે ૫-૧૨-૭૬ ના દાદી કોઠી પધાર્યા. નાહર, બાછુ, મહમી, દુગ્ગડ આદિ પ્રમુખ જૈનવ શોના પૂર્વ જેની આ પુષ્યભૂમિ પર આચાર્ય શ્રી નાં પગલાંથી એક સભા બાલાવવામાં આવી. આ પ્રસંગે હાશિ-યાર પુર, નવા શહર આદિ નગરા થી લગલગ ૧૫૦ લાઇ- ખહેના પહેાંથી ગયાં હતાં. ગામના સરપંચ-પંચ તથા અન્ય ગામ વાસીઓએ ગુરુદેવનું અભિનંદન કર્યું હતુ. આ સ્થાન પર કદિ કાઈ જૈન મુનિ આવ્યા જ ન હતા. તથી આ સમાગમ

જિનશાસનરત્ન

ને ઐતિહાસિક માનવામાં આવ્યાે. શ્રી શાંતિલાલ નાહરે આ તીર્થ'સ્થળની મહત્તાનું વર્ણુ'ન કર્યું. શ્રી વાસુપૃજ્ય પ્રચારક મ'ડળ તથા અન્ય અન્ધુએાએ ભકિતગીત ગાયાં. આ સભામાં કેટલાંક ઐતિહાસિક અને મહત્વપૃ્ણું નિર્ણુયાે કરવામાં આવ્યા

મારના શિકાર ખંધ

માર આ તીર્થ ભૂમિની શાભા છે પણ શિકારી લાે કાેએ કેટલાયે માેરાને મારી નાંખ્યા છે. તેથી ગ્રામવાસીઓએ માેરના શિકાર અધ કરાવવા પ્રાર્થના કરી અને ગામના બધા પ્રમુખ લાઇઓએ પૂરેપૂરી સંમતિ દર્શાવી, અને માેરની સુરક્ષામાટે પૂરેપૂરા વિશ્વાસ આપ્યા. આચાર્ય શ્રીએ ફરમાવ્યું કે માેર અને બીજા પશુ પક્ષીએ ના આ તીર્થ ભૂમિમાં શિકાર ન જ થવા જેઇએ.

મ દિરતું નિર્માણ

આચાર્ય શ્રીએ જણાવ્યું કે પૂજ્ય પૂર્વ જેની પુજની સાથે સાથે આ પૂર્વ જે ના દાદા શ્રી જિનેશ્વર ભગવાનની પૂજા— ભાકત ને માટે ભકિત મંડળ અથવા જિનમ દિર ખને તો વિશેષ શાભાયુકત થશે. નવી પેઢીને પ્રેરણા મળશે. તમારા ઘર ઘરમાં આનંદ મંગલ થશે. એ જ વખતે આ શુભ કાર્ય માટે રૂ. ૪૬૦૦) લગભગનાં વચના મળી ગયાં.

આચાર્ય શ્રીની નિશ્રામાં શિલાન્યાસ

લાલા મુનિલાલ મનાેહરલાલ મહમી દ્વારા મળેલ નવીન જમીનના ઉપર મંત્ર વાસક્ષેપ નાખીને આચાર્ય શ્રીએ તોર્થોદ્વારનાે શુભ આરંભ કર્યાે. અહીં પૂર્વ ને તથા પ્રમુખ વંશાની નામાવલી- જિનશાસનરત ૧૮૭

યુકત સંગેમરમરના પથ્થરના શિલાન્યાસ થશે. ગામવાળાઓને આથી ખૂબજ આનંદ થયા. આ મંગળ પ્રસંગે એક હજારથી વિશેષ ગ્રામવાસીઓએ હલવાપુરીનું ભાજન કરી પાતાની હાર્દિક પ્રસન્નતા દર્શાવી. આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્ન સૂરીજીએ 'દાદીડાઠી' ની બધી પવિત્ર યાદગાર કાેઠીઓ પર વાસક્ષેપ નાંખીને મંગળ આશીર્વાદ આપ્યાં. આખા પ્રસંગ ભારે ઉત્સાહ-આનંદથી ઉજવાયા. પ્રબંધક કમિટીના પ્રધાન શ્રો રાશનલાલ ખાબુ તથા શ્રી રાશન નાહર મંત્રી ની નિયુક્તિ થઇ.

જેજો'માં અપૂર્વ સ્વાગત

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસુરીજી મહારાજ શ્રીએ મુનિમ ડળ સહિત જેને ની પ્રાચીન વસ્તિમાં આનં દપૂર્વ કે પ્રવેશ કર્યો. નગરપ્રમુખ, જૈન જૈનેતરાએ બેન્ડવાજા સાથે સ્વાગત કર્યું. પૃ. આચાર્ય શ્રી તથા મુનિમ ડળે ભગવાન શ્રી ચંદ્રપ્રભુની મનાહર પ્રતિમાના પ્રકાશમાં નગર પ્રવેશ કર્યો. શાભાયાત્રા આકર્ષક ખની રહી, જિનમ દિશ્ની પાસે સભાનું આયાજન થયુ. તેનું સંચાલન નગરના પ્રમુખ ખન્ધુ શ્રી દાલતરાય સુદે કર્યું.

શ્રી વાસુપૂજ્ય પ્રચારક મંડળના યુવકાંએ ભક્તિ ગીત ગાયા, શ્રી શાંતિલાલ નાહરે આ નષ્ટ પ્રાય પ્રાચીન નગરીના પુત રાધ્ધારને માટે પાતાના વિચારા પ્રગટ કર્યા. જિનમંદિરમાં મૂળ નાયકની ખાલી વેઢી પર ચન્દ્ર પ્રભુ ભગવાનને બિરાજ-માન કરવાને માટે આચાર્ય શ્રીના શુભ આશીર્વાદ પછી સભા વિર્સાજેત થઈ તથા મૂર્તિની સ્થાપનાને માટે બધાં થે મંદિરજીમાં પ્રવેશ કર્યા આચાર્ય ભગવાનની નિશ્રામાં હાેશિ-યારપુર નિવાસી લાલા રાશનલાલ અલવીરક્રમારે ચન્દ્રપ્રભુ

જિનશાસનરત્ન

ભગવાનને મૂળ નાયક રૂપમાં વેદી પર ખિરાજમાન કરવાનું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત કર્યું, સ્થાનકવાસી સમાજના પ્રમુખ લાલા પન્નાલાલજીએ જિનાલય પર ધ્વજ ચઢાવવાના લાભ લીધા ખધા એ જય જય નાદથી વાતાવરણ ગજાવી મૂક્યું. ભગવાનની પૂજા આન દથી ભણાવવામાં આવી ચૌધરી સરદારીલાલજીએ આરતી ઉતારી લાલ દાલતરામજી સૂદે મંગળદીપ દ્વારા આત્મ કલ્યાણ કર્યું લાલા કર્રણામલજી તથા તેમના સુપુત્ર પવનકુમારે શાંતિ અભિષેક કર્યા. શ્રી શાંતિલાલ નાહર તથા ચૌધરી સરદારી લાલ તરફથી પ્રભાવના કરવામાં આવી. લાલા પન્નાલાલ રામ- અંદ્રજીએ અતિથિ બંધુઓને ભક્તિભાવથી ભાજન કરાવ્યું તથા મુનિમંડળની ભક્તિ કરી અહીં લાલ જશવંતરાય જ્ઞાનચંદજીનું મૂર્તિ પૃજકનું એક જ ઘર છે. પણ સ્થાનકવાસી બધા ભાઇઓ તથા અન્ય નગરવાસીઓએ જે સન્માન કર્યું તે ધન્યવાદને પાત્ર છે.

નવા શહેરમાં ભવ્ય સ્વાગત

દાદી કોઠી, જેએ આદિ વસતિઓમાં શાલા વધારતા વધારતા પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરીજી મુનિમંડળ સહિત નવા શહેર પધાર્યા અહીં તેએ શ્રીનું અદીતીય સ્વાગત થયું જેએ થી આવેલ કેવળ એક જ મૂર્તિ પૂજક પરિવાર સિવાય અહીં અધા ભાઈ એ સ્થાનકવાસી સંપ્રદાયના છે. ખધા લાઇઓ પાતાના વહીવટ બંધ કરીને શાલાયાત્રામાં સામેલ થયા હતા, ખજારામાં હજારા લોકોએ ગુરુદર્શન – વંદનના લાલ લીધો હતા. જય જય નાદ કરતાં કરતાં અને લક્તિ ગીત ગાતાં ગાતાં બધા જૈન લવનમાં પધાર્યા જૈન સંઘ તરફથી આચાર્ય શ્રીનું અલિનંદન કરવામાં આવ્યું.

જિનશાસનરત ૧૮૯

આચાર્ય શ્રીએ કરમાવ્યું કે 'નવાં શહેરના પ્રવેશ મારા હૃદયમાં કાતરાઈ ગયા છે.' સંઘને મંગળ આશીર્વાદ આપ્યા. હાશિયારપુર, જંડિયાલા, લુધિયાના, રાહા, બલચૌર આદિ કેટલાયે સ્થાનાથી ભાઈ આ અહીં આવ્યા હતા. નગર પ્રવેશ ખૂબ જ ઉત્સાહ પૂર્વ કથયા. આ દિવસે રાત્રે જૈન ભવનમાં પ્રવચન સભાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આચાર્ય શ્રી ઈન્દ્રદિન્તસૂરી, મૃનિ શ્રી જયાન દ વિજયજી મહારાજનાં મધુર પ્રવચના થયાં. શ્રી શાંતિલાલ નાહરે આચાર્ય શ્રીના જીવન પર પ્રકાશ પાથ્યાં. મુનિરાં ના ઉપદેશથી બધા ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા, સંઘના પ્રમુખ લાલા ચીમનલાલજી, લાલા વેદ પ્રકાશ જ આદિ બધા ખંધુઓએ સેવા ભક્તિમાં સુંદર સહકાર આપ્યા. અને ભારે પ્રસન્નતા દર્શાવી સંઘના આગ્રહથી આચાર્ય શ્રીએ એક દિવસ વિશેષ સ્થિરતા કરી. સંઘમાં આનંદ આનંદ થઈ રહ્યો.

રૂપનગરમાં પ્રવેશાહસવ

તા. ૧૫–૧૨–૭६ ના પૂ. આચાર્ય શ્રી વિંજય સમુદ્ર-સૂરીજ પારવાર સહિત રૂપનગર પંધાર્યા રૂપનગરમાં શાનદાર પ્રવેશાત્સવ થયા. સામાના તથા હાશિયારપુરની ભજન મંડળીઓ જૂલુસમાં કીર્ત ન કરી રહી હતી, શ્રી આત્માનંદ જૈન હાઇસ્કૂલનું બેન્ડ, ભજનમંડળી સાથે નગરના મુખ્ય મુખ્ય ખજારામાં થઈ જુલુસ અનાજ મંડી પહોંચ્યું અહીં સભાનું આયોજન થયું માર્ગમાં એસ. એસ. જૈન સભા રાયડના આર. એન. ઓસવાલ લુધિયાનાના માલિક શ્રી ઓમપ્રકાશે શાનદાર અભિનંદન કર્યું સમારાહની અધ્યક્ષતા શ્રી એામપ્રકાશ જૈને સંભાળી હતી, આ પ્રસંગે મુનિરાજ શ્રી નીખત રાયજી, વ્યાખ્યાનભૂષણ શ્રી ૧૯૦ જિનશાસનરત્ન

વિમલમુનિજી તથા વિદુષી સાધ્વી શ્રી હેમેન્દ્ર શ્રીજી તથા શ્રી નિર્મલાશ્રીજી આદિ પણ પધાર્યા હતા. માન્ય અતિથિઓમાં પ જાબ વિધાન સભાના સ્પીકર, શ્રી કેવલકૃષ્ણુજી મહાસભાના પ્રધાન શ્રી ધર્મપાલ એાસવાલ, એસ.એસ. જૈન મહાસભાના પ્રધાન શ્રી ટી. આર. જૈન, લોર્ડ ફાઉન્ડેશનના મહામંત્રી શ્રી હીરાલાલજી જૈન આત્માન દ જૈન સભાના મહામંત્રી શ્રી ભલ દેવરાજ વગેરે પધાર્યા હતા.

આચર્ય શ્રીતુ**ં શાનદાર અભિન** દન થયું. માંગલિક સ્તેાત્રાે પછી આચાર્ય શ્રીએ સંક્રાન્તિનાં પ્રકાશ કર્યો. આ પ્રસંગે સમા-રાેંહના પ્રધાન શ્રી એમ પ્રકાશજીએ રૂ. ૩૧૦૦) એસ.એમ જૈન મહાસભા તથા રૂ. ૫૦૧) એસ. એસ. જૈત સભા રાયડને દાન માં આપવાની ઉદારતા દર્શાવી હતી. દિલ્હી, આગ્રા, ચંડીગઢ, લુધિયાના, સમાના આદિ સ્થાનાના ભાઇએા પધાર્યા હતા. ખહાર થી પધારેલા સાધમી ભાઈઓના ભાજનના **પ્રભં**ધ દમન હાેઝયરી લુધિયાનાના માલિક લાલા વૈશાખી રામ તરફથી કરવામાં આવ્યા હતા. રૂપનગર (રાપડ) રાયકાટ, માલેર કાટલા અને સુનામ આ ચારેય ગામાના સંધામાં ઝઘડા હતા. પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ બધાને ખૂબ ખૂબ સમજાવ્યા. તેમની વાણીમાં જાદુ છે. બધાએ પૂજ્યશ્રીની વાત માન્ય રાખી. સમાધાન થયું અને આનંદ આનંદ થઇ રહ્યો. ગામે ગામ ધર્મીપદેશ દ્વારા અનેક જીવાને ધર્મ માર્ગ માં જેડયા. કેટલાય લાકાએ પૂજ્યશ્રીના ઉપદેશથી **શ**રાખ, માંસ, ઇંડા ન લેવાની પ્રતિજ્ઞા **લીધી.**ે કેટલાય લાકાએ પૂજા, દેવ-દર્શન, સામાયિક, અમુક સમય મૌનધારણ કરવાની પ્રતિજ્ઞાએ લીધી આચાર્ય શ્રીના આ યાત્રા પ્રવાસથી હુજારાના જીવનમાં શીતળતા છવાઇ રહી. અને જૈન શાસનના જયજયકાર થઈ રહ્યો.

४१.

પગલે પગલે પ્રભાવના

જિનશાસન રતન આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરી ધરજી પરમાર ક્ષત્રિયોના ઉદ્ધારક આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્ન સૂરીજી આદિ મુનિમંડળ સહિત ૧૬–૧–૭૭ના રાજ માલેર કોટલા નજદિક શ્રી આત્મવલ્લલ જૈન લવન (જૈન કોલેજ) માં પધાર્યા બીજે દિવસે માલેર કોટલા શ્રી સંઘ તરફથી લવ્ય નગર પ્રવેશ કરવામાં આવ્યો. સમસન બજાર ધ્વજપતાકાઓ થી શાધુગારવામાં આવી હતી. શહેર નિવાસીઓ તરફથી જગ્યાએ જગ્યાએ દરવાજા ઊલા કરવામાં આવ્યો હતા. શોલા યાત્રા જૈન ગર્લ્સ હાઇસ્કૂલ પાસે પહોંચતાં હાઇસ્કૂલની મુખ્યધ્યાપિકા કુમારી જૈને આચાર્ય શ્રીને શાળામાં પગલાં કરવાં વિનંતિ કરી અને આચાર્ય શ્રી એ શાળામાં પધારી બધાને મંગલ આશીર્વાદ આવ્યા. આત્માનંદ જૈન હાઇસ્કૂલના પ્રાંગણમાં સભા યોજાઈ આચાર્ય શ્રીએ જનતાને ધર્મના સંદેશ આપ્યા ગુરુદેવના જયજયકારથી વાતાવરણ ગૂંજી ઊઠેયું.

સામનામાં પાવન પદાર્પ**ણ** માલેર કાેટલા તથા સુનામથી વિહાર ક**રી** પૂ. આચાર્ય શ્રી જિનશાસન રત્ન શ્રી વિજય સમુદ્રસ્ત્રીધરજી મહારાજ, પૂ-ખાચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્ન સૂરીજી તથા મુનિમંડળ ૨૯–૧–૭૭ના રાજ સામાના પધાર્યા જે સ્થાનમાં પંજાબ કેસરી યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવદ્યભસ્રીધરજી એ અનેક કષ્ટા સહન કરીને ૭૨ વર્ષ પહેલાં શ્રી સંઘરુપી ફૂલ વાડીનું સિંચન કર્યું હતું ત્યાં આજે તેઓશ્રીના પદ ધર, ગચ્છાધિપતિ આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસ્ત્રીધરજીની શાભા યાત્રા શાહી ઢાઠથી નીકળી રહી હતી.

ખપારના ૧૧ વાગે શાલા યાત્રા—જૈનમંદિર, જૈન સ્ટ્રીટથી શરૂ થઇ જૂલસમાં ઢાલ–નગારાં ધ્વજા પતાકાઓ ત્રણ જુદી છેન્ડ પાટી એને જૈન ધ્વજ સાથે ઘાડે સ્વાર, શ્રી વિજયાનંદ-સૂરીશ્વરજીના પૂરા કદના ફાટા, પંજાબ–કેસરી શ્રી વિજયવલલ સૂરીશ્વરજીના લાઇફ સાઇઝ ફાટા, હાથી અને સિંહવાળા સ્થમાં શ્રી ગૌતમ સ્વામીની ભગ્ય પ્રતિમા, તથા ખીજા રથમાં લગક્યુનાથજીની અતિ મનાહર અને પ્રભાવક પ્રતિમાસામાના મહિલામંડળની ભજન મંડળી તથા સ્થાનીક અને અહારથી આવેલ શ્રી સંઘાના ભાઇખહેના ધીમે ધીમે ચાલી રહ્યા હતા.

આખું શહેર સુંદર રીતે શાશુગારવામાં આવ્યું હતું જુલુસ નગરની મુખ્ય સડકા પર પહોંચ્યું કે તુરત જ હવાઈ જહાજ પશ્ચી એક કલાક સુધી વાર વાર પુષ્પવૃષ્ટિ થયા કરી તેમ જ નગર ઉપર ગુરદેવના આગમન અને અભિનંદનના હેન્ડળીલા નાખવામાં આવ્યા હતાં હવાઇ જહાજે ઝૂકીને ગુરદેવને સલામી આપી ત્યારે આખાનગરની ગલી ગલીમાં 'સમુદ્ર વિજયકા જયજયકાર'ના અવાજાથી વાતાવરણ ગૂંજી ઊઠયું, દાદા શ્રી કું શુનાથ ભગવાનને સલામી આપીને હવાઈ જહાજ ઉપડી ગયું.

સામાનાના નગરવાસીએાએ સામે ચા-ઝુલુસમાં ઉદ્વાસથી ભાગ લીધા. મંડીમાં પૂજ્ય ગુરૂદેવ સાથે ચતુવિ ધ સંધ પધારેલ અને શાળુગારેલ વિશાળ મંડપમાં પૂજ્ય ગુરૂદેવનું નાગરિકા તરફથી અભિવાદન કરવામાં આવેલ. આ સમારાહ ના પ્રમુખસ્થાને શ્રી માલેરકાટલા જેન સંઘના અધ્યક્ષશ્રી મુન્નાલાલજી હતા. શશી અને બિંદી નામની બે બાલિકાઓએ 'હે વિજય સમુદ્રસ્ત્રી શ્વરજી યુગ-યુગમેં તુમ્હારી શાન બહે' આ પંકિતઓ દ્વારા સ્વાગત-ગીત સંભળાવ્યું.

મ ત્રીશ્રી શાંતિકુમારે પાતાના સ્વાગતીય પ્રવચનમાં પૂજય શુરૂદેવના વિશુદ્ધ સંચમ વૃત્તિ, તપ, કરૂણા, એકતા, મૈત્રી, વિધ્વતા તથા સંઘ નેતૃત્વ આદિ શુણાનું વર્ણન કર્યું હતું.

પ્રધાનશ્રી મહેન્દ્રકુમાર મસ્તે સામાના શ્રી સંઘ તરફથી અભિનંદન પત્ર વાંચેલ અને પૂજ્ય ગુરૂદેવને અપેલ હતું. તેરાપંથી જૈન સભાના મંત્રીશ્રી રમેશભાઇએ પણ તેના સમાજ વતી અભિનંદન પત્ર અપી સ્વાગત કર્યું હતું.

જિનશાસન રત્ન આચાર્ય શ્રીએ પાતાના માંગલિક પ્રવચ-નમાં જણાવ્યું હતું કે, પ્રાણી-પ્રાણી વચ્ચે મેત્રી-ભાવ વધે તથા માનવી શરાખ અને માંસ જેવી તિસ્કાર-યુકત ચીજોના ત્યાગ કરે એવી ભાવના અત્રેના નગરજના પાસે વ્યકત કર્યું છું. સામાના તથા મંડીના નગરવાસી- એાની ભક્તિ જોઇને વધુમાં પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ આભાર પ્રદર્શિત કરતાં કહ્યું કે, આપનું સ્વાગત અને સન્માન બન્ને ગુરૂદેવાના મહાન આદેશે પ્રતિ સમર્પિત કરું છું.

આ શહેરમાં સાધિમિંક વાત્સલ્ય પ્રથમવાર રાખવામાં આવેલ અને તેના લાભ શ્રી સુમતીસાગરજી (લાલા રિખીરામ સાધુરામજી) એ લીધા હતા. શ્રી સંઘતરફથી ચાંદીના સિક્કો, નારીએલ અને ગુરૂદેવનું ચિત્ર તેમજ પુષ્પહાર અપીંને શ્રી સુમતીસાગરજનું સન્માન કરવામાં આવેલ હતું.

જિનશાસન રત્ન આચાર્ય ગુરૂદેવના પાવન આશીર્વાદ અને આચાર્ય શ્રી વિજય ઇન્દ્રદિવ્નસૂરિજની નિશ્રામાં રજી ફેપ્યુઆરી ૧૯૭૭માં નૃતન દેરાસર માટે ખાતમૂ હુર્ત (ભૂમિન્ પૂજન) સમસ્ત શ્રી સંઘની ઉપસ્થિતિમાં શ્રાવકરત્ન સુમતિ-સાગર બલવીરસિંહના વરદ હસ્તે કરવામાં આવેલ. સંઘના પ્રમુખશ્રી મહેન્દ્રકુમાર મસ્તે 'ચાંદીનું તવલું અને પાવડો' શ્રી સુમતીસાગરજને ભેટ આપેલ હતા.

'શાંતિ સ્તાત્ર' મુનિશ્રી નિત્યાન દ વિજયજીએ સંભળાવેલ આ પ્રસંગે શ્રીમાન રિખીરામ સાધુરામ પરિવાર તરફથી રૂા. ૧૧૦૦૦, દેવદર્શન ધુપ ઇન્ડિસ્ટ્રીજ-સામાના તરફથી રૂા. ૧૦,૦૦૦, શ્રી કુંદનલાલ જગમિ દરલાલ પરિવાર તરફથી રા. ૧૦,૦૦૦ તથા લાલા રતનચંદ પ્રવિશ્કુમારજ તરફથી ફા. ૨૧૦૦ની રકમ મંદિર નિર્માશુમાં લખાવી હતી. તેરાપ'થી સેક્રેટરી તથા અત્રવાલ સમાજના સાધુરામ તેમજ બીજા લાઇ-ઓએ નૂતન મંદિરના નિર્માશુમાં પાત-પાની નાની-માટી રકમ લખાવી સંગઠનની ભૂમિકા રચી સાૈને પ્રભાવિત કર્યા હતા.

દિનાંક 3-૨-૧૯૭૭ ના સવારે ૯ વાગે આપણા ચરિત્ર-નાયક સ્વાસ્થ્ય ખરાખર ન હોવા છતાં વ્યાખ્યાનમાં પધાર્યા હતા. પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજય ઇન્દ્રદિવસૂરિજી તથા મુનિશ્રી જયાનંદ વિજયજી મહારાજના પ્રાસંગિક વ્યાખ્યાન પછી શ્રાવકરતન શ્રી સાગરચંદજીએ સામાના-મંડીનું જિનાલય પૂર્ણ થયે પ્રતિષ્ઠા કરાવવા જલ્દી પધારવા ગુરૂદેવને વિનંતી કરી હતી. તેના જવાખમાં આચાર્ય શ્રીએ જણાવેલ કે, મારૂં સ્વાસ્થ્ય ખરાખર નથી, ઉંમર પણ થઈ છે. તમા આ મંદિર વહેલાસર પૂરૂં કરશા. મારા દિલની ભાવના છે કે, સામાના-મંડીના દેરાસરની પ્રતિષ્ઠામાં પુન: આવી શકું!

ળીજા દિવસે ૪થી તારીખના સવારે સાધુવૃંદ સાથે વિહાર ક્રુરીને ૧૩ કિલામિટર દૂર ઢકરખા–મંડીના ડાક–અંગલામાં પધાર્યા અને તા. પ−ર-૧૯૭૭ ના રાજ પતિયાલા શહેરમાં પાધારતા અત્રેના શ્રી સ'ઘે ભવ્ય સ્વાગત સાથે ગુરૂદેવના પ્રવેશ કરાવ્યા. તા. ६ના રાજ સવારના વ્યાખ્યાનમાં સ્થાનકવાસી સંત-ગ્રાન મુનિજી તથા મહાસતી આગ્રાવતીજી પધાર્યા હતા. અંબાલાથી ૫૦ ભાઇએા અત્રે આવેલા અને સંઘ તરફથી અંબાલા પધારવા વિનંતી કરી હતી.

અત્રેના સુશીલકુમાર, એામપ્રકાશજી, હીરાલાલજી, નંદલાલ એ કર, વિજયકુમાર, દર્શનલાલજી, જ્ઞાનચંદજી, ભોજદેવજી વિગેરે એ પતિયાલામાં નૃતન મંદિર તથા ઉપાશ્રય નિર્માણ કરવા માટે યાજના આચાર્યશ્રી પાસે રજુ કરી હતી. પાલીસ ઇન્સપેક્ટર શ્રી રામપ્રકાશ પૂજયશ્રીના દર્શનાર્થે આવતા શરાખના ત્યાગ કરવા સમજાવ્યા હતા.

૭મી તારીખના વિહાર કરી કાેલી અને બીજે દિવસે રાજપરા આવી સ્થાનકવાસી ઉપાશ્રયમાં સ્થિરતા કરી હતી. વ્યાખ્યાન બાદ સ્થાનકવાસી શ્રી ટેકચંદજએ અભિવાદન-રૂપે સન્માન પત્ર આચાર્યશ્રીને અપ'ણ ક્ર્યું'. ''જીવન-શુદ્ધિ'' વિષય ઉપર મુનિશ્રી નિત્યાન દ વિજયજ મહારાજનું જાહેર વ્યાખ્યાન થતાં નગરજનાેએ માેેટી સંખ્યામાં લાભ લીધા હતાે.

૪૨ પંચાસી વર્ષના વૃદ્ધ સંત

જિનશાસન રત્ન આચાર્ય ભગવંત વિજય સમુદ્રસૂરિશ્વરજી મહારાજનું સ્વાસ્થ્ય ખરાખર ન હેાવા છતાં વિહાર આલુ રાખેલ અને તાં. ૧૨–૨–૧૯૭૭ના સંક્રાતિપર્વ હાઇ ચંડીગઢમાં શ્રી રાજકુમારજીના ખંગલામાં પધાર્યા હતા.

સંક્રાંતિ સભાના પ્રારંભ વિજય ઇન્દ્રદિવ્વસૂરિજી મ. ના મંગલાચરણથી થયા. શ્રી વિમલમુનિજી મહારાજ ખાસ ઉપસ્થિત રહેલા અને તેઓએ ધુન લગાવી હતી. અંડીગઢ જૈન સંઘ તરફથી લાલા રામલાલજીના વરદ હસ્તે અભિવાદન પત્ર આચાર્યા શ્રીને અપેવામાં આવેલ. જેમાં લખવામાં આવેલ કે 'પંચાસી વર્ષના વૃદ્ધ સંત' જેઓએ પાતાના જીવનના ૩૧૦૨૫ (એકત્રીસ હજાર પચ્ચીસ દિવસ)માં નિરાશા અને ઉદાસીનતાને સ્થાન આપેલ નથી. પૂજય વિજયાન દસૂરિજીએ જૈન સમાજના ઉત્કર્ષ માટે પાયા નાખેલ અને પંજાબકેશરી

વિજય વલ્લભસૂરિજીએ આ વાતને ઉપાડી લઇ મહત્વ આપી અનેક શાસન પ્રભાવનાના કાર્યો કર્યા. શાંતમૃતિ આચાર્યશ્રી આ બાગને નવપદ્મવિત રાખવા 'માળી' જેવું કાર્ય કરી જૈન સમાજની રક્ષા કરી રહેલ છે. આચાર્યશ્રી, સરળ સ્વભાવી, દિવ્યદ્રષ્ટા, સાંપ્રદાયિકતાથી દૂર-ખધા મારા છે, હું અધાનો છું એવું ઉદાર દિલ ધરાવે છે. ગુરૂદેવની નિકટમાં આવવાનું અને તેઓને અથાગ-શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે. આ વચાવૃદ્ધ અવસ્થામાં પણ હંમેશ બે કલાક મૌન અને ચારેક કલાક સ્વાધ્યાયમાં પસાર કરે છે. આચાર્યશ્રી સમાજ માટે આશાનું, વિ^{શ્}વાસ અને શ્રદ્ધાનું કિરણ છે. અમે પ**ં**જાબ નિવાસીએ৷-જન્મજાત ગરમ સ્વભાવના છીએ જેથી જુસ્સામાં અકળાઇએ એટલા માટે અમને પ્રેમથી અંકુશમાં રાખવા ગુરૂદેવ વિજય વદ્યભસૂરિજી મહારાજે શાંતમૂર્તિ આચાર્યશ્રી ને અમારી રક્ષા-સંભાળ રાખવા માેકલ્યા હશે! એવી ગ્રતિતી–કલ્પના કરીએ તેા ખાેટું નથી. આમ, <u>ઝુદા</u>–ઝુદા દ્રષ્ટિકાેણથી લખાયેલ અભિવાદન પત્ર પૂજય ગુરૂદેવને આપવામાં આવ્યા ખાદ શ્રી હસ્તિનાપુર તીર્થના મંત્રીશ્રી નિમ ળકુમારજએ અખાત્રીજના દિવસામાં હસ્તિનાપુર પધા રવા વિન તી કરી હતી અને મેરઠથી દિલ્હી સુધીના વિહારમાં પદયાત્રામાં જોડાનાર ભાઇએા વતી ભાવના જાહેર કરી હતી.

આ પ્રસંગે સ્થાનકવાસી શ્રી શાંતિમુનિજીએ પાતાના પ્રવચનમાં સમાજ–રાષ્ટ્રના ઉત્કર્ષ ના કાર્યો માટે જૈન સાધુઓએ વાહન–ત્ર્યવહારના ઉપયાગને મહત્ત્વ આપતી વાત કરી. એજ સમયે આપણા ચરિત્ર નાયકે મુનિજીને અટકાવી તેની સ્પષ્ટતા કરી જૈન સાધુના આચાર-વિચારમાં શિથિલતા લાવી સમાજ ના કાર્યો ન કરવા સમજણ આપી હતી.

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ મસ્તે, શ્રી શાંતિમુનિજીની વાતના પ્રતિ-કાર કરતા સ્પષ્ટતા કરી કે અમારા ગુરૂદેવ વૃધ્ધ થયા છતાં સાધુએાના આચાર વિચારમાં શિથીલ અન્યા નથી અને સમગ્ર સમુદ્રાય ગુરૂની આજ્ઞામાં રહે છે. આત્મ-પ્રશ સાથી દૂર રહેતા આચાર્ય શ્રી પાતાની સાધુતાને ચાર ચાંદ લાગે તેવું પવિત્ર અને દુષ્કર જીવન જીવી રહ્યા છે.

શ્રી લાભચંદજીએ જગાધારી પધારવા વિનંતી કરી હતી.

આ પછી સંક્રાતિ ભજન લાલા શાંતિસ્વરૂપજી હેાશિયાર પુરવાલાએ સંભળાવ્યું હતું. મુનિશ્રી નિત્યાન દ વિજયજી મહારાજે શાંતિસ્નાત્ર સંભળાવ્યું હતું. આચાર્યંશ્રીએ કુંભ સંક્રાતિ–ફાગણ મહિનાના પ્રારંભ સંભળાવી સૌને વાસક્ષેપ નાખેલ હતા.

૪૩ શ્રી આત્માનંદ જૈન મહાસભાનું ૨૩મું અધિવેશન

પંજાબનાે શ્રી સંઘ, ભાતૃભાવ વધારી એકતાના ઝંડા નીચે કાર્ય કરી શકે તે માટે પૂજય ઉપાધ્યાય શ્રી સાેહન-વિજયજી મહારાજે આજથી પ૧ વર્ષ પહેલા શ્રી આંત્માન દ જૈન મહાસભાની સ્થાપના કરવા પ્રેરણા આપી 'મહાસભા' સંસ્થાની સ્થાપના કરાવી હતી.

જિનશાસન રત્ન આચાર્ય શ્રી વિહાર કરતાં ચંડીગઢ પધારતા પૂર્વ નિયાજિત શ્રી આત્માન દ જેન મહાસભાનું ૨૩મું અધિવેશન તા. ૧૪–૨–૧૯૭૭ના બાલાવવામાં આવેલ અને આચાર્ય શ્રીની પાવનકારી નિશ્રામાં આચાર્ય શ્રી વિજય ઇન્દ્રદિનનસૂરિજી મહારાજ તથા ગણિવર્ય શ્રી જનકચંદ્ર વિજયજી મહારાજની દારવણીથી આ અધિવેશન યશસ્વી બની ગયું.

પૂજય આચાર્ય શ્રીના મંગલાચરણથી ૧૦-૩૦ કલાકે મહાસભાના અધિવેશનના પ્રારંભ થયેલ અને પ્રારંભમાં તાજેતરમાં કાળધર્મ પામેલા પૂજય સાધુ-સાધ્વીજીઓને વ દના જિલ્ફિપે અને ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી ક્રક્કફીન અલીઅહમદ, જૈનસ ઘના અગ્રણીઓ-કાર્ય કરાના થયેલા અવસાન બદલ શ્રધ્ધાંજલિ અર્પતા શાક ઠરાવ પ્રા. પૃશ્વીરાજજ જૈને રજૂ કરેલ, જેને ત્રણ નવકાર ગણી મંજીર રાખેલ હતા.

ર૩મા અધિવેશનના અધ્યક્ષ શ્રી ધર્મ પાલજ એાસવાલે પાતાના પ્રમુખ તરીકેના પ્રવચનમાં સમયજ્ઞ આચાર્ય શ્રી વિજય વદ્યભસૂરિધરજી મ. તથા મહાસભાના સ્થાપક પ્રેરક ઉપાધ્યાય શ્રી સાહનવિજયજી મ. ના ઉપકારોને સમરી અધિવેશનમાં પધારેલા સાનું હાદિ ક સ્વાગત કરેલ અને નારી જાગૃતિ, સમાજ ઉત્કર્ષ, શાકાહારના પ્રચાર, યુવા શક્તિને કાર્યરત કરવા આખત પાતાના વિચારા રજૂ કર્યા હતા. પૂજય સાધુ-સાધ્વીજીઓને વિનંતી કરતાં વધુમાં તેઓએ કહેલકે, પંજાબમાં શ્રદ્ધાળુ વર્ષ છે. પણ અજ્ઞાનતા વધુ છે, એટલે પંજાબના ગામામાં વિહાર કરી શ્રાવક-શ્રાવિકાઓમાં જ્ઞાનના પ્રકાશ ફેલાવશા.

મહાસભાના મહામ ત્રીશ્રી અલદેવરાજ જેને વાર્ષિક રિપાર આપી સંસ્થાના કાર્યાની ઝાંખી કરાવી હતી. પૂજય ગણિવર્યા શ્રી જનકવિજયજી મહારાજ સાહેંબે પોતાના પ્રેરક પ્રવચનમાં શાંકાહાર પ્રચાર, નારી જાગૃતિ, જૈન અધુઓની સ્થિતિ સુધારવાના ઉપાયા, ચુવા સમાજમાં ધર્મ સંસ્કારો ટકી રહે તે માટે જ્ઞાન શિબિરા યાજવા તથા બીજા કાર્યા 'મહાસભા' દ્વારા કરવા માટે સૌનું ધ્યાન ખેચ્યુ' હતું.

પ્રથમ બેઠકના પ્રારંભ પૂજ્ય જિનશાસન રત્નના મંગલાન્ ચરણથી થયેલ અને પૂ. આ. શ્રી વિજય ઈન્દ્રદિન્નસ્રિજીએ પ્રતિનિધિઓનું ધ્યાન દારતાં જણાવેલ કે, ચંડીગઢ શહેરમાં મહાસભાનું, રક્રમું અધિવેશન મળેલ છે ત્યારે પંજાબમાં એકતા સ્થપાય અને તે વધુ મજબૂત બની રહે તેવા પ્રયત્ના કરજો.

મુનિશ્રી ધુરધર વિજયજી તથા મુનિશ્રી નિત્યાન દ વિજયજી મહારાજે ગુરૂદેવના અધૂરા કાર્યો પંજાબમાં થાય અને તે માટે 'મહાસભા' દ્વારા દરેક ગુરુભકત કાર્યશીલ બની રહે તેવી પ્રેરણા આપી હતી.

ત્રા. રામકુમાર દુગડની પ્રસંશનીય સેવા બદલ પાંચ હુજારની રકમ અપી આ અધિવેશનમાં બહુમાન કરી કાર્ય-નિષ્ઠ કાર્યકરાની કદર કરી હતી. છેલ્લે જિનશાસન રતન ગુરુદેવે અધિવેશનમાં થયેલી કાર્યાવાહીને આશીર્વાદ આપ્યા હતા અને જૈન સમાજની ધામિક-સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય સેવા સાથે પૂજય ગુરુદેવના પગલે સૌને ચાલવા અને સંગઠિત રહી કાર્યો કરવા જણાવ્યું હતું. મુરાદાબાદની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે અખિલ ભારતીય જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સનું અધિવેશન બાલાવવા અંગે મુંબઇથી શ્રી રસીકલાલ કારા તરફથી આવેલ પત્રના ઉલ્લેખ આચાર્યન્ શ્રીએ આ પ્રસંગે કરી કોન્ફરન્સ સંસ્થાના પરિચય આપેલ હતો.

છેલ્લે આ અધિવેશનમાં મહાસભાના પ્રમુખ તરીકે શ્રી શમલાલ તેલવાળા શ્રી રાજકુમારજ ખરેડ (અંબાલા) શ્રી શજકુમારજ ક્રેરીદાખાદવાળા અને શ્રી ધર્મ પાલ એાસવાલના નામા રજૂ થતાં સર્વ સંમતીથી શ્રી ધર્મ પાલજી એાસવાલને પુન: મહાસભાના પ્રમુખ તરીકે જાહેર કરવામાં આવેલ હતા.

આ અધિવેશનમાં ચારેક હજાર ભાઇ-બહેનાની હાજરીથી પ્રસંગ યશસ્વી ખેની ગયા અને આચાર્ય શ્રીની હાજરી અને આશીવાદે 'મહાસભા'ના વૃક્ષને પ્રગતિના અદભૂત વીંત્રણે! તે સમયે સાંપડી ગયા.

પ્રેરક સંસ્મરણ

પુના ચાતુર્માસના આ પ્રસંગ છે. બાળમુનિએા અને બીજો સાધુઓને જિનશાસનરત્ન વાંચના આપી રહ્યા હતા. તે સમયે પાઘડી બાંધેલા એક પંડિતજી આવીને બેઠયા. વાંચના આપી રહ્યા ખાદ આવેલા પંડિતજી તરફ જોઇને આચાર્ય શ્રીએ પૂછ્યું. 'કહેા, ભાગ્યશાળી, આપ કેમ પધાર્યા છેા? પંડિતજીએ ઉડીને પ્રણામ કરીને કહ્યું : હું પાંડિત છું અને સામુદ્રિક શાસ્ત્રના વેતા (જાણકાર) છું આપશ્રી બેન્ડ-વાજા સાથે મારા આગળથી પસાર થર્પ રહ્યા હતા ત્યારથી આપના દર્શન કરવાની ભાવના હતી. મહારાજજી ! હું આપને એક વાત કહેવા ઇચ્છું છું કે, મે' આજ સુધી ધણા પંડિતા, સાધુ–સંતા, મહાપુરૂષા, જાણીતા રાજનેતાએ અને સામાન્યજનાના સામુદ્રિક શાસના આધાર પર અભ્યાસ કરેલ છે પરંતુ આપશ્રીનું લલાટ, મુખ, ત્રાંજુ નાસિકા, હાથ અને મસ્તકમાં મેં જે વિશિષ્ટ લક્ષણા જોવા મળ્યા, તે લક્ષણા આજ સુધી બીજા કાઈમાં પણ મે જોયા નથી. મેં આજ સુધી માત્ર આ લક્ષણોના ફળ અંગે જ વાંચેલ હતું, પરંતુ આ લક્ષણા એકજ વ્યક્તિમાં મેં આપના સિવાય મે[ં] આજ સુધી જેયા નથી. આ લક્ષણા માટે સામુદ્રિક શાસના વેતાઓએ કહેલ છે કે આવા લક્ષણોવાળા પુરુષ ચિંથરે વિંટેલ ચિંતામણી રત્ન સમાન પરમાત્મા સ્વરૂપ હાેય છે. આવા પરમાત્મા સ્વરૂપ આપશ્રીના દર્શન અને આશીષ મેળવવા માટે આવીને બેઠાે છું.

આચાર્ય શ્રીને ''ઘમેં લાભ' કહીને આશીં વાદ આપ્યા તે પછી પંડિતજી ઉઠતી વખતે બેલતા ગયા. આજકા દિન મેરે જીવન કા અવિસ્મરણીય દિન રહેગા.

૪૪ ગણિવર્ય શ્રી જનકવિજયજીને આર્શીવાદ

આચાર્ય શ્રીએ ચંડીગઢમાં દેરાસર ઉપાશ્રય બનાવવા પ્રેરણા આપી તા. ૧૭-૨-૧૯૭૭ના વિહાર કરી પંચકૂલા પધાર્યા અત્રે જૈન ગુરૂકુળ છે. જેન વિધ્વાન દાર્શ નીક પં. શ્રીકૃષ્ણુચંદ્રા— ચાર્ય જએ અત્રેના ગુરૂકુળની સ્થાપના કરેલ છે. પંડિતજીના જન્મ શીખ કુટું બમાં થયા હતા પણ પૂજય આત્મરામજી મહારાજના ઉપદેશથી ભાગવતી દીક્ષા અંગીકાર કરેલ હતી. સંસ્કાર સંપન્ન જૈન વિધ્વાના તૈયાર કરવાની ભાવનાથી શ્રમણજીવનના ત્યાગ કરી આ સંસ્થામાં આજે પણ તેઓશ્રી કાર્ય કરી રહ્યા છે. વિદ્યાર્થી ઓને ઉચ્ચ ચારિગ્ય ઘડતર માટે ઉપદેશ આપી અંબાલા જિલ્લાના ગ્રામ્ય પ્રદેશા કે જયાં ગણિવર્ય શ્રી જનક વિજયજી મહારાજ દ્વારા અહિંસક

સમાજ રચના માટે પ્રયત્નાે કરેલા તે ડેરાવસી, બરવાલા, રાયપુરરાની થઇ ગઢી કાેટાહામાં તા. ૨૦મી ના રાજ પધાર્યા.

શ્રી રણજિતસિંહ ભર્ત કરીને અગેના એક ભાઇએ પૂ. ગણ્જિના ઉપદેશથી બીડી, શરાબ, માંસના ત્યાગ કરી પાતાનું સમગ્ર-જીવન અહિંસક સમાજ રચના માટે પૂ. ગણ્જિને સમર્પિત કરેલ છે, અને તેમની સાથે જ વિહારમાં રહી નાના-નાના ગામામાં જઈ નવી ચેતના પ્રગટાવી છે. નારાયણગઢ પઘારતા જનતાએ બેડ-વાજા સહિત પ્રવેશ કરાવ્યે. રાત્રે પણ વ્યાખ્યાન રાખવામાં આવતા માંસ, શરાબ, વિગેરે વ્યસના ત્યાગ કરવા સમજાવ્યા હતા. શહજાદાપુર ગણિ-વર્યજીનું ચાતુર્માસિક ક્ષેત્ર હેાવાને લઇ અત્રેની જનતામાં ભકિત–ભાવના વિશેષ જોવા મળી. શહજાદાપુરના સરપંચશ્રી અમરનાથજીએ પોતાના સ્વાગત પ્રવચનમાં કહેલ કે, અમારા જિલ્લાના ગ્રામ–પ્રદેશામાં પુજય ગણિજી જનકવિજયજી મહારા જશ્રીએ વિહાર કરી-અનેક તકલીફેા ઉઠાવીને અમારા ઉપર ઉપકાર કરેલ છે. અત્રે તેઓએ કુવ્યસનાના પરિણામ બતાવી બીડી, શરાબ, માંસના ત્યાગ સ્વેચ્છાએ કરાવેલ છે. અહિં જે પ્રજામાં ચેતના દેખાય છે, તે ગણિજીની કુપાનું પરિણામ છે અને આજે તેઓશ્રીના જ ગુરુદેવને જોઈ મન પ્રસન્નતા અનુભવે છે.'

જિનશાસનરત્ન

શ્રી ગાિજી દારા સ્થાપિત 'હરિયાણા ગ્રામ પ્રાયોગિક સંઘ'ના મહામંત્રી ડાે. ખલવીરસિંહજીએ ગાિજીને કાર્યાની વિશદ રૂપરેખા સમજાવી હતી. અત્રે એકત્ર થયેલામાં એક પણ જેન નથી છતાં ગાિજીના પ્રયત્નાથી જૈનાચાર પાળનાર માટા વર્ગ તૈયાર થયાે છે.

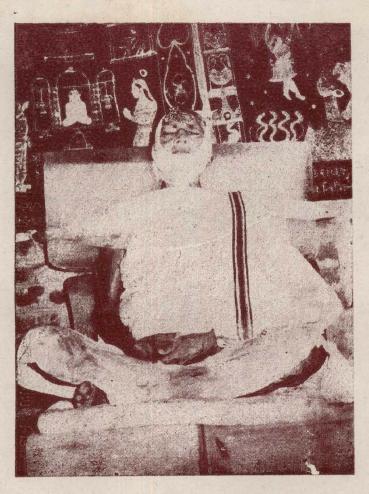
ગણિજનકવિજયજી મહારાજે પાતાના પ્રવચનમાં જણાવેલ કે, જિનશાસનના રત્ન સમા આચાર્ય શ્રી માત્ર જેનાચાર્ય જ નથી પણ ભારતીય પર પરાના એક મહાન રાષ્ટ્રીય સંત છે.

આચાય બીએ આ અવસર પર આશીર્વાદ આપતાં કહેલ કે, ગણ્જિએ અંબાલા જિલ્લાની જનતાને જાગૃત કરી નિર્વ્ય સની સમાજ રચનાના પ્રયાગ કરેલ છે તે ખૂબ આવકાર્ય છે. સાધુ–સંતા આ રીતે કાર્ય કરે તા સમગ્ર ભારતદેશ વ્યસનાથી મુકત થઇ શકે. આ સમયે આચાર્ય શ્રીએ ગણ્જિની પીઠ ને પાતાના હાથથી થાબડતા કહ્યું કે, ગણ્જિને આશીર્વાદ દઉં છું અને ઇચ્છું છું કે તેઓની દરેક ભાવનાઓ સફળ થાય અને આ પ્રકારના કાર્યો દ્વારા જનતાને

સાચા માર્ગ ઉપર લાવી માનવમાં માનવતા પ્રગટાવી તેને સાચા માનવ અનાવે.

'માનવ સચ્ચા માનવ કેસે અન સકતા હૈ' આ વિષય ઉપર રાત્રીના પ્રવચનમાં પૂ. ગાિજી, મુનિશ્રી જયાન દ વિજયજી, મુનિશ્રી ધુર ધર વિજયજીના પ્રભાવિક વિચારાવાળા પ્રવચના થયા હતા.

તા. ૨૪-૨-૧૬૭૭ ના હાંડાસર, અલદેવનગર, થઈ તા. ૨૬મીના અંબાલા શહેરમાં ધામધુમથી પ્રવેશ થયા જૈન કાલેજના વાર્ષિ કદિવસ અપારના ઉજવવામાં આવેલ હતા. મુરાદાબાદ જિનાલયની પ્રતિષ્ઠા ઉત્સવમાં સાતેક હજારની રકમ જુદા જુદા ભાવિકજનાએ લખાવી હતી. અત્રે સ્થિરતા કરી તા. ૫–3–૧૯૭૭ ના વિહાર કરી જૈનગર, છાવની, મલાના, બિજલપુર, સાઢૌરા બિલાસપુર વિગેરે ચામ્ય પ્રદેશામાં ધર્મ પ્રચાર કરતા જગાધારી પધાર્યા હતા. ઋષિકેશમાં પધારતાં શ્રમણ ભગવાન મહાવીર સ્વામીના જન્મ કલ્યાણક દિવસ ચૈત્ર શુદ્દ – ૧૩ના હાઈ ચારેય

अ'तिभ हशीन

डीने अथर, डे पुरुषश्री आम महायात्रामां पादी कश

थि२शान्ति

સંપ્રદાયાએ મળી જૂલુસ સાથે ધામધૂમપૂર્વક પ્રવેશ કરાવ્યા.

ત્રણે જૈન સંપ્રદાયા તથા અજેવી લાકોએ મળીને વીરજ્યંતી—સમારાહ ખૂબ ઠાઠમાઠપૂર્વક ઉજવ્યો. ઋષિકેશમાં મહાવીર જયંતીના આ સમારાહ પ્રથમ જ હશે. આ સમારાહ પ્રસંગે પણ શાનદાન જૂલુસ કાઠવામાં આવ્યું. આ સમારાહ પ્રસંગે પણ શાનદાન જૂલુસ કાઠવામાં આવ્યું. આવાર્ય શ્રી દિગંબર જેવી મંદિરમાં પધાર્યા. અપારના બે વાગ્યે પ્રવચના શરૂ થયાં. આલમુનિઓ તથા ઋષિકેશના બે વિદ્વાનોએ લગવાન મહાવીરના જીવન પર મનનીય વિચારા પ્રદર્શિત કર્યા. પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીએ લગવાન મહાવીરના પરિસહા—દીર્ધ તપશ્ચર્યા—તથા મહાવીરવાણીની દિવ્યતાનું રસપ્રદ વર્ણન કર્યું. જયનાદા સાથે સભા વિસર્જિત થઈ. આનંદની લ્હેરં લહેરાણી.

જંગલી હાથી શાંત સ્વાગત

3 એપ્રિલના રાજ વિહાર કરી ૧૨ માઈલ ચાલી ચીલા ગામ આવ્યા. આખે રસ્તો જંગલ જંગલ! ૪થી એપ્રિલના રાજ ચીલાથી ૨૦ કિલામીટર પર શામપુર ગામ જવું હતું. માર્ગ વિકટ—જંગલના હતા. હાથીઓનાં ટાળાં ઘૂમતાં હતાં. આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્તસૂરીજી આગળ હતા. ૨-૪ સાધુ તેમની સાથે હતા. આચાર્ય મહારાજે એક વિશાળકાય હાથીને જેયા. તેમણે અવાજ દઈને જણાવ્યું કે 'સંબાળજો હાથી આવે છે.' તેઓ બીજે માર્ગ ચડી ગયા. હાથી તા સડકના માર્ગ રાકીને ઊલા. માટર તથા બે ટ્રકાના માર્ગ પણ રાકી લીધા. આચાર્ય ઈન્દ્રદિન્ત સૂરી મહારાજ સડકથી નીચે ઊતરી બીજે માર્ગ અગળ નીકળી ગયા. એવામાં આચાર્ય શ્રી

વિજયસમુદ્રસૂરીજીની ડાેળી હાથીની પાસે થઇ ને નીકળી. હાથી-એ ચિત્કાર કર્યો. ભાળમુનિએા ઝડપથી નીકળી ગયા હતા. આચાર્યજીનું સ્વાગત કરતા હાેય તેમ હાથીએ સૂંઢ નમાવી. આચાર્યજીએ હાથના ઇશારાથી આશીર્વાદ આપ્યા. દેવગુરૂધમેં પસાળે બધાં આનંદપૂર્વક પહેાંચી ગયા.

૪૫. મુરાદાબાદમાં ભવ્ય પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ

પૂજ્ય આચાય શ્રી આદિ ૧૩ ઠાણા ઝિષિકેશથી ચીલા, નજીઆળાદ, નગીના, થાળપુર વગેરે નગરામાં ધર્મા પદેશ આપતા તા. ૧૩-૪-૭૭ના ભવ્ય સામૈયાપૂર્વ ક મુરાદાબાદ પધાર્યો. આ જ દિવસે સંકાન્તિ હોવાથી જુદા જુદા સ્થળોએથી આવેલા ગુરૂભકતો પણ સામૈયામાં જોડાયા. શ્રી શ્રીચંદજ (દિગં ખરભાઇ) એ ઉપાશ્રયના ઉદ્ઘાટનની બાલી ઉત્સાહથી ગુરૂદેવને પ્રવેશ કરાવ્યો હતો. સંકાન્તિ મહાત્સવ એક વાગ્યા સુધી ચાલ્યા. આ. શ્રી વિજયેન્દ્રદિન્નસ્રી, શ્રી જયાનંદ વિજયજી આદિનાં પ્રવચના થયાં. સભાના અધ્યક્ષ શ્રી રતનચંદજ દિલ્હી નિવાસીએ સંઘ તરફથી પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીને અભિનંદનપત્ર અપંદ્યુ કર્યું. પૃ. આચાર્ય શ્રીએ સંકાન્તિ સંભળાવ્યું.

તા. ૨૫–૪–૭૭થી પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવના પ્રારંભ થયા. આઠે દિવસ વિધવિધ પૂજાઓ ભણાવવામાં આવી. નવશ્રહ, દસ દિક્પાળ, અષ્ટમંગળ, આદિ વિધિવિધાન મંત્રોશ્ચાર– પૂર્વક થયાં. દરેક ક્રિયાઓ વિધિકાર શ્રી ભૂરાભાઈ ફૂલચંદ શાહ અમદાવાદ નિવાસી ગુરુભક્રતે કરાવી. તા. ૩૦ના લગ્ય

શાભાયાત્રા નીકળી. તેમાં મીલીટરી બેન્ડ, બે હાથી વગેરે આકર્ષક બન્યાં હતાં. દિગ બર ભાઇઓએ આ શાભાયાત્રામાં કેટલીએ જગ્યાએ શરુખત આદિ જલપાનની સુંદર વ્યવસ્થા કરી હતી.

તા. ૧-૫-૭૯ના સવારે 'ૐ પુષ્યાહં પુષ્યાહં, પ્રિયંતાં પ્રિયંતાં'ના સુંદર નાદા અને મધુર ધ્વનિ સાથે ભગવાન સુમતિનાથ આદિ જિન્બિંગોની આ. શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજી મહારાજના વરદહસ્તે વાસક્ષેપ કરવાપૂર્વંક પ્રતિષ્ઠા થઇ. શ્રી સુમતિનાથ પ્રભુને ગાદીનશીન કરવાના લાભ લાલા સાધુરામ એન્ડ પ્રધર્સ-મુરાદાબાદ નિવાસીએ બાલીપૂર્વંક લીધા. બપારના વિજયમુહૂતે ઘણા હવાલાસપૂર્વંક શાંતિસ્નાત્ર ભણાવવામાં આવ્યું. મુરાદાબાદના શ્રી સંઘના આભાલવૃદ્ધના આનંદના પાર નહાતો, આનંદની લ્હેર લ્હેરાણી હતી.

આ દિવસે રાત્રે એક સભા દિલ્હીનિવાસી લાલા ખૈરાતી-લાલની અધ્યક્ષતામાં યાજવામાં આવી હતી. સ્વાગતાધ્યક્ષ શ્રી વિનાદભાઇ દલાલ (દિલ્હી) શ્રી વીરચંદજ (દિલ્હી) શ્રી ભૂરાભાઇ વિધિકારક વળેરેનું પુષ્પહારાથી અહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું.

તા. ર મેની સવારે દ્વારાદ્ઘાટનવિધિ લાલા ચૈનલાલ સુશીલકુમાર લુધિયાના નિવાસીએ બાેલીના આદેશ લઈ વાજતે ગાજતે કર્યું. આ પ્રતિષ્ઠા મહાત્સવમાં દિગ બરભાઇઓએ પણ ખૂબ જ આનંદપૂર્વક સહકાર આપ્યા.

હુજી તેા મુરાદાખાદની પ્રતિષ્ઠાની ઉજવણીની વાતા ચાલે છે, ઘેર ઘેર અને દુકાને દુકાને બધા પ્રતિષ્ઠા સમારાહ અને પુજ્ય શાંતમૂર્તિ આચાર્યબ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજીની સમતા– પ્રતિભા–સેવાભાવના રાષ્ટ્રપ્રેમ અને સાધમિંક ભાઇએાના ઉત્કર્ષની ઝંખના તથા ચારેય ફિરકાએના સંગઠનની તેમની તમનાની વાતો કરી રહ્યા છે. ત્યાં તો બીજા અઠવાડિયામાં તો એ જૈનશાસના ચમકતા સિતારા એકાએક ચિર નિદ્રામાં પાહી ગયા. કોને ખબર હતી કે આ મુરાદાબાદની પ્રતિષ્ઠા એમનું છેલ્લું શાસનપ્રભાવનાનું કાર્ય હશે? આગ્રાના ચાતુર્માસની વિચારણા ચાલતી હતી ત્યાં જ મુરાદાબાદની ભૂમિને તીર્થ બનાવવા માટે જ ત્યાં જ સ્વર્ગે સિધાવી ગયા.

૪૬. શાસનદીપ ખુજાચાે ?

મુરાદ્દાખાદની પ્રતિષ્ઠા ધામધૂમપૂર્વ પૂરી થઈ. હજ તો દસ દિવસ થયા નથી અને ઉપાશ્રયમાં ખિરાજમાન જિનશાસન-રત્ન શાંતમૂર્તિ આચાર્ય પ્રવર શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજી મહારાજ વહેલી પરાઢે રાત્રિના ત્રણ વાગે ઊઠી ગયા. પ્રાત:વિધિ કરી સૂરિ મંત્રના જાપ શરૂ કર્યો. પ્રતિક્રમણ કર્યું. ખાદ અભુિકૃયા ખામ્યા. ખાદ થાંડીવાર પછી મુનિશ્રી વીરેન્દ્ર વિજયજી મહારાજને કહ્યું 'સાઇ, વાસક્ષેપના ખટવા આપ તા!' અહીં સાધુઓ સિવાય કાઈ નહેાતું. ખટવા કેમ માંગ્યા હશે ? મુનિશ્રીએ આશ્ચર્યભાવે કહ્યું, 'બાપજી! અત્યારે અહીં કાઈ આવેલ નથી. શું જરૂર છે? લાવું. 'ઠીક, ભાઈ! કંઈ નહિ.' કહી પુજયશ્રી નવકારમંત્ર ગણવા લાગ્યા. સવારના છ વાગ્યા હતા. નવકારમંત્રનું સ્મરણ ખેઠા ખેઠા કરતા હતા. પાંચ–દસ–પંદર મિનિટ થઈ ત્યાં એકાએક શરીર નમી પડ્યું. ખરાખર ર–૧૫ મિનિટ સમાધિપૂર્વ કે પૂજ્યશ્રીના નધર દેહ છાડી આત્મા ચાલતા થયા.

આ સમયે પૂજ્યશ્રીના પટ્ટધર આચાર્ય વિજય ઇન્દ્ર-દિન્નસૂરીજી, મુનિશ્રી વસંત વિજયજી, તપસ્વી મુનિશ્રી દીપ વિજયજી, આદિ સાધુમુનિરાંજો સામે જ બેઠા હતા. આચાર્યશ્રીની અસ્વસ્થતા જાણી બાજુમાં રહેતા શ્રાવકા શ્રી રાશનલાલજી

જૈન, શ્રી અલયકુમારજ જૈન, શ્રી ર્યું મિનલોલ્ડ્ર જૈન વેંગરને બાલાવી લીધા. ડાંકટર પણ આવી ગંધી પ્રમાણપુર ખેરુ વેં જાહી ગયું હતું. દરમ્યાન નવકારમ ત્રની ધૂન સતત ચાલું હતી. ન જીરવાય એવા ઊંડા આઘાત વ્યાપી ગયા.

આમ તો બે દિવસ પહેલાં અસ્વસ્થ હતા પણ બીજે દિવસે તબિયત સુધારા પર હતી. હાથ પકડીને રમમાં ફર્યા પણ હતા. પણ કાળની મતિને કાેેેે જી જાણી શક્યું છે? છતાં સમતાના સાગર એવા પૂજ્યશ્રીએ અ'તિમ પંળા પણ સમતા અને સમાધિમાં જ વિતાવી.

આ દુઃખદ સમાચારની જાણુ સારાયે પંજાબમાં અને દેશના મુખ્ય મુખ્ય શહેરામાં તારથી કરી દેવાામાં આવી. મુરાદા-બાદમાં તા શાકની છાયા કરી વળી. તમામ ભજારા બંધ રહી હતી.

દિલ્હીના શ્રી સંઘે પૂજ્ય આચાર્ય પ્રવરની અંતિમ યાત્રા અને અગ્નિસંસ્કાર સરકારી માનપૂર્વ કે દિલ્હીમાં થાય તેવી વિચારણા સાથે તૈયારી કરી હતી. કેન્દ્ર સરકારે પણ આ કાર્યમાં સહયાગ આપવા તત્પરતા અતાવી હતી, મુરાદાબાદ શ્રી સંઘની પાતાના શહેરમાં જ અગ્નિસંસ્કાર થાય તેવી તીલ ઇચ્છા હતી. અંતે મુરાદાબાદ શ્રી સંઘની બાવનાને માન આપી ત્યાં જ તા. ૧૧મી મેના અપારે ચાર વાગ્યે અંતિમ યાત્રા કાઢવાના નિર્ણય લેવામાં આવ્યો.

સદ્ગત આચાર્ય પ્રવરશ્રીની અંતિમ યાત્રામાં ભાગ લેવા ષંજાબ અને દેશના અન્ય પ્રાંતા-દિલ્હી-અમૃતસર-અંબાલા, લુધિયાણા, સમાના, હાશિયારપુર, જમ્મુ, મુંબર્ધ, વડાદરા, અમદાવાદ આદિ અનેક સ્થળાથી આગેવાના અને ગુરુભક્તો દેાડી આવ્યા હતા.

અ તિમ યાત્રા પહેલાં નૂતન જિનાલયની બાજુમાં આવેલા મ'ડપમાં શ્રીસ ઘ એકત્રિત થયા હતા. ત્યાં સહજ રીતે પૃજ્ય ગુરુદેવના સ્મારકની વાત નીકળી. અને તુરત જ રૂપિયા બે લાખની કરકમ નાંધાઇ ગઈ. તેમજ મુરાદાબાદના નૂતન જિનાલયમાં મૂળ નાયકશ્રી સુમતિનાથ પ્રભુની પ્રતિષ્ઠા કરાવનાર મુરાદાબાદનિવાસી ગુરુભક્ત લાલા સાધુરામજીએ દિલ્હી, મુરાદાબાદના રસ્તે આવેલ પાતાની લાખેક રૂપિયાની જમીન પૂજ્યશ્રીના સમારક માટે અપ'ણ કરવાની જાહેરાત કરી હતી.

અગ્નિ સંસ્કારની બાલીના જેઓ વર્ષાથી પ્રત્યેક સંકાન્તિ સમયે પૂજ્ય ગુરુદેવ જ્યાં બિરાજતા હાય ત્યાં પધારીને લાભ લેતા ગુરુલકત શ્રી શાંતિસ્વરૂપજ માહનલાલજ જૈન હાશિયાર-પુરવાળા એ રૂ. પપપ૦૧૬ ની બાલીના લાભ લીધા હતા. વર્ષ દાનની બાલીના પણ તેમણે જ રૂ. ૧૬૦૦૧૬ માં લાભ લીધેલ. ધૂપની બાલીના વડાદરાવાળા શ્રી ક્તોહચંદ શાંતિલાલ ભગુમાઇ ઝવેરીએ લાભ લીધા હતા. અન્ય આદેશા પણ સારી એવી ઉછામણીથી લેવાયા હતા.

તા. ૧૧ ખપારના એક વાગે નૃતન ઉપાશ્રયથી ગુરુદેવની પાલખી નીકળી હતી. આ અંતિમ યાત્રામાં હજારા ભાવિકા તેમજ મુરાદાખાદ, અંખાલા, માલેર, કોટલા-લુધિયાણા, દિલ્હી વગેરેથી પ્રસિદ્ધ બેન્ડા લિક્તિભાવે વિનામૂલ્ય આવી જોડાયા હતા. તેમજ અંખાલા જંડિપાલા ગુરુ, અમૃતસર, આગ્રા, લુધિયાના, સમાના વગેરેથી આવેલ ભજનમં ઢળીઓએ અપૂર્વ લિક્તિભાવ પ્રસરાવ્યા હતા.

દિલ્હીના શ્રી સંઘે ગુરુદેવની અભૂતપૂર્વ પાલખી તૈયાર કરાવી હતી. ફકત લુધિયાણાથી ૨૦૦૦ ભાવીકા દાેડી આવ્યા હતા.

દિલ્હી, આશા હેાશિયારપુર, અંભાલા- જમ્મૂ, અમૃતસર, સમાના, ખડેાત, મુજક્રપુર, શ્રીનગર, મુંબઈ, વડાદરા-ઝડી-પાલાગુર, જલંધર, ચંડીગઢ આદિ અને સ્થળાથી એન્ડવાજા સાથે બસામાં દસથી બાર હજારની સંખ્યામાં ગુરુદેવને અંતિમ શ્રધ્ધાંજલિ અર્પવા ગુરુલકતા ઉમટી આવ્યા હતા. પંજાબી ગુરુલકતાએ સફેદ ટાપી અને કાળી પટ્ટી લગાવી હતી. શિસ્ત-અહ સમશાન યાત્રામાં પાતાના શહેરના એન્ડ સાથે ચાલી રહ્યા હતા. ચારે ફિરકાના જૈન તથા જૈનેતરા હજારાની સંખ્યામાં પાલખીયાત્રામાં જોડાયા હતા. બધા ગુરુદેવનાં અંતિમ દર્શન કરતાં કરતાં અશુ વહાવી રહ્યા હતા. અગ્ન સંસ્કારની જગ્યા હજારા માનવીથી ઘેરાઈ ગઈ હતી. દિલ્હીના જ્યા એન્ડે શાક- શ્રસ્ત ગીત રજા કર્યું. હતું.

'જય જય નંદા, જય જય ભદ્દા' ના ગગનભેદી અવાજોથી આકાશ ગૂંજી ઊઠયું હતું.

ત્રણ માઇલ દુર અગ્નિસંસ્કાર સ્થળે જૈન ધ્વજ તથા શાકપ્રદર્શિત કાળા ધ્વજ ક્રસ્કાવવામાં આવ્યા હતા. વેદિકા ઊંચી રાખવામાં આવી હતી જેથી બધા સારી રીતે અંતિમ દર્શન કરી શકે. અગ્નિસંસ્કાર બાદ લગભગ દાા વાગે શાકાતુર હૃદયે સૌ પાછા ઉપાશ્રયે આવ્યા. આચાય શ્રી ઇન્દ્રદિન્ન સ્ત્રીજીએ માંગલિક સંભળાવ્યું હતું.

૪૭. સક્રાંતિને સન્માન સમારંભ

ઉત્તર ભારત અને તેમાં ખાસ કરીને તે પંજાબી જૈને સંક્રાન્તિ પર્વનું મહત્વ વિશેષ માનતા આવ્યા છે. આ પર્વની ઉજવણી વર્ષોથી પંજાબકેસરી આ. શ્રી વિજયવલ્લભસૂરીજી મ. ના સમુદાયમાં મુખ્ય આચાર્યશ્રીની નિશ્રામાં પરંપરારૂપે થતી આવી છે. આ વર્ષના જયેષ્ઠ મહિનાનું સંક્રાન્તિ પર્વ ઉજવવા પંજાબના ગુરુલકતો વિશાળ જનસંખ્યામાં મુરાદાખાદના તા. ૧૪–૫–'૭૭ ના આવ્યા હતા. પણ જિનશાસનરત્ન શાંતમ્તિ' તપાનિધિ આચાર્યશ્રીના ૧૦–૫–૭૭ ના થયેલા કાળધર્મથી ખધાનાં મન ગમગીન હતાં, ગુરુદેવની યાદ સૌને સતાવી રહી હતી.

ગુરુદેવના પદ્ધર પરમાર ક્ષત્રિય ઉધ્ધારેક પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્રદિવ્નસૂરીજી મ.ની નિશ્રામાં ૮-૩૦ વાગે સભાના પ્રારંભ થયા. આચાર્ય શ્રીએ મંગલાચરણ સંભળાવ્યું.

શ્રી રઘુવીરજ (આગ્રા) શ્રી અશાક કુમારજ (આગ્રા) શ્રી સત્યપાલજ (મુંબઇ) વગેરેએ સ્વર્ગસ્થ પૂ. આચાર ભગવતને કાવ્યાત્મક શ્રદ્ધાંજલિ અપેંઘુ કરી હતી. આ કર્યુ દશ્યથી દરેક શ્રોતાએનાં નેત્રામાંથી અશુ વહી રહ્યાં હતાં. પૂ.સ્વ. ગુરુદેવના સમાધિ મંદિર માટે ૧૫૩૦ ગજ જમીન આપનાર શ્રી સાધુરામજ અને તેમના ભાઇએ શ્રી અમૃતલાલજ, શ્રી ચંદ્રમાહનજ તેમજ ગુરૂદ્વના અિન-સંસ્કારના મહાન લાભ લેનાર અને છેલ્લા ચાલીસ ચાલીસ વર્ષથી પ્રત્યેક મહિને અવિરત સંક્રાન્તિ પર્વ મનાવવા તથા ગુરુદેવાનાં દર્શનના લાભ લેવા પૂજ્ય ગુરૂદેવ જ્યાં હાય ત્યાં દાડી જનાર હાંશિયારપુરનિવાસી શ્રી શાંતિસ્વરૂપજ માહન-લાલજ જૈનનું શ્રી સંઘ તરફથી અનુક્રમે બનારસી લાલજ જૈન તથા સંઘના મંત્રીશ્રી અભયકુમારજ જૈનના વરદ્દહસ્તે ખહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું.

ખહુમાનના જવામમાં શ્રી રાશનલાલજીએ જણાવ્યું કે અમારા એવા ભાગ્ય કયાંથી કે ગુરુદેવનું સમાધિમ દિર અમારી ભૂમમાં થાય-આ તો શું પણ ગુરૂદેવને માટે સર્વ અપ'ણ કરીએ તો પણ એાછું છે. અહીં ગુરુદેવના સ્વર્ગવાસ થયા તેથી અમારું શહેર મુરાદાબાદ તીર્થ અની ગયું છે. આ અમારાં અહાલાગ્ય છે. શ્રી શાંતિસ્વરૂપજીએ પણ સન્માનના જવાખ આપતાં ગુરુલક્તિ કેવા અનુપમ હાય છે તેની પ્રતીતિ કરાવી હતી. તેમણે કહ્યું – મને તા આટલાં વર્ષો ગુરૃદેવાનાં દર્શન વંદનના જે લાભ મળ્યા છે તે અપૂર્વ છે. મારી આપશ્રી સંથને આયહલરી પ્રાર્થના છે કે પુજય ગુરૃદેવનું સમાધિમ દિર વહેલામાં વહેલી તકે શરૂ થાય અને તેમાં મારા પાતાના સક્રિય સાથ હશે જ.

દિલ્હીનિવાસી શ્રી વિનાદભાઈ દલાલે જણાવ્યું કે શ્રી વિજયસમુદ્રસુરીજ મેમારિયલ દ્રસ્ટ બનાવેલ છે, તેની વિગતો આપી હતી. મુરાદાબાદ નિવાસી શ્રી દર્શાનલાલજી તથા લુધિ-યાણા નિવાસી શ્રી પાર્શ્વદાસજીએ પૂજ્ય ગુરુદેવનાં સંસ્મરણા રજૂ કર્યા હતાં.

મુનિશ્રી નિત્યાન દ વિજયજએ જણાવેલ કે 'આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિન્નસૂર્ય ધરજ ગુરુદેવના પ્રતિનિધિ છે. તેમની નિશ્રામાં સંગઠન ખળ કાયમ ટકાવી રાખી ગુરુદેવનાં અધૂરાં કાર્યો પૂર્લું કરીએ એ જ ગુરુદેવની સાચી શ્રધ્ધાંજલિ છે.'

આચાર શ્રી વિજય ઈન્દ્રદિન્નસૂરીજી મહારાજે જણાવ્યું કે, 'ગુરુદેવના કાળધમ'થી મારી જવાબદારી વધી છે. હું ગુરુદેવના શહ પર ચાલી શકું અને દરેક પ્રત્યે વાત્સલ્યભાવ રાખી શકું એવા આશીર્વાદ ગુરુદેવ પાસે માંગુ છું. આપના બધાના સહકારની અપેક્ષા રાખું છું, અને ગુરુદેવનાં અધૂરાં કાર્યો પૂરી કરવાની શક્તિ આપણને સૌને મળે એવી પ્રાર્થના છે. ગુરુદેવની ભાવનાનુસાર સંક્રાન્તિ પર્વ નિયમિત મનાવવામાં આવે છે. તમે સૌ તેના નિયમિત લાભ લેશા એવી આશા રાખું છું.'

લાલા શાંતિસ્વરૂપજીએ સૌ ગુરુભક્તો વતી આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્ર(દન્નસ્રિજી મ. ને કહ્યું કે, 'અમે પહેલાંની જેમ જ દરેક સંક્રાન્તિમાં આવીને ધર્મલાભ પ્રાપ્ત કરીશું.' પૂ. આચાર્ય શ્રીએ નમશ્કાર મહામંત્ર વગેરે અને વૃષભ સંક્રાન્તિ સંભળાવી સૌને વાસક્ષેપ નાંખ્યા હતા. તા. ૧૫–૫–૭૭થી મુરાદાખાદમાં આચાર્ય શ્રીના કાળધર્મ નિમિત્ત અઠ્ઠાઈ મહાત્સવ ભવ્ય રીતે ઉજવાયા. તેમજ તા. ૧૨મીના રાજ વિશાળ ગુણાનુવાદની સભા મળી હતી, જેમાં સૌએ શાકાતુર હૃદયે શ્રહાંજિસ અપંણ કરી હતી. આ. વિજયઇન્દ્રિદિન્નસૂરિજીની રાહળરી નીચે ગુર્-દેવના પગલે ચાલવાની ભાવના વ્યક્ત કરી હતી.

૪૮. સેવામૃતિ[°]ની સૌરભ

જિનશાસનરતન આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરી ધરજીના કાળધમે થી જૈન સમાજમાં ભારે શાકની છાયા છવાઈ ગઈ. ગામે ગામ શહેરે શહેર, સંઘે સંઘથી તારાના ધાંધ વરસ્યા. રેડીઓ, દી. વી, પર શાકદર્શ ક સમાચાર આવ્યા. સે કડો ગુરૂલકતો, પૂ. આચાર્ય ભગવંતા—પદસ્થા—મુનિવરાના પત્રા ને તારા આવી રહ્યા. મુરાદાખાદ સંઘ અને આચાર્ય શ્રી વિજય ઈન્દ્રદિનનસૂરીજી પર આવેલ તારાની સંખ્યા ૨૧૪ હતી. એક પછી એક શ્રદ્ધાંજલિઓના સમાચારા આવવા લાગ્યા. સુપ્રસિદ્ધ 'જૈન' પત્રે આચાર્ય શ્રીના સ્વર્ગવાસ, મુરાદાખાદના અિનદાહ—સમાધિ મંદિરની યોજના તથા જીદા જીદા શહેરા ને સંઘા તરફથી થયેલ ગુણાનુવાદ સભાઓ તથા ઠરાવા, અડ્ડાઈ મહાત્સવા વગેરેની નોંધ લેવા ઉપરાંત 'સમતામૂર્તિ' ના અશ્રલેખ લખી ભવ્ય શ્રદ્ધાંજલિ આપી

લુધિયાનાના 'વિજયાન દ' પત્રે તો જિનશાસનરતન, શાંતમૂર્તિ શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજી મહારાજના દેવલાકગમન નિમિત્તે શ્રદ્ધાંજલિ વિશેષાંક આપી ગુરુદેવનાં જીવન-ધર્મ પ્રભાવના—સેવા-સહૃદયતા-પંજાબ માટેની તમન્ના—અને શાસન સેવાન અનેકવિધ કાર્યાની વિગત ઉપરાંત પૂ. આચાર્યા—પદસ્થા

સુનિવરા-પૃ. સાધ્વીજીએા, વિદ્વાના, ગુરુલક્તોના લેખા અને ગુરુદેવના અનેક ફાેટાએા આપી અમર સ્મારકરૂપ સમૃદ્ધ અંક આપવા સાહસ કર્યું

તારા ઉપરાંત ભારતભરમાંથી અનેક જગ્યાએથી પત્રા, સભાએા, ઠરાવાની ટુંક નાંધ જોઇએ :

મુંબઇ-ઉપનગરા-થાણા, મદ્રાસ, અમદાવાદ, વડાદરા, પાલીતાણા, મુરાદાબાદ, આશ્રા, દિલ્હી, અંબાલા, હાંશિયારપુર, પટ્ટી જલ'ધર, શિવપુરી, રતલામ, ફૂંગવાડા, લુધિયાના, નકાદર બીકાનેર, શ્રીનગર, ઇન્દોર, શાહકાટ, મદ્રાસ, ભાપાલ-શાજીપુર, ફાજલકા, ગઢ દીવાલ, પંચકૂલા, અલવર, અમૃતસર, ગંગાનગર, જગરાંવ, ભટિંડા, જંડિયાલાગુરુ, પૂના. ખ્યાવર, વીરાયતન, રાયકાટ, માલેરકાટલા, જોધપુર-ફલાધી, હસ્તિનાપુર, જમ્મૂ તવી, ફિરાજપુર, જયપુર, કલકત્તા આ સિવાય અનેક સંસ્થાઓ, પેઢીઓ અને કારખાનાઓના ટ્રશીઓ, માલિકાની શ્રદ્ધાંજલિ આવી હતી.

હુદયના ઉદ્ગારામાં અપ્રતિમ સ્મરણાંજલિએા— આશીર્વાદ દેગા કોન અખ ભાગ્યશાળી કહેગા કોન અખ મઝધારમેં નૈયા હમારી ખનેગા ખેવૈયા કોન અખ

*

'ભાગ્ય શાલી' સખકો પુકારને વાલે, સખકી ખિગડી કિસ્મત ખનાને વાલે સી'ચકર વાસક્ષેપસે ઠ'ડક પહું ચાને વાલે. મહાવીરકા ઉપદેશ ઘર ઘર પહું આને વાલે કહાં ગયે હમેં છાડ કર? ચલે ગયે. કામ હાથ પર લિયા વહ પૂરા કિયા. સંકલ્પ અપના સદા હિ પૂરા કિયા અસ મુરાદાબાદ કા હી શેષ થા યહે કામ હાથસે અપને કરાયા કામ હે નિષ્કામ!

*

જાનેવાલે ફિર નહીં આતે જાનેવાલાંકી યાદ આતી હૈ.

米

સમુદ્ર નામ હૈ તેરા એાર હેા ભી એક સમુદ્ર તુમ, જહાં હીરે વ પન્ને માતી નીલમ આમ મી**લ**તે હૈં.

*

ભા**ર**તકે સંત, તુમ્હારા જીવન હૈ જગમેં આદર્શ, પાપ **પાવન** હુએ તુમ્હારે ચરણ ચણુકા પાકર સ્પર્શ.

પ્રેરક પ્રવચનાે

મારી ભાવના

વ ંદનીય તથા માનનીય સુશીલ સાધુ–સાધ્વીવૃન્દ <mark>તથા</mark> ધર્માનુરાગી શ્રાવક શ્રાવિકાગણુ !

મને ખૂબ હર્ષ થાય છે કે પરમાપકારી ગુરૃદેવના જન્મ-શતાબ્દી મહાત્સવ તથા ગુરૃમંદિરનાં દર્શન નિમિત્તો આ મુંબઇ શહેરમાં આવવાથી આગમ પ્રભાકર, શ્રુતશીલવારિધિ, પૂલ્ય-મૂર્તિંશ્રી પૂલ્યવિજયજી મહારાજ વગેરેની સાથે આપણા સંધા-હાના પ્રાય: સમસી સંયમી શ્રમણ–શ્રમણી સમુદાયનાં દર્શન તેમજ એમને મળવાના અને એમની સાથે વિચાર વિનિમય કરવાના મોટા લાભ મળ્યો. આથી હું ચિત્તમાં એક પ્રકારની પસન્નતા અને સંતાષના અનુભવ કરું છું.

દેવગુરુધમેને પ્રતાપે જે શુલ કાર્યને માટે આપણે બધાં અહીં આવ્યા હતાં, તે પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવ જન્મશતાબ્દીની સફળ ઉજવણીનું શુલ કાર્ય આનંદપૂર્વક પૂરું થયું. અને ગઇકાલે પરમ સૌમ્ય, સરળ, સુશીલ બાલબ્રહ્મચારિણી કુમારી જયાભારતીબહેન દીક્ષાના મંગલ સમારાહ પણ હવેલ્લાસપૂર્વક સફળ થયા. આ બધાં કાર્યા સારી રીતે પૂરાં થતાં અમારા અને આપના વિહારના સમય પણ હવે નજીક આવી ગયા

છે. અને આચાર્ય શ્રી વિજયેન્દ્રદિન્તસૂરીજી તથા ગણુ શ્રી જનકવિજયજી વગેરેએ તો ગઈકાલે વિદ્ધાર પણુ કરી દીધા છે. આપણા સમુદાયનાં સાધુ–સાધ્વીએા, અન્ય સમુદાયનાં સાધુ સાધ્વીએાની જેમ જુદા જુદા પ્રદેશમાં વિચરતા રહેતા હેાવાથી આપણ સહુનું આ રીતે વારંવાર મળવાનું બનતું નથી. તેથી આપ સહુની સમક્ષ મારી ભાવનાને દ્રું કમાં રજૂ કરવાની મારી ઊર્મિ હું રાકી શકતા નથી.

હું અવસ્થાથી વૃદ્ધ છું. શરીર પણ પોતાના ધર્મ મુજબ અસ્વસ્થ તથા અશક્ત બની રહ્યું છે, આમ છતાં આપ સહુની સદ્ભાવનાથી અને ગુરુદેવ પ્રત્યેની ભક્તિથી ઉત્સાહિત છું.

મારા મનમાં ત્રણુ બાખતા અંગે વાર વાર વિચારા આવતા રહે છે. આ ત્રણુ બાખતા છે. ૧. પંજાબ પહેાંચવું ૨. આપણા સાધુજીવનની શુદ્ધિને માટે વિશે જાગૃત રહેવાની જરૂર અને ૩. આપણા સાધ્યી સંઘના વિકાસ માટે વિશેષ પ્રયત્નશીલ થવાની અનિવાર્યતા.

પંજાપતું સ્મરણ

જયારથી પંજાબ છેાડયું ત્યારથી જ મન ગુરૂદેવના પ્રિય-ક્ષેત્ર પંજાબનું સ્મરણ દિનરાત કરતું રહે છે. બુદ્ધિ વારંવાર એ જ સલાહ આપે છે કે બને તેટલા જલદી વિદ્ધાર કરીને પંજાબની પવિત્ર અને પ્યારી ધરતીમાં પહોંચી જવાની જરૂર છે. વિદ્વારની બાબતમાં મારા પ્રયત્ન હવે આ દિશામાં જ રહેશે, એવી હું ખાત્રી આપું છું.

સાધુજવનની શુદ્ધિ

શ્રમણ–શ્રમણી સંઘના આચારની ભૂમિકા જે રીતે નીચે જઇ રહી છે અને સાધુ–સાધ્વી જીવનમાં શિથિલતાને જે ૧૫

આશ્રય મળી રહ્યો છે તે આપણા અહિંસા-સંયમ-તપ-પ્રધાન, ત્યાગ-ગૈરાગ્યના અખંડ તેમજ ઉત્કટ પાલન ઉપર આધારિત ધર્મ'ના ભવિષ્યને માટે કંઈક ચિંતા ઉપજાવે તેવા છે. હું તો શ્રી સંઘના નમ્રાતિ-નમ્ર સેવક છું એટલે આ બાબતમાં વધારે કંહેવું મને ઉચિત નથી લાગતું. મારી તા એટલી જ પ્રાર્થના છે કે આપણા સંઘના નાયક પૂજ્ય આચાર્ય મહારાજ આદિ આ બાબતમાં વિચાર-વિમર્શ કરે અને આ દિશામાં શ્રી સંઘને સમુચિત માર્ગદર્શન કરાવે. અમારા સમુદાયનાં સાધુ-સાધ્વીઓને મારી ભારપૂર્વંક ભલામણ છે કે તેઓ પાતાની સંયમયાત્રામાં વિશેષ જાગૃત રહે અને પાતાની જરૂરિયાતાને એટલી મર્ષાદામાં રાખે કે જેથી દોષ-પાષણને કાઇ અવકાશ રહેવા ન પામે. આ બાબતમાં આટલા ઇશારે જ બસ છે.

સાધ્વી સંઘનાે વિકાસ

ત્રીજી વાત છે આપણા સાધ્વી સંઘના વિકાસની. ભગવાન મહાવીરે નારી સમુદાયની શક્તિને પિછાનીને એને મેહ્સના પૂરા અધિકાર આપવા સાથે પાતાના સંઘમાં આદરભર્યું સ્થાન આપ્યું હતું.

આજ તથ્યને ધ્યાનમાં લઇને આપણા યુગદરી પરમ-ઉપકારી પૂજ્યપાદ ગુરુદેવે (આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભ સૂરી-શ્વરજી મહેરાજે) પાતાના આજ્ઞાવતી સાધુ સમુદાયને શાસ્ત્રા-ધ્યયન, શાસ્ત્ર વાચન તેમજ ધર્મોપદેશની જે અનુજ્ઞા આપી હતી એનું સુપરિણામ સ્વ. પ્રવિતિની સાધ્વીજી શ્રી દેવશ્રીજી, સ્વ. પ્રવિતિની સાધ્વીજી શ્રી દાનશ્રીજી તેમજ એમની શિષ્યા સ્વ. પ્રવર્તિની સાધ્વીજી શ્રી માણેકશ્રીજી તથા સ્વ. તપસ્વિની સાધ્વીશ્રી શીલવતીશ્રીજી તથા સાધ્વીજી શ્રી દમયંતીશ્રીજી કુસુમશ્રીજી, વિદ્યાશ્રીજી, વિનયશ્રીજી, પુષ્યશ્રીજી, પુષ્પાશ્રીજી,

જશવ તશ્રીજી, ૐકારશ્રીજી, પ્રવચન પ્રભાવક સાધ્વીશ્રી મૃગાવતીશ્રીજી કે જેઓએ મુંબઇ, મૈસુર, બેંગ્લાેર તેમજ ભારતભરમાં વિહાર કરી શાસન પ્રભાવનાનાં અનેક કાર્યો કર્યાં છે, વગેરે તેજસ્વી વિદુષી અને ધર્મ પ્રવચનનિપુણ સાધ્વીઓરૂપે શ્રીસ ઘની સામે માજીદ છે. ગુરુદેવના આ ઉપકારને શ્રી સ ઘ કયારેય નહીં ભૂલી શકે.

મારી ભાવના છે કે વિકાસની આવી તક આપણા સમસ્ત સાધ્વી સંઘને આપવામાં આવે અને એમના અધ્યયનને માટે <mark>ચાેગ્ય વ્યવસ્થા કરવામાં આવે. આપણા યુગના શાસન પ્રભાવક,</mark> આગમા^દધારક, પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રી સાગરનંદ સૂરી-શ્વરજી મહારાજના સમુદાયમાં સાધ્વીજીશ્રી રંજનશ્રીજીના ઉપદેશથી શ્રી સમ્મેત શિખર મહાતીર્થના ઉદ્ધાર થયા હતા. તીર્થોદ્ધારક આચાર્ય^દદેવ શ્રીમદ્ વિજયનીતિ સૂરીશ્વરજી મહારાજ-ના સમુદાયની વિદુષી સાધ્ત્રીજીશ્રી નિમ°ળાશ્રીજીએ અમદાવાદમાં ચામાસુ કરીને કાેલેજની વિદ્યાર્થા'નીએા તથા બહેના માટે જ્ઞાન શિ**ભિ**ર ચલાવીને જૈન ધર્મનાં તત્ત્વેાના પ્રચાર કર્યા અને વ્યાખ્યાના પણ આપ્યાં. ખરતર ગચ્છમાં સાધ્વીજી શ્રી વિચક્ષણશ્રીજી પાતાની વિદ્વત્તા અને પ્રવચન શક્તિથી લાકા-પકારનું માેટું કામ કરી રહ્યાં છે. સાધ્વીજીશ્રી 'સૂય'શિશુ' એટલે કે શ્રી મયણાશ્રીજીએ પણ ઘણા વિકાસ કર્યા છે. સ્થાનક-વાસી તથા તેરાપ'થી સ'ઘમાં પણ સાધ્યીએા બહુ પ્રભાવશાળી છે. આ બધાં સાધ્યી રત્નાથી ઉત્સાહિત થઈને શ્રી સંઘે સાધ્વી સંઘના વિકાસ માટે પૂરી વ્યવસ્થા કરવી નોઇએ.

એક જરૂરી ખુલાસાે

પરમ પૂજ્ય સ્વર્ગસ્થ ગુરૂદેવ શ્રી વિજયવલ્લભ સૂરીધરજી અહારાજના એક પ્રાચીન અભિપ્રાયને આધારે સાધ્વીએાના

વ્યાખ્યાન તથા કલ્પસૂત્ર આદિના વાચનની બાબતમાં જે વિરાધ કરવામાં આવે છે એ સંબંધી ખુલાસા કરવાની જરૂર છે. આ સંબંધમાં મેં આગમ પ્રભાકર શ્રુતશીલવારિધિ શ્રી પુષ્ય- વિજયજી મહારાજની સાથે જે પરામરા કર્યો છે, એને આધારે મારું એટલું જ કહેવું છે કે-જે આચાર્યા તેમજ મુનિભગવ તા શ્રાવક મહાનુભાવા સ્વર્ગસ્થ ગુરુદ્દેવના એ કથનને લઇને સાધ્વીઓનાં વ્યાખ્યાન અને કલ્પસૃત્ર આદિના વાચનના વિરાધ કરે છે, તેઓ ગુરુદેવે સમયની ગાંતને અને યુગની આવશ્યકતાને પારખીને, પાતાની હયાતી દરમ્યાન જ આ દિશામાં જે પ્રત્યક્ષ કાર્ય કરી ખતાવ્યું હતું અને પાતાના સાધ્વીસમુદાયને વ્યાખ્યાન આપવાની અને કલાસૂત્ર-વારસાસૂત્ર ન્વાચન આદિની જે અનુમતિ આપી હતી તે વાતને પણ ધ્યાનમાં લેવાનું કષ્ટ કરે.

મારા આ સમ**ગ્ર કથન**ના સાર એ જ છે કે શ્રી સંઘને! અભ્યુદ્દ**ય** જે રીતે થાય એ રીતે શ્રી સંઘ સ**દા**ય પ્રયત્નશીલ રહે. આ જ મારી ભાવના છે.

[મૂળ હિ'દી ઉપરથી અનુવાદિત]

જૈન સમાજ ઠેકેદારી પ્રથા ખંધ કરે— ૧૬ જીલાઈ, ૧૯૭૨, ઇદોર

હું ચાતુર્માસના અવસર પર જૈનસમાજના કર્ણું ધારાને કંઇક પૂછવા ઇચ્છું છું, કંઇક સાફ સાફ વાત કરવા ચાહું છું. મારી ઈચ્છા કાઇ સંત મહાતમા પ્રત્યે અન્યથા લાવ કરવાની નથી. તેઓ મારા પણ પૂજ્ય છે. તેઓને નમન કરતા આવ્યા છું, અને હમણાં પણ કરું છું. કહેવાનું તા સમાજના માટા માટા કેકેદારા, ગાદીપતિઓ, હાથી-ઘાડા કે માટર ખંગલા

વાળાઓને માટે છે. જે જૈન સમાજના પ્રમુખ માનવામાં આવે છે.

જૈન ધર્મ કહે છે કે અપરિગ્રહ કરો. અહિંસાનું પાલન કરો. દરેક સંત મહાત્મા પોતાના પ્રવચનમાં લગભગ એ જ ઉષદેશ આપે છે. દરેક સંત મહાત્મા કહે છે કે સત્યના માર્ગ પર ચાલા, ચારી ન કરા, જાૂઠું ન બાલા વગેરે વગેરે—

પરંતુ તેના અમલ થાય છે ખરા ? આ પ્રવચનાથી સમશાન ગેરાગની ભાવના માત્ર શેહો વખત રહે છે. પરંતુ પાછળથી એજ ગારખધંધા ચાલુ થઇ જાય છે. ખેર! હું અહીં મહાત્માઓની જેમ માત્ર પ્રવચન આપવા નથી આવ્યો. માત્ર જૈન સમાજના કર્ણધારાને કહેવા ઇચ્છું છું કે હવે તેઓ ધર્મનું પાલન કેટલું કરે છે ને કેટલું નહિ એ તા પ્રત્યેકના ગ્યક્તિગત પ્રશ્ન છે; જ્યાં સુધી સમાજના પ્રશ્ન છે ત્યાં હું ભારપૂર્વંક કહેવા ઇચ્છું છું કે- આપસ આપસના ઝઘડા બંધ કરા. આ સ્થાનક્વાસી છે, આ મંદિરમાર્ગી છે કે આ દિગંબર છે કે આ તેરા પંથી છે તેવા ભેદભાવ રાખવાથી પ્રત્યેક વર્ષે અંદરાઓ દર ગમનસ્ય કે મનદુઃખ વધતાં જાય છે.

મારું પ્રત્યેક જૈન સમાજના બંધુઓને નમ્ન નિવેદન છે કે આ વર્ષે ચાતુર્માસમાં ચાલુ ચીલાથી જરા દ્વર રહીને આખા જૈન સમાજને એક છત્ર નીચે એકત્રિત કરવાના પ્રયાસો કરવા બેઇએ. તેમજ સામાજિક સેવાને માટે સેવાભાવી સેવકો અને સેવા માટે જરૂરી ધન ખંનેની વ્યવસ્થા વિચારે. એવા સેવાભાવી સેવકોની સેના તૈયાર કરવી બેઇએ જે મધ્યમવર્ષના તથા નિરાધાર ભાઇબહેનાની સેવાનું વ્રત લે. ગ્રામ જનતામાં જઇને હરિજના અને આદિવાસીઓની સેવા કરે.

જૈનધર્મ ની જુદી જુદી ધાર્મિક સંસ્થાએા-શાખાએાની

પાસે પૂરતું ધન પડ્યું છે માલુમ પડ્યું છે કે એ ધનના ઉપયાગ કાઈ કાઈ વ્યાપાર વગેરમાં કરે છે. ખેર! દુનિયામાં લાભી લાલચુએાની કમી નથી. આપણે ત્યાં પણ એમ જ ચાલે છે. તેએાને સદ્ધુદ્ધિ મળે એ જ પ્રાર્થના કરવી રહી. જૈન સમાજ પાતાના ધનનું પ્રદર્શન કરીને જૈન ધર્મની કાઇ જાતની સેવા નથી કરી શકતો. મધ્યમ વર્ગ અને નિરાધાર આપણા જ ભાઈ એાના ઉત્કર્ષ અને કલ્યાણને માટે સમાજ કાઈ રચના-ત્મક સક્રિય કાર્ય કરે. હું સાધુ મહાત્માંઓને હાથ જોડી નિવેદન કરું છું કે ''જૈન સમાજના કલ્યાણ અને સમુન્નતિને માટે કાંઇ પ્રયાસ કરે. જૈન સમાજમાં આજે ઇંડા વગેરે ખાનારાની સખ્યા વધી રહી છે. મદિરા પીવાવાળા પણ નીકળે છે. આ દુર્ગુ^લ્ પણ ભયંકર છે. આ કાળા નાણાંના પ્રતાપ પણ હાેઇ શકે. આપણી નવી પેઢીમાં સુસ સ્કાર તથા ધમ'-ભાવના સીંચવાના પ્રયત્નાે આપણા શાસનદીપક આચાર્યો-૫૬-સ્થા–મુનિગણા–સાધ્ત્રીએા કરે તેા સમાજની કાયાપલટ થાય. અને શાસનના જય જયકાર થઈ રહે. ૐ શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

૫૦. જૈન એકતાના સારથી

જૈન ઐકચના સંબંધમાં જ્યારે જ્યારે હું વિચારું છું, મારી શ્રદ્ધાના સર્વધ્ય ગુરુવર આચાર્ય વિજય વલ્લભસૂરીજી મહારાજ જે આ યુગના જ્ઞાનયાગી તથા મહા કર્મયાગી તેમજ જે આજીવન સમાજ અને ધર્મ ને માટે એકતાની નીતિ પર ચાલતા રહ્યા તેઓશ્રીએ ઘણાં વર્ષી પહેલાં જૈન સમાજને માટે એવી ભાવના દર્શાવી હતી કે, "મારા આત્મા એ ચાહે છે કે ચાહે શ્વેત મ્બર હાે કે દિગંબર હાે, ચાહે સ્થાનક વાસી હાે કે તેરાપથી હો-પાતાની માન્યતા રાખીને સાંપ્રદાયિક્તાથી દ્વર રહીને જૈન સમાજ શ્રી મહાવીર સ્વામીના ઝંડા નીચે એકત્ર થઇને શ્રી મહાવીરની જય બાલાવે."—ગુરુદેવની આ ભાવનાને લઇને હું જ્યાં જાઉં છું ત્યાં તેની જ પૂર્તિ ના પ્રયાસમાં તલ્લીન રહું છું. આપણા આપસ આપસના કેલેશ અને પર-સ્પર દ્રેષનું જ આ દુષ્પરિણામ છે કે જૈન ધર્મના પવિત્ર સિદ્ધાંત શાંતિ તથા અહિંસાના વિદેશમાં પ્રચાર કરવા તા દ્વર રહ્યો, આપણા સમાજના કેટલાયે ભાગા સુધી–પ્રસારિત કરી શક્યા નથી, આજે પણ દેશના કેટલાક પ્રાંતા એવા છે કે જ્યાં લોકો જૈનધર્મનું નામ પણ જાણતા નથી. આ ક્ષેત્રાના

નિવાસી જૈનધમ'ના જીવન નિર્માણકારી પવિત્ર સિદ્ધાંતા અને વ્રતાથી તો અપરિચિત છે જ. પણ જૈન સાધ્વીઓના અસ્તિત્વથી પણ તેઓ સર્વધા અનિલ્સ છે. એ પ્રશ્ન વિચારણીય છે કે આ જ દુનિયાના ઘણાખરા ભાગના લોકો ભગવાન ખુદ્ધને જાણે છે. ઈસા મસીહના નામથી પરિચિત છે. હજરત માહું મદના નામને પણ જાણે છે. પરંતુ જે પરમાતમા મહાવીરે માનવજાતિને અહિંસાના મૂળ મંત્ર આપ્યા, જે ભગવાને સી-પુરુષ ખંનેને સમાજમાં જ નહિ પણ ધર્મ સાધના તથા માક્ષના સમાન અધિકાર આપ્યા, શૂદ્ધ તથા સદીઓથી શાપિત લોકોને ઉચ્ચ સાધક અનવાના અવસર આપ્યા એ મહામાનવ ભગવાન મહાવીરને થોડા જ લોકો જાણતા હશે. તેનું કારણ શું ? અને આ પ્રશ્નના સીધા સાદા જવાઅ એ છે કે જૈન સમાજમાં એકચ નથી. પરસ્પર વિદ્રેષ દેખાય છે. એક દિવસ જૈન કરોડાની સંખ્યામાં હતા. આજ પરસ્પરના વિદ્રેષને લીધે લાખાની સખ્યામાં જ જૈન સમાજ રહી ગયા છે.

આજે દુનિયા સતત નજીક આવતી જણાય છે. વિજ્ઞાન પ્રગતિ કરી રહેલ છે. આપણા પૂર્વે અં અળદગાડીમાં પ્રવાસ કરતા હતા. આજ રેલ-માેટર-વાયુયાન અને રાકેટ સુધીના આવિષ્કાર થઇ ચૂકયા છે. દિવસે દિવસે ખદલાતા આ જમાનામાં આપણે કયાં સુધી આપણી સાંપ્રદાયિક માન્યતાએ ચાલુ રાખી શકીશું ? હું એમ નથી કહેતા કે આપ આપની ક્રિયાએ છેડી દો. પરંતુ એટલું તો અવશ્ય છે કે ભગવાન મહાવીરના નામ પર તો એક થવું જ પડશે. આજની પેઢી દિન પ્રતિ દિન ધર્મેથી વિમુખ થતી જાય છે. હું સમજું છું કે પહેલાં જે સાંપ્રદાયક અલગતાવાદ હતો તેમાં હવે ઘણા ફેર જણાય છે. સમય સમય પર જૈનધર્મના જીદા જીદા સંપ્રદાયેના ખધા લોકો મળીને ધાર્મિક સમારંલા ઉજવવા લાગ્યા છે. તેનું

સ્પષ્ટ પ્રમાણ મને હું જ્યાં જ્યાં જઉં છું ત્યાં અધા ધર્મા-વલ બીએ શ્વેતામ્ગર, દિગ બર, સ્થાનકવાસી, તેરાપ થી સાધુ સા^દવી તથા શ્રાવક શ્રાવિકાએાના સહયાગ મને બરાબર મળતા રહ્યો છે, આથી એ સ્પષ્ટ સમજાયું છે. હજી પણ એ દિશામાં વિશેષ પ્રયત્નાે કરવાની અને એકતા સાધવાની ભારે જરૂર છે. હું દિગ ખર છું, શ્વેતામ્ખર છું, મૂર્તિ પૂજક છું, તેરાપ થી છું-એ બધાથી **પ**હેલાં હું જૈન છું અને ભેગવાન જિનેશ્વર દેવે જે **ધર્મ બ**તાવ્યા છેઁતે મારા ધર્મ છે. એમ આપણે સૌએ માનવું જોઈ એ. આપણે બધા મળીને ભગવાન મહાવીરના અતાવેલા માર્ગ પર ચાલીએ, આ કાર્યમાં બધા જૈના તત્પર અને, અને થાેડા સમય પછી ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહાત્સવના સમારંભ ઉજવવાના છે તે માટે અધી તૈયારીએા થઇ રહી છે, તેમાં તનમન ધનથી આપ સૌ સહકાર આપા. જેથી સર્વ'ત્ર વ્યાપી રહેલ હિ'સાના નગ્ન તાંડવને કારણે જેખમાયેલી વિશ્વશાંતિની રક્ષા થઈ શકે તથા અહિંસા-મૂર્તિ જગત્ વત્સલ ભગવાન મહાવીરની અહિંસાના ગગન-ભેદી સંદેશ ઘર ઘર-ગામે ગામ–શહેરે શહેર–પ્રજાએ પ્રજાએ– રાષ્ટ્રે રાષ્ટ્રે અને વિશ્વમાં પહેાંચાડી શકાય.

સમાજની પરિસ્થિતિની વેદના

જેમ આપણા પંજાબ કેસરી સમાજકલ્યાણ સાધક ગુરુદેવ આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસુરીધર મહારાજને સમાજઉત્કર્ષની-જવલંત ભાવના હતી અને તે માટે વૃદ્ધ ઉંમરે પણ તેમણે પ્રતિજ્ઞા કરી હતી તેમજ આપણા ચરિત્રનાયક આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીધરજી મહારાજને સમાજેતકર્ષ માટે ક્રંખના અને તમનના હતી.

નીચેનાં ત્રણ પ્રસંગા તેનાં દૃષ્ટાંતા છે.

ર૩૪ જિનશાસનરત્ન

આચાર્ય શ્રી મુંબઇથી પરાએોમાં વિચરતા હતા. એક દિવસ એક ભાઈ આચાર્ય શ્રી ને વિન તિ કરવા આવ્યા.

'શુરુદેવ! મારી પત્નીને છઠૂનું પારણું છે. કૃપા કરી લાભ લેવા પંધારા. આપના આશીર્વાંદ આપો.' ગુર્દેવ પાતે એ ભાઇની સાથે નીકળ્યા. થાડે દૂર જવાનું હતું. ગુરુદેવ એ ભાઇને ઘેર તા પહોંચ્યા પણ ઝૂંપડપદીમાં સ્વામી આ ભાઈનું ઘર જોઇ સમસમી ગયા. અહેન તેા ગુરુદેવનાં **દર્શન** કરી ધન્ય બની ગઇ. ગુરૂદેવે ધર્મ લાભ આપ્યા. 'ગુરૂદેવ મને આશીર્વાદ આપા. આજ આપનાં દશ⁶ન કરી હું ધન્ય ધન્ય મની ગઇ.' ગુરુદેવ ઉપાશ્ર**યે આવ્યા પ**ણ વિચારધારા ચાલુ હતી. નમસ્કાર મહામંત્ર ગણનાર, ગરીબીમાં પણ તપસ્યા કેર<mark>નાર, આવી ઝૂંપડપ</mark>ટ્ટી**માં ર**હેનાર,–આ આપણા સમાજ ? યારણામાં ન મળે રાબના છાંટા-ડાલ્ડા પણ કર્યા મળે છે?-પછી સુંઠ, પીપરીમૂળ અને ગાેળની લાડુડી તાે ક્યાંથી હાેય? –આ આપણા શ્રાવકાની દશા! આ ઝૂંપડપટ્ટી–ઝૂંપડપટ્ટીનું દેશ્ય અને ખાઈની ધર્મ ભાવના ભુલાતાં નહેાતા. જે સમાજનાં સેંકડા કુટું એા આ રીતે જિલ્લા વીતાવતાં હાય તે કેમ જોઇ રહેવાય ? જૈન સમાજ તાે શ્રામ ત સમાજ ગણાય છે. દર વધે ધમ પ્રભાવનામાં લાખખા રૂ ખર્ચ છે. તેા આવાં કુટું બા માટે નાની માટી ચાલીએ કરવામાં આવે-૪૦૦-૫૦૦ કુટું છા એક સાથે રહે-ધર્મ પાળે-દેવદર્શન કરે-બાળકાને ધર્મનાં સંસ્કાર મળે! અને સમાજના ઉત્કર્ષ સાધી શકાય. આ પ્રસંગ ઉપરથી આપણા ચરિત્ર નાયકને 'મહાવીર નગર'ની ચાજનાના વિચાર શ્કુર્યા. અને તે માટે દઢ સંકલ્પ કરી મીઠાઇ વગેરેના ત્યાગ કર્યો.

સમાજના કલ્યાણુની કેવી વેદના ?

બીજો મસંગ પણ એવા જ કરુણ છે.

એક બહેન વંદન કરવા આવ્યા ગુરુદેવે ધર્મ લાભ આપ્યા. બહેન ઉદાસ થઇ ગયા. ગુરુદેવને લાવ્યુ કે આ બહેન દુઃખી લાગે છે એટલામાં તા બહેન બાલી ઊઠચા -

'કૃપાળુ, મારે પાંચ ખાળકા છે. ત્રણ નાનાં છે. તેના પિતા નાની ઉમરમાં ચાર મહિના પહેલાં ગુજરી ગયા. સાધારણ સ્થિતિ છે. આ માંઘવારીમાં જેમ તેમ નિર્વાહ ચલાવતા, પણ હવે તા નિરાધાર થઈ ગયા. હું થાડું શીવણકામ કરું છું તા મારા બાંજો એાછા થાય. એક છાકરા ૧૩ વર્ષના છે તે બે વરસમાં મને મદદરૂપ થઈ જશે આ નાના છાકરા માટે મેં બાળાબ્રમ-ગુરુકળમાં લખી જોયું પણ ત્યાં તા ૪-૫ ચાપડી ભણેલાને દાખલ કરે છે ત્યારે મારાં બાળકા નાનાં છે.

ગુરુદેવ! એવા કાઈ આશ્રય નથી જ્યાં નાનાં બાળકાને દાખલ કરી શકાય? અનાયાશ્રમ માટે મને એક બે જણાએ કહ્યું પણ એ અનાયાશ્રમમાં તા બધા વર્ણના બાળકા હાય. ત્યાં આપણાં બાળકાને સારા સંસ્કાર ન મળે.'

ગુરુદેવ આ બહેનની વાતથી ચિંતાતુર થઇ ગયા. શું જવાબ આપે ?

'બહેન, એવા કાઇ અછ્યમ જૈન સમાજમાં નથી. તમે આળકાને તમારી પાસે રાખીને ઉછેરા. કાલે માટા થઇ જશે. હું તમને એક ચિઠ્ઠી લખી આપું છું. તમને એક સીવવાના સચા મળી જશે એટલે કપડાં સીવીને કુટું ખના ગુજારા કરી શકશા. આળકા કાલે માટાં થઇ જશે, તમારી એક એખીને પાલિતાણા—શ્રાવિકાશ્રમમાં દાખલ કરાવશા. તે માટે પણ હું એક ચિઠ્ઠી લખી આપીશ.'

બહેનની આંખમાં માંસુ ઉભરાયાં. ગુરુદેવની કૃપાદ**િ**ટથી તે ભારે સંતાષ થયા. આપણા ચરિત્રનાયક પુજ્યશ્રીએ તે બહેનને એક ગુરુભક્ત ઉપર ચિઠ્ઠી લખી માપી. તેમણે ખહેનને સીવવાના સંચા અપાવી દીધા. તેમજ એક બીજા શ્રાવક ઉપર શ્રાવિકાશ્રમમાં દાખલ કરવા ચિઠ્ઠી લખી આપી. તેના સ્કેલર તરીકે તે બહેનની પુત્રી શ્રાવિકાશ્રમમાં દાખલ થઇ ગઈ. બહેનના ગયા પછી સમાજનાં દુ:ખી લાેકાના સ્થિતિ પર ઘણું દુઃખ થયું. પૂજ્યશ્રીને વિચાર આવ્યા કે જૈન સમાજમાં ૫૦ જેટલી શિક્ષણ સ'સ્થાએા ગુરુકુળ–ખાળાશ્રમ– શ્રાવિકાશ્રમ-વિદ્યાર્થી[°] ગૃહાે છે. તેમાં લગલગ ૫–૬ ચાપડી ભાગુતા હાેય તેવાં બાળકાેને દાખલ કરવામાં આવે છે. એ તા સારુ છે. ગ્રામજનતાના મધ્યમ **વગ**ેનાં આળકાને વ્યાવ-હારિક ધાર્મિક શિક્ષણ મળે છે અને સારા સ'સ્કારો મળે છે. પચુ મહ કે બહ્ય વિનાનાં નાનાં બાળકોને માટે એક પણ સંસ્થા જૈન સમાજમાંથી પાલિતાણા જેવા તીર્થ સ્થાનમાં એક ખાલવિદ્વાર જેવી સંસ્થા સ્થપાય જ્યાં માતાપિતાવિદ્વાણા નાનાં નાનાં બાળકાને રાખવામાં આવે. તેમના લાજન–ખાન– પાન -રહન - **સહ**ન – સુસ[.]સ્કાર તથા બાળમ દિરમાં શિક્ષણની **૦**યવસ્થા કરવામાં આવે. સમાજના દાનવીરોમાંથી એક જ ભાગ્યશાળી આ આળીવંદ્વારના સ્થાપક બની નિરાધાર આળકોના ધમ પિતા બની રહે.

ત્રીજો પ્રસંગ-

ગુરુદેવ પર એક પત્ર આવ્યા. તેતા સાર નીચે પ્રમાણે છે.

'કૃપાળ ગુરુદેવ! હું ગરીબ જૈન છું. ઘરમાં એક વૃદ્ધ માતા, ત્રણ બાળકો અને પત્ની એમ છ જણ છીએ. કાપડના વેપારની નાેકરી હતી ને ગુજરાન ચાલતું હતું પણ બિમારીમાં દાઢ મહિના ઘેર રહેવું પડશું એટલે શેઠે રજા આપી. મને એક એ જણાએ મદદ માટે કહ્યું પણ મારે મદદ નથી જોઇતી. તેથી તો પાંગળાં અની જવાય. મારે તો કામ જોઇએ છે. મેં એ ત્રણ ગૃહસ્થાને ત્યાં નાકરી માટે આંટા માર્યા. પણ નાકરી ન મળી. હું કાપડનું કામ જાણું છું મને થાડી લાન મળે તો હું કાપડની ફેપ કરવા ઇચ્છું છું. સાધારણ સ્થિતિ હાવાથી મૂડી તો કયાંથી હાય પણ હતું તે માદગીમાં અર્ચાઈ ગયું. હવે તો ઘરખર્ચની ચિંતા છે. તેમાં આ ભીષણ માંઘવારી! કાઈ વસ્તુ સસ્તી નથી. મારે રાજ જોઇએ, તો રાટી મળી રહેશે. એારડીનું ભાડું –ઘર ખર્ચ બાળકોના અભ્યાસના ખર્ચ કપડાં લત્તાં વગેરે માટે હવે ખરેખર મુંજાઉં છું.

આપ ગુરુદેવ, મને લાત અપાવા. હું કાપડની ફેરી કરી હુપ્તે હુપ્તે પૈસા ભરી દર્ધશા ઘરમાં કાઈ ઘરેહ્યું રહ્યું તથી કે વેચી શકું! લાત માટે હું મારા મિત્રની જામીનગીરી પણ આપીશા.'

આ ભાઈની પરિસ્થિતિથી ગુરુદેવને ભારે વેદના થઇ. તે ભાઈને બાલાવ્યા. આશ્વાસન આપ્યું. અને એક ભક્ત પર પત્ર લખી આપ્યા, ને તેનું કામ થઈ ગયું તે. ભાઇ હવે કામે લાગી ગયેલ છે, એટલું જ નહિ પણ હંમેશાં પૂજ કરે છે વખતે વ્યાપ્યાનમાં પણ આવે છે અને પેલા ધનદાતાના આભાર પણ માને છે. આપણા ચરિત્રનાયક શ્રીને વિચાર આવ્યા કે આત્રા કેટલાયે ભાઈ આ કામ વિના–નાકરી વિના–રાજ વિનાના હશે ? દુઃખી જીવન ગુજારતાં કુટું બાના સમુત્કર્ષ કરવા એ પણ એક પુષ્યકાર્ય છે. સદ્ભાગ્યે આપણા જૂની જાણીતી પ્રસિદ્ધ સંસ્થા શ્રી શ્વેતામ્બર જૈન કાન્ફરન્સ વર્ષમાન બેન્કની સ્થાપના કરી છે. આ બેન્ક બીજ બેન્કાની જેમ આવા આપણા જ સાધમી ભાઈઓને નાની માટી લાન આપી તેમને નાના ઉદ્યોગ કરવા કે કાઈપણ ધંધા કરવા

સહાયતા કરે તો ઘણા કુંદું છાના ઉદ્ધાર થાય. જૈન સમાજના દાનવીરા, દ્રસ્ટા અને ઘડવેડયાએ એ અને તો આ બેન્કની ૪–૫ શાખાએ ખોલવી જોઇએ, આપણા મ'દિરા સંસ્થાએ આદિનાં યાંગ્ય નાણાં આ બેન્કમાં મુકવામાં આવે તા કાઇ કામ વિનાના ન રહે. ધર્મ પાળે અને હાતાના કુંદું બનું ભરણપાષણ કરે અને જૈન ધર્મમાં સ્થિર રહે.

પ્રેરક સંદેશા

તિએરીએ ાે ખાલાે !!

ચીનના આક્રમણ વખતે ઓપણા ચારિત્રનાયક આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસ્ત્રીશ્વરજી મહારાજે એક પ્રેરક સંદેશ જૈન સમાજને આપ્યા હતા. આપણા પ્રાણ્પ્યારા ભારત દેશ પર ચીને જે આક્રમણ કર્યું છે અને હવે લિજ્જિત થઈને લડાઈ અંધ કરવાની વાત કરે છે, કદી પીછે હઠ માટે તા કદી મિત્રતાના હાથ લંખાવવા માટે તા કદી આંખા દેખાડવાની વાત કરે છે. આવી બધી વાતાથી આપણે તેની ચાલભાજમાં આવીને કદી શિથિલ ન થઈ એ. આપણે ઘણું કાર્ય કરવાનું છે. માતૃ-ભૂમિની એક એક ઇંચ જમીન શત્રુ પાસેથી ખાલી કરાવવાની પ્રતિજ્ઞા આપણે હંમેશા આપણી નજર સામે રાખવી નોઇએ.

હિમાલયની ખરફ છાયેલી પહાડીઓમાં સ્વદેશની રક્ષા માટે પ્રાથુ પાથરતા આપણા યુવાનોના ઉત્સાહ વધારવા એઇએ. થળી, આપણી સરકાર આપણા દેશની સુરક્ષા કરી શકે તે માટે અધિક સુવર્ણની આવશ્યકતા માટે શ્રીમ તા તિએરીઓનાં તાળાં ખાલીને લામાશહના ઇતિહાસને ફરી સજવન કરીને સરકારને સુવર્ણ અર્પણ કરા, જેથી લારે જહેમતથી પ્રાપ્ત કરેલી

આઝાદીની આપણે રક્ષા કરી શકીએ. જો દેશ સુરક્ષિત હશે તો આપણે બધા જ સુરક્ષિત રહીશું. આ જ ભારતના સૌભાગ્યના રક્ષાને માટે ભારતીય નારીએ માટે પરીક્ષાના સમય છે. હું એક જૈન સાધુ હાઇને અપીલ કરું છું કે-આજે રક્ષા કાષમાં અધિકથી અધિક સોનાનું દાન આપા અને રાષ્ટ્ર- ભક્તિને આદશે ઉપસ્થિત કરા.

આ સિવાય મારા દેશના પ્રત્યેક કુટું બીજના પાસેથી એવી આશા રાખું છું કે ઓછામાં એછા બે સબ્યા પરિવારમાંથી હે મગાઈમાં માકલી પાતાની તથા દેશની રક્ષાને માટે તૈયાર કરવામાં આવે. દેશની રક્ષાને માટે સાધુઓએ પણુ પાછળ નહિ રહેવું જોઈએ. અમે જૈન સાધુઓ કાંચન કામિનીના ત્યાગી છીએ. અમારી પાસે કૂટી કાેડી પણુ નથી હાતી તાે પણુ અમે અમારું રક્ત તાે આપી શકીએ છીએ. ઉપદેશ દ્વારા લાેકા ને જાગૃત કરી, સંગઠિત થઈ દેશની રક્ષા કરવા પ્રેરણા આપવાનું કાર્ય કરી શકીએ છીએ. મેં તથા મારા સમુદાયના સાધુઓએ એક મહિના પહેલા રક્તદાનની ધાષણા કરીને ગામે ગામ જન જાગરણનું કામ શરૂ કર્યું છે.

હું આપણા લાડીલા ગૃહમંત્રી શ્રી લાલખહાદુર શાસ્ત્રીજ-ની અપીલના સહર્ષ સ્વીકાર કરીને તેનું સ્વાગત કરું છું. અને વિશ્વાસ આપું છું કે આપશ્રીની ભાવનાઓને સાકરરૂપ આપવાને માટે અમારા જૈન સંઘ અને અમારા સંતા ભરચક પ્રયત્ન કરતા રહેશે.

છે કાઇ નરરત્ન–માઇના લાલ!

મુજક્ષ્કર નગરથી આચાર્યજી આદિ સાધુ સમુદાયે મહાસુદ બીજ તા. દના રાજ વિહાર કર્યો. રાહાના થઇ મહા

સુદ્ધ ૪ના રાજ દેવભંદ પધાર્યાં. અહીં દિગંભર જૈનાનાં ૫૦-૬૦ ઘરા છે. ચાર દહેરાસરા છે. અહીં મુસ્લિમધર્મનું વિશ્વવિદ્યા**લય** છે. તે એવા જેવું છે. લાઇપ્રેરી-વિદ્યાર્થી ગુઢા– વિદ્યાલયાદિ માઇલામાં વિસ્તરેલાં છે. યહેલાં અહીં ૩૦૦૦ વિદ્યાર્થી એા હતા. હાલ ૧૯૦૦ વિદ્યાર્થી એા અભ્યાસ કરી રહ્યા છે. ૬૦ શિક્ષકા અને ૨૫૦ જેટલા નાેકર–ચાકરાદિ છે. વિદ્યાર્થી એ৷ પાસેથી ફી બિલકુલ લેવામાં આવતી નથી. તેમજ ખાવા–પીવા–પુસ્તક–વસ્ત્રી વગેરે મક્ત પૃરું પાડવામાં આવે છે. વાર્ષિક સાત લાખ રૂપિયાના ખર્ચ છે. અરળી, ફારસી, ઉદ્ઘ હાલ હિન્દીના અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. ઈરલામ ધર્મના પણ અભ્યાસ કરાવાય છે. આ વિશ્વવિદ્યાલયનું નામ છે 'મહ્રેસા દારુલ અલ્મ'-એટલે જ્ઞાનના દરવાએ. આ સંસ્થાને-ઉન્નિતના !શખરે લઇ જનાર મૌલાના હુસેન મહ મદ સાહ્ય મદની છે. આજ-કાલ રાજાના દિવસા હાવાથી સંસ્થા અધ હતી. આ અધી હકીકત મુનિરાજ શ્રી જયવિજયશ્રીના માહેથી સાંભળી આચાર્ય-શ્રીના મુખમાંથી સહસા ઉદ્ગારા નીકળ્યા. 'આપણા જૈ–ન સમાજમાં છે કાઇ આવા નરરતન-માઇના લાલ જે જૈન ધર્મના અભ્યાસ માટે આવું વિશ્વવિદ્યાલય ઊભું કરે અને સ્વ. પરમ ગુરુદ્દેવ શ્રી આયાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્ વિજયવલ્લભસૂરીજી મહારાજની ભાવનાને પૃર્ણ કરે.'

આત્મા નથી ચમાર કે નથી ખ્રાહ્મણ

આપણા ચરિત્રનાયક આચાર્યંશ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીધરજી મહીંરાજ ગણિવર શ્રી જનકવિજયજી આદિ સમુદાય લુધિયાના (૫'જાબ) ખાતે બિરાજી અપૂર્વ શાસન પ્રભાવના પ્રસરાવી પાષ વદી **દ**ના રાજ વિહાર કર્યો.

શ્રી સંઘનાં સેંકડા ભાઈબહેનાએ ભવ્ય વિદાય આપી. વિદ્વારમાં ભારા, ફ્લાર બેગમપુરા, શ્યામપુરા, નૂરમહેલ, શ્રી શંકર થઈ નકાદ્વર પધાર્યા.

પૂ. આચાર શ્રી આદિ ગુરૂવર્યો જેમ કૂલ પાતાની સૌરલ ફેલાવે છે તેમ વિહારમાં સ્થળે સ્થળે ધર્મ –ન્યાય નીતિની વાતા સમજાવતા મનાવતા ધર્મની અનેરી શાલા વધારતા નકાદર પધાર્યા.

લુધિયાનાના વિહાર સમયે આચાર્ય શ્રીએ માંગલિક ઉપદેશ -પ્રવચન આપતાં ધર્મ –પ્રેમ, રાષ્ટ્રપ્રેમ અને સંગઠન આદિનું મહત્ત્વ સમજાવ્યું હતું. લાેકાેએ અશુભીની આંખે વિદાય આપી હતી.

શ્યામપુરાથી નૂરમહેલ પધારતાં માર્ગમાં એક શીખ સરદારે પૂજ્ય આચાર્યશ્રીને નમસ્કાર કરી પૂછ્યું –'આપ કિસ મજહળ કે હૈં ? આપ જેસે સંતોકા મેં ને આજ હી દેખા.' આપણા ગણિવર શ્રી જનકવિજયજીએ તેમને જૈન સાધુઓના આચાર વિચાર સમજાત્યા. અને પૂજ્ય આચાર્યશ્રીએ માનવ કર્તત્વ પર ઉપદેશ આપતાં માંસ–મદિરા–આદિના ત્યાગ કરવા જણાવ્યું. આથી એ શીખ સરદારે સૂર્યની સાક્ષીએ તેના ત્યાગ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી.

નૂરમહેલથી ત્રણુ માઇલ ઉપર પહેાંચતાં એક યુવાન દાેડતા દાેડતા પૂ. આચાર્ય શ્રીને એક પીપળાના ઝાડ નીચે મળ્યો. એ યુવાન ગુરુદેવાનાં દર્શન કરી ગદ્દગદ્ સ્વરે બાલ્યા. 'મહારાજ્ ? હું જાતે ચમાર છું. મારું નામ બાબુરામ છે. ત્રણુ માઇલ દ્વરથી આપનાં દર્શન કરવા દાેડતા આવ્યા છું. જાતિના ચમાર છું એટલે આપની શું સેવા કરી શકું?' આપણા ચારિત્રનાયકે જવાબ આપતાં કહ્યું-'ભાઇ, આત્મા નથી

ચમાર કે નથી બ્રાહ્મણ, નથી ક્ષત્રિય કે નથી વૈશ્ય, શરીરથી જે કુળમાં જન્મ લીધા એ કુળના આશ્રયી કહેવાય છે. એક નીચ કુળમાં જન્મેલા આત્મા મહાન કાર્યો કરવાથી મહાન ખની જાય છે, અને પૂજ્ય પણ ખની જાય છે. આચાર્યા શ્રીએ માંસ–મદિરા અને પરસ્તીના ત્યાગના ઉપદેશ આપ્યા. આ ચમાર યુવાને ઘણી જ હાંશથી આ ત્રણેય પ્રતિતાએ લીધી.

આ સમયે સાયક્રલાે ઉપર આવતા અન્ય પાંચ લાઇએાએ જીવનનાં મુલ્યાે અને કર્તાવ્ય વિષેના સચાટ ઉપદેશ સાંલળી એ ત્રણેય વસ્તુઓના ત્યાગ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી. શ્રી શ કર ગામ પંધારતાં અહીં જૈનાના ચાર-પાંચ જ ઘર હાેવા છતાં એન્ડ વાજાં લઈ સ્વાગત કરવા દૂર સુધી લાેકા આવ્યા હતા. તેઓને ખબર નહિ કે દેશની કટોકટીને લક્ષ્યમાં લઇ બેન્ડ વાજાં સાથે નહિ પધારવાની આચાર્ય શ્રીની પ્રતિજ્ઞા હતી. છેવટે પૂ. ગણિવરના કહેવાથી સાદાઇથી પ્રવેશ કરાવવામાં આવ્યા. અહીં એક સપ્તાહની સ્થિરતા દરમ્યાન સવાર-સાંજ સવે ધર્મ સમન્વયી ગણિવર શ્રી જનકવિજયજનાં પ્રવચના ચાજાતાં. જૈન જૈનેતરા સારા પ્રમાણમાં લાભ લેતા હતા. વસંતપ ગમીના અહીં થી નકાદર પધારતાં સાદા અને જુલસ સાથે જૈન જૈનેતરા સંમિલિત પ્રવેશ થયા હતા. જૈન ભવનમાં સભા યાજવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે ભજના, પ્રવચના થતાં હતાં. આજે રાષ્ટ્રપિતા ગાંધીજીના સ્વર્ગવાસ દિન હતા. તેથી માંધીરાડ ઉપર એક જાહેર સભા યાજાઇ હતી. અહીંના આગેવાનાની વિન'તિથી ગણિવર શ્રી જનકવિજયજીએ પધારી રાષ્ટ્રપ્રેમ તથા મહાત્મા ગાંધીજીનાં જીવન અને ચીને કરેલા આક્રેમણ વિષે આપણી કરજ દર્શાવી સુંદર પ્રવચન કર્યું હતું.

શુભ સંદેશ

કુલદીપ નગર ૧૨–૩–૭૫ શ્રી મહાવીર જૈન સુવક સંઘ (ઉત્તર ભારત)

ભાગ્યશાળી મહાનુભાવા! મને સમાચાર મલ્યા કે આજ શ્રી મહાવીર જૈન યુવક સંઘના સભ્યાની વિચાર-વિમશ⁶ માટેની સભા થઈ રહી છે.

આપ ભાગ્યશાળીએએ મૌન એકાદશીના દિવસે તા. ૨૫–૧૨–૭૪ ના રાજ હજારાની સંખ્યામાં જે ૫ સંકલ્પ કર્યા હતા. (પ્રતિજ્ઞા રૂપે) તેનું તમે બધા ભરાબર પાલન કરશા એવી મને શ્રદ્ધા છે.

'પ્રાથ્ક જાય પણ પણ ન જાય' એ વાતના જરૂર ખ્યાલ શખરા. તેમાં કિંચિતમાત્ર પણ ક્રક ના આવે. અને વિશેષે કરી જુગાર, માંસ ભક્ષણ, ચારી, શરાખ, વેશ્યાગમન, પરસી ગમન, શિકાર—આ સાતે કુવ્યસના ઘાર નરકમાં લઇ જનાશ છે. એટલે પ્રત્યેક સભ્યે તેના ત્યાગ કરવા જોઈએ. તા આપ ખધા ભાગ્યશાળીએ ભગવાન અને ગુરૂદેવનું સ્મરણ કરીને સંકલ્પ કરશા કે આજથી એ સાત કુવ્યસનાના ત્યાગ કરીએ છીએ. તેનું કદી સેવન કરીશું નહિ.

જૈન કુળમાં જન્મ લેનાર આ સાત વ્યસનાનું કહી સેવન કરે જ નહિ તો પણ આજકાલની દેશ કાળની અનુસાર બધાએ પ્રતિજ્ઞા કરવી જોઈએ. જેથી જૈન ધર્મ અને જૈન સમાજ તથા ભારત દેશ આદિનું કલ્યાણ થાય-અમારી તો એ ભાવના છે. તમે સ્વયં પ્રતિજ્ઞા કરા અને બીજાને પણ પ્રેરણા આપા. મારા આ શુભ સંદેશ છે. વિજયસમુદ્રસૂરિના ધર્મલાભ.

અહિંસાના સંદેશ

'હું અધા સાધુએા, સંતા, ઝાષએા, મહાષ એા તથા ધર્મ ગુરુઓને સવિનય પ્રાર્થના કરું છું કે તેએા બધા દેશના નૈતિક તથા સાંસ્કૃતિક ઉત્થાનને માટે અહિં સાધર્મના પ્રચારને માટે શાકાહારના પ્રચારને માટે બ્રષ્ટાચારને રાેકીને, સદાચારના પ્રચારને માટે પાતાનું કર્તાવ્ય સમજી ઘર ઘરમાં પાતાના અહિં સાંના મંગળ સંદેશ પહેાંચાઉ એ જ મારી શુન-કામના છે.'

[તા. ૧૮ એાકટોબર ૧૯૬૪ના દિને અખિલ પંજાબ પ્રાંતીય શાકાહાર સંમેલનના પ્રસંગે પૂજ્ય આચાર્ય દેવવિજય-સમુદ્રસૂરીધરજીએ ભારતવાસીઓને આપેલ પ્રેરક સંદેશમાંથી]

પર.

પ્રેરક પત્રાે

આપણા ચારિત્રનાયક આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજી મહારાજે વડાદરામાં સાધ્વી સંમેલન થયું તેની વિગત શેઠશ્રી કસ્તુરભાઇ લાલભાઇને જણાવી અને સાધ્વીએાના શાર્સ્સાભ્યાસ માટે સુવ્યવસ્થા કરવા સૂચન કર્યું. તેના જવાબમાં શેઠશ્રી કસ્તુરભાઈએ આચાર્યશ્રી પર લખેલ પત્ર

પાનકોર નાકા અમદાવાદ તા. ૨–૫–'૭૩

પૂજ્ય આચાર્ય મહારાજશ્રી વિજયસમુદ્રસ્ર્રિજી.

આપના તા. ૩૦-૪-૭૩ના પત્ર મલ્યો. આપના વિહારના કાર્ય કેમ જાણ્યા. પૂજ્ય સાધ્વીજી મહારાજના ઉત્કર્ષ અગે મારા મત આપના મત સાથે મળતા છે. અને શેઠ આ. ક. પેઢી તરફથી જયાં જ્યાં સાધ્વીજી મહારાજને અભ્યાસ કરવાની જરૂર જણાય અને શાસ્ત્ર ઉપલખ્ધ હાય ત્યાં ત્યાં વ્યવસ્થા કરી આપવાની ગાઢવણ પણ કરવામાં આવી છે.

સાધ્વીજી મહારાને વ્યાખ્યાતા થાય તે ઘણું જરૂરી છે. અને તેમાં તેઓને જે કંઈ મદદ કરી શકાય તે કરવા હું તૈયાર રહીશ.

> શ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઇના **૧૦૦૮ વાર વંદ**ણા. અવધારશાજી.

> > *

શ્રીમાન શેઠ કસ્તુરભાઈ ઉપરને પત્ર– ાા ૐ અહું નમ ાા

વીર સં–૨૪૯૯ વિક્રમ સં–૨૦૩૦ વન્દે શ્રી વીશ્માનંદમ્ વલ્લભ સદ્ગુરુ સદા!

> શ્રી આત્માનંદ જૈન ઉપાશ્રય, જાનીશેરી–ઘડિયાળી પાળ વડાદરા (ગુજરાત તા. ૨૫–૧૧–૭૩

ધર્મ પ્રાણ ધૈર્ય વાન શેઠ શ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ

ધર્મ લાભ સહિત વિદિત હેા કિ શ્રમણ લગવાન મહાવીર કી પંચકલ્યાણક ભૂમિયાં પર સુંદર કીર્તિ સ્તંભ પાંચ લગ જાયેં તા બહુત હી ઉચિત હાેગા.

ઉન સ્તુતિ સ્ત'ભા પર વીતરાગ કે વિવેકશીલ અમૃતમય વચન ઔર જીવન ઘટનાઓંકી કુછ જા'કિયાં ઉત્કીર્ણ હા જાય તો વિશેષતથા ચે પાંચા તીર્થ અનકર સર્વજન હિતાય દર્શનીય હા સકતે હૈં.

આપ નિર્વાણ શતાબ્દી સમિતિ સે સંઅધ જોડકર પૂર્ણ પ્રયાસ કરે. યહ મેરી શુલ ભાવના હૈ. દેવશુરુ ધર્મ કે પ્રતાપસે સફલતા હી રહેગી. સ્વાસ્થ્વ સુધાર પર હૈ. શેષ શાંતિ.

—સમુદ્રસૂરિ

*

પૂજ્ય અત્યાર્થ મહારાજ વિજય સમુદ્રસીશ્વરજી

આપના તા. 3૧-૧૨-૭૪ના પત્ર મળ્યાં. આપના ૮૪માં જન્મદિવસ ઘણી ધામધુમથી ઉજવાયા જાણી આનંદ થયા. આવે સૌ કાઇના પ્રેમ એટલા માટા પ્રમાણમાં મેળવીને જીતી લીધા છે, કે આપના જન્માત્સવની સંભામાં દશહજાર માણસની મેદની જમી તેમાં મને નવાઈ લાગતી નથી. જૈન યુવક સંઘના સભ્યા પાસે પાંચ પ્રતિજ્ઞા કરાવી તે જાણી આનંદ.

મારું સ્વાસ્થ્ય સારું છે. આપ ચાર પાંચ દિવસમાં અંબાલા પહેાંચશા તે જાણ્યું.

લી.

કેસ્તુલાઇ લાલભાઇના ૧૦૦૮ વાર વંદણા અવધારશા

...

પ્રધાનમ ત્રી શ્રીમતી ઇંદિરા ગાંધીને પત્ર ા ૐ અહું નમઃ ા

વીર સ'-**૨**૪૯૯ વિક્રમ સ'-૨૦૩૦

અાત્મ સ'-૭૭ વલ્લભ સ'-૧૯

ા વન્દે શ્રી વીરમાન દ વલ્લભં સદ્ગુરુ સદા ા અત્માત્માન દ જૈન ઉપાશ્રય ઘડિયાળી પાળ, જાની શેરી અડીદા

તા **૨૨**–૧**૧**–७૩

ધમ કમે કો વિદા, સંસ્કૃતિસાહિત્ય સં ક્ષિકા, રાષ્ટ્રીય ભાવ ભૂષણ, શ્રીમતી ઇંદરાજી ગાંધી

ધર્મ લાભ.

અહિ'સા પ્રધાન દેશમેં પવેલિકા પુનિત સ્વરૂપ સદૈવ હી લોકમાનસમેં સુરક્ષિત રહા હૈ!

સ્વતાંત્ર રાષ્ટ્ર કે જન જીવનમેં આધ્યાત્મિકતા કા અલ કૂટ કૂટ કર ભરને કે લિયે હમેં ઉદ્યારતા સે અહિંસા કા આહવાન કરના પડેગા!

ચારાં તરફસે ઉઠતી હુઈ હિંસાકા શમિત કરને કે લિયે હી પર્વા કે દિનાં મેં વિશેષરૂપ અહિંસા કા મહત્ત્વ દિયા જાય ઔર સાથ સાથ ઉન્હી દિનાંમેં હિંસા પ્રધાન કત્લખાનાં કા ખંદ કિયા જાય જિસસે રાજ્ય સરકારકી અહિંસા પ્રિય-વૃત્તિ વિશેષ પ્રમાણિત માની જા સકતી હૈ!

- યે રાષ્ટ્રીય પર્વ દિવસ નિમ્ન લિખિત હૈં!
- ૧ કૃષ્ણ જન્માષ્ટ્રમી
- ર મહત્મા ગાંધી જન્મદિન
- ૩ આઝાદી દિવસ
- ૪ દિગ ખર જૈન સ વત્સરી
- પ પર્યુષણ જૈન મહાપર્વ
- ६ ગણેશ ચતુર્થી^૧
- ૭ નામદેવ જન્મ જયંતી
- ૮ ઋષિ પંચમી
 - ૯ મહાત્મા **ખુ**દ્ધ જન્મ**દિન**
- ૧૦ રામનવમી
- ૧૧ પૂર્ણિમા એવં અમાવાસ્યા

૧૨ નાગપંચમી
૧૩ મહારમ
૧૪ ગુરુનાનક જયંતી
૧૫ કીસમસ ડે
૧૬ ૨૬ જાન્યુઆરી
૧૭ વસંતપંચમી
૧૮ દીપાવલી
૧૯ મહાવીર જયંતી
૨૦ વિજયાનંદસૂરિ જન્મ એવં નિર્વાણ
૨૧ લાઈથીજ

—સમુદ્રસૂરિ

પ્રખર શિક્ષા પ્રચારક, મરુધરાહારક આચાર્ય શ્રી વિજય લલિત સૂરિજી મહારાજના બે આશીર્વાદજનક પત્રાનું ગુજરાતી ભાષાંતર—

(૧) પુષ્યત્મા, આત્મભંધુ પન્યાસશ્રીની સેવામાં. વન્દનાદિ પુરસ્સર નિવેદન કે તમે સ્વર્ગથી ઉતરી આવ્યા છે. અને સ્વર્ગનાં દ્વારા તમારે માટે ખુલ્લા છે. નિકટલવી છેા અમે તો અધમ જીવ છીએ. જે દ્વર દ્વર ભાગતા રહીએ છીએ. હવે માગશર મહિનામાં ઉપધાન સમાપ્ત કરાવીને બિકાનેરની તરફ ડખલ માર્ચ કરીશું. અને શ્રીજી સાહેબ (ગુરુદ્વ)ના ત્યાં પહેાંચવા પહેલાં અમે બ્કાનેર પહેાંચી જઇશું. જે દિવસે ગુરુદેવનાં દર્શન કરીશું તે દિવસને ધન્ય ગણીશું ઈત્યાદિ.

સં. ૨૦૦૦ લાદરવા સુદી ૧૦

બીજોવા (રાજસ્થાન)

(૨) સ્નેહી પન્યાસજી, તમે પણ મનુષ્ય છો, હું પણ મનુષ્ય છે તમારાથી વૃદ્ધ છું પણ ભાવના એવી થાય છે કે જે હું રાજગુરુ હાઉં તો તમારા પ્રમાણની સોનાની મૂર્તિ ખનાવરાવીને નિત્ય તમને નમન કરું. વંદન કરું. તમારી ભક્તિ, તમારી વિશુદ્ધ લેશ્યા, તમારા સરળ સ્વભાવ એ ખધું તમારા ભવાભવ તમને ગુરુભક્તિ ક્લવતી ખના.

૨૦૦૪ શ્રાવણ સુદી પંચમી શ્રી નાજરચંદ (ચંડીગઠ)ના પ્રેરક પત્ર

હિન્દીનું ભાષાંતર

શ્રી આત્મ વલ્લભ સદુગુરુભ્યાે નમ:

શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી જગતાચાર્ય, જગત્પતિ, જગ-રક્ષક, માનવતાના ચમન, કરુણાના સાગર, પ્યારની ખુશણ, શ્રી વિજય સમુદ્રસૃરીશ્વરજી મહારાજ આદિ સમસ્ત મુનિરાજના ચરણુકમળમાં અમારા બધાની વિધિપૂર્વ ક વંદણા સ્વીકારશા. અગણિત વાર આપના પવિત્ર અંગ અંગને વંદણા–નમસ્કાર.

આપના પવિત્ર જીવનરૂપી બાગની ડાળી ડાળી-પત્તા પત્તાને વંદના નમસ્કાર. જે રજ આપના પાવન ચરણને લેટીને તીર્થ બની ચૂકી છે તેને વંદના નમસ્કાર.

વિચારું છું કેવા સુંદર ભાગ્યના માતાઓથી સુશાભિત આ ઘડી છે! જ્યાં દિલ અને નમનના આપસમાં મેળ થઈ - રહ્યો છે.

જ્યાં ભક્ત અને ભગવાન, ચાંદ અને ચકાર, સામસામે ઊભા દેખાય છે. ખરેખર આ કલમ એક ગેળી ઇશારા પર આજ પતિત પાવન ગુરુ ભગવાન સુધી શ્રદ્ધાનાં પુષ્પા પહેાં-

પાલનપુર.

રષર જિનશાસનરત્ન

ચાડવાને માટે લક્તિ અને લાવથી નાચી રહી છે. આજ સમસ્ત બીકાનેર પાતાના લાગ્ય....બદલીને ર'ગીન આધ્યાત્મિક સિતારાથી ચમકી રહેલ છે. દરેક દિલનાં નયન આધ્યાત્મિક અમૃતના ઘુંટ લરવાને માટે સવાર–સાંજ આપનાં પાવન ચરેણામાં નમન કરે છે.

સન ૧૯૬૮નું ચાતુર્માસ રાજસ્થાનની ગલીઓને માટે ઇતિહાસનું રૂપ ધારણ કરી ગયેલ છે.

આપ એ દર્પાં છે જેમાં સ્વર્ગીય ગુરુદેવ વલ્લભ દેખાય છે. તેના ચમકતા પાણીથી જૈસલમેરની પશ્ચિમી હવા પશ્ચિમી સીમાથી ઉડતી ઉડતી ગરમ લૂ ભટકતી તથા પાગલની જેમ ચિનગારીએ! વેરતી સ્પર્શ કરીને શાંત થઇ જશે. એ લાખા ભાવનાએ!ના ચાંદ!

તારી ચાંદનીમાં ફરીથી રેતીના ઢગાેએ નૃત્ય કરવાનું શરૂ કરી દીધું છે. કણકણમાં અરમાના અને આરઝૂઓના મેળા લાગી ગયા છે. તારી વાણીથી તૃપ્ત કરવાને શ્રાવણની ઘટાઓએ પણ પાતાની દિશા બદલી નાખી છે. તારા મહિમા અને સ્તુતિ ગાવાને માટે દિલની કઈ દીષ્ટને દાહાં ? કઇ સુમ'ધને નીચાવીને રાખું ? સમજાતું નથી.

હું એક અજ્ઞાન, સુદ્ધિહીન, ભૂલેલા ઇન્સાનની દુનિયાનું પંખી છું. પૂર્વ પુષ્યના ઉદયથી મારા જેવા અધને કોઈ લાકડીથી પકડીને આપને દ્વારે લાવ્યું છે. હે નાથ, મને પણ તારા. દેવ, જય હાે!

> શ્રી સંઘ **બીકાનેરના** આપના ચરણ સેવક નાજર જૈન

જૈન ઉપાશ્ચય જૈન મરચંટ સાેસાયડી પાલડી અમદાવા–૭

નમાે નમ : શ્રી ગુરુનેમિ સૂરયે શ્રી શત્રુજ્ય પાર્ધાનાથાય નમાેનમઃ

લિ. વિજય નંદનસૂરિ, પં. સૂર્યોદય વિજયજ ગણિ આદિ તત્રશ્રી આચાર્યંશ્રી વિજયસમુદ્રસુરીશ્વરજી આદિ સર્વ મુનિ-રાજો.

યે ગય અનુવં દના-વં દના-સુખ શાતા શ્રી દેવગુરુ પસાયે તથા પરમ પૂજ્ય પરાપકારી પ્રાતઃ સ્મરણીય તથા ગચ્છાધિ-પતિ શાસન સમ્રાટ સૂરિચક ચક્રવર્તિ જગદ્ગુરુ બાળ બ્રહ્મચારી પરમકુપાળુ આચાર્ય દેવશ્રી વિજયને મિસ્રી ધરજ ગુરુ ભગવ તના પુષ્ય પ્રતાપે થઈ અહીં સુખશાતા વર્તે છે. તમારા કુશલાદિ સમાચાર જાણી સંતાષ જવાખમાં—શ્રી શાંતિચંદ્ર ભાઈ સાથેના પત્ર મળ્યો છે. વાંચી પરમ આનંદ વિગતવાર તવામ હહીકત જાણી. અમારા પ્રત્યેના તમારા સદ્ભાવ ખૂબજ અનુ માદનીય છે અને મળવાની તમારી ભાવના પણ ખૂબજ સુંદર છે. છતાં પંજાબી ભાઈ એ જે ગુરુ પરંપરાથી તમારા પરમ ભકતા છે અને તમારી પ્રત્યે અનન્ય શ્રદ્ધા ધરાવનારા છે. તેઓને સંતાષ થાય તમ કરવામાં પણ અમાને આનંદ છે અને તે રીતે કરવામાં તમારા માટે વધારે ઉચિત ગણાશે એમ અમારૂં માનવું છે.

વિશેષ આવતી કાલે માગશર સુદી ૧૨ના રાજ ખ્યાંશી -વર્ષ-૮૨ પુરા યાય છે. અને ૮૩ વર્ષમા તમારા મગળપ્રવેશ થાય છે તે જાણી ખૂબજ આનંદ.

પ. પૂ. ગુરુદેવાના શુભ આશીર્વાદથી તમારુ ૮૩ મું વર્ષ રત્નત્રયીની મહાન આરાધના સાથે શ્રી વીતરાગશાસનની અનેકાનેક સેવા અને પ્રભાવનાના ઉત્તરાત્તરાત્તર વૃદ્ધિવાળા મહાન કાર્યો કરવા સાથે મંગળમય સફળ નીવડા એ અમારી શુભેચ્છા અને એ શાસનદેવ પ્રત્યે અમારી શુભ પ્રાર્થના છે.

અહીંથી આચાર્ય પદસ્થા આદિ મુનિરાજેએ વ દના સુખશાતા જણાવ્યા છે.

—ન દનસૂરિ

શ્રુતશીલવારિધ આગળ પ્રભાકર મુનિરત્ન શ્રી પુષ્યવિજયજી મહારાજને આપણા ચરિત્રનાયક આચાર્ય વિજય સમુદ્ર સૂરિ મહારાજ પ્રત્યે પૂજ્યખુદ્ધિ હતી. તેમની આજ્ઞા ચાતુર્માસ માટે પણ મેળવતા હતા. તેઓ તો જ્ઞાનવારિધિ હતા. આગમ પ્રકાશન અને જ્ઞાન ભ'ડારાના પુનરાદ્ધાર માટે અ ખું જીવન વિતાવ્યું હતું તે એવા તો કર્મ કરતા કે રાત દિવસ જ્ઞાન જ્ઞાન અને જ્ઞાન! ગાચરી-પાણી કે આરામની પણ ચિંતા કરતા ન હતા. તેમના પત્રમાં તેમની વિનમ્રતા. ઉદાતા અને પ્રતિમાનું દર્શન થતું હતું.

એક પત્ર ઉધૃત કરવામાં આવ્યો છે.

ાા જયન્તુ વીતરાગા : ॥ મુ. અમદાવાદ. ૨૦૨૨ ક્રિ. શ્રા. વ. ૭

કીકાલટની પાેળ–જૈન ઉપાશ્રય પૂજયપાદ શાન્ત્યાદિ ગુણ ભંડાર પ્રાતઃ સ્મરણીય શ્રી ૧૦૦૮ અા. શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી શ્રીજીમહારાજ સપરિવારની સેવામાં-મુ.જીરા

મુનિપુષ્ય, તરફથી સબહુમાન ૧૦૦૮ વાર વંદનાસહ સુખશાતા. અહીં ધર્મપસાયે સુખશાતા છે. આપશ્રી પણ સુખ શાતામાં હશા.

વિ. આપના ઘણા કૃપા પત્રાે પણ મલ્યા. હું આપની સેવામાં પત્ર લખી શકરાે નથી તે બદલ ક્ષમા કરશાે. કાંઇક જિનશાસનરત્ન રપપ

માળસ, કાંઈક કામ અને છેલ્લા ત્રણ મહિનામાં નારાં માતુશ્રી સાધ્વી બિમાર હતા તે પણ કારણ હતું. બા-સાધ્વી બહુ જ સમાધિપૂર્વ ક બાર્જી વર્ષ ની વય વીતાવી સ્વર્ગે સીધાવ્યા. અંત સુધી ધર્મ શ્રદ્ધા એવી કે એક પણ ધર્મ ક્રિયા વિસારી નથી. તેમજ સુતાં સુતા એક પણ ધર્મ ક્રિયા કરી નથી. ચેમાસી-પાખી પ્રતિક્રમણ જેવી લાંબી (ક્રયા પણ બેસીનેજ આરાધી છે. ક્ષ્સ્ત છેવટના એક અઠવાડીયામાં તેઓ અ ત્રચક જેવા હતાં તાપણ કયારેક હે દ્વાદા! એવા ઉચ્ચાર કરતાં હતાં. એક દર સમાધિ ઘણી હતી. કાઈ દિવસ દરદના અરેકારા કે કાંઈ ન હતું. આપના પસાચે મેં છેલ્લા ધાસ સુધી તેમની પાસે બેસીને આરાધના કરાવી છે. છેલ્લા પંદર દિવસ હું તેમના નજીકના ઘરમાંજ રહ્યો હતા. આપના પસાચે બધુ જ આનંદથી પાર પડ્યું છે. તેમની પાછળ અમદાવાદમાં ત્રણે પાળે અઠ્ઠાઇમહાત્સવ ઉજવાયા છે. જ્યાં રહેતા હતા તે નગીના પાળમાં તા લગ્ય ઉત્સવ ઉજવાયા હતા. કીકાભટની પાળે અને લુણશાવાડે પણ સારી રીતે ઉત્સવા થયા. કાઇને કહ્યા સિવાય જ અધું તે તે પાળાના સ'ઘ આદિ તરફથી થયેલ હતું. આપની કૃપાંથી મારૂં શરીર સારૂં છે. આંખે માતીઆ ધીરે ધીરે વધે છે, છતાં આપ જેવા સંત પુરુષાની આશિષથી બધું કામ ચાલે છે. હુજી સુધી તા લખતા-વાંચવા-સંશાધનમાં અડચણ નથી આવતી. હુમણાં શ્રી મહાવીર વિદ્યાલય તરફથી ખૂબ આંગમાનું કામ ચાલે છે. ન'હ અતુયાગ તથા પન્નવણાનું કામ ચાલે છે. બે વાલ્યુમા ચાર પાંચ મહિનામાં પ્રકાશિત થશે.

ગુરુલગવ'તની સ્થયાયેલી આ સ સ્થાનું મહાન કાર્ય ગણાશે. પર્યુ પણ પછી ડાંકટરને આંખા બતાવીશું. આપશ્રી મ ગળ આશીર્વાદ માકલતા રહેશા. આપની સેવામાં વિલંખથી પત્ર લખ્યા છે તે બદલ ક્ષમા કરશા, આપ તા અપેક્ષા રાખાજ પણ માર કેટલીક અગવડે ને લીધે આમ અને છે. ક્ષમા કરશા

લિઃ પુષ્ય તરફથી **૧૦૦૮ વાર વંદર્થો**.

સાહિત્ય કલારત્ન મુાનપુંગવ શ્રી યશાવિજયજી મહારાજ (હાલ આચાર્ય યદેશાદેવ સૂરિજી)ના પ્રેમાળ પત્ર

> વાલકેશ્વ**ર** રીજરાેડ મુ'બઈ **૬** તા. **૨૧**–૩–૭૩

પરમ પૂજ્ય શાન્ત પ્રશાન્તમૂર્તિ શાસન પ્રભાવક અને સદગુણાલ કૃત ૧૦૦૮ આચાર્ય ભગવ ત શ્રી વિજયસમુદ્રસૂ(૧૭) મહારાજ આદિ મુનિવરાની પુનિત સેવામાં-

સેવક યશાવિજય આદિ મુનિવરાની સાદર સવિનય કાેટાનુ-ક્રાેટી વ'દના સ્વીકારશાજી.

આપશ્રીના કૃપા પત્ર મલ્યાે. આનંદ થયાે. કેટલાએ વખતથી આપને પત્ર લખવાની ભાવના છતાં પ્રમાદાદીના કારણે લખી શકયાે નથી. મુંબઇથી વડાદરા આવનારા છે ત્રણ ભાઈને પણ કહેલું કે જતાં પહેલાં આચાર્ય ભગવંત ઉપરનાે પત્ર લઈ જેએ. છતાં પણ પત્ર લખી ન શકયાે તે માટે ક્ષમા ચાહું છું.

આપનું સ્વાસ્થ્ય ભરાખર નથી રહેતું તે જાણીને ક્રિફીકર થાય છે. તેા આપ યાગ્ય ઉપચારા દ્વારા તખીયત સંભાળશા એવી નમ્ર વિનંતી.

આપે મારી આખતમાં ઓપરેશનનું લખ્યું પણ દહેરા-સરના દાદર ઉતરતાં પગ ખસી જવાથી દાદરમાં ગખડતાં જમણા હાથનું ફેકચર થયું હતું. બે દિવસ પહેલાં પાટા છાડી નાખ્યા છે. હાડકું જોડાઇ ગયું છે. હવે ઘણુ સારું છે.

ફિકર ચિ'તા કરશાે નહિ. આપની કૃપાથી જમણા હાથ જલ્દી કામ આપતાે થઇ જશે.

વડોદરાના આપના પ્રવેશ અસાધારણ ઉત્સાહપૂર્વંક સંઘે કર્યા તેમ જ સ્થળે સ્થળેના ધર્મ પ્રચારના સમાચાર જાણી ખૂબ ખૂબ અનુમાદના થઈ.

હાસ્પિટલ માટે પણ સારું કંડ થયું તે જાણી પ્રસન્નતા અનુભવી. આપના હાથે શાસન પ્રભાવનાના તેમજ સમાજ કલ્યાણના અનેક શુભ કાર્યો થતાં રહે તેવી શાસનદેવને મારી શુભ પ્રાર્થના છે.

ભાઇ જયન્તી તથા ભાઇ કારા સાથે ભગવાન મહાવીરની શતાબ્દી અ'ગે જે સૂચના કરી તે ધ્યાનમાં રાખીશું.

હાલમાં મહારાષ્ટ્રમાં દુષ્કાળની પરિસ્થિતિ ઘણી વિકટ હાવાથી, મુંબઇના શતાબ્દી સાથે સંકળાયેલા મુખ્ય કાર્ય કર્તાએ। તા તેમાં રાકાયેલા હાવાથી કામની ગતિ થાહી મંદ છે.

રોઠ કસ્તુરભાઈ તથા શાહુ શાન્તીપ્રસાદ જૈન વગેરેની હાજરીમાં બે મીડી'ગ થઈ હતી, તેમાં કેટલાક નિર્ણયા લેવામાં આવ્યા છે. વિગતા પૂરી મળશે એટલે જણાવીશ.

ભગવાન મહાવીરનું ચિત્ર શ્વેતાંબર–દીગ બર બન્નેની માન્યતાએાને માન્ય રાખીને તૈયાર કરાવાય અને સંચુક્ત રીતે તે પ્રકાશિત થાય તે અંગે તથા જૈન ચિત્રકળાના અન્ય પ્રકાશન અંગે કેટલીક [વિચારણા શ્રી શાંતીપ્રસાદ સાથે થઇ હતી.

ે આ કાર્યની જવાબદારી તેમની ઈચ્છા પ્રમાણે મારે લેવી એઈએ પરંતુ મારી પાસે કાર્યનું ભારણ અને બાજ એટલાે ખધા છે કે નવી જવાબદારી લેવા મન ઉત્સાહિત ન થાય એ ૧૭ રપટ જિનશાસનરત્ન

સ્વાભાવિક છે. બીજી બાજુ આવાં કેટલાંક કાર્યો કરનાર બીજા કાઈ નજર સામે ન હાય ત્યારે એવું સતકાર્ય કરવાના ઈ કાર પણ કેમ કરી શકાય ? એટલે હવે થાડા વખતમાં હું નિર્ણય કરીશ. કામ ઘણું માેડું છે. સમય ઘણા માગી લે તેવું છે પણ એક ઉપયાગી કાર્ય હાવાથી બધી સાધનસામશ્રીને અનુકૂળતા હિલી થશે તા એ કાર્ય લેવા ધારૂં છું.

મારે દિલ્હી જવા માટે શ્રી શાહુ છ એ પણ આશ્રહ કર્યો હતો. બીજાએ તરફથી પણ આશ્રહ રહે છે. અને બધાં કરતાં આપના હાર્દિક આશ્રહ ઘણા જ છે. પંજાબી ભાઇએ તરફથી પણ ખુબ ઉત્સાહથી તથા અત્યંત ભક્તિભાવભર્યા શબ્દોમાં ખૂબજ આશ્રહ થયા છે. આપના વતી તેઓએ ઘણું કહ્યું છે કે માટું ડેપ્યુટેશન લઈને પણ આવીશું અને ગમે તે હિંસાએ અમે આપને દિલ્હી લઈ જઈશું એમ ત્યાં સુધીના ઉદ્ગારા પણ કાઢયા છે. પણ મારી શારીરિક તેમજ અન્ય સંયાંગો જોતાં એ બનવું અત્યારે અશક્ય દેખાય છે

મેં તા આપ પધારવાના છેં એટલે મૂર્તિ પૂજક સંપ્રદાય-ના આચાર્ય તરીકૈનું પ્રતિનિધિત્વ જળવાઇ રહેશે અને પંજાળી ભાઇઓના સહકારથી શાસન પ્રભાવનાને વેગ મળશે. એમ સમજ સંતાેષ લઉં છું.

મારા લાયક કામ સેવા ફરમાવશે. કૃપા દેષ્ટિમાં વૃદ્ધિ કરશાે. દાદાગુરુની અનુવંદના. યશાેવિજય સાદર સવિનય વંદના

પરમ ગુરુભક્તની ભાવના

મુંબઇ નિવાસી શ્રી કુલચંદલાઈ શામજ સ્વ. પંજાબ કેશરી સમયજ્ઞ યુગદેષ્ટા ત્યાચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લલસ્**રી**ધરજીના

પરમ લક્ત છે. વર્ષોથી તેઓ ગુરુકેવના સંસારી શિષ્ય બની રહ્યા છે. ગુરુદેવ પંજાબમાં હોય કે દિલ્હીમાં, રાજસ્થાનમાં હોય કે પાટણમાં—પાલીતાણામાં હોય, કે અમદાવાદમાં—પૃનામાં હોય કે મુંબઈમાં જયાં જયાં ગુરુદેવ હોય ત્યાં આપણા શ્રી કુલચંદલાઈ પહોંચ્યા જ હોય. ગુરુદેવની તેમના તરફ આશિષ કૃષા હતી અને ગુરુદેવ તેમને મંગળ આશીર્વાદ વરસાવતા રહેતા હતા. શ્રી કુલચંદલાઇ ગુરુદેવના દર્શનાર્થે જતા પણ ગુરુદેવની આત્રા પ્રમાણે કોઇ જગ્યાએ સ્વામી વાત્સલ્ય, કોઇ જગ્યાએ ગુરુ પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા, કોઈ અઠ્ઠાઈ મહાત્સવ, કોઇ દીક્ષા, કોઇ પદવીદાન સમારંભ વગેરમાં પાતાની સત્કમાઇના ખર્ચ કરવામાં ઉદારતા દર્શાવતા. આ ઉપરાંત જે કોઈ કામ માટે જે રકમની જરૂર હોય તે વિના સંકારો આપવામાં તેમને ગુરુલક્તિના દર્શન થતાં.

ગુરુદેવના સ્વર્ગવાસ પછી તેમના પટ્ધર શાંતમૂર્તિ આચાર્યા શ્રી વિજયસમુદ્રસ્(રજી માટે એવી જ ગુરુલક્તિ દર્શાવે છે. પ્રસંગે પ્રસંગે તેમના પ્રમાણે ખર્ચ કરવામાં એવી જ ઉદ્દારતા દર્શાવે છે. તેમના ઘણા પત્રે માંથી ૩૫ના ઉદ્દેખ કરું છું:

મું અઈ તા. ૭–**૬–૬૧** પૂજ્યપાદ આચાય^૧શ્રી વિજયસમુદ્રસુરિજી સવિનય વ**ંદ**ણા

આપના કૃપા પત્ર મલ્યાે. આપે મારા જેવા સાધારણ માંગુસને આપના અંત:કરણમાં આટલું માેટું સ્થાન આપ્યું છે તે માટેની ઉદારતા અને મમતા માટે મારા જેવા પામર પ્રાણી આભારની લાગણી કયા શખ્દામાં વર્ણું વી શકે? આપશ્રીનું નામ જે ગુરુભગવંતે સમુદ્રસૃરિ રાખ્યું છે તે સમુદ્ર જેવા २६० जिनशासनरत्नः

ગ'લીર અને ઉદાર છો. પ્રલુ પાસે પ્રાર્થના છે કે આ લવ તો નકામા ગયા પરંતુ લવાલવ આપની સેવામાં ગાળી શકું તેવા મંગલ આશીર્વાદ વરસાવતા રહેશા. મારી જુંદગૌની સંધ્યાં પ્રકાશિત કરવા છેલ્લા દિવસામાં આપના ચાતુર્માસના લાલ એક સ્વપ્ન માફક ચલ્યા ગયા. હવે ફરીથી એવા માકા કયારે મળશે?

> આપના દાસાનુદાસ કુલચંદના સળિનય વંદણા

X

પરમ પૂજ્ય આર્ચાય દેવ ૧૦૦૮ શ્રી વિજયસમુદ્રસુરિજી તથા અન્ય સાધુ મહાત્માઓની સેવામાં.

આપના ૨૮-૧૨-૭૪ના પત્ર મળ્યા. વાંચી ખૂબ આનંદ થયા છે. છેલ્લા ત્રણુ ચાર પત્રા લખ્યા—મુબારકબાદના તાર વગેરેની પહેાંચ પણ ન હતી તેથી ચિંતા થતી હતી. એક દિવસ પત્ર માંડા આવે ત્યારે તબીયત બાબત ચિંતા થાય છે, પત્ર વાંચી બધા સમાચાર જાણ્યા. ગુરુદેવના પ્રતાપે દિલ્હીમાં ડંકા વગડાવી પંજાબ પધારા છે તે જાણ્યું—ગુરુલગવંતના પ્રભાવ જ એવા છે. હવે તા પરમાતમા પાસે અંતઃકરણની પ્રાર્થના છે કે આપને લાંયું આયુષ્ય અને સમાજ ઉત્કર્ષના કામા ખૂબજ થાય. તબીયતના સમાચાર મને મળતા રહે તેમ કરવા વિનંતી. અત્રે આનંદ છે. ઘરમાં આપને દરરાજ વંદના કરે છે. અમાર્ચ આપું જીવન ગુરુદેવ અને આપને આભારી છું. ગુરુદેવના અને આપુષ્રીના આશીર્વાદ મળ્યા કરે છે. અને તબીયત સંભાળું છું કામ સેવા જણાવશા.

લિ. સેવક કુલચંદ શામજીના ૧૦૦૮ વાર વંદણા

૫૩. આ_{વ્}મવલ્લભના સેવામૃર્તિ વાર**સ**

એવા તે કેવા આપણા પરાપકારી ન્યાયાંભાનિધિ આચારે શ્રી વિજયાન દસ્ત્રીશ્વરજી મહારાજ ભવિષ્યદશી અને આત્મ- જ્ઞાની હતા કે આપણને ગુરુવલ્લભ જેવા સંરક્ષક આપી ગયા અને કલિકાલ કલ્પતરુ અજ્ઞાનિતિમરતરણી શ્રી વલ્લભ ગુરુદેવ આપણને સમુદ્રગુરુ જેવા સમતાવાન સેવામૃતિ ગુરુ સાંપી ગયા.

ગુરુદેવે ભવિષ્યના વિચાર કરીને જ તેમનું નામ સમુદ્ર રાખ્યું હતું. પૃથ્વીપરના સમુદ્રમાં તાફાન આવી શકે, પરંતુ આ સમતાના સમુદ્રમાં કૃદિ સંક્ષાપ દૃષ્ટિગાચર થયા નથી. ગુરૂ વિજ્યાનંદના પરિવારમાં જ્ઞાની આદશે ચારિત્રવાન સાધુ- ઓની કમી નથી, પરંતુ ગુરુ વલ્લભ જાણવા હતા કે યુગ અદલાઇ રહ્યો છે. ઉદારતા, સમાનતાના સૂર્ય પ્રકાશી રહ્યો છે. એવા સમયે સંઘની ઉન્નતિના ભાર સમતા, ક્ષમતા, સૌમ્યતા અને ઉદારતા ધરાવનાર વ્યક્તિત્વ જ વહન કરી શકે. ગુરુ સમુદ્રના વ્યક્તિત્વમાં આ ચારયનું એકીકરણ હતું. આ વ્યક્તિત્વમાં ચાલીસ વર્ષની ગુરૂસેવાની સૌરભ તથા દીધ- સહિષ્ણતાના દર્શન થાય છે.

રવાધીનતા પછી સંકીર્ણતા, સંક્ષેાલ, અહંકારવાળી વ્યક્તિ સમાજને સચેતન અને શક્તિશાળી રાખી ન શકે. આજે ઉદા-રતા, નસ્રતા, સહિષ્ણુતા અને સર્વધમ સમલાવવાળા વ્યક્તિ-ત્વની આવશ્યકતા છે. ગુરુ સમુદ્રમાં આ બધા ગુણોના સમાવેશ હતા. ચાલીસ ચાલીસ વર્ષ સમતા રસમય ગુરુસેવા એ સ્વયં સમરણીય વ્યક્તિત્વનું દોતક છે.

શું આ ચાલીસ વર્ષમાં કદી ગુરુદેવનાં કડવાં વચત નહિ સાંભળવાં પડયાં હાય ? શું કદી આરામની ઇચ્છા નહિ થઈ હાય ? પરંતુ જેમણે પાતાનું વ્યક્તિત્વ ગુરુદેવના વ્યક્તિત્વમાં સંલગ્ન કરી દીધું હતું તેમને માટે આ બધું નિરર્ધક શૂન્ય જેવું હતું. ગુરુની સત્તા એ જ જેની સત્તા છે, ગુરુના ભાવ એ જ જેના ભાવ છે, ગુરુના આદર્શ એ જ જેના આવ છે, ગુરુના આદર્શ એ જ જેના ગુરુ સમુદ્ર સૂરિજીની પાતાની હસ્તી આ રીતે ગુરુના ચરણમાં આનંદમયી હતી. જે રીતે સમુદ્રના તરંગા સમુદ્રના જળમાં વિલીન થઇ જાય છે તે જ રીતે શુરુના જીવનમાં તેમનું જીવન વિલીન અન્યું હતું.

આવું આત્મસમપેષ્ઠુ વિરક્ષ વ્યક્તિત્વના નિધિ હાય છે. સવેષ્ટિય શ્રમણપદ પ્રાપ્ત થવા છતાં બાળક જેવા વિનમ્ર, સૌમ્ય, અને પ્રશાંત હતા, પાતાના ભકતો અને હજારા શ્રોતા-ઓને 'ભાગ્ય શાળીઓ' કહેતાં કહેતાં તેમની જીહ્વા પર મધુસુધા આવી બિરાજતી. તેમના વ્યક્તિત્વે પ્રત્યેક સમુદાયના સાધુ મહાત્માઓ તથા શ્રાવકામાં આપ્તજન તરીકેનું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું હતું.

સ્થાનકવાસી સંઘના પ્રધાન પૂજ્યશ્રીઆત્મારામજ મહા-રાજ, પ્રધાનાચાર્ય શ્રી આનંદ ઋષિજી મહારાજ, તેરાપંથી સમુદાયના પૂજ્ય આચાર્ય તુલસી ગણિજી મહારાજ, કવિષ્ર શ્રી અમરચંદજી, મહારાજ, પ્રેમાંવભૂતિ શ્રી પ્રેમચંદજી મહા-રાજ, માલવકેસરી શ્રી સૌભાગ્યમલજી મહારાજ, શ્રી વિજય મુનિજી મહારાજ, શ્રી નેમિચંદ્રજી મહારાજ આદિ બધા સાથે તેમના આત્મીયતાપૂર્વકારી ઘનીષ્ટ સંબધ હતા.

દિગ'ભર આચાર્ય શ્રી દેશભૂષણ મહારાજના મેળાપ સ'વત ૨૦૨૦ માં આશામાં થયા હતા, તે વખતે એક સાથે વ્યાખ્યાન થયું હતું. સં. ૨૦૨૪માં નાગાર રાજસ્થાનમાં દિગંભરાચાર્ય શ્રી વિમલ સાગરજી મહારાજના મેળાપ થયા હતા. વ્યાખ્યાન પણ સાથે જ થયું હતું. શ્વેતાંબર સમાજના પૂજ્ય આચાર્ય ભગવ તાનાં નામ તા અનેક છે, તેઓ સાથે પૂજ્ય ગુરૃદેવને આત્મીયતા હતી. બધા આચાર્યા, પદસ્થા સાથે તેમને આત્મીયતાના સંબ'ધ હતા. આવું પ્રખર વ્યક્તિત્વતા કાઇક જ ભાગ્યશાળી શ્રી સંઘના ભાગ્યમાં હોય છે.

'ભૂલી જાવા અને માક કરા'—એ તેમનું સૂત્ર હતું. દર્પ શુ પર માટી પડી ગઇ તો શું થયું ? કપડું ફેરલવાથી દર્પ શુ સ્વચ્છ થઈ જાય છે. હૃદયનું પાત્ર સમતાજલથી ધાવાઈ જાય છે. આવા આ કતત્વના સ્વામી તે ભૂલાકનું ગૌરવ કહેવાય. તેમને મન બધા જ આત્મીય હાય છે, પરાયા કાેશું ? શત્રુ કાેશું ? એ તેમના જેવા સમતારસલીન આત્માને કંઈ હાેતું જ નથી.

તેઓ પોતાના શિષ્ય સમુદાયની ભૂલા પ્રત્યે ખૂબ ઉદાર હતા. તેઓ પાતાને પથપ્રદર્શ ક તરીકે જ માનતા હતા. બધા , પાતાના સ્વભાવને અનુકૂળ રહીને જ શિક્ષાઓધ્યહણ કરે છે તેવું તેઓ માનતા હતા. સંસાર પ્રેમની નિઃસ્પૃહતા પરમહંસ સંન્યાસી જેવી હતી. તેમની વસ્તુસ્ત્રભાવનું જ્ઞાન હાવાથી તેઓ કદી પણ ક્ષુષ્ધ થયા નથી. તેમના અટલ વિશ્વાસ હતા કે

વીતરાગે જે જોયું હશે તે જ થશે 'હું' તો ગુરુભગવ તના અતિ વિનય તુચ્છ દાસનુદાસ છું' એવી એમની ઉદાત્ત ભાવના હતી.

સંતાના અધાજ ગુણા જાણે પ્રકૃતિએ તેમને જ સાંપી ક્રીધા હતા.

તેઓ સાચા ગુરુના સાચા પટ્ધર હતા. ગુરુદેવની ચરિત્ર ચાદર પર ન તો કોઈ ડાઘ હતો, ન શિષ્યની ચારિત્રચાદરમાં કોઈ વિરૂપતા. ધન્ય ગુરુ, ધન્ય શિષ્ય, ધન્ય ભક્તો! સંત હોવાની સાથે સાથે તેઓ આધ્યાત્મક શૂરવીર પણ હતા. પ્રતાપસિંહ કૈરાનની સરકારે કરેલો ઇંડા વિતરણ યોજના ખંધ કરાવવાનું કાર્ય સરળ નહે તું. કૈરાન તો શ્રી નેહરુના જમણા હાય હતા. પરંતુ સમુદ્રગુરુના વ્યક્તિત્વે તેમના જેવા દેઢસ કલ્પીને પણ પીગળાવીને સમુદ્રજળવત્ અનાવી દીધા હતા.

કહેવાય છે 'સાનામાં સુગ'ષ ભળે તા તે મહામૃલ્યવાન અની જાય છે.' અહીં તા શ્રી સમુદ્ર ગુરૂના વ્યક્તિત્વમાં ચારિત્રનું સુવર્ણું સમતાની સૌરભ સાથે વિદ્યમાન હતું. તેમ છતાં તેમના ધર્મ પ્રભાવનાના કાર્યોમાં આપણે સહભાગી નહીં થઇ શકીએ તા આપણા જેવા અભાગી કાેણુ હશે કે મેં તા આ વ્યક્તિત્વના થાડા જ આભાસ આપ્યા છે. તેઓશ્રીના વ્યક્તિત્વના પ્રતિપાદન ને માટે તા એક મહાનિખ'ષની આવશ્યકતા છે. રકતદાન તથા દેશરક્ષાની પ્રેરણા તેઓશ્રીના વ્યક્તિત્વના રાષ્ટ્ર પ્રેમદર્શાવે છે.

મધુર શાંત વાણી, પંજાબની કાળજી, સંગઠન પ્રેમ, બાલ-પ્રદ્મચારી, ચારિત્રનિધિ, મૌન સેવામૂર્તિ, સ્વાર્થરહિત, ક્ષમાના સમુદ્ર, કર્મ ષ્યતાના પ્રતીક, વૃષ્ધાવસ્થામાં પણ સંઘ સેવાની તમન્ના, સ્થિર ગૈરાગી પરમહાંસ, વલ્લા ગુરુના વિશ્વાસ મંત્રી, ભૂત—વર્તમાનના સમન્વયની કડી, દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર–કાળ-ભાવના પારખુ, વિવેકી, વ્યક્તિના પારખુ અને વિશ્વપ્રેમ–વિશ્વશાંતિના

258

ઉપાસક, શાંતમૂર્તિ ક્ષમાં સિંધુ એવાં અનેકવિધ પાસાં આપણા ચરિત્ર નાયકના વ્યક્તિત્વનાં હતાં.

એક બજન

શ્રી રામકુમાર જૈન (એમ.એ.બી.ડી.) (તજ^૧–બહારા કુલ ખરસાએા)

ખહારાં ફૂલ બરસાએા, મેરે ગુરુરાજ આવે હૈ! દુવાએા રાગિની ગાએા, મેરે ગુરુરાજ આવે હૈ! ૧

યે વલ્લભ ગુરુકે પદ્ધારી, બ્રહ્મચારી ગુરુ મેરે! કરેંગે ચરણુંકી ભક્તિ, મિટેંગે મેરે ભવફેરે! સિતારા તુમ ભી મુસ્કાએા, મેરે ગુરુરાજ આયે હૈ! ર

કમલ કે રંગ સા પ્યારા, યે પીલા બાના કેસરિયા! બહાયેંગે યે (દલ્લીમેં નયા ઈક પ્રેમકા દરિયા! ઘટાએાં ઝૂમકર આએા, મેરે ગુરુરાજ આયે હૈ! ૩

સમુદ્રર નામ હૈ ઇસકા યે યાેગા હૈ, યે જ્ઞાના હૈ ! "રામ" મેરા નિગાહાેમે યે વલ્લભકા નિશાના હૈં! નિગાહાેં પુષ્ય કલ પાએા, મેરે ગુરૂરાજ આયે હૈં! ૪

*

પ્યાસે ન હુમ રહે ગે, હુમને સમુદ્ર પાયા! વલ્લભ ગુરૂને ઇસકાે અમૃતસા જલ બનાયા! પ

પ૪.

પ્રેરણામૃતિ^દને પુષ્યાંજ**લિએા**

ગુરુદેવની વૃદ્ધાવસ્થા તથા શરીરની અશક્તિ જોઈને પંજાબ સંઘેર તથા ગુરુલક્તો તેમને એક સ્થાન પર સ્થિરવાસ કરવા ભાવભરી વિન'તી કરતા હતા. પણ પ્રત્યુરમાં તેઓશ્રી કહેતા કે—

"મારું જીવન સમાજ ઉત્કર્ષ માટે છે. જે જે સ્થાનામાં જૈન સમાજનું એક પણ ઘર છે. તે તે સ્થાનામાં જઇને ગુરુ-વલ્લભના સંદેશ આપતા રહું, તેમની ભાવના ને સાકારરૂપ દઇ શકું તેમજ તેના વિશેષ વિશેષ પ્રચાર—પ્રસાર કરી શકું—ગુરુદેવની ભાવના પૂર્ણ કરવામાં જ મારું કર્તવ્ય છે. હું મારાં કર્તવ્ય માર્ગને કેમ છાડું! તેમાં કદાચ મારા દેહ સમાપ્ત થઈ જાય તેને તેથી વિશેષ બીજું કયું સૌભાગ્ય હાઇ શકે?"

તેઓ રાષ્ટ્રસંત, શાંતતપાનિધિ, તેમના નિષ્કલંક સુદીર્ધ નિરતિચાર સંયમી જીવનમાં અનેક જીવા પર અવિસ્મરણીય ઉપકારા કરીને નવું જીવન દર્શન આપ્યું – નિરિલમાન તા એવા કે તેમની જય બાલાય ત્યારે ગુરુદેવાની જય બાલાવવા આગ્રહ રાખતા, વાણીમાં ગંભીરતા, મુખારવિંદપર આત્મશાંતિની શીતલ- છાયા, સરલ જીવન, નિર્મલ પવિત્ર હૃદય –સ્વાધ્યાયપર પ્રગાઢ

પ્રીતિ-સમય છુ ભાવ-નાના માટાં-ગરીખ-દુ: ખી પ્રત્યે સમભાવ, આવી હતી મારા ગુરુદેવ મરી પ્રેરણામૂર્તિ!

—આચાર્ય ઈન્દ્રદિન્ન સૂરિ.

*

મહાન ત્યાગી તપસ્વી, ઉગ્ર વિહારી, શાંતમૂર્તિ આચાર્યશ્રી જેવા મહાપુરુષને માટે વાસ્તિવિક શ્રદ્ધાંજલિ તો તેમના દિવ્ય સંદેશ-દિવ્ય જીવન જે આપણી સન્મુખ છે. જો આપણુ તેમની ઉચ્ચતમ સાધના અને સમાજસેવામય જીવનમાંથી પ્રેરણા લઇ ને કાંઇને કાંઈ સમાજ કલ્યાણુનું સક્રિય કામ કરી શકીએ તાે એ તેમની સાચી શ્રધ્ધાંજલિ ગણાય.

ગુરુદેવ ૮૬ સાલની વૃધ્ધાવસ્થામાં ૩૫ સાલના યુવાન સાધુને પણ પાછળ રાખી દઈ પાતે આગળ દાડી જતા, ગામે ગામના ઉગ્ર વિહારમાં જનતાને ધર્મ પ્રેરણા દઇને સંઘ-સેવા-સંગઠન-રાષ્ટ્રપ્રેમ-સમાજ કલ્યાણના સંદેશ આપતા જોવાના પણ એક લ્હાવા હતા. એતા એક અપ્રમ યાગી હતા.

—સર્વધર્મ સમન્વયી શ્રીજનક વિજયજી ગણિ

*

પ'ચમ કાળમા દુર્લભ, સમતાના સાગર, કરુણાનિધિ, માન સન્માનથી દુર રહેનાર આપે તેા અદ્દભુત ચાગીરાજ શ્રી આહંદઘનજીના પદને ચરિતાર્થ કરી ભતાવ્યું–

ંમાન અપમાન જે સમગણે

સમગણે કનક પાષાણ રે'

આપ તરફની શ્રદ્ધા ભક્તિથી પ્રેરાઈને બે શબ્દો-ગુણાનુ-વાદના લખ્યા છે. આપશ્રીના ચરણામાં એક જ પ્રાર્થના છે કે દેશમાં શાંતિ રહે, સમાજ અને સંઘમાં એકતા સ્થપાય સંગઠન

બળ વૃદ્ધિ પામે, જિનશાસન પ્રત્યે અટલ શ્રધ્ધા રહેે–એવી આશિષ વરસાવતા રહેા! હુદય સસ્રાટ, આપશ્રીનાે ઉચ્ચ પવિત્ર આત્મા જ્યાં બિરાજમાન હાેય ત્યાંથી આશીર્વાદ વરસાવતા રહેશાે–

—સાધ્વી નિર્મલાશ્રીજી

આભગુરુને જો બાગ લગાયા હાથ સે વલ્લભને થા સીંચા ઉસકા પ્રાણસે સૂરિ સમુદ્ર રક્ષક થે ઉસ બાગકે છેાડકે ઉસ બાગકે ચલે ગયે સુરધામમેં

ડૂબ રહી નૈયા અબ મજધારમેં આપ હી ઉસકે ગુરુવર ખેવનઢાર થે સપનેમેં આકર દેના કભી દીદાર તેા જસ શિશુ કે હૃદયકી પુકાર થે, —સાધ્વી પ્રગુણાશ્રી

**

જિનશાસનરતનું ભગ્ય આદર્શ જીવન ચ દનના કહ્યુ કહ્યુવત્ સૌરભમય, ઇક્ષુ રસ જેવું મધુર, તેમજ અનુકરહ્યાય હતું. તેમના જીવનમાં વિનમ્રતા એાતપાત હતી. વાણામાં મધુરતા, સ્વભાવમાં સરળતા, વ્યવહારમાં દક્ષતા, હૃદયમાં પવિત્રતા, પ્રાણામાત્ર પ્રત્યે મૈત્રીભાવ, વિચારામાં વિશુદ્ધતા, પ્રતિક્ષ્ય્યુ–અપ્રમાદ આદિ અનેક ગુણાની સૌરભ જૈન સમાજના લાખા લાકામાં પ્રસરી રહી છે. આ વિભૂતિની ક્ષતિ તા પુરાય તેમ નથી જ તાપણ તેમનાં અધૂરાં કાર્યા પૂર્ણ કરીએ–

વહ રહનુમા બિછડ ગયા, યહ કારવાં ભિખર ગયી, વહ બાગબાં કિધર ગયા, યહ ગુલિસ્તાં ઉજડ ગયા! ગુરુદેવ! આપ પંચકુલા ગુરુકૂળ પધાર્યા. આપે વિદ્યાર્થી'-ઓને જે સુધાલચીં ઉપદેશ આપ્યા તે જેણે જેણે સાંલત્યો તે કહેશે કે અહીં તો આચાર્ય'શ્રીના મુખારવિદમાંથી અંતર-આત્મામાં છુપાયેલ દિવ્યશક્તિના પ્રેરણા સ્ત્રોત વહી રહ્યો હતો. આવે જુસ્સા- ખુલ દ-અવાજ અમૃત ધર્મ બાધ શ્રેતાએ ને મંત્ર મુગ્ધ કરી ગયા. પ્યાર અને મહાખતની સુંદર મૂર્તિ'! માનવ-તાની જયાતિ સ્થાન સ્થાનને પવિત્ર કરી રહી હતી-તુમહે ભૂલ સકતા નહીં હૈ જમાના કિ ઇન્સાન નહીં થે. તુમ દેવતા થે.' —શ્રી નાજરચંદ જૈન

*

ગુરુદેવની સેવામાં પાતાની જાતને અ**પ**ંચુ કરી દીધી. સ્વર્ગા ય આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયલલિત સૂરીધરજીએ એક પત્રમાં લખ્યું હતું કે—

શ્રી પન્યાસશ્રી, તમારા જેવા સાચા ગુરુભકત શાેધ કરવાથી પણ નહિ મળે. અરે, તમારી સુવર્ણ મૂર્તિ અનાવીને પૂજવામાં આવે તાે પણ એાછું છે.

સ્વયં ખાદીધારી હતા. સ્વદેશીના પ્રચારક હતા, ચીન આક્રમણ અને ભારત-પાક. યુદ્ધ સમયે દેશવાસીઓને તનમન-ધન ન્યાછાવર કરવા હકાલ કરી હતી. સ્વયં રક્ત દાનને માટે સૌથી પહેલાં તૈયારી દર્શાવી હતી, વાણીમાં વિનમ્રતા, ઠાંસી ઠાંસી ને ભરી હતી. બધાને 'ભાગ્યશાળી' શખ્દથી સંબાધિત કરતા હતા.

પાતાનું સાધ્ય વિશ્વમાં ગળની પુનિત ભાવના ને પાતાના આદર્શ ખનાવ્યા. ગુરુદેવ તા તપ ત્યાગ અને કરુણાના માંત્ર-દાતા હતા.

—સ'પતરાય બાઠીયા

સમુદ્રપ્રશસ્તિ—

સંયમની આરાધનામાં તત્પર. જૈન શાસનના ભૂષણરૂપ અને સાગર સમાન ગંભીર આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વર હતા. ૧

અહંકાર આદિ શત્રુએાને જીતનાર, ઉત્તમ આચારામાં તત્પર, જ્ઞાનધીર, શાસ્ત્રાભ્યાસી, ગુરુભક્ત અને વિવેકપૂર્ણ આચાર્ય હતા ર

આચાર્ય શ્રીના સ્વર્ગ વાસથી જૈન શાસન અનાથ બની ગયું છે. બધા જૈત–ગુરુલકતા શાકાતુર બની ગયા છે. સાધુસંઘ પણ વિદ્વલ થઈ ગયેલ છે. ૩

ભાવીભાવને શ્રી તીથ^જંકર પણ ટાળી શકતા નથી, આ પ્રમાણે જ્ઞાન દેષ્ટિએ વિચારીને કલ્યાણકારી અધાં કાર્યો કરતાં રહેવું જોઇએ. ૪

જોકે સૂરીજી હવે આપણી સામે સકેહે નથી પરંતુ તેમના યશાદેહ તેા આ જગતમાં હ'મેશાં તે માટે વિજયવ'ત રહેશે. પ —પ'. બેચરદાસ દેઃશી

અમદાવાદ.

આગાય શ્રી ખાલખ્રદ્ધાચારી, મનસ્વી, મહાન તપસ્વી યાગી-રાજ, મહાન ત્યાગી, હિતૈષી, વિદ્યા-પ્રચારક અને પ્રસારક, 'અહિંસાપરમાધમ'ના મહાન પૂજારી, શાંતમૂર્તિ', સાચા ગુરુ-ભક્ત, કદૃર રાષ્ટ્રપ્રેમી, ભગવાન મહાવીરની વાણીના મહાન ઉપદેશક, જિનશાસનરત્ન ભારતના ખૂણે ખૂણે હજારા ગુરુલક્તો તેમની યશાગાથા ગાઇ રહ્યા છે.

—શ્રી જ્ઞાનચંદ જૈન, માલેર કાેટલા,

ગુરુદેવ શ્રી વિજયવલ્લભસૂરીજીએ કહ્યું 'વત્સ, તુ તો મારા કાલ્યુપિય છે, સમુદ્ર તા સમુદ્ર જ રહેશે-મહાગ ભીર, વિશાલ હૃદયી, સતત ક્રિયાશીલ. સદા મર્યાદામાં રહેનાર સેવા-મૂર્તિ, સમુદ્ર નામ ધારણ કરવાવાળા જયારે આચાર્ય બને છે ત્યારે ગુરુએ પણ તેમને 'આચાર્ય' કહેવા જોઈએ. એથી જ મેં તમને પ્રેમ લાવથી 'સૂરિજ' કહીને બાલાવ્યા. ગુરુની મર્યાદા-આચાર્ય શ્રીએ દર્શાવી. ગુરુદેવના પ્રેમલર્યા મધુર મધુર શબ્દા શબ્દા સાંભળી નૂતન આચાર્યની આંખડીએ લીની થઇ ગઇ અને પ્યારા ગુરુદેવનાં નેત્રો જલથી પરિપૂર્ણ થઈ ગયાં.

ધન્ય ગુરુ! ધન્ય શિષ્ય ?

—કેવલચંદ જૈન.

米

ગુરુ સમુદ્રસૂરી ધર ભારતના જૈન-માનસના સૂર્ય હતા. એ આજે નથી એમ ન કહા. તેમના પવિત્ર આત્મા અમારી વચ્ચે છે, રહેશે. ગુરુવરના આત્મા અમારાથી દુર નહિ રહી શકે-ન અમારાથી, ન સમાજથી. પુસ્તકા, સંસ્થાએા, ધમ શાળાએા, દેવાયતન અને આદમી આદમીના મન ગુરુદેવની— સ્મૃતિના ઇતિહાસ અની ગયાં છે.

એ પુષ્યાત્માને જન્માજન્મ શ્રદ્ધાંજલિ **દ**ઉં તો પણ મારી શ્ર^દધા–સરિતા સુકાશે નહિ.

—સુરેશ 'સરલ'

ં જૈન જગતની દિવ્યવિભૂતિ, જિનશાસનરતન, પૂ. આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયસમુદ્રસૂરિજીનું મહાન વ્યક્તિત્વ. સમતા-ગંભીરતા, સહુદયતા, દયાળુતા, વાત્સલ્ય, વિશાલતા, પરાપકાર પરાયણતા, સહુનશીલતા આદિ અનેક ગુણે!થી પરિપૂર્ણ હતું. તેમનું જીવન

'યથા નામ તથા ગુણુ' અનુસાર ચરિતાર્થ તથા પૂર્ણ વિકસિત હતું. જીવનની સંધ્યાએ પણ તેમનું જીવન ગતિશીલ હતું. તેમનું જીવન દિવ્યત્વથી દેદી પ્યમાન, આલાથી આલે કિત તથા પ્રભાથી પ્રભાવકારી હતું. શિથિલ શરીરની પરવા કર્યા વિના શાસન પ્રભાવનામાટે સદા જાગરૂક રહેતા. અને નિરંતર કાર્ય દક્ષ રહેતા. તેમના દ્વારા પ્રદર્શિત પથ પર પૂર્ણ પ્રગતિ કરીએ એ જ સાચી શ્રધ્ધાંજિલ.

--- મુ^{તિ} વીરેન્દ્રવિજય,

Ŏ,

જે શાંત તપાનિષ આચાય શ્રીએ જવનભર બધાને સાથે લઇને ચાલવાના પ્રયત્ન કર્યા, જેના જવનનું લક્ષ્ય હતું – એકય. એકયથી જ સમાજનું કલ્યાણ થઇ શકે છે. માનવતાને લઇને તે માનવમન સુધી પાતાના દિત્ય સંદેશ પહેાંચાડવા ઈચ્છતા હતા. મ. ખુદ્ધ કહે છે કે 'એવા શાન્ત સંત, પ્રશાન્ત મુનિ ન કદી ઉત્પન્ન થાય છે ન કદિ મરણ પામે છે. ન કદી જર્ણ થાય છે. ન કદી કૃપિત થાય છે, ન કદી ઇચ્છા કરે છે.' એ ખરેખર 'ઉચ્ચ' 'દિવ્યાત્મા' છે. એવી દિવ્યમૂર્તિનાં દર્શન કરવા હાય તા સમતામૂર્તિ–ધર્મ મૂર્તિ–સેવામૂર્તિ – શાંતમૂર્તિ અચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિને યાદ કરો.

—મુનિ જયાનંદ વિજય.

*

સમાજ સેનાના સેનાપતિ, જૈનજગતના શિરામણિ, ચતુર્વિધ સંઘના સમુધ્ધારક, ગુરુદેવના પુષ્યપ્રતાપી પદ્ધર, ગુરુચરણ સેવી, ક્ષમામય મેરૂ, ત્રાન અજીદાની, જેની રામરામમાં ગુરૂદેવનું નામ અંકિત હતું. જેણે પાતાનું આખુંયે જીવન જિનશાસન સેવા, પ્રાણીમાત્રના ઉધ્ધારને માટે ન્યાછાવર કર્યું હતું એ મહાન વિભૃતિ ૮૬ વર્ષની અમર અમર સ્મૃતિએ છેડી ગઈ. તેમણે અતિમ ધાસ સુધી ગુરુદેવની ભાવનાઓને સાકારરૂપ આપીને ચિરવિદાય લીધી. તેમના જીવનમાં મહાન પુષ્યશાળી આત્માનાં દર્શન થાય છે. શત શત વ દન એ મહાન વિભૃતિનાં ચરણામાં.
—સત્યપાલ જૈન (જીરા)

*

ઉપકારી ગુરુવર્ય, આપના પ્રેરક પ્રવચના અને વેધક વાણીના ધ્વનિ આજે પણ અમારા કાનમાં ગૂંજી રહ્યો છે. એને અનુસરી આપે ચીંધેલ ધર્મ કાર્યમાં આગળ ધપતાં ધપતાં ધર્માના ધ્વજ ફરકાવીશું અને શાસનની ઉન્નતિને સમાજના ઉત્કર્ષ સાધતાં સાધતાં આપને પગલે ચાલીશું. આપની જય ખાલાવીશું. જિનશાસન દીપક! સમાજ ઉધ્ધારક, ગુરૂભક્તવત્સલ પૃ. આચાર્યદેવ શ્રી સમુદ્રસૂરી ધરજી ગુરુદેવની જય! ધન્ય ધન્ય શાસન શાશુગારી.

ભાળ સમા ભક્તો અમે વિયોગે વિરહી રહયા શીલ-સ'યમ તમ ઝીલતા ભક્તિતણાં ઝરણાં વહયાં.

> —-ડૉ. ભાઇલાલ એમ. બાવીશી પાલિતાણા, M.B.B.S

*

પૃ. ગુરુદેવ શ્રી વિજયવત્લભસૂરીધરજીની કરુણા-માન-વતાના આપમાં દર્શન થાય છે આથી ભારે પ્રસન્નતા થાય છે.

જે જે લાઇ મુશીઅતમાં હતા તેને પૃરી શહત પહેાંચાડી છે. આ સાધમિંક લાઇઓ આવી અણુધારી મદદ મેળવી લારે આનંદિત થયા છે. તેઓના હૃદયમાં એ અવાજ નીકળે છે કે આવા દયાળુ ધર્માતમાં આચાર્યને શાસનદેવ હજારા વર્ષ જીવન ૧૭

અપે. આ રીતે આપની કરુશુ-માનવતા નેઈને હું અને મારા સાથી અત્યંત હિર્ષિત થયા છીએ-આપ શાતામાં હશે. દુ:ખી સાથમી લાઇઓને બેઠા કરવા માટે ભારે પ્રયત્નાની જરૂર છે. મેં તે માટે ઉપધાન આદિ પ્રસંગોએ અનેક પત્રા લખ્યા પણુ કાઇને સાધમી લાઇઓ માટે દદ નથી. નેક તેમાં અપવાદ પણ છે. પણુ આપશ્રીને જે દદ નસહાનુભૂતિ સાધમી કલાઈ એાના ઉત્કર્ષ માટે ઝંખના છે અને આપની વાણીમાં જે મધુરતા છે તે હુદયને સ્પર્શી નથ છે. મંદિરા પ્રતિષ્ઠાએ ઉપાધાના અને પૂજના લે થાય. ભાગ્યશાળીએ તે માટે પાતાની લક્ષ્મીના ઉપયોગ કરતા રહે પણુ સાથે સાથે સાધમી લાઈઓના સમુદ્ધારનું કાર્ય થતું રહે તો આવતી કાલના સમાજ શકિતશાળી અને ધર્મ-પ્રેમી બની રહે.

—રતિલાલ **મફાભાઇ શાહ**, માંડલ.

સ્વ. આચાર્ય શ્રી સંત-સાધક અને શાંત મૂર્તિ હતા. જીવનમાં શિષ્યત્વભાવ અતિ વિકસિત હતા. તેમના ઉપર ગુરુ-દેવના આશીર્વાદની વર્ષા થતી હતી, અને પદ્ધર તરીકે ગુરુદેવની આજ્ઞાનું પાલન કર્યું. તેમણે તન-મનથી જીવનભર સેવા કરવામાં આનંદ માન્યા હતા. તેઓ તા ગંભીરતામાં સમુદ્ર નામને સાર્થક કરી ગયા. તેમના શાંત ગુણ પણ અદ્દભુત હતા. તેઓ પાતાની સાધનામાં સંલગ્ન રહેતા. ચારિત્રધર્મનું પાલન કરી આત્મવિકાસ કર્યો. ગુરુનું નામ અને જિનશાસનનાં કામમાં તેઓ સફળ રહ્યા. પ્રત્યેક દર્શનાથી ને તેઓશ્રી તરફથી જીવન જીવવાની પ્રેરણા મળતી હતી. આચાર્ય શ્રીનાં ચરણામાં શ્રહાંજલિ સમ-પિત કરી આત્મભાવથી નમન કર્યું છું.

—પ્રવર્તિની સાધ્વી વિચક્ષણાશ્રી

મહામાન્ય પ્રાઈમ મીનીસ્ટર, સ્વાસ્થ્ય કલ્યાણુ મ ત્રીશ્રી રાજના રાયણ્છ, લાેકસભાના સભ્ય શ્રી યરૂદત્ત શર્મો, પૂ. સાધ્વી શ્રી 🎙 મૃગાવતીશ્રી, ઉપાધ્યાય અમરમુનિ, ઉપાધ્યાય મુનિ ફૂલચંદ, ઉપાધ્યાય સુરેન્દ્રવિજય, સુનિ હરિપ'ણ (વજય, સુનિ જિતેન્દ્ર વિજય પંજાળી, સાધ્વી પ્રિયધમાંશ્રી, સાધ્વી જશવંતશ્રી, શ્રી ક્રસ્તુરીલાલ જૈન એડવાકેટ, સરુ શ્રેયાંસ પ્રસાદ જૈન, શેઠ શ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઇ, પં. બેચરદાસ દેાશી, શ્રી શ્રેણિક કે. લાલ-ભાઈ, અમરચ'દ જૈન-એડવાેકેટ, શ્રી ચુનીલાલ જૈન(પ્રિન્સીપાલ શ્રી આત્માનંદ જૈન કાલેજ, જયપુર) શ્રી ઋષભચંદ ડાઘા, શ્રી હીરાચ'દ જૈન જયપુર, જિતેન્દ્રપાલ જૈન વિદ્યાલય પિરવાર, વરકાણા, સુગનમલ ભંડારી ઇદાર, સુશીલ કુમાર જૈન, પ્રતિયાલા, આત્માન દ જૈન સભા, મું બઇના માનદ્રમંત્રીશ્રી 🤻 સિકલાલ કારી, શ્રી ચમનલાલ જૈન. પ્રધાન, એસ. જૈન સભા નવા શહેર–દુઆલા જાલ ધર, શ્રી વિમલાખહેન કન્યાશાળા–લુધિ યાણા, શેઠ શ્રી ફૂલચ દભાઇ શામછ, શ્રી મગનલાલ સુખલાલ કરજેણ, શ્રીસ ઘ, નગરશેઠ વિમળ ભાઈ, મયાભાઈ–અમદાવાદ, શ્રીભગવાનદાસ કેશવલાલ, નગરશેઠ પાટણ-આદિ મહાનુભાવાની શ્રદ્ધાંજલિએા પ્રેરણાત્મક હતી.

સંયમ સાધનાના અમર નાયક, શાંતિના મહાસાગર, સમતાના અદ્ભુત ખજાના, ત્યાગ-તપના ઉત્કટ નિધિ, ગુણાના અણમાલ સૂર્ય, ગૈરાગ્યના પરમ ધની, જનજનના આરાધ્ય દેવ, જિનશાસનરત્ન હતા. જીવનપર્યં ત અમૃતવાણીથી ગામે ગામનગર નગર શાસનની પ્રભાવના કરી. જ્યાં જ્યાં તેમનાં પાવન પૂગલાં થતાં ત્યાં ત્યાં જનસમુદાય તેમનાં દર્શન અને અમૃતવાણી સંભળીને મંત્રમુગ્ધ થતા હતા. આવા મહાન જ્યાતિધ ર ગુરુ-દેવને યુગાયુગા સુધી કદિ ભુલાશે નહિ. આપના અનન્ય ઉપકારોને દુનિયા સદા ગાતી રહેશે.

પરમવ દનીય યુગ પુરુષ-સંયમના અમર નાયકને શત

—મુનિ જયશેખરવિજય

*

શ્રી ન્યાયામ્લાનિધિ વિજ્યાન દસૂરી ધરજ પશ્વિરના એક દુલારા, સોમ્યતાસમતાની નદીના કિનારા, શ્રમણ ગગનના એક ચમકતા સિતારા, લાખા ભક્તોના–સહારા, જૈન શાસન-રત્નના ભગ્ય ઉજાલા શ્રી સમુદ્રસૂરિગુરુવર ભક્તોની આશાના ધુવતારા દેવલાક સિધાવી ગયા.

આપનું સક્ષમ પરંતુ નિસર્ગ મુખરિત મૌન જૈનસંઘનું મહાલય હતું. આપનું ભક્તગણ માત્ર નહિ સમસ્ત આચાર્ય સંઘ-મુનિસંઘ આપના આદરની સ્પૃહા કરતા હતા. શાસન-દેવના સંકેત છે કે દેવલાકગામી સદા સૌભાગ્યશાળી હાય. છે. પાલી નગરીના વનમાળી ભક્તોના રખવાળ-આપ હંમેશા શ્રી સંઘના યાગક્ષેમ માટે આશીર્વાદની વર્ષા કરતા રહેનો.

હે ભક્તગણુ! ગુરુદેવના અમર અમરસ્મારક, મહાવીર વિશ્વવિદ્યાવિહાર તથા અધૂરાં કાર્યો માટે જેળી છલકાવી! દેશા.

> કલા કૂલા રહે યહ રખ્બ, ચમન મેરી ઉમીદોંકા. જિગરકા ખૂન દે કર કે ચે ખૂંટે હમને પાલે હૈં! —શ્રી શમકુમાર જૈન M. A.4

> > દિલ્હી.

ગુરુદેવના પદ્ધર, શાંતસૌમ્ય મૂર્તિ –મહાન તપસ્વી આધ્યાત્મિક નેતા, ચારિત્ર–ચૂડામણિ, ૮૬ વર્ષ ની જૈફ ઉમરે પણ અંતિમ ધાસ સુધી આત્મિક અળ, ત્યાગ, નિષ્કલંક ચન્દ્રવત્ નિર્મલ ચરિત્ર, ગુરુના મિશન પ્રત્યે અપૂર્વ નિષ્ઠાવાન હોવાથી શાસનના ઉદ્યોત કરતા રહ્યા. 'મિત્તિમે સગ્વ ભૂએસુ'-ના આદર્શ તેમનાં રામ-રામમાં વિદ્યમાન હતા. વીતરાગ પંચના પથિક હતા. તેઓ સમતા–સરલતા–નિષ્કપટતા, નિર્મલ્ળતા, નમ્રતા અને સેવાની મૂર્તિ હતા. તેમની રાષ્ટ્ર સેવા–રક્તદાન માટેની તત્પરતા, ચારેય સંપ્રદાયાની એકતાની ભાવના જવલાંત હતી.

મહાવીર નિર્વાણ શતાબ્દિ સમારાહના તેઓ મહારથી હતા. પંજાબ આદિમાં જે જે મહાવીર સ્મારકાે થયાં તેમનાં પ્રેરણાપૂર્તિ હતા. કાેટિ કાેટિ વ'દન!

> —પ્રેા. પૃથ્વીરાજ જૈન M. A. (અંબાલા)

આસ્થા અને વ્યવસ્થામાં તેમના અપ્રમત્ત્રયાંગ અનુપમ હતો. બ્રાહ્મમુહૂર્તમાં ઊઠી જવું, ચિંતન-સ્મરણમાં તન્મય રહેવું, નિયમિત હાયરી લખવી, લખાવવી, દૈનિક કાર્ય કે મૌન, માલા, તપ, અનુષ્ઠાન અધું વ્યવસ્થિત. વેશભૂષામાં સાદગી, ભાષામાં સરળતા, ભાવામાં મધુરતા, તેમના આદર્શ હતો.—ખાદી, રાષ્ટ્ર-ભાષા પ્રચાર, સમસ્ત ધર્મ સંપ્રદાયાના આદર તેમની વિશેષતા હતી. સ્વયં શ્રહાની પ્રતિમા હતા. સમુદ્ર ગંભીરતાના સમુદ્ર જ હતા. તેમનું વ્યક્તિત્વ વિવાદથી દ્વર હતું. સરળતાના ઉપાસક અને સૌજન્યના સમુચિત સાધુપુરુષ હતા. જૈન જગતમાં અને જૈતેતરામાં તેમના સારા એવા પ્રભાવ હતો. જે ગુરુ

પરંપરા આપ સૌને મળી છે તે શ્રધ્ધેય છે—આ પરંપરાને પ્રાણવ'તી બનાવવામાં બધા જાગૃત રહે-હૃદયપૂર્વ'કની શ્રદ્ધાંજિક અર્પ'ણ કરતાં વિરમું છું.

-૫'. ગાવિત્કરામ વ્યાસ.

米

પ્રાતઃસ્મરણીય આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી ધર મહારાજનું જવણ ગુણ-સંપત્તિથી એવું તો સમૃદ્ધ અને ભર્યું ભર્યું હતું કે તે સર્વ ગુણસ'પન્ન, સંઘના નાયક મહા-પુરુષ હતા. તેમનામાં એક આદર્શ શ્રમણ શ્રેષ્ઠ, ભગવંતની ભગ્ય અને સુંદર તસ્વીરના આપણને પ્રેરણાદાયી આલ્હાદકારી દર્શન થાય છે. સાચા સંત જયાં જયાં જયાં છે ત્યાં પ્રેમ અને શાન્તિના દ્ભત ખનીને જાય છે. તેમના આગમનથી જનસમાજ મૈત્રીભાવ, ભાતૃભાવ અને પ્રેમભાવની અનુભૂતિ કરે છે. પુષ્ય-શ્લાક આચાર્ય શ્રી સાક્ષાત્ એકતાના અવતાર હતા. તેમણે સદા સર્વ દા જોડવાનું મંગલ કાર્ય કર્યું. કલેશ-દ્રેષ, તાડવાના કાર્યથી તેઓ કાસો દ્વર રહ્યા હતા. તેમણે પાતાના જવનમાં કેટલાએ સમાધાન કરાવ્યાં હતાં. પુષ્યપુરુષ સમતાને કરુણાના ધર્મ દ્વત હતા. આવા ધર્મ દ્વત મળ્યા તે આપણું સૌભાગ્ય! ભાવભીની વંદના!

— શ્રી રતિલાલ દીપચંદ દેસાઇ

*

જૈન સમાજના ઉજ્જવલ નક્ષત્ર સમા શાન્તમૂર્તિ આચાર્ય વિજયસમુદ્રસૂરીજીની મધુર મધુર સ્મૃતિએ તેમના જીવનમાં વિદ્યમાન ઉત્તમાત્તમ ગુણાની સૌરભ આજ પણ આપણા સૌના માનસમાં વિદ્યમાન છે તે યુગાયુગા સુધી રહેશે. તેઓશ્રીનું સરલ સહૃદયી અંતઃકરણ આપણને સૌને યું અકની જેમ આકર્ષતું હતું.

આપનું હૃદય ખુલ્લા પુસ્તકની જેમ નિષ્કપટ તેમજ નિર્મળ હતું. બધાને માટે તેમનું દ્વાર હંમેશને માટે ખુલ્લું રહેતું. અન્ય સમુદ્રાયને માટે પણ તેઓ હ મેશાં ઉદારદિલના હતા. તેમનું સમગ્ર જીવન સરળતા અને આત્મીયતાથી લર્યું લર્યું. હતું. તેમાં વલ્લલ પ્રત્યનના ત્રણ લાગાનું પ્રકાશન થયું અને મેં પૂર્ણ સહયાગ આપ્યા ત્યારે તેમને અત્યંત આનંદ થયા મને વલ્લલ શતાખ્દીના અવસર પર 'સવધ્ધમે' સમલાવી' પદની વિભૂષિત કર્યાં. કેવી અદમ્ય ઉદારતા!

તેમનું નિધન જૈનસમાજના સમસ્ત ફિરકાએા માટે જ નહિ પણ જૈનેતર સમાજને માટે પણ દુઃખદ અની ગયેલ છે. તેની પૂર્તિ નિકટના ભવિષ્યમાં થવી મુશ્કેલ છે.

તેમના ચરણામાં શત શત શ્રહાંજલિ.

— विद्वद्वर्थ भुनि नेभियंद्रक्ष

*

હે માનવતા કે દિવ્ય દ્વાર, હે જગતિતલ કે દિવ્ય દ્વાર,

હે સબ સંતામે' દર્શનીય યુગ યુગ તવ ગાથા વર્ણનીય,

તુમહી 'સમુદ્ર' હેા અ**ગ્ર**ણીય તુમ હેા સબસે ભાવનીય,

—શુંભુદયાલ પાંડેય ''પ્રવીણુ"

*

સ્વ. આચાર શ્રી સરલતા, સૌમ્યતા, કરુણા, નિશ્છલતા, વિનમૃતા, તેમજ વિવેકશીલતા જેવા ગુણાથી સભર સાક્ષાત્ મૂર્તિ હતા. તેઓ સાધુતા અને શ્રમણ જીવનના સર્વેત્તિમ પ્રતીક હતા. .૨૮૦ જિનશાસનરત્ન

તે ગુરુ વલ્લભના પથના સાચા રાહુખર હતા. ધાર્મિક એકતા, ક્રીન દુઃખીએાની સહાયતા, તેમજ ધાર્મિક જાગૃતિને માટે પોતાનું સમસ્ત જીવન અપંશુ કરી દીધું હતું. આજના યુગમાં અધા સંપ્રદાયા પરસ્પરનાં સૌહાઈના તેઓ મુખ્ય પ્રેરક હતા. તેમણે જૈનશાસનની ખૂબ સંભાળ કરી. આપણી શિક્ષણ સંસ્થા-એાના તેઓ મુખ્ય પ્રેરણાઓત તેમજ માર્ગદર્શક હતા, આવા ગુરુદેવના ચરણામાં અમારી ભાવભીની શ્રહાંજિલ તેમજ કારિ કેારિ ગંદન!

શ્રી મહાવીર <mark>જૈન વિદ</mark>ાલય. મંબઇ.

*

ભવિષ્યદેષ્ટા ગુરુ વલ્લભે જાણ્યું કે સમય ખદલાયેા છે. શાસન પ્રભાવનાના સૂર્ગ ચમકશે ત્યારે સંઘાના સમુત્યાન યાગ-ક્ષેમ માટે કુશળ માળીની જરૂર રહેશે અને એ યુગ પુરુષે પાતાનું ઉત્તરદાયિત્વ આચાર્ગ વિજયસમુદ્રસૂરીને પાતાના પદ્દા-લંકાર ખનાવીને સાંખ્યું અને એ માળીએ ૮ વર્ષ સુધી ગામે ગામ શહેરે શહેરના હજારા માઇલના વિહારા કરીને ગુલશન હયેલિયે ખનાવ્યા.

દિલ્હીમાં ચારેય સંપ્રેદાયાએ જ નહીં પણ બધા સંપ્રદાયા-એ આપનું અભૂતપૂર્વ સ્વાગત કર્યું. ભારત સરકારે પણ આપનું હાર્દિક સ્વાગત કર્યું. અને રાષ્ટ્રસંત કહેવાયા. લુધિયાણા આપનુ સ્વાગત-પ્રવેશાત્સવ અભૂતપૂર્વ હતા. આપની દિવ્ય-પ્રેરણાથીજ લુધિયાણા-પૃટિયાલા-ચંડીગઢ, ભટિન્ડા, જાલ ધર, હાંશિયારપુર, અમૃતસર, ફિરાજપુર આદિનગરામાં સરકાર તરફ-થી વિશાલ સ્તરપર મહાવીર સ્મારકા થયાં અને જૈનસંઘોએ તેમાં સહકાર આપ્યા. આપ તા ઉદારમના, ભક્તવત્સલ, કરુણા-મૂર્તિ મહાનસંત હતા.

એ શાંતમૂર્તિ ગુરુલગવ'તા ચરણે!માં શ્રદ્ધાંજલિ સમર્પિ'ત કરતાં આન'દ થાય છે.

—શ્રી પાર્ધિદાસ જૈન (લુધિયાણા)

*

ગુરુદેવ સહિષ્ણુતાની સાક્ષાત મૂર્તિ હતા. જીવનના અંતિમ વર્ષોમાં શરીર રાગોથી ઘેરાયેલું હોવા છતાં – દેહની પરવા કર્યા વિના પાતાના દિવ્ય આત્મ ખળથી શાસન પ્રભાવનાનાં કાર્યો કરતા રહ્યા. ભાવના તો એવી ઉચ્ચ કે ગુરુ વલ્લભની વાણીના પ્રચાર-પ્રસાર કરતાં કરતાં દેહવિલય થઇ જાય એવું સૌભાગ્ય કયાંથી ? અગરખત્તી સમાન સ્વયં ભળી બળીને જગતને સૌરભ આપી ગયા. આત્મરમણતા, આત્મશાંતિ, તેમજ આત્મશક્તિનું અપૂર્વ તેજ મુખારવિંદ પર પ્રતિબિ'બિ થતું હતું. આપ સહિષ્ણુતાનાં અવતાર હતા. હજારા-લાખ્ખા જવાને શીતળતા, શાંતિ-જીવન દર્શન આનાર આશાદીય હતા.

વિશ્લવિભૂત ગુરુદેવને કાટિ કાટિ વ'દન!
—મુનિ નિત્યાનંદવિજય

*

આપણા પરમાપકારી, ચારિત્ર ચૂડામણિ જંગમ યુગપ્રધાન, આદર્શ ગુરુભકત, આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજીના હુદયમાં ઝંખના હતી કે સાધમિંક ભાઈએા પરસ્પર સ્નેહભાવપૂર્વ ક સુખી રહે. સામાજિક ઐકય માટે તેમણે આખું જીવન સમર્પિત કર્યું હતું. તેમના ઐકય-સંગઠન-સમાજ કલ્યાણ-જ્ઞાન પ્રચાર અને મહાસભાની સમુનીતિના સંદેશને રચનાત્મક રૂપ આપવું જોઇએ.

મહાવીર નિર્વાણ શતાષ્ક્રી શાનદાર અને ગૌરવપૂર્વક મનાવવામાં આવી–શાસનની પ્રભાવના થઈ ત્યારે સપ્રદાયાની

એકતાના ચમત્કા થયા. આ ખધાનું શ્રેય આપણા જિનશાસન-રત્ન શાંતમૂર્તિ આચાર્યને ઘટે છે. તેમના મિશનને અને ભાવના-એાને સાકારરૂપ આપવા માટે પ્રયત્નશીલ રહીએ એ આપણી દિવ ગત આચાર્યશ્રી પ્રતિ સાચી શ્રધ્ધાંજલિ ગણાશે!

—શ્રી ધર્મ પાલ એાસવાલ, પ્રધાન-મહાસભા.

સમતા મૃતિ[°]

આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૃરીશ્વરજીના નિર્મળ અખંડ અને અપ્રમત્તી સંયમની આરાધના કરીને અને પાતાનાં મન, વચન- કાયાને ધર્મ સેવા, ગુરુસેવા, સંઘ-સમાજસેવા અને રાષ્ટ્રં સેવાને સમિપિત કરીને પૃશું રૂપે કૃતાર્થ થઇ ગયા. પણ આપણને સદાય શુભવૃતિ અને પ્રવૃત્તિના મંગળ માર્ગ નું દર્શન કરાવતા એ પ્રકાશમાન દીપક બુઝાઇ ગયા! હવે તા, સ્વર્ગ સ્થ આચાર્ય શ્રીની સર્વ નું કલ્યાણ કરવાની એ પ્રેરણા, ઝંખના અને અવિસ્ત પ્રવૃત્તિ એનું જ સ્મરણ અને અનુકરણ કરવાનું રહે છે. અને એ બાબત એમની કીર્તિ કથા પણ બની રહેવાની છે.

આયુાર્ય મહારાજના સૌથી માટા આગળ તરી આવતા અને એમના સર્વ ગુણું ને વધારે શાભાયમાન અનાવતા ગુણ હતા સમતાના. એમની અણુકુધ્ધ નિરતિચાર અને સતત જાશ્રત સંયમ સાધનાની સફળતાના આહલાદકારી દર્શન એમના આ ગુણુમાં પણ થતાં હતાં. એમ લાગે છે કે શારી રક અવસ્વસ્થતા, આંતરઆહય સંયોગોની પ્રતિકૂળતા, નિંદા-સ્તુતિમાં ચિત્તને આવેશ કે હવેમાં ખેંચી જાય તેવા પ્રસંગા એવાં એવાં સબળ નિમિત્તો આવી પડવા છતાં તેઓના સમસાવમાં કયારેય ખામી આવવા પામી ન હતી. આવા આકરી અગ્નિપરીક્ષાના સમયે તા ઉલ્ટા એમના સમતાગુણ વધારે પ્રકાશી ઉઠતા હતા. એમ લાગે છે કે સમતાના આ ગુણુ એમના રામ-

રામમાં વસી ગયા હતા: સાચે જ તેઓનું સમ**લ જવન અને** કાર્ય સમતારસના સ્થિર, ધીર, ગાંભીર સરાવર સમુ બની ગયું હતું, અને ભગવાન શ્રી તીર્લ કરે ઉપદેશેલી 'સમયા એ સમણા હાઇ' સમતા વડે જ શ્રમણ થવાય અને 'ઉવસમસારં સમણાં' ઉપશમ એજ શ્રમણપણાના સાર છે, એ શ્રમણજવનના મહિમા વર્ણ વતી ઉક્તિએ આચાર્ય મહારાજના જીવનમાં પુરેપ્યી ચરિતાર્થ થયેલી જોવા મળતી હતી. આવી દાખલારૂપ સમતભરી સાધુતાનું જાણે એમને ઇશ્વરી વરદાન મળયું હતું પણ એ માટે એમણે કેટલી અધી સહનશીલતા, સત્યપ્રિયતા અને ઉદારતા કેળવવી પડી હશે! એતો એમનું મન જ જાણતું હશે.

વિચાર વાણી અને વર્ત નરૂપે પ્રકટ <mark>થ</mark>તા સમ**ગ્ર**ેજવન વ્યવહારને અહિસા, સંયમ, તપ અને સત્યના પ્રકાશથી આલેાક્તિ કરતી આવી સમતા ધરાવતી વ્યક્તિએા શ્રમણ સમુદાયમાં વિરલ ગણાય એટલી એાછી છે. અને એમાં સ્વ. આચાર્ય મહારાજનું સ્થાન પ્રથમપંક્તિમાં અગ્રસ્થાને શાભી રહ્યું છે. સમતાની આવી સાધનાના જ એ પ્રતાપ હતા કે એમના ૦૫વહાર વર્ત નમાં કયારેય કડવાશ, ક્રોધ કે કલેશ-દ્રેષની વૃત્તિ જોવા મળતી ન હતી અને એમના પરિચયમાં આવનારના મન ઉપર એમના અાત્મા હળુકમી^૧, અલ્પ કષામી, સરળ, **લક્ષ્પરિ**-ણામી અને નિખાલસ હોવાની છાપ પડયા વગર ન રહે**તી**. એમના જીવનનું આજ સાચું આંતરિક ખળ હતું અને પાતાની આવી ગુણિયલતાને લીધે તોથે કર ભગવાનની 'જીયમાત્ર સાથે મૈત્રીભાવ સાધવાની અને કાેઇ પણ જીવ પ્રત્યે વૈરવિરાેધનાે ભાવ ન રાખવાની" આગ્રાનું સારા પ્રમાણુમાં પાલન કરી શક્યા હતા, અને પાતાની જીવન સાધનાને શુષ્કતાથી મુક્ત રાખીને, પ્રસન્ન મધુર ગૈરાગયથી વિશેષ અહિંસા કરુણા અને વાત્સલ્યમય ખનાવી શકયા હતા. એમની આવી વાત્સલ્ય સભર સાધુતાના

પ્રભાવ એમના અનુરાગીએ ઉપર તથા એમનાથી અપરિચિત જૈન જૈનતર વ્યાપક જનસમુદ્ધ ઉપર પડતા જ, ઉપરાંત એમના પ્રત્યે વિરોધના ભાવ ધરાવનાર વ્યક્તિનુ મન પણ એથી શાંત થઇ જતું અને એની ઉશ્વતા શમી જતી. નાના માટા—પરિચિત અપરિચિત સૌ કાઇને માટે એમના મુખમાંથી નીકળતું 'ભાગ્ય શાળીએ!' આ સંધાધનની પાછળ રહેલી આત્મીયતાની લાગણી ભૂલી ભૂલાય તેમ નથી.

એક વકતા તરીકે વધુ પ્રભાવશાળી ન હોવા છતાં, જરૂરત કરતાં પણ એાછું બાલવાની અને મૌન પળવાની એમની ટેવ હોવા છતાં તેઓ જનસમૂહ પર પ્રભાવ પાડી શકતા, અને એની પાસે અનેક સત્કાર્યો કરાવી શકતા તે એમની આવી વિરલ આંતરિક ગુણુસંપતિને કારણે જ. મૌનભાવ પ્રત્યે આવી રુચિ કેળવીને તો તેઓએ પૌતાના જન્મની મૌન એકાદશીની પર્વ તિથિને જાણે સાર્થક કરી બનાવી હતી.

૨૦૦૬માં થાણામાં ગુરુદેવ પંજાબકેસરી આચાર્યશ્રી વિજયવલ્લભસ્ શિધરજી મહારાજે તેમને આચાર્યપદવીથી વિભૂ-ષિત કર્યા. તેા બીજી બાજી એમને ગુરુદેવના વિશ્વાસપાત્ર વજીર (રહસ્ય મંત્રી) તરીકેનું અને છેવટે પદ્ધર તરીકેનું પણ વિરલ ગૌરવ મળ્યું. તેમના રામરામમાં ગુરુદેવ વલ્લભનું જ નામ અને ઋણુ ધબકતું હતું. તેથી તા તે સેવામૂર્તિ હતા.

પોતાના ગુરુદેવનાં કાર્યોને આગળ વધારવાની તેમની ઝંખના—તાલાવેલી એનમૂત હતી. શ્રી સંઘ અને સમાજને પ્રેરણા આપતી વખતે પોતાની ઊંઘ—આરામ—નાદુરસ્ત તબિયત અને વૃદ્ધાવસ્થાને પણ વીસરી જતા હતા, ભગવાન મહાવીરના પચ્ચીસામા નિર્વાણ વર્ષની સરકારી રાહે થયેલી ઉજવણી વખતે એ સમિતિના અતિથિવિશેષ તરીકે તેઓએ વિરાધના

વંટાેળ સામે જે અડગતા દાખવી હતી અને જે કામગીરી બજાવી હતી કે ચિરસ્મરણીય બની રહે એવી અને એમના ઉદ્ઘાર અને સર્વા કલ્યાણુવાંછ વ્યક્તિત્વની યશાેગાથા અની રહે એવી હતી.

સાધ્વી સમુદાયના વિકાસ એમના અંતર સાથે જાણે વણાઇ ગયા હતા. જૈન સંઘના વિશિષ્ટ અંગ સમા સાધ્વી સમુદાય ખૂબ આગળ વધે અને વિકાસ સાધે એવી એમની ઝંખના હતી. પંજાબ, હરિયાણા જૈન સંઘના તા તેઓ શિરછત્ર હતા અને પાતાના ગુરુદેવની આજ્ઞા મુજબ તેમણે આ સંઘાની ખૂબ સંભાળ રાખી હતી. અને એની ધર્મ- ભાવનાની ઘણી માવજત કરી હતી.

નિરિભિમાનીતા, નમ્રતા, વિવેકશીલતાના અવતાર સમા આપણા આ મહાપુરુષના પુષ્ટયાભારે અમે અમારી અંતરની શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરીયે છીએ. જૈન સ'ઘે તેઓને 'જૈન શાસનના રત્ને નું બિરુદ આપી એમના પ્રત્યેની આભાર લાગણી વ્યક્ત કરી હતી. ખરેખર તેઓને જેમ શાસનના રત્નસમા મહાપુરુષ હતા.

મહાન ગુરૂના મહાન શિષ્ય

પૂજ્ય આચાય શ્રીએ ૮૬ વર્ષના જીવન કાળ દરમ્યાન આત્મકલ્યાણુ સાથાસાથ પૂ. ગુરુદેવની માનવ કલ્યાણની ભાવનાને વિકસાવી હતી. સમતાના સાગરસમા સૌના કલ્યાણુ-કારી એ વ'દનીય વિભૂતિને આપણા સૌના હાર્દિક વ'દન હા

કાન્તિલાલ ડી. કાેરા, મહામાત્ર શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય ('જૈન' **૨૧**–૫–'૭૭)

યુગ યુગ સુધી સ્મરણીય આચાર્ય

ઉપાધ્યાય અમર મુન

આચાર પ્રવર શ્રીવિજયસમુદ્રસ્રિજી વસ્તુત: 'યથા નામ તથા ગુલુંના જવલંત પ્રતીક હતા. તેમનું ગાંભીય, સૌજન્ય તેમજ વ્યાપકત્વ સહજ પ્રકૃતિસિદ્ધ હતું. કૃત્રિમતા તેમજ પ્રદર્શનની ભાવનાના દ્રન્દ્વોથી તેઓ સર્વથા દ્વર હતા. સ્વચ્છ, સરલ, સૌમ્ય નિશ્વન્થ મુદ્રા એવી કે તેમાં સાધુતાનું નિર્મલ રૂપ જયારે જુઓ ત્યારે પ્રતિબિબિત થતું હતું. મન વાલી કર્મનું એકત્વજ સાચી સાધના છે. અને તે આચાર્ય શ્રીના જીવનમાં સહજ સિદ્ધ હતી.

સંપ્રદાયવાદના પરસ્પર વિરાધી દળામાં વિખરાયેલા જૈન સમાજને એકજ માંચ પર જોવાની અને તે માટે જીવનભર પ્રયત્ન કરવાની તેમની ઝંખના યુગ યુગ સુધી મહાન આદર્શ આચાર્યાની કારિમાં ગણાશે.

આ દિશામાં સમાજ પર એમનું જે પુષ્ય ઋણુ છે. તે ઇતિહાસમાં ચિરસ્મરણીય રહેવાની સાથે સાથે ભાવી પર'પરાની માટે પ્રેરણાના અખંડ સ્રોત બની રહેશે.

જૈન એકતાના અત્રદૂત જિનશાસનરત્ન

જૈનભૂષણુશ્રી જ્ઞાનમુનિજી

જે મતુષ્ય જનતા જનાર્દ નની સેવા કરે છે. અહિંસા સત્યનું પાવન અમૃત ઘર ઘરમાં વહેંચી જનજીવનનું કલ્યાણુ અને અભ્યુત્થાન કરે છે તેમના જન્મ સફલ તેમજ સાર્થક મનાય છે.

પરમસ'ત આચાર્ય પ્રવર પૂ. શ્રી વિજયસસુદ્રસૃિજી મહારાજના જીવનમાં અનેકવિધ વિશેષતાએા હતી. તેમનામાં

એક તા સામાજિક એકતાની ઉત્કટ ભાવના હતી. તેઓ હંમેશાં ઉદ્ઘાર ચરિત રહ્યા. તેમના મનમાં સંકીર્ણતા હતી જ નહિ. સ્થાનકવાસી વગેરે અધી પર'પરાના સાધુ મુનિરાજો સાથે ખૂબ ઉત્સાહ અને શ્રહાથી સંપર્ક સ્થાપિત કરતા રહેતા હતા.

હું એ દિવસ ભૂલ્યા નથી જ્યારે આચાર્ય શ્રી લુધિયાણાના જૈન સ્થાનકમાં જૈનધર્મ દિવાકર આચાર્ય સમાટ ગુરુદેવ પ્. શ્રી આત્મારામછ મહારાજને મળવા પધાર્યા હતા. મારા પરમસ્નેહી ગણિવર્ય શ્રી જનકવિજયછ મહારાજ તેમની સાથે હતા. એ વખતનું દેશ્ય હૃદયંગમ હતું. બન્ને આચાર્યો કેટલીય સ્નેહપૂર્ણ વાતા કરી રહ્યા હતા તે પ્રસંગ પ્રેરક બની ગયા હતા. આ બન્ને મહાપુરુષાની સ્નેહભરી વાતાથી મારા હૃદયમાંથી એવા ભાવ નીકળી રહ્યો હતા કે આ આચાર્ય યુગલની જેમજ તેના અનુયાયીઓ પણ સામ્પ્રદાયકતાની તંગ ગલીઓમાંથી બહાર નીકળી સમાજનું ભવિષ્ય ઉજવળ બનાવવાને માટે કાેઈ નક્કર કદમ ઉઠાવે.

રાષ્ટ્રસન્ત આચાર્ય દેવના મારા પર ભારે કૃપા ભાવ હતા. જયારે જયારે તેમની સેવામાં ઉપસ્થિત રહેવાના અવસર મળતા ત્યારે ત્યારે મેં એ અનુભવ કર્યો કે આચાર્ય શ્રી જૈનાના અધા સંપ્રદાયામાં એકતા સ્થાપિત કરવાની ઉત્કટ ભાવના રાખે છે.

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રીના જીવનાઘાનમાં મેં અનેક સુગ ધી પુષ્પા નીરખ્યા છે. પરન્તુ બધાથી ઉત્તમ સુગ ધીત પુષ્પ તા જૈનાની બધી પર પરાએામાં એક્ય સ્થાપન કરવાની મંગલમયી ભાવનામાં દેશ્યમાન થતું હતું.

વિરાટ વ્યક્તિત્વના સ્વામી

મુનિશ્રી નગરાજજી ડી.લિટ્

મું અધી વિહાર કરી અમે વડાદરા પહાંચ્યા. સંયાગવશ પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસુરિજી પણ એ અરસામાં વડાદરા આવી પહોંચ્યા. સહજરૂપે મિલન થઈ ગયું. મેં ભગવાન મહા-વીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહાત્સવની રૂપરેખા તેમને દર્શાવી અને શ્વે. મૂર્તિ પૂજક સંપ્રદાય તરફથી આપનું નામ આપવાની મારી ભાવના દર્શાવી. તેઓ તો સરલ હતા. આવા શુભ કાર્ય માં હું મારા નામના નિષેધ કેમ કરી શકું. મેં કહ્યું પણ આ મહાત્સવ પ્રસંગે ચારે સંપ્રદાયના આચાર્યા દિલ્હીમાં હાય તે જરૂરી છે. આપશ્રી પહોંચી શકશા. તેમના જવાબ સાંભળી હું દિંગ થઈ ગયા.

તેમણે કહ્યું—'હું વૃદ્ધ છું પહેાંચવાના પ્રયત્ન કરીશ. તેમ કરતાં માર્ગમાં આ શરીરના અંત આવી જાય તાે એના જેવું રૂડું શું! ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણસમારાહમાં રાષ્ટ્રીય સંમેલનમાં શ્રદ્ધાંજલિ અપિત કરવા જતાં જતાં શરીશંત થઈ જાય એ તાે મારે માટે વિશેષ સૌભાગ્યની વાત હશે.'

આચાર્ય સમુદ્રસૂરિજીના ઉપરના ઉદ્ગારા સાંભળીને તેમના વિરાટ વ્યક્તિત્વનું હિગ્દર્શન મને થયું.

સમાજ ઉન્નતિના પ્રેરણાદાતા

સાધ્વીશ્રી નિમલાશ્રીજી એમ. એ., સાહિત્ય રતન

હું માત્ર આચાય^૧શ્રીના નામથી પરિચિત હતી.

હસ્તિનાપુરમાં દર્શન થયા. અમે વંદનાર્કે ગયા. આ માર્થ- શ્રીએ ચિરપરિચિત વ્યક્તિ સમક્ષ અમને ઇંપેલાવ્યા અને આદેશ આપ્યા 'આજે તમારે વ્યાખ્યાન આપવાનું છું.' હું મૌન રહી, મને સંકાચ થતા હતા. પણ આચાર્ય શ્રીએ કહ્યું, મારી આજ્ઞા નહિ માના શું!' મેં કહ્યું, 'ગુરુદેવ, અમે સાંભળવા આવ્યા છીએ. મને નથી આવડતું.' આચાર્ય શ્રીએ ભારપૂર્વ ક કહ્યું 'હું તમને એાળખું છું. મારું કહેવું માનવું પડશે." 'આપ ન પધારશા. હું આપની આજ્ઞા પાળીશ.' 'પણ હું તો જરૂર આવીશ, અને મનિશ્રી જનકવિજયજી પણ પ્રવચન કરશે." પણ દ્રસ્ટીએાએ કહ્યું 'સમય સાંજના છે. અને સ્વામી વાતસલ્ય છે. વ્યાખ્યાન કેવી રીતે ગાઠવાશે ?"

આચાર્ય શ્રીએ જેરદાર સ્વરમાં કહ્યું 'વ્યાખ્યાન થશે જ. તૈયારી કરા.' સૂચના મળતાંજ સે કડા શ્રાવક શ્રાવિકાઓ મંડયમાં ઉમડી આવ્યા. આચાર્ય શ્રોએ મંગલાચરશુ કર્યું. મુનિશ્રી જનક વિજયજીને ડું કુ પ્રવચન કર્યું. સાધ્વી નિમેળાશ્રીજીએ મધુર ભાષામાં પ્રેરક પ્રવચન કર્યું. સભા મુગ્ધ થઈ ગઈ. ક્રેરી મને બાલાવીને કેટલીએ સાધ્વી સમાજના ઉત્કર્ષ માટે સૂચનાએ કરી. આજ એ મધુર સ્મરશે ભૂલાતાં નથી.

તેમની ઉદાત્ત વિચારધારાએા સાધ્વી ગણને આગળ વધાર-વાના તેમના પ્રયાસા સ્વપર સમુદાયના લેદરહિત દબ્ટિકાેેેેે ખરેખર પ્રશાસનીય છે.

આવા સ્વ. ગુરુજી સૌમ્ય અને સરલ હતા. સત્કર્ત બ્ય તૈમના જીવનના વિશિષ્ટ પ્રકાશ હતા.

વિશાળ વ્યકિતત્વના ધની

—આ. વિજયઇન્દ્રકિન્નસૂરિજી

ગુણાના ભાંડાર, જિનશાસનરતન, રાષ્ટ્ર સન્ત, શાંતતપામૂર્તિ આ. વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના દિલમાં ગુરુદેવા પ્રતિ અખૂટ શ્રદ્ધા હતી. કાેઈ કામની સંભાવના ન હાેય ત્યારે વારં-વાર કહેતા-ગુરુદ્દેવાની કૃપાથી સફળ થશે જ–હું કાેણ માત્ર!

મહાવીર શતાબ્દી પ્રસ'ગે શ્વેતાંભર-સ્થાનકવાસી-દિગ'બર-**તેરાપ'થી બધાએ મળીને કલ્પના**તીત કાર્ય' કર્યું'. ક્ષાેકા તા દ'ગ રહી ગયા, માના કાઇ દિવ્ય શક્તિએ જ કામ કર્યું. શાભાયાત્રા તા એવા આકર્ષક હતી કે ત્રણ માઈલ લાંછું જુલુસ આજ સુધી કદી નીકળ્યું નહાતું. આપના વાત્સલ્ય ભાવ નાના માેટા, શ્રીમ'ત–ગરીબ–બંધા પર એક સરખાે રહેતા. મારા તરફ તાે તેમને પ્રેમ ભર્યો વાત્સલ્યભાવ હતા. તેમના ગુણાથી મધુર મધુર સુગંધ દૂર સુધી જતી અને હજારા ગુરુભક્તો તેનાથી આકર્ષાઈને દર્શને પધારતા અને ગુરુદેવ બધા પર મંગળ આશીર્વાદ વરસાવતા. ૮૬ વર્ષની ઉંમરમાં દીવાળીના અડ્રમ અને સૂરિમંત્ર જાપ કરતા હતા. પાતાના શરીરની કહી પરવા કરી નથી. આખા પંજાબમાં ગામેગામ પાવન પગલાં કરતાં **ક**રતાં ઋષિકેશ, હરદ્રા**ર અને** લક્ષમણઝૂલા થઈ મુરાદાળાદ પ્રતિષ્ઠા કરી અને પુષ્પ શૈયામાં પાહી ગયા. આવી દિવ્ય વિભૂતિ હજાર વધે એક જ પાકે. હજાર હજાર જીલાથી પણ સંતના ગુણુ નથી ગાઈ શકાતા. પૂજ્ય ગુરુદેવ એવા સંયમી પુરુષ હતા કે જેના દર્શન માત્રથી કામદેવના હાથથી પુષ્પ ધનુષ છૂટી જતું હતું, વાસનાએ વનામાં પાતાના મસ્તક છૂપાવતી હતી. પાપ તાપ સ્વત: શાંત થઈ જતા હતા, તેમના તૈયની ઉગ્રતામાં પાય ભસ્મીભૂત થઈ જતાં હતાં અને તેમના સ'યમ સૂર્યના પ્રકાશમાં

અજ્ઞાનરૂપી અધકાર અનાયાસે વિલીન પછી જતા હતા.

આપ એવા સમતા સમુદ્ર હતા જેના દર્શને આવનાર રાજા, ર'ક, ઊચ-નીચ-સુખી-દુ:ખી બધા સમતાથી પ્લાવિત થઈ જતા હતા. એ સત્ય છે કે જે જવાબદારી પૂજ્ય ગુરુ લગવંત મને આપી ગયા છે તેને પૂર્ણ કરવાને માટે અક્ષય શક્તિ સોતની જરૂર છે, પણ મને શ્રદ્ધા છે કે લક્ષે શારીરિક દિવ્ટથી તેઓ ચાલ્યા ગયા છે, પણ આધિદૈવિક દિવ્ટથી તેઓ આપણી પાસે જ છે. તેઓના આતમા કદી આપણાથી દ્વર થઈ જ ન શકે. ગુરુદેવ દેવલાકમાંથી હંમેશાં તેમના મ'ગળ આશીર્વાદ વરસાવતા રહેશે.

હે! મારા હુદય મંદિરના દેવતા, તમે મને સંઘ પ્રભાવના અને સંઘશાસનની જે જવાબદારી સોંપી છે. તે પૂર્ણ કરવાની શક્તિ દેતા રહેશા. આપના આશીર્વાદથી આપના અધૂરાં કાર્યોને પૂર્ણ કરું, એવું સામર્થ્ય દેશા. મારા આ પ્રાર્થના સ્વરાની સાથે સારા ભક્તિપૂર્ણ શત શત વંદન સ્વીકાર કરા.

પ્રશસ્તિ

—ગણિશ્રી જનકવિજયજ મહારાજ

है रत्नां इर ! ०थर्थ तु जे संभ है, समुद्र यह हैते नाम । वे पत्थर है, रत्न यतुर्दश, જિनंडा तू डहुं झाता धाम ॥ श्री समुद्र सूरी धरू भें गुष्य रत्न भरे पूरे छत्तीस। जिनंडे डार्थ्य क्या धोतित है.

જો કલિયુગ મેં શ્રેષ્ઠ મુનીશ **ા**

વીતરાગ સિદ્ધાન્ત સિન્ધુ કા, ચન્દ્ર સદશ દે સૌમ્ય મહાના જયતુ જયતુ શ્રી સુરિરાજ વે, નિજ ભક્તો કે જો ભગવાના

હે સમુદ્ર સૂરીશ્વર તુમ તેા, તાય-તપ્ત-હિત હેા ચંદન ા જન્મ જયંતી પર ચરણેંામેં કરતા હું શતશત વંદન.

મારા ગુરુદેવ

મુનિશ્રી નિત્યાન દવિજયજી

પ્રસન્ન મન, સહજ ઝજુતા, બધા પ્રત્યે સમલાવ આત્મીય-તાની તીવ્ર અનુભૂતિ, પક્ષપાત શૂન્યતા, પ્રરૂઢીવાદિતા, જાતીય, પ્રાન્તીય તેમજ સામ્પ્રદાયિક વિવાદાથી મુક્ત, આ છે ગુરુદેવનું વ્યક્તિત્વ!

પાતાનું વ્યક્તિત્વ ગુરુસેવામાં વિલીન કરી દીધું હતું. આપે પાતાના જીવનની એક એક ક્ષણ ગુરુદેવના મિશનને પૂરા કરવામાં તનમનથી ન્યાેકાવર કરી દીધી હતી.

ગુરુદેવ ભારતીય સ'સ્કૃતિ, ધર્મ તેમજ દર્શન જગતના એક ગ્રમકતા સિતારા હતા. ગુરુદેવના જીવનના કચ્યુ કચ્યમાં જ્ઞાનની શુબ્રજયોતિ, સત્યની મધુર સુરલિ અને સમતાની રસધારા સતત પ્રવાહિત થતી હતી. ભારતની સ'ત પર રામાં આપશ્રી મહાન ગૌરવરૂપ હતા. ભારતીય સ'સ્કૃતિના આદર્શ આપશ્રીના જીવનમાં સ્પષ્ટ પરિક્ષિત થતા હતા. આપના જીવનના અનેક પ્રેરક પ્રસંગો આયની રાષ્ટ્ર લક્તિ સ્પષ્ટતા દર્શાવે છે.

સમાજ સંઘા અને પરિવારાની ઐક્ષ્યતા માટે આપશ્રીએ પ્રયાસા કર્યા હતા.

આપશ્રીના જીવનની સંધ્યાને વિશેષ પ્રકાશમાન કરવા તેઓ પંજાબના ગામે ગામ શહેરે શહેર પાદ વિહાર કરી આપની અમૃતપૂર્ણ વાણીથી હજારા હૈયાને શીતળતા આપી હતી.

આપશ્રીએ ચારશી વર્ષ સુધી જીવનની એક ક્ષણ આરામ લીધા નથી. અંતિમ ધાસ સુધી ધર્મ ભાવનાના કાર્યોમાં નિમગ્ન રહ્યા છે. બધા પ્રકારના સંકટોના સુકાબલા કરવા આપશ્રીનું હૃદય હિમાલય જેવું હતું.

એ મહાવિભૂતિ કમ'યાગી હતી. ગુરુદેવના મધુર મધુર સ્મરણા યાદ કરી કરી તેમના આદર્શો પર ચાલીને તેમના અધૂરાં કાર્યોની પ્રગતિથી પૂરા કરવા ક્રિયાશીલ બનીએ એજ સાચી શ્રદ્ધાંજલિ છે.

આદર્શ સમર્પણ

યુગવીર આચાય બ્રીને અનેક શિષ્ય-પ્રશિષ્યો હતા. પરંતુ યશ અને શ્રેયને પદ્ધર પદ પર, વિભૂષિત થવાનું સન્માન એમને મળ્યું. એ બીજા કાેઈને નહિ.

શાન્તમૂર્તિ આચાર્ય શ્રીમાં તપ-ત્યાગ-સેવા-સંયમ વિનય વિદ્વતા-સહિષ્ણુતા ગુરુલાંકત આદિ અનેક ગુણામાં એક ગુણ એવા હતા જેથી તેએા ઉચ્ચતમ સ્થાન પર પહેાંચી ગયા. આ હતા નિષ્કામ સમર્પ ભુપૂર્વક સેવાલાવ.

આવા પ્રકારના નૈષ્ઠિક સમયે શુ ભાવનું **દર્શાન** ભા^{ગ્}યે જ

આ નૈષ્ઠિક સમર્પણ ભાવથી તેા તેમને રાષ્ટ્રીયસંત, જિનશાશનરત અને પૂ. ગુરુ ભગવંતના પટ્ટપ્રભાવક અનાવી દીધા હતા.

આ સમર્પણ ભાવનાને ચરિતાર્થ કરવાને માટે કેટલી અધી મુશ્કેલીઓ, અપમાના સહન કરવા પડયાં હશે અને પાતાની સુખ-સુવિધા પાતાની શિષ્યવૃદ્ધિ, સ્વતંત્ર વિહાર તથા કામના કીર્તા-પ્રશંસા આદિ અધાને તિલાંજલિ આપવી પડી હશે તેથી જ તેઓ સેવામૂર્તિ હતા. અને ગુરુદેવે જાલ્યું હતું કે મારા સમુદ્રવિજય એક એવા શિષ્ય છે કે જે કઠણમાં કઠણ સમયમાં પણ સમાજ અને શાસનના ઉદ્યોતમાં જ પાતાનું જીવન સમર્પણ કરશે.

—ગણિશ્રી જનકવિજયજી

*

શાસનદીપક અમારા એાઘેડદાની પૂજ્ય ગુરુદેવ મુનિશ્રી વલ્લભદત્તવિજયજી. મને પૂ. ગુરુદેવ સાથે મુંબઇ-પૂના અને ઇંદારમાં રહેવાના સુઅવસર પડયો.

મેં તેમાં ગુરુદેવના અને રૂપ નીહાળ્યા. જ્યારે કાઇ દીન દુઃખી મદદ માટે તેમની પાસે આવતા ત્યારે બધી જાતની મદદ અપાવવા પ્રયત્ન કરતા. શિક્ષણ પ્રત્યે તા તેમને અનહદ પ્રેમ હતા. પુનેરના વિદ્યાર્થી ગૃહની પરિસ્થિતિને જોઈને સકાતિ પર ગુરુદેવે જોરદાર શખ્દામાં સંસ્થાની આવશ્યકતા માટે પ્રવચન કર્યું અને જોતજોતામાં દસ પંદર હજારની વર્ષા થઈ.

યશાવિજયજ જૈન ગુરુકુળ માટે પાલીતાણા પધાર્યા ત્યારે સંસ્થાની સહાયતા માટે ઉપદેશ દીધા અને ગુરુ લક્તોએ મદદ કરી ગૃહપતિએ તે પ્રસંગે કહ્યું કે ગુરુદેવ તા કલ્પવૃક્ષ છે.

સાનગઢ શ્રી ચારિત્રરત્નાશ્રમમાં પધાર્યા. રાત્રિ નિવાસ કર્યો.

જતી વખતે તેમણે શ્રાવક લક્તોને ઉપદેશ આપ્યા કે આ આશ્રમ પૂ. મુનિશ્રી ચારિત્ર વિજયજી મહારાજે સ્થાપન કરેલ છે. કચ્છ જેટલા દ્વર દ્વરથી જૈન વિદ્યાર્થી ઓ અહીં આવે છે. આવી સુંદર સંસ્થાને અવશ્ય મદદ કરવી જોઈએ. ગુરુ લક્તોએ તુરત જ સારી એવી રકમ એઠડી કરી.

દિલ્હીમાં એક સ્થાનકવાસી લાઈ ના પત્ર મારી પાસે આવ્યા. તેના પુત્ર અલ્હાબાદ યુનિવરસિંટીમાં એન્જીનીયરી ગના અલ્યાસ કરતા હતા. તેની સ્થિતિ સારી નહિ. હુંએ પત્ર લઈ ગુરુદેવ પાસે પહેંચ્યા અને ગુરુદેવે ત્રણ વર્ષ માટે તેને સ્કારશીપ મળે તેવી વ્યવસ્થા કરી દીધી આવા હતા કરુણાળુ અમારા જિનશાસનરત્ન.

નિલિ^૧પ્તસંત

સાધ્વી શ્રી સુપ્રભાશ્રીજી

માટા માટા યાગીઓને માટે પણ સેવા ધર્મ અગમ્ય છે જેના અહંકાર છૂટી ગયા હાય, વિનય-વિવેક-સહન-શીલતા-અનન્ય નિષ્ઠા, અપ્રમાત્તતા-ગંભીરતા આદિ અનેક ગુણાના જે લાંડાર હાય તે મહાપુરુષા સેવા કરવાના સદ્લાગી ખની શકે છે. ૪૦ દિવસ સેવા કરવી સહજ નથી ત્યારે ૪૦-૪૦ વર્ષ સુધી અનન્ય ભાવે સેવા કરવાવાળાએ સંત ધન્ય ખની ગયા. જીવન કૃત કૃત્ય ખનાવી દીધું. તે તા સ્વયં મોન રહીને પાતાના જીવન દારા સેવાના સંદેશ આપી જાય છે.

પૂજ્યશ્રીની વાણી હિત-મિત-પ્રિય હતી. વાણીમાં એવી મધુરતા હતી કે સંધાધન 'ભાગ્યશાળીએ!' અધાને આકર્ષિ'ત કરતું હતું.

પૂજ્યનાં પાવન પગલાં જ્યાં જ્યાં થતાં–ગુજરાત–રા<mark>જસ્થાન</mark>–

રહંદ જિનશાસનરત્ન

મહારાષ્ટ્ર-માળવા, પંજાબ ત્યાં અનેક સંઘાના ઝગડા મટાડયા. એકયા કરાવી. મા-બેટા, ભાઈભાઈનું મિલન કરાવ્યું -એકયતાના મિશનના સંદેશ ગામે ગામ પહેાંચાડયા. તેમ છતાં પાતે અનાસકત રહ્યા. તેમનું જીવન જળમાં કમળવત હતું. અધાં સામાજીક કાર્યોમાં હમેશાં નિમગ્ન રહેવા સાથે તેમાં કદા લિપ્ત ન રહ્યા.

ગુરુ દેવાના બગીચાને પાતાના પ્રાણાથી સી'ચીને હર્યો ભર્યો રાખ્યા. પંજાબીએા પ્રત્યે રનેહ વાત્સલ્ય—મમતા અને કૃષા પરસાવતા રહ્યા. પંજાબ સ'ઘ તેમનું ઋણ કદી પણ ભૂલી નહિ શકે. આવા પવિત્ર સન્ત ગુરુદેવના કેટકેટલા ગુણ ગાઇએ ? વાણીમાં એટલી શક્તિ કયાં!

મારા નયનમાં ગુરુદેવ

આ(ય^{ર્}કશ્રી દેવેન્દ્રશ્રીજી (રાજબાલા–નલખેડા)

શાસનરતન, ચારિત્ર ચૂડામણી, શાંતમૂર્તિ ગુરુદેવ! મારા નયનાના તારા, મારા દિલના અમૂલ્ય રત્નાવલી હાર, મારા હૃદય સાગરના અનમાલ માતી! જનમન આકર્ષિત કરવામાં ચુમ્બક-વત્, શાન્તિની પ્રતિમા, ગુરુદેવ સુમન શ્રહા અર્વણ કરું છું.

ગુરુદેવા પાતાના અમ્લ્ય માનવ જીવનને અપૂર્વ તપ ત્યાગ, સેવા ગુરુલક્તિ અને સ્વપરનું કલ્યાણ કરી જીવન ધન્ય અનાવી ગયા.

ખ્યાલ નથી આવતા કે આપશ્રીના અ'તરમાં એવી કઇ હિલ્ય શક્તિ છે કે જેનાથી આકર્ષિત થઈ પ્રત્યેક માનવી આપશ્રીની એ તેજ કાન્તિથી ઝળહળતી મુખાકૃતિના દર્શનાથી તન મનની થકાવી દ્વર કરવા—સત્તા-સ પતિ સુન્દરીના સહવાસને

બૂલી જવી. આપશ્રીના પરમ પવિત્ર પાક પદ્મને સ્પર્શ કરી પાતાને પાવન ભનાવવા દોડાદોડ આવે છે અને તેઓ પાતાને ધન્ય ધન્ય માને છે

આપના આંતંરિક દિવ્ય ગુણાથી હું આકર્ષિત થઈ.

આપના શાંત-સમતામય જીવન અને જે સેવાના **દીપ** આપે જળહળતા રાખ્યા હતા તે દીપ મને અને સૌને જીવનના નવા પ્રકાશ આપતા રહેશે.

ગુણુરત્નના સાગર

સ્વ. આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસૂરી ધાજ મહારાજ વાસ્ત-વમાં સમુદ્ર જ હતા. કાઈ કંઈ પણ દૈવ સમુદ્ર સમ ગંભીર રહેતા હતા. તેમની મુખાકૃતિ સમક્ષ ઉપત્પિતિથમાં જ જન સામાન્યનું હૃદય શ્રહા ભક્તિથી ઉભરાઈ જતું હતું, આ તેા મહાપુરુષાનું લક્ષણું હાય છે, દીન–દુઃખીને નોઈને તેમનું હૃદય કરુર્ણાદ થઈ જતું હતું.

સમતા, સહાતુભૂતિ-અને સંગઠનની સાક્ષાત પ્રતિમા સદેશ જીનશાસન રતના અપાર ગુણેનું વર્ણન કરવા માટે આ મૂક લેખની કરવામાં અસમર્થ છે.

જોકે આજ તે જીવન પ્રેરણાના સ્રોત આપણી વચ્ચે નથી તથાપિ તેમના ગુણાનું સ્મરણ કરીને એમણે બતાવેલા પદ ્ચિદ્ધને નું અનુકરણ કરી શકીએ. તેમના ગુણાની સુરીલ લઇને આપણે પણ આત્માન્નતિના પથ પર ચાલી શકે એવી કામનાએ။ કરીએ.

—સાધ્વીશ્રી જસવંતશીજી

सभाक नायह

लेडे पूज्यश्री केंड कैने संप्रहायना आशार्य हता ते। पण आपने राष्ट्र प्रत्ये अथाग प्रेम हता. तें कें। इहेतां हें ले अभार राष्ट्र प्रत्ये अथाग प्रेम हता. तें कें। इहेतां हें ले अभार राष्ट्र छित छे ते। अभार समाल स्वयं छितित रहेशे. युद्ध समये आपे देवणा इरी हती हे मारा छवनी आवश्यकता हाय ते। सौथी पहें हां हुं मारा छवनुं अविहान हैवा तैयार छुं. आपण पिडित लाई कें।ने माटे रक्त पण हैवा तैयार छुं. आवा हिं गारे। राष्ट्र संत क हिं वारी शहे. पंजा भां मुख्य मंत्रीश्री प्रतापिस हुं हैराके स्कू देवामां आण होने छंडा आपवानी येकिना इरी त्यारे आपे लारे हहायाह मयावी अने आपनी क प्रेरणाथी श्री हैराने आ येकिना अधि हरवा हरक पड़ी. आप हाइल धी माटे पण आमेगामने शहेरे-शहेर प्रयार इरीने हलारे। देविने हाइनी प्रतिज्ञा अपावी हती.

ધર્મ પ્રચાર માટે આપશ્રીને એટલી બધી લગન હતી કે અસ્વસ્થ હોવા છતાં અને વૃદ્ધાવસ્થામાં પણ કાઇ જગ્યાએ સ્થિર રહ્યા નહોતા. આપ કહ્યા કરતા હતા કે 'જ્યાં સુધી વ્યાસ છે ત્યાં સુધી નગર નગર-ડગર-ડગર જઇશ અને ભગવાન મહાવીરના ગગન લેદી અહિંસાના સંદેશ જન જન સુધી પહેાંચાડતા રહીશ.'

—શ્રી કીમતીલાલ જૈન, **અ**'ખા**લા**

નિ:સ્પૃહ આચાર્ય

આદી⁴ધરપ્રસાદજૈન અષ્યક્ષ—જૈનમિત્ર મંડળ, દિલ્હી:

સ્વ. આચાય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી સમસ્ત જૈન જગતના એક દેદી યમાન સૂર્ય હતા.

ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહાત્સવ પ્રસંગે વૃદ્ધાવસ્થાના વિચાર કર્યા વિના દિલ્હી પધાર્યા. આપનું અભૂત-પૂર્વ સ્વાગત કર્યું તે ઇતિહાસમાં ચિરસ્મરણીય રહેશે. આપ એવા તા નિસ્પૃહી હતા કે કદી કાઈપણ વસ્તુના માહ રાખ્યા વિના પાતે સાદગીથી રહેવા સાથે સમાજના કલ્યાણ અને સમુત્યાન માટે હમેશાં કાર્ય રત રહેતા હતા—જ્યારે મેં પૃછ્યું કે ગુરુદેવ આપ દુર દૂરથી હજારા માઈલના વિહાર કરી કેટલી એ મુશ્કેલીઓ વેઠી દિલ્હી પધાર્યા તેથી અમને આશ્ચર્ય થાય છે. આપ હસીને બાલ્યા—'ભાઈ આદીશ્વરપ્રસાદ, અમારા સંતાનો તો સમાજને એક સૂત્રમાં પરાવવાના ધર્મ છે પણ તમને ધન્ય છે કે તમે દિગંબર શ્વેતાંભરના લેદ ભૂલી જઈને સામાજિક કાર્ય કરો (એક જગ્યાએ કાર્ય) કરી રહ્યા છે.'

અમારા ઉપર આપના આશીર્વાદ વરસી રહ્યા છે તેથી જ અમે સમાજના સમુત્થાન માટે કાર્ય કરીએ છીએ.

વાસક્ષેપ કે આશીર્વાદ

જિનશાસનરતન આ, વિજયસમુદ્રસૂરિજી રાષ્ટ્રસંત જૈન જૈનેતર અધાને માટે શાંતિ ઇચ્છતા હતા. એજ છે સાચા માનવ ધર્મ. જ્યાં જ્યાં આપવા પાવન પગલાં થતાં ત્યાં તીર્થ અની જતું. પ્રતિમાસ સંક્રાંતિના દિવસે દુર દુરથી ભક્તજના દાેડી આવતા.

જયારે ગુરુદેવે પાલનપુરમાં મારા મસ્તક પર વાસક્ષેપ નાંખ્યા, સેવાવતના આશીર્વાદ દઈને મને ભગવાન મહાવીર સ્વામીના અનુયાથી ખનાવ્યા. પ્રદ્મચર્ય પાલનના સંદેશ આપ્યા ત્યારે હું ધન્ય ખની ગયા.

એક દિવસ રાત્રિના મારાે તાર આવ્યાે. ખહેન ગ'ભીર-જલ્દી

આવા-હું પહેલી ગાડીમાં નીકખ્યો. જેયું તા હાલત ગંભીર હતી કાઈ પ્રેતે તેના શરીરના કંખ્જે લીધા હતા. મેં બધાને કહ્યું ચિંતા ન કરા, ગુરુમહારાજની કૃપાથી પ્રેતાત્માને જવું જ પડશે. મેં ગુરુદેવને નીકળતી વખતે મને આપેલ વાસક્ષેપ બહેનના શરીર પર નાખ્યા અને નવકાર મંત્રના જાપ શરૂ કર્યા. આખી રાત જાગ્યા અને જાપ ચાલુ રાખ્યા. મારે પ્રેતાત્માના સામના કરવા પડયા. સવારના પાંચ વાગ્યે પ્રેતે મને કહ્યું –હવે હું હારીને જાઉ છું હવે કદી નહિ આવું. બહેનની હાથની કાેે આીની પાસેથી એક ઝબકારા થતાં મેં જેયા. પછી મારી બહેન પૃર્ણ સ્વસ્થ થઈ ગઇ. આ છે વાસક્ષેપ અને નવકાર મંત્રના પ્રભાવ. ગુરુ મહારાજની કૃપાદેષ્ટિથી હું વાર વાર અનેક સંકટાેથી અચી ગયા છું.

—વિતુકુમાર એચ. સુથા**ર** ચાચરિયા–પાટણ–ઉ ગુ.

વાણી(સદ્ધ પુરુષ

પૃ આચાર્યશ્રી પાટણુ શ્રી સવાઇલાલ કાન્તિલાલ વ્યાસ પધાર્યા. ભવ્ય સ્વાગત થયું. એક પંજાળી ભાઇને ખૂબ તાવ આવ્યા હતા તો પણ સંકાન્તિના (દવસે પાટણુ આવ્યા અને તેમના તાવ ઉતરી ગયા, પ્રત્યશ્રી પાટણુથી મેમાણા તીર્થ પધાર્યા ત્યાં જઇને તેમને ભારત સરકારને પ્રાણીવધના નિષેધ માટે તેમને અંગ્રેજીમાં તાર કરવાના હતે. પ્જયશ્રી એ મને બાલાવા માટે પાટણનિવાસી ભાઈ કાન્તિલાલ શાહને મેકલ્યા–પણ હું મારા પરિવાર સાથે માણસા જવા તૈયારી કરી રહ્યો હતા-મારા પરિવાર સ્ટેશનપર પહોંચી ગયા હતા. હું બીજી રીક્ષામાં જવાના હતા પણ પૃજયશ્રીના સંદેશા આવ્યા હું બીજી રીક્ષામાં જવાના હતા પણ પૃજયશ્રીના સંદેશા આવ્યા હું મેમાણા

જઇને તુરત જ નીકળી આવીશ—ખાસ કામ સિવાય ગુરુદેવ કાન્તિભાઈને માકલે નહિ. હું ધર્મસંકટમાં આવી પડયા. —પણ બીજો ઉપાય નહાતા—હું મેમાણા ગયા—ગુરુદેવની આજ્ઞા પ્રમાણે તાર તૈયાર કર્યા અને મેં ગુરુમહારાજને કહ્યું: મારે જરૂરી કામ માટે માણસા જવાનું છે. ગુરુમહારાજે કહ્યું, બ્યાસજ—ાંચંતા ન કરા. તમે જરૂર વખતસર પહોંચી જશા. જોકે અસ મળશે કે નહિ તેની શંકા હતી પણ મેમાણાથી પાટણ આવીને મહેસાણા જવાની અસમાં નીકળ્યે!—અને મારા આશ્ચર્ય વચ્ચે મહેસાણા જવાની અસમાં નીકળ્યે!—અને મારા આશ્ચર્ય વચ્ચે મહેસાણાથી માણસા જવાવાળી ગાડીનું દુધ સાગરડેરી પાસે કોસીંગ થયું અને બન્ને ગાડીને ત્યાં રાકાનું પડયું અને મને માણસાની અસ મળી ગઈ—આમ કદી કોસીંગ થતું નથી અને અને ગુરુમહારાજના વચના યાદ આવ્યા. ખરેખર પૂજ્યશ્રી વચનસિદ્ધ પુરુષ હતા. આજે પણ પ્રસંગ ભુલાતા નથી. સંતપુરુષાની કૃપાથી પહેલેથી જ અધી બ્યવસ્થા થઈ જાય છે.

એકતા માટેનું સંતાનું યાગદાન

પૂ. યુત્રવીર આચાર્ય ગુરુદેવશ્રી વિજયવલ્લભસૂરીશ્વરજીની સંગઠનાત્મક વિચાર ધારાને વેગ દેવા અને તે આગળ વધારવાનું શ્રેય તેમજ પદ્ધર જિનશાસનરતન શાત્નમૂર્તિ સ્થાચાર્યાશ્રી વિજયસમુદ્રસુરીશ્વરજી મહારાજના છે. તેમણે બધા સંપ્રદાયાની એકતા અને સંગઠન માટે કાેઇપણ અવસર જવા દીધા નહોતો.

સને ૧૯૫૯ માં આગરામાં તેમના સમારાહ પૂર્વંક પ્રવેશ થયા. બધા સંપ્રદાયાએ મળીને પૂજ્યશ્રીનું ભવ્ય સ્વાગત કર્યું.

આગરામાં ળીરાજમાન સ્થાનકવાસી સમાજના પ્રસિધ્ધ વિદ્રાન કવિવરશ્રી અમર મુનિજ તેમજ આચાર્યશ્રી વિજય-સમુદ્રસૂરિજ તેમજ તેમાના શિષ્યાનું મધુર મિલન એક એવું

અદ્ભુત દેશ્ય હતું. આ વખતે એકજ પાટપર બીરાજને અન્નેના ધર્મ પ્રવચનાની અમૃતવર્ષા ભૂલાતી નથી. એક બીજાના ઉપાશ્રયે જવું આવવું. ધર્મ અને સમાજના પ્રશ્નોના વિચાર- * વિનિમય કરવા આ એકતાનું ઉજવળ ઉદાહરણ હતું.

એકતાના મખલ સર્થક આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી-ધરજીના સ્થાનકવાસી આચાર્ય સાનદિવાકરશ્રી શ્રીઆનંદઋષિજી, ઉપાધ્યાય શ્રી અમરમુનિજી, દિમંબર જૈનાચાર્ય શ્રી દેશભૂષણુજી અને તેરાપંથના આચાર્ય શ્રી તુલસીજી તથા બધા સંપ્રદાયાના અનેક સંતા સાથે અતિનિકટનું માનવિમલન તેમજ આત્મીય સંબંધ એટલા તા નિકટના રહ્યો કે તેથી એકતા અને સંગઠનની પ્રવૃત્તિને પૂર્ણ બળ મળ્યું. ચારે તરફ સમ્મિલત સભાઓ, બિન્ન સંપ્રદાયાના સંતાનું સમૂહ સ્વાગત તેમજ વ્યાખ્યાનાના ઉત્સાહ વર્ષ ક પ્રસંગા ચિરસ્મરણીય રહેશે.

કરુણાનિધિ

ગુરુભકત રસિકલાલ કાેરા

જિનશાસન રતન રાષ્ટ્રીય સંત આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર-સૂરીજી ગુરુ લગવંતના સેવા મૂર્તિ તોહતા પણ તેમના હુદયમાં કરુણાનાસોત વહેતા હતા. મને યાદ છે એક ભાઈ તેમને ઘેર ભાવિકાના છઠના પારણા માટે પધારવા વિનંતિ કરવા આવ્યા. પૂજ્યશ્રી ઝુંપડપટ્ટીમાં રહેતા ભાઇને ત્યાં ગયા તા ખરા પણ પારણામાં ચા ને ખાખરા વદ્દારી લાવ્યા. નહતી રાખડી તા પીપરીમૂળ કે મગ કયાંથી હાય. ઉપાશ્રયે આવ્યા અને ગુરુદેવની આંખડી લીની થઈ ગઇ. અને તે જ દિવસે આપણા દુ:ખી લાઇએ માટે મહાવીર નગર ન થાય ત્યાં સુધી મીઠાઇના ત્યાગ કર્યાં. ફળ સ્વરૂપ કાંદીવલીમાં મહાવીર નગરનું સર્જન થયું.

એક ભાઇના પત્ર આવ્યા. પત્ની બિમાર હતી હાસ્પીટલમાં દાખલ થવાના તો પૈસા નહોતા પણ દવા ઇન્જેશન માટે પણ લાચાર હતા. ગુરુદેવે તે જ વખતે પાસે એઠેલા એક ભાઇને સૂચના કરી અને તેમને ૨૦૦ રૂા. માેકલાવી આપ્યા. ગુરુદેવ પ્નાથી વિહાર કરી જીન્નેર થઈ...પધારવાના હતા. ત્યાંના બીજા પક્ષના લાેકાએ ગુરુદેવને આવતા અટકાવવા ઉદ્ધાપાહ કર્યા. પણ આ તાે નિર્ભય શાંતમૂર્તિ હતા. તે તાે ગયા અને તેમની પ્રતિભાથી અંજઈને બધાએ ભવ્ય સ્વાગત કર્યું.

જમ્મૂના નૂતન મંદિરની પ્રતિષ્ઠા હતી તે મંદિરના નિર્માણ માટે મેં પ્રતિજ્ઞા કરી હતી અને ગુરુદેવની તબીયત બરાબર ન હોવા છતાં ગુરુદેવ પધાર્યાં. મુંબઇથી સ્પેશયલ જમ્મૂ પહાંચી અને પ્રતિષ્ઠા ખૂબ ધામધૂમપૂર્વં ક થઈ.

જિનશાસનરત્નને સહસ્રશઃ નમન

શ્રી સરદારભાઇ કેાચર, બીકાનેર

પિતાએ પાર્થિવ નશ્વર દેહનું પ્રદાન કર્યું પણ ગુરુ તે! અમર જીવન દેવાવાળા પુષ્યાત્મા છે.

પૂ. આચાર્ય શ્રીના જીવનનું દેકીપ્યમાન સ્વરૂપ તાે તેમની અગાધ અપરિમેય ગુરુ ભક્તિ છે. તેમના ઔદારિક દેહના પરમાણ પૂર્ણતઃ ગુરુભક્તિના પરમાણએાથી જ થયા હતા.

ંએ માતમા કાન્તિકારી ગુરુના કાન્તિકારી શિષ્ય હતા.

એ આદર્શ ગુરુ ભક્ત, વિનમ્ર, વિનીત, ક્ષમાશીલ, તપાે-નિધિ, શાસન પ્રભાવક, ત્યાગી શાન્તમૂર્તી કરુણાસિંધુ ઉદારતાના પ્રતીક ઐકતાના સારથી દિવવિભૂતિને સહસ્રશઃ નમન.

શતશત વંદન

પાર્ધિદાસ જૈન, લુધિયાના

મારા હુદય માંદરના દેવ! મારા કાર્ય કલાપાના પ્રેરણા સ્રોત, મારા જવનદાતા, ભાગ્ય વિધાતા ગુરુદેવ! આપની જ અન્તઃ પ્રેરણાથી મેં મારા નિર્મળ કન્ધા પર વિજયાનંદના સંપાદનની માટી જવાબદારી સ્વીકારી હતી. આપની શક્તિ અને ભક્તિથી પ્રેરાઇને હું એક વર્ષથી તેની જવાબદારી યથાશક્તિ અની શકે તે માટે પ્રયાસાથી પૂર્ણ કરી રહ્યો છું.

મારા પ્રયાસાથી સમાજને કેટલા લાભ થયા હશે તે તા આપ જ જાણી શકા. કર્ત વ્યપૃતિ મારા ધર્મ હતા. તેને મે શ્રધ્ધાપૂર્વક વિપત્તિઓના પર્વતાને ઉલ'ધીને પૂર્ણ કરેલ છે હવે શક્તિ નથી પણ ભક્તિ તાે છે.

શક્તિના અભાવમાં પણ આપની ભક્તિને જે પ્રેરણા આપરો તે પ્રમાણે કાર્ય કરતા રહીશ.

આપની જન્મજ્યાંતિ પર મારી લકિત એમ કહીને આપના ચરણામાં સાદર વંદન કરે છે.

ચરણામાં સાદર શતશત વ દન.

દેવલાકથી દેવલાક

શ્રી તિલકધરશાસ્ત્રી

દેવલાકથી વિદાય વેળાએ દેવે કહ્યું, પુષ્ય યુરુષ-પુષ્ય જોગ પૂર્ણ થવાથી તમે પણ જશા ! પ્રકૃતિનું વિધાન કાેણ ખદલી શકે! ભલે જાએા, વિજયાન દવલ્લભના પ્યારા–શુભાસ્તે સન્તુ પન્થાનઃ !

પાલી રાજસ્થાન પુષ્યભૂમિ પર માતા ધારિણીની કુક્ષીએ પુત્રસ્તને જન્મ આપ્યા. પણ આ તા પુષ્યરાશ હતા, જગતના કલ્યાણ માટે, વલ્લભગુરુની સેવા માટે સુખરાજ સમુદ્રવિજય ખની ગયા.

પણ આ વિજયસમુદ્રે ખારા સમુદ્રને મીઠો બનાવી દીધા. અને સંઘહિત, સંઘ–સંગઠન, સંઘ ગૌરવ, સંઘ સમુન્નતિ માટે પ્રાણ પાથર્યા. ઉપદેશની લહેરા ઉમટી આવી. વિજય સમુદ્રના અન્તસ્તલમાં રાષ્ટ્રીયતા ખેલતી હતી, રૌનિકોને માટે રકતદાન, વૃદ્ધ પીડિતાને માટે સહાયતા, નિર્વાસિતાને માટે આવાસ, એ આપની રાષ્ટ્રીયતાના કીડાયુષ્પ હતાં.

આપના ચરણ જયો જયાં પડયાં ત્યાં અહિંસાનું સામ્રાજ્ય બની ગયું. પર્વ દિવસામાં કસાઇખાનાં બ'ધ થઇ ગયા. લાેકાે માંસ–મદિરાના ત્યાગ કરી ચરણ શરણ પામી ધન્ય બની ગયા.

શાળાના બાળકોને ઇંડા ખવડાવવાની ચાજનાએા આપના પ્રયાસાથી સમાગ્ત થઈ ગઈ.

આપના પાવન સાનિધ્યમાં દિગંભર, શ્વેતાંબર - સ્થાનક-વાસીના ભેદ ભૂસાઇ ગયા. જૈન જૈનેતરા આપના મંગળ આશીર્વાદ લઇને ધન્ય બની ગયા. મુરાદાબાદની પ્રતિષ્ઠા તો સુંદર રીતે થઈ પણ સંસાર સમુદ્ર પર વિજય મેળવી પુષ્પ-રીયામાં પાઢી ગયા. કાયાની માયાને છાડીને દેવલાકથી આવેલ આત્મા દેવલાક સીધાવી ગયા. મારી શ્રદ્ધાંજલિના સ્વીકાર કરા ગુરુદેવ! ૮૮ વર્ષ પહેલાં મૌન એકાદશીના પવિત્ર (દવસે ધરતી પર પધાર્યા, ધરતીના પ્રાણીઓના ઉદ્ધાર કર્યા, શાસન-ના ઉદ્યોત કર્યા, સમાજનું કલ્યાણ સાધ્યું, ગુરુદેવાના નામને ઉજ્જરળ કર્યું. તુમ્હારેહી સહારે, હજારા, ગુલશનકી બહાર હૈ! તુમ્હારેહી સહારે, મંઝધાર સે યહ નાવ પાર હૈ! તુમ્હારેહી સહારે, યહ બસ રહા સંસાર હૈ મુઝે સમુદ્રસૂરિ! તુમસે ઇસ લિયે બસ પ્યાર હૈ

તપાનિષ્ઠ ગુરુદેવ

મૃત્યુ અને જીવન બન્ને, સન્તો ને છે એક સમાન, જ્યારે આવે કે જ્યારે જાવે, કરે છે તે જગ કલ્યાણ ! મારા આરાધ્ય દેવ,

જેઠ મહિના આવ્યા, સંસાર તપવા લાગ્યા. તપતાં તપતાં આખા સંસાર તપાવન અની ગયા, જાણે આપના તપની તપા-મયતા સર્વત્ર છવાઈ ગ**ઇ**.

દેવતા, આપ જેવા તપસ્વીની તપાનિષ્ઠા પર મુગ્ધ થઇને એવા ઉપકરણ રચવા લાગ્યા કે આપ દેવ લાકોને પાવન બનાવા. મનુષ્ય હારી ગયા, દેવતા જીતી ગયા અને આપ દેવલાકમાં જઇને બિરાજમાન થઈ ગયા.

ખરાખર છે કે આપ શારીરિક દિષ્ટિથી અમને છોડી ગયા, પરંતુ અમારી શ્રદ્ધા આપના સદેવે દશ⁶ન કરે છે. આપના મન મંદિરમાંની સકલ શ્રી સંઘની કલ્યાણ સાધના અમર અમર બની રહે.

આપની પુષ્યતિથિ પર સકેલ શ્રી સંઘની તરફથી આપના

ચરણેામાં મારી ભાવભીની શ્રદ્ધાંજલિ અપ^૧ણ કરતાં આન**ં**દ અનુભવું છું.

> શ્રીપાલ એાસવા**લા** પ્રધાનશ્રી, આત્મવલ્લભ જૈન પ્રકાશન સમિતિ, લુધિયાના

ભાગ્યશાળી કહેનાર પાઢી ગયા

જિનશાસનરત્ન આચાર્યશ્રી વિજયસમુદ્રસૂરી જૈનશાસનના શાશુગાર હતા. તેમના દર્શન-વંદન અને સમરણથી મારા જેવાના પાપ નાશ પામતા હતા. પૂજ્યશ્રીની મધુર વાણીમાં એવી સરલતા હતી કે પ્રત્યેક માનવ શ્રહાથી તેમના ચરણામાં મસ્તક ઝુકાવતા હતા. ગુરુલક્તિ તેમના રામરામમાં વ્યાપ્ત હતી. પ્રત્યેક વ્યક્તિને માટે તેમના મુખારવિન્દથી ભાગ્યશાળી શખ્દ જ નીકળતા હતા.

પૂજ્યશ્રી જૈન માત્ર નહિ પણ સમગ્ર સમાજને માટે એવા દિવ્ય દેવતા હતા કે જેની છત્રછાયામાં જૈન સમાજ અહુમુખી પ્રગતિપર અગ્રસર હતો.

તે એવા શાન્તિના મસીહા—દ્ભત હતા. કોધ તેા તેમના સ્વભાવમાં હતા જ નહિ. તે ક્ષમામૂર્તિ હતા. પીડિત માનવીની સેવા માટે હાસ્પીટલ રાજગારના સાધના માટે સમાજને ચીપકી આપતા રહેલા.

્ ત્યાગ અને તપસ્યાની એ કૃશકાય પ્રતિમાના મુખપર સૂર્ય'-ના કિરણા જેવી આસા હતી.

રાષ્ટ્રરક્ષાના તે એ રાહઅર હતા. નવી પેઢીને સેવા અને સંયમના સંદેશ દેતા રહેતા. ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણ મહાત્સ પ્રસંગે રાજધાનીમાં અભૂતપૂર્વ સ્વાગત હજારા–લાખાે લોકાએ કર્યું તેવું સ્વાગત આજ સુધી કેઇનું થયું જાણ્યું નથી.

આપ સંયમ – સરલતા – નિલેલિતા પ્રાણીમાત્ર પ્રત્યે મૈત્રી -ભાવ અને રાષ્ટ્રપ્રેમના પૂજારી હતા.

તેમના અધૂરાં કર્યા આપણું સૌ ગુરુ લકતા પૂરાં કરી એ એ જ પૂજ્યશ્રીને સાચી શ્રદ્ધાંજલિ

—શ્રી મણીલાલ છ. દેાશી, દિલ્હી.

સમતાના સાગર

સાધ્વી શ્રી પ્રિયદશની

આચાર્ય શ્રીનું જીવન સમુદ્રવત્ ગંભીર, પ્રશાંત અને અનેક વિધ ગુણ — રત્નાથી પરિપૃષ્ક દિષ્ટ ગાંચર થાય છે. જે વ્યક્તિ આપની પાસે આવે છે તે શીતળતા અનુભવે છે–તેના રામ રામમાં અને મનના ખૂણે ખૂણામાં શાન્તિ પ્રસારિત થાય છે. ભગવાન મહાવીરના સિદ્ધાન્તા એમની વાણી તેમજ જીવનના કૃષ્ણકૃષ્ણમાં વૃષ્ણાયેલા છે. સમતા અને સેવાની અખંડજયાતિ તેમના જીવનને પ્રજવિત કરે છે. શાન્તિ, સરલતા અને સમતાની સાકાર પ્રતિમા છે. સમર્પણ જ તેમનું જીવન છે. શાન્તિ, પ્રેમ અને સદ્ભાવાને મુક્ત હાથેથી અપે છે. અલ્પભાષી મધુરભાષિતા તેમની વિશેષતા છે. સમુદ્રની જેમ અધાના ગુણ અવગુણા પાતાના અંતરમાં જ સમાવી રાખે છે આપ નિસ્પૃહી અપ્રમાદી, સ્વાવલંથી, સમતાના સાગર–શાન્તિ દ્વત–શાસન રતન, પ્રદ્ભાતેજથી વિભૂષિત જુમ જીગ જીવા.

વિરહ વેદના

આજ વિમાસણને વ્યાકુળતા નયનમાં નીર લાવે છે. સમુદ્રસૂરિશ્વરજી થયા દુર વ્યથા ઉરતે રડાવે છે. જન્મે છે તે એકદિ જવાના એ વાત સહુ જાણે છે, કિંતુ નજર સામે મુખડુ ગુરુની યાદ અપાવે છે. હતી સાદાઈ જીવનમાં ભરપુર ત્યાગ, કાર્ય કુશળતા, ભાગ્યશાળી ભલી વાણી મધુર ગૂંજન જગાવે છે. પરમ ઉપકારી યુગદ્ધિતા પટ પ્રભાવ સૌના પ્યારા શાંતમૃતિની તસ્વીર આજ જીગર સહુના હચમચાવે છે. શીતળતા ચંદ્રની ને તેજસ્વિતા સૂર્ય કર્યા હવે પેલું? સરળતા–સાદાઇ ને ભદ્રિકતા મીઠી ઝાલર ખજાવે છે. ગુરુવલ્લભ ગયા ચાલી સોંપી સુકાન શાસનતું ંપર લાેકપ'થે આપ પણ ચાલ્યા હવે ચિંતા સતાવે છે. વિદ્યાલય ને ખાટ ભારી, કાેન્ક્રરન્સ ર'ક થઈ બેઠી જૈનશાસનના એક નાખુદા આ જહાંથી દ્વર સીધાવે છે. ગુણાવાનને કાજે આજ સકળ સંઘ થયાે લેળા અનુભવ વાત શરુ કરતા સ્મૃતિસરગમ સુણાવે છે. સહની મૂકી મઝધારે આપે નવલી વાટ લઈ લીધી વિમાસણમાં છે નટવર હવે વ્હારે કોણ આવે છે?

નટવરલાલ, એસ. શાહ (૧૪–૫–૭૭)

\$ 60 I

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસુરિજીની ઉદારતા અને કરૂણાદષ્ટિના એક પ્રસંગ જીવનપ્રભાના પહેલા ભાગમાં રહી જવા પામ્યા હતા.

સં ૨૦૧૧માં પૂ. આચાર્ય શ્રીનું જામનગર ચાતુર્માસ હતું. કારતક વદ ૧૨ ના એકાએક દીક્ષાનું નક્કી થયું. પૂ. સાધ્વીજી મહારાજની પ્રેરણાએ જાદુ કરાું". એ સમયે જામ-નગરમાં એવા રિવાજ હતા કે માતા પિતાની આજ્ઞા છતાં નગરશેઠની આગ્રાવિના દીક્ષા આપી શકાય નહિ. કાર્ત ક સુદ્રી ૧૨ ના રાત્રિના વનિતા બહેને પિતા ચીમનભાઈ પાસે रल मांगी-धणी समलवी पछी तेमणे संभीत आपी. ते क વખતે રાત્રે બાર વાગે નગર શેઠ પ્રજારામભાઈ ને ઘેર ગયા. શેઠને દીક્ષાની રજા આપવા વિનંતિ કરી. તેમણે વાત સાંભળી પણ આશ્ચર્યથી કહેવા લાગ્યા કે ગુરુદેવ તા વિહાર કરવાના છે અને દીક્ષા કેવી રીતે થશે. એજ વખતે શ્રી ચીમનભાઈ અને નગરશેઠ ઉપાશ્રયે આવ્યા. હવે મુહૂત જેવા કયાં જ**ું**? યા ગુરુદેવ પાસે એક વિદ્વાન પ ડિતજ હતા તેમની પાસે-મુહૂર્ત નેવડાવ્યું. ગુરુદેવ પિતાજીને પૂછ્યું કે કયા સાધ્વીના શિષ્યા થવાનાં છેા ? દીક્ષાથી બહેને કહ્યું કે ગુરુદેવને ચાેગ્ય લાગે તેમના નામનું મુહૂત[°] કાઢે. ગુરુદેવ જરા વિચારમાં પડચા-પછી ત્યાં સાધ્વીશ્રી વસે તશ્રીજ તેમજ સાધ્વી દમય તીશ્રીજી તથા સાધ્વી ન દાશ્રીજી આદિજી ૭ સાધ્વી ચાતુ[°]માસ હતા— તથા સાધ્વી ન દાશ્રીજીની શિષ્યા માટે મુહૂત કઢાવ્યું. કાર્તક વદી ૫ ને ગુરુવારનું મુહૂત અાવ્યું.

સં. ૨૦૧૨ના કાર્ત કવદી પને ગુરુવારે પૂ. આચાર્ય શ્રીના હાથે દીક્ષા થઈ અને સહ્વી નંદાશ્રી (શબ્યા જાહેર કરવામાં

આવ્યા. દીક્ષા આપી ગુરુદેવે વિહાર કર્યો એ જ વખતે નવ-દક્ષિતને લણાવનાર ખહેન મુંખઈ ગયાં હતાં. તે જામનગર આવ્યા અને તેમની ભાવના પણ દીક્ષાથી થઈ. ગુરુદેવ તો વિહાર કરી ગયા હતા-ખહેનના સંખંધી ૪-૫ ભાઇઓ ગુરુ-દેવ વિહાર કરી એક ગામમાં બિરાજમાન હતા ત્યાં ગયા અને કહ્યું કે દીક્ષા આપના હસ્તે આપવાની દીક્ષાથી ખહેનની ભાવના છે. તે બહેન મુંખઇ હતા અને વનિતાથી દીક્ષાથી તે રાજી થયા અને તેના પણ ભાવ જગ્યા—ગુરુદેવ તો ઉદાર હતા અને કરુણાળુ હતા— જરા સુખળ કરીને પાછા જામનગર પધાર્યા અને કહેવરાવ્યું કે નૂતન સાધ્વીને ચાગ્યેદ્ વહનમાં જોડવાનું છે. અને આ ખહેનની દીક્ષા સાથે નૃતન સાધ્વીની વડી દીક્ષા પણ થશે. ગુરુદેવ પાછા પધાર્યા—લાકો તો ગુરુ-દેવની કરૂણાદિવ્યી પ્રભાવિત થયા. દીક્ષા ધામધૂમપૂર્વ ક થઈ વનિતા ખહેનનું નામ નિર્મળાશ્રી રાખવામાં આવ્યું. તેમની દીક્ષા પણ થઈ.

સુધારા

પૃ. જીનશાસનરતન સ્વ. આચાય બ્રી વિજયસમુદ્રસૂર રિજીની જીવનપ્રભાના ૧ લા ભાગમાં પૃ. આચાય ભગવંતની માંદગી અને સ્વર્ગ વાસ સમયે હાજર રહેનાર પૃ. ગણિજનક-વિજયજી, મુનિવશુદ્ધજી, મુનિનીતિવિજયજી, મુનિવશાદ્ધજી, મુનિનીતિવિજયજી, મુનિવશાદ્ધજી હતા—અને અંતિમ સમયે નવકાર મહામંત્ર સંભળાવતા હતા—અને અધાને જગાડવાનું કાર્ય મુનિશ્રી નીતિવિજયજીએ કર્યું હતું. સર્વ ધર્મસમન્વયી ગણિવર્ય શ્રી જનકવિજય, પૃ. આ. ઈન્દ્રદિનનસ્રિજીને આ હકીકત જણાવી હતી. તે બીજા ભાગમાં સુધારા તરીકે મૂકી છે. તેઓ વધુમાં લખે છે કે નશાખંધી વિષે જાહેર સભા ખહુજ મહત્ત્વની અની ગઈ હતી—ઘણા ભાઈઓએ ત્રણ કલાક ભજન-ભાષણ સાંભળવાના લાભ લીધા. પત્રેહડી જેવા નાના ગામમાં આ પ્રથમ જ અવસર હતો—ઘણા ભાઈ એાએ શરાબ નહિ પીવા પ્રતિ-ગ્રાઓ લીધી.

1.5 3

પરિશિષ્ઠ

_ ((() () ()		
અ'જય શલાકા પ્રતિષ્ઠા		
યાલીતાણા		२०१३
વરકાણા		२०१४
હરછ		૨૦૧૫
સાવડી		૨૦૧૫
હસ્તિનાપુર		२ ०२१
ં પ્રતિષ્ઠા		
અ ામાેદ		१८६३
સિનાર		२०१०
સ્રત (સંગ્રામપુરા)		२०११
એાડેલી		२०१२
પાટણ પંચાસરા પાર્ટ્યનાથ		
આદ વિવિધ ચાર મ ંદિરા		२०१२
પાલીતાણા પાર્શ્વ'વલ્લભ વિહાર		२०१३
યી જોવા		૨૦૧૩
વરકાણા		२०१३
આના		२०१४
489		२०१४
સાવડી	•	२०१५
લર તપુર		२०१६
દિલ્હી (રૂપનગર)		२०१७
થ હેાત (મંદિર નાગજારામાં)		२०१८
<u>હ્</u> યુધિયાણા વ		२०१५
અમૃતસર (દાદાવાડી)	2	२०२०
હસ્તિનાપુર તીર્થ		२०२०
,, બાવાશ્રમ	185	,,,

નશાસનરત્ ન
4

પટ્ટી (નવું મંદિર)	२०२२
ગ ગાનગર	२०२४
ફાલના (કેાલેજ મ ં દિર)	२०२५
વરલી (સું બઇ)	२०२७
પ્રભુ પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા–ગુરુ પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા	
જમ્મૂ-તવી	२०३१
ુ ઉપ ધા મ	
પીકાનેર	२०२४
એડા	૨૦૨૫
યુગવીર આચાર્ય શ્રીની પ્રતિષ્ઠા કરાવી તેની નેાંધ	
વડાદરા ગુજરાત	
પાટણ ,,	
પાલીતાણા સૌરાષ્ટ્ર	
પીજોવા રાજસ્થાન	
CI D Bellai I	
માના ,,	
\$30N	
સાવડી	
,, બડીત યૃ. પી.	. •
હુધિયાના પંજાબ	
હસ્તિનાપુર મીરટ	
પટ્ટી પંજાબ	
રાલના શ જસ્થાન	
વરલી સુંબઇ	
જમ્મૂ–તવી કાશ્મીર	
512414	

જમ્મૂ–તવી પૂના સીટી બાેડેલી

મહારાષ્ટ્ર વડેાદરા

પૂ. જિનશાસનરત્ન આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસુરીજીના શિષ્ચાે પ્રશિષ્ચાેની નામાવલી

સુનિભૂષણ ઉપાધ્યાય પંન્યાસ સુનિ ,, સેવાભાવી સુનિ સુનિ તપસ્વી સુનિ સુનિ શ્રી વલ્લભદત્તવિજયછ શ્રી સુરેન્દ્રવિજયછ શ્રી ન્યાયવિજયછ શ્રી નીતિવિજયછ શ્રી સમતાવિજયછ શ્રી શાંતિવિજયછ શ્રી સુમનવિજયછ શ્રી અનેકાન્તવિજયછ શ્રી ધર્મ ધુર'ધરવિજયછ શ્રી જયશેખરવિજયછ

પ્રશિષ્યા

ંશ્રી અનેકાન્ત વિજયના શિષ્ય મુનિશ્રી જયાન ,, નિત્યાન પંત્યાસ ત્યાયવિજયજના શિષ્ય .. દ્રીપ વિલ

જયાન દ વિજયજી નિત્યાન દ વિજયજી દીપ વિજયજી

જિનશાસન રત્ન આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્રસુરીજીને અર્ય ે થયેલ અભિનંદન પત્રોની સુચિ

```
9 6-8-46
                     જયપુર શ્રી આત્માનંદ જૈન સલા
                     આગાશ્રી જૈન <sup>શ્</sup>વે. સંઘ
 3 24-3-40
                     લુધિયાના શ્રી સંઘ
                          .. આત્માનંદ જૈન રાપટ
                             સેકન્ડરી સ્કલ
                          ., શ્રી. આ. વ. જૈન
 ય
                            તત્ત્વજ્ઞાન વિદ્યાપીઠ
 ¢
                        .. શ્રી વલ્લભ બાળ પાઠશાળા
                        ,, અધ્યાપક ગણ જૈન સ્કૂલ
 4
                        ,, ધી એાસવાલ વુલન મિલ્સ
 ڪ
                        ,, શ્રી આ.વ. જૈન યુવક મંડળ
90
                        ,, શ્રી જૈન યંગ સાસાયટી
99
                        ,, આ. વ. સેવક મંડળ
                    માલેર કાેટલા શ્રી જૈન શ્વે. સ'ઘ
92 98-4-60
93 26-8-60
                    અંખાલા
                                        ,,
                    મીરટ જૈનશ્વે. મહાસભા ઉ. પ્ર.
98 93-8-69
                    ખડૌન શ્રી જૈંન શ્વે. સંઘ
94 98-6-69
94 90-92-62
                    હસ્તિનાપુર જૈનશ્વેર મહાસભા ઉ.પ્ર.
                  10 8-0-62
96 6-4-63
                   ં જે ડિપાલા શ્રી સંઘ
                   જાલ ધર 🔠 💮
26 26-6-63
```

२० ६-७-६३	હાેશિયારપુર જૈન સમાજ
ર૧ ૯-૭-૬૫	જ ડિયાલા શ્રી આત્માન દ જૈન સભા
२२ २२-४ - ६६	ગંગાનગર શ્રી જૈન સભા
२3 €-4-44	બીકાનેર શ્રી આત્માન ંદ જૈન સ લા
ર૪ મૌન એકાદશી	મહીદપુર નગરપાલિકા
२ ५ १ −८-७४	આગ્રા શ્રી મહાવીર જૈન યુવક
	સંઘ ઉત્તર ભારત
२६	અંબાલા શ્રી આત્માનંદ જૈન
	કેાલેજ પૂરી
२७	આત્માન દ જૈન સભા ઉત્તરી ભારત
२८	અ 'બાલા જૈન શ્રવે. મૂ. સંઘ
२६	લુ(ધયાણા આત્માનંદ જૈન સભા– પદાધિકારી
30	,, એસ. એસ. જૈનસભા
૩ ,૧,,	,, ,, ,, મહાસભા ઉત્તરી ભારત
3 2	,, બાબા ગજ્જા જૈન સભા 🦠
33	જમ્મૂ આત્માનંદ જૈન સભા 🧍
3४ २०-४- ७ ६	પટ્ટી શ્રી સંઘ
૩૫ ૯ –૫−७६	જંડિપાલા આત્માનંદ જૈન સભા
3 ξ , , ,	,, વિજય ભારતી
	શ્રામતા ભારતા
30 ,,	" યૂથ કોન્ગ્રેસ ક્રમિટિ
3 ८ "	,, ડા. જગદીશચંદ્ર શર્મા
3 e ,,	,, શ્રી સ્વર્ણુદાસ જૈન પ્રધાન
	મ્યુનીસીપલ કમીટી
४० ३०-६-७६	હાશિયારપુર શ્રી મદનમાહન સુદ
	એક્ઝીક્યુટિવ એાફીસર નગરપાલિકા

પૂ. શાંતમૂર્તિ આચાર્ય પ્રવર શ્રીમદ વિજયસમુદ્રસુરિજીમહારાજના ચાતુર્માસની યાદી

ભરુચ	૧ ૯૬૭
ડલાે ઈ	1 6 \$ 6
સુ ંબઇ	9646
રતલામ	१६७०
	૧ ૯૭૧
વેરાવળ	૧ ૯૭૨
મુ ંબઈ	१८७३
ઉદય પુર	૧ ૯૭૪
સાવડી	૧૯૭૫
વાકાનેર	१६७६
ગુજરાનવાળા	୧ ୯७७
સં ખતરા	१५७८
જ ડીયાલાગુરુ	૧ ૯૭ ૯
લાહાેર	१५८०
ગુજરા નવા લા	१६८१
ખડાત	१६८२
દસુરી	१६८३
પાલન પુર	१६८४
સુ:બઇ	9661
પુનાશહેર	१६८६
	9620
	ડેલાઇ મું બઇ સતલામ બદના વ ર વેરાવળ મું અઈ ઉદયપુર સાવડી વાકાનેર ગુજરાનવાળા સંખતરા જ'ડીયાલાગુરુ લાહાર ગુજરા ન વાલા બડાત દસુરી પાલનપુર મુનાશહેર

૨૨ .	સાદડી	964
28	પાલ નપુર	१६८६
२४	અમદાવાદ	१८८०
ર્પ	મુ ંખઇ	१५५१
२६	અમદાવાદ	9
ર ૭	એારસ દ	૧ ૯૯૩
२८	અ ંબાલા	9668
२६	રાજકાેટ	9 ૯ ૯૫
30	ગુજરાનવાલા	१८६६
39	સીપાલ કેાર	૧૯
32	પદ્રી	१६६८
33	જ`ડીયાલાગુરુ	१६६६
38	બીકાને ર	२०००
34	લુધિયાના -	૨૦૦ ૧
36	ગુજરાત વાલા	२००२
30	, ,	२००३
36	બીકાને ૨	२००४
36	સાદડી	૨૦૦૫
Ro	પા લ નપુર	२०० ६
४१	પ ાલીતા ણા	2000
82	મુ ંબઈ	२००८
४३	સીહાર	२००८
88	મું ભઈ	२०१०
ે ૪૫	પાટણ	२०११
86	જામ નગર	2092
४७	બી જોવા	२०१३
84	પાલી	२०१४

४६	આગરા	૨૦૧૫
પ૦	અ ંબાલા	૨૦૧ ૬
ય૧	ખડૌત	૨૦૧૭
પર	<u>લુધિયાના</u>	૨ ૦૧૮
પઉ	હેાશિયારપુર	२०१६
પેજ	અ ખાલા	२० २०:
પ્રય	જ`ડિયાલાગુરુ	૨૦૨૧ ુ
યક	મુરા	૨ ૦૨ ૨ .
૫७	મુરા દિલ્ હી	२०२४
५८	યીકાને ર	२०२४
૫૯	હુણા વા –	२०२५
६०	મુ'બઈ	२०२६
६ १	પૂનાશહેર	२०२७
६२	ઇંદાેર	२०२८
₹3 % ~ №	વડાેહરા	२०२६
£ 8	દિલ્હી	૨ ૦૩ ૦
દ્ ય	હુધિયા ના	२०३१
44	હાશિયારપુર	२०३२

*

પૂ. આચાર્યશ્રી વિજયસમુદ્ર સૂરિના ઘણાખરા ચતુર્માસ ગુરુદેવ યુગવીર આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસુરિજી સાથેજ થયા.

તેમના નિધન પછી પાતે પંજાબના રાહભર બની પંજાબ ધર્મની જયાત જગાવતા

મુરાદાભાદમાં પ્રતિષ્ઠા કરીને મુરાદાભામાંજ સ્વર્ગ સિધાવ્યા.

શ્રી વિજય વલ્લભસૂરિ સ્મારક–દિલ્હી

શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયના સંસ્થાપક પરમ ઉપકારી આદ્યપ્રેરક નવસુગદેષ્ટા પરમ પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજય વક્ષસ સુરીશ્વરજી મહારાજે જિન મંદિરા, શિક્ષણ સંસ્થાએા, અને વિદ્યામ દિરાની સ્થાપના માટે પ્રેરણા આપી તે સદાય જીવંત રહે તેવું યાેગદાન આપેલ છે. માનવ માત્રના કલ્યાણ અને ઉત્કર્ષ માટે તેએાશ્રીએ પાતાનું જીવન સમર્પિત કર્યું હતું. સમાજ હિતના કાળ, ભાવ અને ક્ષેત્ર અનુસાર ચુગવીર આચાર્ય શ્રીએ મહત્ત્વપૂર્ણ નિર્ણયો લઈ ધર્મ અને સમાજની યશપતાકા લહેસવી છે. પેચ્ચીસ વર્ષ પૂર્વે ધર્મ અને સમાજના યશપતાકા લહેરાવી છે. ૩૧ વર્ષ પૂર્વે ધર્મ અને સમાજના સમુત્કર્ષ ઈચ્છનાર વીર વ્રતધારીના દેવલાક સમયે આચાર્ય ભગવંતની યશાેગાથા અમર રાખવા એક ભવ્ય વિવિધલક્ષી કલાત્મક સ્મારક ઊભું કરવાની જવાબદારી ગુરુભક્તિ અને ગુરુઋણ મુક્તિની નિર્મળ ભાવનાથી પ્રેરાઈ આ પ્રવૃત્તિ કાર્યાન્વિત કરવાનું કાર્ય પંજાબની શ્રી આત્માનંદ જૈન મહા સભાએ ઉદ્ઘાસથી સ્વીકારી ઋણ ચુકવવાની અપૂર્વ તક મળવાથી ધન્યતા અનુભવી હતી.

આચાર્ય પ્રવરના સમુચિત ચિરંતન સ્મારકનું વિચાર બીજ ખમીરવંતુ હતું. ૧૭-૧૮ વર્ષ જેવા લાંબા સમય દરમિયાન કશી જ પ્રવૃત્તિ થવા ન પામી.

આચાર્ય ભગવ તના પદ્ધર પ્રશાંત સ્વભાવી આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજે પાતાની દીર્ઘ દેગ્ટિથી સમય પરિપકવ થવાનું જાણી લીધું અને આ કાર્ય પૂરૂં કરવાની જવાબદારી કેાને સાંપવી તેના નિર્ણય સાત વર્ષ પૂર્વે કરી લીધા.

વડેાદરામાં પાતાના સમુદાયના સાધ્વીજી પૂજ્ય શ્રી શીલવતી મહારાજના શિષ્યરતના મહત્તરા પૂ. શ્રી મૃગાવતીશ્રીજી મહા-રાજને આ કાર્યોને સાકાર કરી સત્વર વેગવાન અને તે માટે

સં. ૨૦૨૯નું ચાતુર્માસ દિલ્હીમાં કરવાના આદેશ આપ્યા ધન્યતા અને પૂરા ઉદ્ઘાસથી પાતાના ગુરુદેવની આજ્ઞાના સહર્ષ સ્વીકાર કરીને ઉનાળાના વિહાર અને દૂંકા સમય વગેરેના જરાય વિચાર કર્યા સિવાય તેઓ દિલ્હી પહેાંચી ગયા અને તેમને સાંપવામાં આવેલ જવાબદારી પૂરી કરવાના કાર્યમાં પૂરી એકાગ્રતાથી લાગી ગયા.

સ્મારકનું કાર્ય ઝડપી ખને અને કાર્યકરાના ઉત્સાહમાં ભરતી આવે તે સમ્યક હેતુથી નિર્ણાત ભૂમિ લેવાય તે માટે પૂ. શ્રી મૃગાવતીશ્રીજ મહારાજ સતત પ્રેરણા આપતા રહ્યાં. પરિણામે એક વર્ષમાં જ દિલ્હી રૂપનગરથી વીસ કીલાેમીટર ત્રાંટ ટુંક રાેડ જેવા ધારી માર્ગ પર સત્તાવીસ **હજાર** ચાેરસ મીટર જમીન ખરીદવામાં આવી. અને પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય-સમુદ્રસૂરીજી મહારાજે એ જમીન જોઇને ખૂબ પ્રસન્નતા દુર્શાવી આશીર્વાદ આપ્યા. આ ભૂમિ ઉપર થનાર ભવનના નકશા તૈયાર કરાવી સંખંધિત સત્તાવાળા સાથેની જરૂરી કામગીરી પૂરી કરવામાં ચારેક વર્ષ લાગી ગયાં. તે દરમિયાન આ જમીનને લગોલગની બીજી ચારેક હજાર ચારસ મીટર જમીન પણ ખરીદી લેવામાં આવી. એકત્રીસ હજાર ચારસ મીટર જમીન ઉપર થનાર સ્મારક ભવનમાં યુગવીર આચાર્ય શ્રીના ઉદ્દાર અને લાેકાે. પકાકર જીવનને અનુરૂપ ધ્યાન-અધ્યયન-સંશોધિત-જનસેવા જેવી અનેક વિધ પ્રવૃત્તિએ৷ ચાલુ કરી છે. સાથે৷ સાથ કલાત્મક જિનાલય અને પર્યંટક કેન્દ્રનું નવનિર્માણ થઈ રહેલ છે.

આ સ્મારક માટે શ્રી આત્મવદ્ધભ જૈન સ્મારક શિક્ષણ નિધિ નામક ટ્રસ્ટની સ્થાપના કરી રજીસ્ટર કરાવેલ છે અને આ કાર્ય માટેની સહાય ઈન્કમટેકસથી મુકત છે. સ્મારકની યોજના માટે આ દ્રસ્ટના પેટ્ન જૈન સમાજના કર્યું ધાર અને જાણીતા ઉદ્યોગપતિ શેઠશ્રી શ્રેણીકભાઈ કસ્તુરભાઇ લાલભાઈનું

કર્ ર

માર્ગ દર્શાન મળેલ છે. ભારતીય અને જૈન શિલ્પકળાના સું દર નમૂના બને એ માટે શેઠ શ્રી આણું દજી કલ્યાણજીની પેઢીના પ્રખ્યાત સ્થપતિ શ્રી અમૃતલાલ ત્રિવેદી, શ્રી ચંદુલાલ ત્રિવેદીએ સ્મારકના બાંધકામની જવાબદારી સંભાળી છે.

ખાંધકામની નકકર ભૂમિકા તૈયાર થતાં યુગવીર આચાર્ય મહારાજના વર્ત માન ગચ્છાધિપતિ આચાર્ય શ્રી વિજય ઈન્દ્ર દિન્નસૂરી વરજ મહારાજની આશા અને આશીર્વાદથી પૂ. શ્રી મૃગાવતીશ્રીજ મહારાજ આદિના સાનિધ્યમાં પરમ ગુરૂભકત લાલા રતનચંદજ રિખવદાસનો શુભ હસ્તે તા. ૨૭-૭-૧૯૭૫ના મંગળ દિને ભૂમિપૂજન ઉલ્લાસપૂર્વ કથ્યું હતું. ભારતના જેન સમાજના અગ્રેસરા અને શ્રાવક શાવિકાની દસ હજાર ઉપરની માનવ મેદનીની ઉપસ્થિતિમાં પૂ. શ્રી મૃગાવમીશ્રીજ મહારાજ અને તેઓના ચાર શિષ્યાની નિશ્રામાં તા. ૨૯-૧૧-૭૯ના રાજ ધર્માત્મા અને અનન્ય ગુરૂભકત લાલા ખેરાતીલાલાજી અને એમના કુટું બીજનાના વરદ હસ્તે શિલાન્યાસ થયા હતો.

પૂ. મૃગાવતીશ્રીજી મહારાજની વ્યવહાર કુશળતા, સમ અને પ્રભાવશીલતા અને ભકિત પરાયણતાને લીધે આ કાર્ય માટે આશરે દોઢેક કરાહની રકમાનાં વચના મળી ચૂકયાં છે. દાતાઓને એકી સાથે માટી રકમ ભરવાના ભાર વેઠવા ન પડે તે માટે પૂ. આચાર્ચ શ્રીની ૮૪ વર્ષની આયુ દૃષ્ટિમાં રાખીને ૮૪ માસના હું તાથી ભરવાના વ્યહાર માર્ગ સૂચવેલ છે, જે તેઓ શ્રીની વ્યહારદક્ષતા અને દૂરગામી દૃષ્ટિનું સૂચન કરી એમના પ્રત્યેના આદર ભાવમાં વધારા કરે છે. નિર્માણપથે આગળ વધી રહેલ આ સ્મારક માટે પૂ. શ્રી મુગાવતીશ્રીજી મહારાજ, શિષ્યારતના પૂ. શ્રી સુચરાશ્રીજી મહારાજે અને પૂ. શ્રી સુચરાશ્રીજી મહારાજે

સ્મારકના કાર્ય માટે કંઈ જ કરવાનું ખાકી રાખેલ નથી.

શિલાન્યાસ પ્રસંગે જંગલમાં મંગલની જેમ, સ્મારકની જમીન ઉપર દરેક સુવિધાવાળું વિશાળ નગર ઊસું કરવામાં આવ્યું હતું. ભારતના અનેક સ્થળાએથી હજારા ભાવિકા માટે વિશાળ વ્યવસ્થા ઊભી કરવા પંજાબના શ્રી સંઘની દેવ, ગુરૂ અને ધર્મ પ્રત્યેની ઉત્કૃષ્ટ શ્રદ્ધા ભકિત અને વિશિષ્ટ કાર્ય શકિતના સુભગ દર્શન થયાં તે ચિરસ્મરણીય રહેવા ઉપરાંત સાને માટે દાખલારૂપ રહેશે. આ પ્રસંગે શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કાન્કરન્સનું ચાવીસમું અપ્રવેશન સૌજન્યમૂર્તિ અને આ સમારકના પેટ્રન દાતા શ્રી દીપચંદભાઈ ગાર્ડીના અધ્યક્ષસ્થાને મળ્યું હતું.

^{જી}તર ભારતનું દર્શનીય તીર્થધામ

દિલ્હીના રૂપનગરમાં આવેલ જિનપ્રાસાદથી ખાર કિલાે– મીટર દૂર અમૃતસર જતાં ચાંડ ટ્રંકરાેડ ઉપર એકતાલીસ હજાર મીટર જેટલી વિશાળ પટ ભૂમિ પર આજની અને આવતી કાલની પેઢી માટે વદ્યભ સ્મારક રૂપ એક ભવ્ય અર્વા ચીન તીર્થધામનું નિર્માણ થઈ રહ્યું છે.

આ સંસ્થાના આદ્ય પ્રેરક પરમઉપકારી નવપ્રવર્ત ક આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસૂરીશ્વરજી મહારાજ આ સદીની સંતપર પરામાં ચુગ પુરૂષ અને અસાધારણ જન સેવાને વરેલ વંદનીય વિભૂતિ હતા. વ્યવહારિક શિક્ષણ સાથે ધાર્મિક સંસ્કાર સંપ, સંગઠન અને સમાજેત્કર્ષ માટે રચનાત્મક પ્રવૃત્તિ એમનું ત્રિમુખી જીવનવ્રત આ મહાન આચાર્યની સમગ્ર જીવનની ગૌરવવતી યશા ગાથા છે. એમના વિચારવાણી અને વર્તન એ માટે એક રૂપ બની ગયા હતાં અને એ બધાયના કેન્દ્ર સ્થાને બિરાજતી હતી નિર્મ°ળ સાધુજીવનની અપ્રમત્ત આરાધના ઠેર ડેર વિસરી ધર્મ સંદેશ અને સમાજેત્કર્ષ ને! પ્રાણરૂપ સ**ંદેશ** સર્વત્ર પ્રસરાવી તેઓએ સાધુ જીવનને ધન્ય બનાવી આચાર્ય પદને ચરિતાર્થ કર્યું હતું. દિવ ગત આચાર્યશ્રીના સમાજ ઉપર અનેક ઉપકારા છે. રખે કાઈ માને કે સંવેદનશીલ, કરુણા પરાયણ અને ભકિતસભર જેવાં આ આચાર્ય સમાજના ચાેક્કસ વર્ગ કે પ્રાંતના જ હિતકારી પ્રવૃત્તિ પ્રયેાજક હતા. સૂર્ય ચંદ્ર ્સમાન સાૈ જીવાના જીવનસાધક વિ^{શ્}વત્સલ સંતને *દ*રેક પ્રદેશ સાથે હિતકારી આત્મીયતા હતી. આ રીતે આ કાર્યવાહી આચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભસુરી^વરજી મહારાજનું માત્ર સ્મારક ંન અની રહેતાં જૈન સ'સ્કૃતિનું પ્રેરક અળ અની રહે તે માટે ભારતના દરેક પ્રાંતના જૈન સંસ્કૃતિ પ્રેમીઓના સાથ અને સહકાર મળેલ છે. તેના પરિણામ રૂપ આ સ્મારકના ટ્રસ્ટીએન દરેક પ્રાંતનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે. શ્રી શ્રેણીકભાઇ કસ્તુરભાઇ લાલભાઇ, શ્રી જે. આર. શાહુ અને શ્રી દીપચંદ એસ. ગાડી જેવા કર્ત વ્યપરાયણ કાર્ય કરો આ ટ્સ્ટના સંરક્ષક છે.

ઉત્તર ભારતનું એક અદ્વિતીયદર્શનીય સ્થળ બનાવવા સાથે યુગવીર આચાર્ય શ્રીના લોકો પકારક જીવનને અનુરૂપ જૈન ધર્મ દર્શનના અભ્યાસ અને સંશોધન કેન્દ્ર, પ્રાકૃત-સંસ્કૃત વિદ્યાપીઠ, ભારતીય ધર્મ દર્શન અંગે તુલનાત્મક અભ્યાસ કેન્દ્ર જૈન અને સમકાલીન સ્થાપત્યનું સંગ્રહાલય, યાગ સાઘવા કેન્દ્ર, જનઉપયાગી સાહિત્યની સુરક્ષા, પ્રાકૃતિકચિકિત્સા પર સંશોધન, મહિલા ઉપયોગી પ્રવૃત્તિઓ, વૈદ્યકીય રાહત વગેરે અનેક કાર્ય વાહીનું અખિલ ભારતીય સ્તરે આ સ્થળ મહત્વનું કેન્દ્ર બનશે.

સાધુ–સાધ્વીઐાના સ્વાધ્યાય અને વિશિષ્ટ અભ્યાસ માટે સુવિધા રહેશે. એકંદર વલ્લભ સ્મારક ચુવા પેઢીની આકંક્ષાન

એાનું સાચું પ્રતીક ખની રહેશે. શ્રી આત્માન દ જેન મહા સભા દિલ્હી દ્વારા પાકિસ્તાન, પંજાબ, હરિયાણાના ભંડારની હસ્ત-લિખિત અને મુદ્રિત ગ્રંથકૃતિએા જેમાં ૬૦૦૦ જેટલી હસ્ત લિખિત પ્રતાના સમાવેશ થાય છે. તે સ્મારક સ્થળે થનાર વિજયવલ્લભ જૈન પ્રાચ્ય પુસ્તકાલયને ભેટ મળેલ છે.

આ સમગ્ર હિતલક્ષી યાજનાઓના પ્રેરક પ્રશાંતસ્વભાવી આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીજી મહારાજ હતા. તેઓના સ્વર્ગવાસ બાદ પૂ. આચાર્ય શ્રી ઈન્દ્રદિન્નસૂરીધ્વરજી મહારાજની આજ્ઞા અને પ્રેરણાથી પૂજ્ય મહતરા સાધ્વીશ્રી મૃગાવતીશ્રીજી મહારાજ ગુરુભકિત અને ગુરૂજાણલિકતની સમાજની નિર્મળ ઉદારભાવનાને સાકાર કરવા ચેતન આપી રહ્યા છે.

કલાત્મક જિનપ્રસાદ ઉપરાંત આ સ્મારકના નિર્માણ માટે આશરે બે કરાેડ નો ખર્ચા અંદાજવામાં આવે છે. નિર્માણ કાર્ય શરુ થઈ ચૂક્યું છે.

શ્રી આત્મવલ્લભ જૈન સ્મારક શિક્ષણ વિધિસર રજીસ્ટર્ડ છે, તેને મળતી સહાય ઇન્કમટેક્ષથી મુકત છે.

આ સ્મારક પાછળ જે કાેઈ નામી અને અનામી સ્વપ્ન-દુષ્ટાએાએ સ્વપ્ન સર્જાવ્યું છે. તેને સાકાર કરવાની જવાબદારી માત્ર ગુરુભકતાની નહિ પણ સમગ્ર સમાજની છે.

રાષ્ટ્રીયસ્તરે આ ભવ્ય સ્મારક જૈન જગતને ગૌરવ લેવા જેવું અનુપમ અમર સ્મારક અનશે. આ ભવ્ય કલાત્મક સ્મારકની જવાબદારીમાં સાૈએ સહભાગી થઈ યથા-શકિત સાથ સહકાર આપવા જોઇએ. આ અમર સ્મારક માટે દાનની વર્ષા થશે અને જગતમાં આ સ્મારક સદૈવ પ્રેરણા સ્રોત બની રહેશે.

32.6

જિનશાસનરત્ન આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિશ્વરજી મહારાજનું સમાચિ મંદિર

જેઠ વદી આઠમ (વૈશાખ વદી ૮)ના દિવસ મુરાદાબાદ ના ઇતિહાસમાં અવિસ્મરણીય રહેશે. આજ દિવસે આપણા ચરિત્ર નાયક જિનશાસનરત્ન જેનાચાર્ય શ્રીમદ્દ વિજયસમુદ્ર સ્ત્રીશ્વરજી મહારાજે મુરાદાબાદમાં દેહ વિસર્જિત કર્યો અને મુરાદાબાદને હંમેશાને માટે એક તીર્થ બનાવી દીધું. આને મુરાદાબાદ નગરનું અહેલાગ્ય સમજવું જોઇએ. પ્રત્યેક વ્યક્તિ ને 'ભાગ્યશાળી' શબ્દથી સંબોધન કરવાવાળા ગુરુદેવ જતાં જતાં મુરાદાબાદના ભાગ્યના ઉદય કરી ગયા. ધન્ય ગુરુદેવ!

પોતાના અંતિમ ધાસ સુધી કમ⁶ઠ અનીને તેમણે પોતાના ગુરુ ભગવંતને પગલે ચાલવાના પ્રચાસો કર્યા. અને આ લગનમાં પાંચ પરમેષ્ઠીનું સ્મરણ કરતાં કરતાં ચિર વંછિત સમાધિ મરણ પ્રાપ્ત કર્યું.

આવું સુંદર મૃત્યુ તેમના ઉત્તમ સમયારાધનનું ઘોતક છે. જેની કામના પ્રતિદિન વીતરાગના ઉપાસક કરે છે.

જિનશાસનરતન કહેતા હતા કે મારા આતમા એજ ઇચ્છે છે કે સાંપ્રદાપિકતાથી દૂર રહી ને જેન શાસનના ઝંડા નીચે એકત્ર થઇ ને શ્રી મહાવીર પ્રભુની જય બાલે. ભલે હું શ્વેતામ્બર હાઉં...કે દિગમ્બર સ્થાનકવાસી કે તેરાપ'થી હાઉ પરંતુ આનાથી પ્રથમ તો હું જેન છું. ભગવાન જિનેશ્વરે જે ધર્મ દર્શાવ્યા છે. તેજ મારા ધર્મ છે. પાતાના જીવન કાળમાંજ તેમણે બધા ફિરકાવળાઓને એક ઝંડા નીચે લાવીને બતાવ્યું. તેમની નજરમાં કાઈ નાનું...માટું નહોતું. તેઓ સમદર્શી હતા.

તેમની અમર યાદ રાખવાને માટે પૂજ્ય ગુરુદેવનું

સમાધિમ દિર નિર્માણ કરવાની યોજના પછી આ માટે બાબુરામ એન્ડ ભ્રધસ''ની કમે પોતાની ભૂમિ દાન તરી કે આપવા ઉદારતા દર્શાવી—આ ભૂમિ દિલ્હી બરેલી મુખ્ય સડક પર ૧૪૯ ૬×૯૨-૬ કૂટ છે. ખાતમુહૂર્ત ૨૦-૨-૭૮ના થઈ ચૂકયું છે. શિલાન્યાસ મહાત્સવ તા. ૨૦-૪-૭૮ના રોજ ધૂમધામથી થયા. અનન્ય ગુરુલકત શાન્તિસ્વરૂપજ જૈન – હાશિયાપુર નિવાસીએ શિલાન્યાસના લાલ લીધા જિનશાસનના શ્રુગાર…પરમ ગુરુલકતને પજબ જૈન સમાજના ગૌરવ સરલાતમા પ્રત્યેક સાંક્રાંતિ વખતે ગમે ત્યાંથી હાજરી આપવાની ભાવનાવાળા દાનવારિધિ શ્રીમાન લાલા શાંતિસ્વરૂપ જૈન હાશિયારપુર નિવાસીએ સ્વર્ગી'ય ગુરુદેવના અગ્નિ સ સ્કારની વધારેમા વધારે પદ હજારની બોલીના ઉત્તમ લાલ લીધા હતા. પંજાબ જૈન સમાજને માટે આ ગૌરવ છે.

આ સમાધિમ દિર બેનમુન અને એ મહાન આત્માની યાદ યુગયુગાન્તરા સુધી અમર રહે...એવા પૂર્ણ –પ્રયત્નાે થઈ રહ્યા છે. યાજના ઘણી માેટી છે. ૪ થી ૫ લાખનાે અ દાજ છે.

ગુરુદેવના પ્રાણપ્પારાની પરીક્ષાના સમય આવી ગયાે છે.

ગુરુભક્તિના પરિચય આપીને બતાવી દેવું જોઇએ કે જૈન સમાજમાં એવા ગુરુભક્તાથી કમી નથી. જેઓ સમચ સમય પર દાનની વર્ષા કરી પાતાનું અને સમાજનું કામ રાશન કર્યું. છે.

દરેક ગુરૂભકતાેનું કર્ત'વ્ય છે કે વિચાર આદિ શુભ પ્રસંગાએ આ ગુરુદેવના સમાધિ ને માટે વધારેમાં વધારે દાન આપી આ મહાન કાર્ય'ને સંપૂર્ણ' કરવામાં પાતાનો ફાળાે આપી ઋણુ મુકત બનીએ.

ગુરૂદેવના પગલે

જિનશાસન રત્નના જીવનના વિચાર કરતા એમના છેક ઊગતી ઉંમરના સમયથી યુગવીર આચાર્યાશ્રીની સાથે, કાયાની સાથે જેમ જીયા એકરૂપ ખતી જાય, એ રીતે એકરૂપ ખતી ગયા હતાં અને એમના અધૂરા કાર્યા પૂર્ણ કરવા અને વાવેલા છાડને નવ પલ્લવિત ખનાવી રાખવાનું કાર્ય કરતા રહ્યા હતા. યુગવીર આચાર્ય શ્રીએ ઠેર ઠેર સરસ્વતી મંદીરા ઊભા કર્યા અને પંજાબ સંઘની શ્રધ્ધા અને ધર્મ ભાવનાને ટકાવી રાખી હતી.

તે જ રીતે આપણા ચરિત્ર નાયકે ખંત, ધીરજ ચીવટ અને ઉત્સાહથી પંજાબ શ્રી સંઘની સાચવણી કરી હતી અને સરસ્વતી મંદિરોનો લાભ લેતાં ભાલ–યુવા પેઢીમાં જૈન ધર્મના સંસ્કારા ટક્ષી રહે તેવા પ્રયત્નો અવિરત ચાલુ રાખ્યા હતા. આ દ્રષ્ટિએ વિચારતા એમ લાગ્યા વગર નથા રહેતુ કે સ્વર્ગપ્ત્ય આચાર્ય શ્રીએ સમાજ ઉત્કર્ષના નાની કે મોડી રચનાત્મક કાર્યવાહી કરવા ગુરૂદેવના પગલે ચાલવા જિંદગીના છેલ્લા શ્વાસ સુધી પ્રયત્નશીલ રહ્યા હતા.

धरतर

જિનશાસનરત્ન આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસ્ટ્રિક્ટના જીવનમાં યુગવીર આચાર્ય શ્રીની અને સમકાલીન સંજોગોની પરસ્પર સંમિશ્રિત અસર નિહાળવા મળે છે. યુગવીર આચાર્ય શ્રીના કાળધર્મ પછી તેઓને શિરે સમુદ્દાયની જવાયદારી આવતા આચાર્ય શ્રીનું ઘડતર થયું.

પૂજય આચાર્ય શ્રી વિજયવલ્લભસૂરિજી પાતાના જીવનકાળ દરમિયાન જે સુધારાઓ માટે અને સમાજ ઉત્કર્ષ માટે ઝઝુમ્યા એ સુધારાઓ તથા સમાજ ઉત્કર્ષ માટે જિનશાસનરતને સિદ્ધાંત અને વ્યવહારના સ્વરૂપમાં સ્વીકારાય તેવા પ્રયત્ના ચાલુ રાખેલ હતા.

યુગવીર આચાર્ય મહારાજે વહાવેલા સાંસ્કૃતિક પ્રવાહાની વ્યાપક અસર હેઠળ આચાર્યશ્રી વિજય સમુદ્રસૂરિજી એ જ્ઞાન પ્રચારની પ્રેરણા ઝીલી અને જ્ઞાન પ્રચારને પોતાનું આજ્વન કૃત્ય ગણી એ માટે જીવનના અંતકાળ સુધી ઝજુમ્યા હતા.

કાળના પ્રવાહને સમજનાર આચાર્યશ્રી

ત્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ ભાવની અસર એક યા ખીજારૂપે વ્યક્તિ અને સમાજ ઉપર થયા વિના રહેતી નથી. આ રીતે આચાર્ય શ્રી કાળના પ્રવાહના પૂરા જ્ઞાતા હતા. શ્રમણ સંસ્થા સમાજથી જુદી નથી એમ આપણા ચરિત્રનાયક જોઇ શક્યા હતા અને સમાજના વિકાસમાં જૈન સંસ્કૃતિની ઉજ્જવળતા છે.

ધાર્મિક કેળવણીની સાથા સાથ વ્યવહારિક કેળવણીને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે સ્થપાયેલ શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયથી માંડીને અનેકવિધ ખાેડીંગે, સ્કુલો અને કાેલેજોનો પ્રેરણાળળ આપી આર્થિક રીતે પગભર કરવા ફંડાે કરાવી આપેલ છે.

બિન સાંપ્રદાયિક લાકશાહીમાં જેનો માત્ર સાંપ્રદાયિક હેતુએ અને વાડાઓ બાંધી ખેસી રહે તે યાગ્ય નથી એમ તેઓ શ્રી સમજ્યા હતા અને પોતાના સમુદાયના દરેક સાધુ—સાધ્વીજીને અન્ય ધર્મીઓ—માંથી સારૂં ગૃહુણ કરવા પ્રેરણા આપતા અને જરૂર પડે હિન્દૂઓને મુસ્લિમોને ઉપદેશ આપવા તેઓના સ્થાનમાં માકલતા અને પોતે પણ જતા.

अधडे। हूर डेर्या

સંવત ૨૦૧૦ની સાલમાં યુગપીર આચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભ સૂરીશ્વરજી મહારાજની શુભ નિશ્રામાં મું ખર્ઇમાં ઘાટકા પર ખાતે ઉપધાન તપના પ્રારંભ થયા. તે દિવસોમાં ગુરૂદેવનું સ્વાસ્થ્ય બગડ્યું. ચરિત્ર નાયક વિહાર કરી પંજાબ તરફ જઇ રહ્યા હતા. ઉપધાનતપમા ગુરૂદેવ તંપીયતને લઇ ધ્યાન આપી શકે તેમ ન હતા. ડાકટરાએ પણ વધુ પરિશ્રમ લેવાની ના પાડી. સૌના અભિપ્રાયથી ચરિત્ર નાયકને આગળ વિહાર ન કરતાં મુંબઇ આવવા માટે ગુરૂદેવે આગ્રા પત્ર મોક્કર્યા. ચરિત્ર નાયક મુંબઇ પાછા ફર્યા. ઉપધાનતપના ભવ્ય પ્રસંગ ગુરૂદેવની નિશ્રામાં સારી રીતે થયા.

માળારાપણ ૩૦-૧-૫૪ના હતી. ૨૦૧ માળના તપસ્વીએા હતા. આજે ઘાટકાપરના આંગણે માનવ મહેરામણ ઉમટી પડયે: હતા. સેંટ્રલ રેલ્વેએ બારીબાંદરથી ઘાટકાપર વચ્ચે સ્પેશીયલ ટ્રેના દોડાવી હતી. વિજયાન દ નગરમાં પાટ ઉપર ચરિત્ર નાયક સાથે ઉપાધ્યાય શ્રી પૂર્ણાન દ્વિજયછ મહારાજ આદિ બિરાજયા છે.

આ સમયે માળતી ઉછામણી ખાલવામાં આવી. સભામાં થાડી ગરબડ ચાલુ થઈ. તપસ્વીઓની માળની ખાલીની ઉપજ સાધારણ ખાતામાં લઈ જવાની વાત સ્પષ્ટ હતી. આમ છતાં અમૃક ભાઇઓએ માળતી ઉપજ દેવદ્રવ્યમાં લઈ જવા માટે મંડપમાં જ વાતા કરવા લાગ્યા ગુરૂદેવનું સ્વાસ્થ્ય બરાબર ન હાઈ આ પુનિત પ્રસંગે સંદેશો મોકલેલ હતા. જેમાં તેઓ શ્રીએ જણાવેલ કે, "ચાલુ આનં દના અનુ- ભવ નથી લઈ શકતા પરંતુ મારા પ્રતિનિધી તરીકે પધારેલ

ચ્યાચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી મને પાતાના માની શ્રી સંઘ ચ્યાન દ મનાવશે.

માળની બોલીની ઉપજના પ્રશ્ને આપણા ચરિત્ર નાયકે નિર્ણય આપવાના હતા. સમયની મર્યાદા હતા. આવા સમયે આ ચરિત્ર નાયકે તપસ્વીઓને પોતાની માળની બોલીની ઉપજ સાધારણમાં લઇ જવી કે દેવદ્રવ્યમાં તે સૌની ઇચ્છા ઉપર છોડ્યું. ૧૮૯ તપસ્વીઓએ માળની ઉપજ સાધારણમાં લઇ જવા ઇચ્છા બતાવી, જયારે ફક્ત ૧૨ તપસ્વીઓએ માળની ઉપજ દેવદ્રવ્યમાં આપવાની ઇચ્છા પ્રદર્શિ કરી હતી. ચરિત્ર નાયકે ગુરૂદેવના પગલે કલુષિતતા થતા વાતાવરણને આ રીતે નિર્ણય આપી અટકાવેલ હતો.

પેટ સૌને માટે છે

ધાર્મિક શિક્ષકના કે ધાર્મિક શિક્ષણના પ્રચારના વ્યવસાય જેમ અર્થાપાર્જનની દ્રષ્ટિએ બહુ એાછો આકર્ષક છે. તેમ રસષ્ટત્તિના પાષણની દ્રષ્ટિએ પણ એમાં કાેઇ વિશેષ આકર્ષક તત્વ ભાગ્યે જ જોવા મળે છે. આવી સ્થિતિમાં કાર્ય સૂઝ, ભુદ્ધિ–શકિત અને તેજસ્વિતા ધરાવવા છતાં, જેઓ ધાર્મિક શિક્ષક તરીકે સેવા આપવાના ત્રતના આજવન સ્વીકાર કરે છે, એવી વ્યક્તિઓ સમાજમાં બહુ એાછી જોવા મળે છે.

ધાર્મિક રિક્ષિકના વ્યવસાયને શ્રદ્ધા અને આદર પૂર્વક સ્વીકા– રનાર શ્રી ચીમનલાલ પાલીતાણાકર નું સન્માન પૂજય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસરિજીની પ્રેરણાથી તા. રર–૧૧–७૦ ના મુંબઇમાં ગાંડીજ ઉપાશ્રયમાં યોજવામાં આવેલ. આ પ્રસંગમાં આપણા ચરિત્ર નાયક ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા અને તેઓએ જૈન સંઘનું ધ્યાન દોરતા પોતાના પ્રવચનમાં જણાવેલ કે; આચાર્યશ્રી વિજયધર્મ સરિજીની પ્રેરણાથી શ્રી પાલિતાકરનું સન્માન થાય છે, તે ઉચિત જ છે. ધાર્મિક જ્ઞાન આપનાર તેમકર નથી, પર તુ ધર્મગુરૂ છે. એનું યથાયોગ્ય બહુમાન કરવું જ જોઇએ, અઢળક વિદ્યાવાળા અને સમ્યફ જ્ઞાન દાતાના સન્માન થવાંજ જોઇએ; આપણા સંધમાંું ઘણી કાર્યનિષ્ઠ વ્યકિતએ સન્માનને પાત્ર છે. આ રીતે ધાર્મિક શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં પડેલ વ્યકિતએ ખહુમાન કરવાથી ધાર્મિક શિક્ષકનું માન વધશે અને શિક્ષણનું મહત્ત્વ સૌ કોઈ સમજશે. શિક્ષકને બરાબર વળતર મળવું જ જોઈએ.

વધુમાં આપણા ચરિત્ર નાયકે પૂજય આચાર્ય શ્રી વિજય ધર્મ સ્રિજિએ મુંબઇમાં સમાજ ઉત્કર્મના કાર્યોમાં જે પ્રેરણા આપી રહ્યા છે, તેની પ્રશંસા કરતા કહેલ કે, "અહિં બેઠેલા આચાર્ય શ્રી ધર્મ સ્રિજિએ મુંબઇમાં કેવાં કેવાં સમાજ ઉત્કર્ષના કાર્યો કર્યા છે, તેએ એ જે કાર્યો કર્યા છે, તે માટે જૈન સમાજે આચાર્ય શ્રીનું અભિવાનદ કરવું ઘટે. અમારા ગુરૂદેવ યુગવીર આચાર્ય શ્રીની જેમ આચાર્ય શ્રી વિજય ધર્મસુરિજી સાધર્મિકાના કલ્યાણ માટે કાર્ય કરી રહ્યા છે, જે ગૌરવપ્રદ

જિનશાસનરત્નમાં ખીજા સમુદાયના આચાર્ય પ્રત્યે કેટલા ઉંચા ભકિત ભાવ હતા અને શિક્ષક માટે કેટલું માન હતું તેના આ પ્રેરક પ્રસંગ છે.

ક્ષમા સિંધુ

આચાર્ય શ્રી જિનશાસન રત્નનાે જીવન વિકાસ ઉત્તરાત્તર વધતાે રહ્યો છે. એની પ્રતિતિ એમના એકપત્ર આપી જાય છે. લુધિયા-ણામાં આચાર્ય શ્રી પંદર કાણા સાથે બિરાજતા હતા. તે દિવસોમાં આચાર્યાશ્રી પૂર્ણાનંદસુરિજી મહારાજના ગુડાળાલોતરાથી (રાજસ્થાન) પત્ર મલ્યો. તેમાં આપણા ચરિત્રનાયક ઉપર લાંબા વર્ષો પછી પત્ર મળતાં મનના ભાવાલ્લાસ પ્રગટાવતા જવાળ લખેલ હતા. જેમાં આચાય^લ શ્રીએ તા. ૭ – ૮ **–** ૧૯૭૫ના આ પત્રમાં લખેલ કે, સ્વર્ગીય ગુરૂદેવ આચાર્ય ભગવંતશ્રી વિજયવલ્લસૂરિજી મહારાજે સોંપેલ પંજાબ પ્રાંતને મેં સંભાળા લીધેલ છે અને ગુરદેવે સિંચેલા બગીચાને નવપલ્લવિત રાખવાના કાર્યમાં ખૂબ આન**ંદ** અનુભવં છું તમા (આચાર્ચ) પૂર્ણાન'દસરિજી) પણ યુગવીર આચાર્ય'શ્રીના પક્ષર આચાર્ય શ્રી વિજય લિલતસરિજી મહારાજના સ્થાના સંભાળી રહ્યાં છે৷ તે જાણી સંતાષ થાય છે. ઉમેદપુર બાલાશ્રમ જે બંધ પડેલ તેને માટે સારૂં કંડ કરાવી બાેડી ગ ચાલુ કરવાના છે। તે સમાચારથીં ખૂબ ખુશી થયા છું. ગુરદેવના નામની આ કુલવાડી નવ-પ્રક્ષવિત બને તેમાં આપણા સાતું કલ્યાણ છે.

મતનો ભાવ વ્યક્ત કરતા ચરિત્રનાયક આ પત્રમાં એ પણ ખુલાસા કરે છે કે, હું અંતઃકરણથી લખું છું કે, આપણે બન્ને ગુરૂભાઇએાની ઉંમર થઇ છે, જવાના સમય નજીક આવી રહેલ છે, જંદગીનો ભરાસે નથી. આવા સમયે (મને) માટાભાઇને યાદ કરી ધર્મ રનેઢુ ભર્યા પત્ર લખ્યા તે મારા માટે અહાભાગ્યની વાત છે. પૂર્વવતા આપણા સંબ'ધ સ્થાપિત થાય અને છેલ્લી અવસ્થામાં મધુર સંબ'ધ બની રહે એવી ઇચ્છા છે.

'ભૂલી જાવા અને માફ કરા.' એ જિનશાસનરત્નનું સુત્ર હતું. ભવિતવ્યતાને કારણે આચાર્ય શ્રી વિજય પૂર્ણાનં દસરિજી એ આપણા ચરિત્રનાયકના મેળાપ કે પત્રવ્યવહાર બધ કરેલ, આમ છતાં આચા પૈશ્રી વિજયસમુદ્રસુરિજી ક્ષુખ્ધ થયા ન હતા. તેઓ સાચા ગુરૂના સાચા પ્રદુધર હતા. ક્ષમાસિધુ આ એક જવલતા ઉદાહરણ છે.

સમયાેચિત નિર્ણય

વિ. સં. ૨૦૨૭ ના કારતક સુદિ ખીજ (ભાષ્ટળીજ) ના દિવસે આચાર્ય શ્રી વિજય વલ્લભસુરિધરજી મહારાજની જન્મ શતાળ્દીનું પર્વ આવતું હતું. સંવત ૨૦૨૪માં આપણા ચરિત્રનાયકનું ચામાસુ બિકાનેરમાં હતું. જન્મશતાળ્દીની ઉજવણી અખિલ ભારતીય ધારણે અને સમાજ ઉત્કર્ષની રચનાત્મક દ્રષ્ટિએ કરવા માટે મુખ્યકેન્દ્ર (સ્થળ)ની પ્રસંદરી કરવાની હતી.

સં. ૨૦૨૪ ની દિવાળી પહેલા પંજાબ, રાજસ્થાન, અને મુખઇ સંધાના આગેવાના બિકાનેરમાં આચાર્યશ્રી પાસે એકત્ર થયા; અને સૌએ આ પ્રસંગની ઉજવણી માટે મુખ્ય કેન્દ્ર પાતપાતાના પ્રદેશમાં રાખવાની અનુમતિ આપવા આચાર્ય શ્રીને વિનંતી કરી, અને છેવટે આચાર્ય શ્રી જે નિર્ણય કરે એના સહર્ષ સ્વીકાર કરવાની તૈયારી બતાવી કારણ કે આની પાછળ સૌ કાંઇનો આશય એકજ હતા કે આ પ્રસંગની ઉજવણી સમુચિત રીતે કરવામાં આવે ભલે પછીએ ગમે તે પ્રદેશમાં થાય. સાથે સાથે શતાખ્દીની ઉજવણી માટે જે સ્થાન કે પ્રદેશની પસંદગી થાય એના બીજા પ્રદેશના સંધા પૂરા ઉત્સાહથી સિક્રય સહકાર આપશે એવી સાચી ગુરભક્તિને શાભાવે એવી ખેલદિલી પણ આ પ્રસંગે વ્યક્ત કરવામાં આપી હતી. શતાખ્દીની ઉજવણી અને એની પાછળના મુખ્ય હતુ વિચારીને તેમજ બીજા લાભા–લાભના વિવેક કરીને છેવટ આચાર્ય શ્રીએ મું બઇના સંધના ઓગેવાનાની વિનંતી માન્ય રાખી અને શતાખ્દીની ઉજવણીના કેન્દ્ર તરીકે મું બઇની જાહેરાત કરી.

જૈનસંઘની સમાજ ઉત્કર્ષનો પ્રવૃત્તિને જેટલા આર્થિક સહકાર મુંબઇ શહેરમાંથી મળી રહે છે. એટલા બજેથી ભાગ્યેજ મળે છે, તેથી આવા સમયાચિત નિર્ણય આચાર્યક્ષીએ આપેલ હતા.

બિકાનેરથી મુંબઈ

જન્મ શતાબ્દીની ઉજવણી મુંબઇમાં ઉજવવાની આચાર્ય શ્રીએ અનુમતિ આપી દીધી. એક વર્ષમાં આ અંગે કશા પ્રયત્ન થયા નથી તેમ આચાર્ય શ્રી એ જાણ્યું. આચાર્ય શ્રીને સાચી સ્થિતિ સમજતા વાર ન લાગી. મુંબઇના આગેવાનો અને કાર્ય કરોને પ્રેરણા આપે તે માટે એક બળ ખૂટતું હતું. ૭૮ વર્ષની વૃદ્ધ ઉંમરે, છેક બિકાનેરથી મુંબઇ સુધીનો લાંબા વિહાર કરોને પાતાના ભાવનાશીલ અને પ્રભાવશાળી મુનિસમુદાય સાથે સં. ૨૦૨૬ માં મુંબઇ પધાર્યા. મુંબઇ પહોંચીને શતાબ્દીનો આકાર પ્રકાર વધારે નિશ્ચિત કરીને એને અમલી બનાવવાની દિશામાં પ્રેરણાબળ આપવા લાગ્યા. પરમગુરૂ ભકત શ્રી ખીમજી ભાઇ હેમરાજ છેડા, મુંબઇ છોડીને પાતાના વતન કચ્છ કું દેરોડીમાં વર્ષોથી રહેતા હતા. તેમને આ પ્રસંગે મુંબઇમાં આવવા પ્રેરણા કરી હતી અને શ્રી ખીમજી ભાઇ મુંબઇમાં આવતા જન્મ શતાબ્દીના કાર્ય માટે સમાજમાં વધુ ઉત્સાહ અને વેગ આવેલ હતો. એ પછી શતાબ્દીની ઉજવણીને ધારી સફળતા મળી. ગુરદેવને પ્રિય એવી સમાજ ઉત્કર્ષની પ્રયત્તિઓને પ્રોત્સાહન આપવાની તમનના આચાર્ય શ્રીમાં ધબકતી તેનો આ પ્રેરેક પ્રસંગ છે.

તપસ્યા પ્રસંગના અનાખા મહાત્સવ

સંઘ કે સમાજના સુખ–દુ:ખ માટેની ઉત્કટ ઝંખના યુગવીર આચાર્યશ્રીને હતી તેવી જ ઝંખના ચરિત્ર નાયકને પણ હતી. એક ધર્મગુરૂ પોતાના ધર્મના અનુયાયીએોના ઉત્કર્ષ માટે કેટલી ચિંતા રાખતા તેની આ એક પ્રસંગ છે.

મહાતપસ્વી મુનિશ્રી અનેકાન્તવિજયજી મહારાજે સંવત ૨૦૨૪માં બહાતમાં પાતાની પત્ની રાજરાણી દેવી અને ત્રણેય પુત્રો અનીલ, સુનીલ અને પ્રવીણ તથા કાકા વિલાયતીરામ સાથે દીક્ષા લીધી હતી. દીક્ષા પછી ત્યાગમય તપસ્વી જીવન મુનિશ્રી પસાર કરવા લાગ્યા.

દીક્ષા લીધા પછી તપસ્વીનુ સૌ પ્રથમ ચાતુર્માસ સં. ૨૦૨૪માં આચાર્ય શ્રી સાથે બિકાનેરમાં હતું. ૫૧ ઉપવાસ મૌન સાથે રાજસ્થાનની ગરમીમાં પૂર્ણ કર્યા ચરિત્ર નાયકે ૫૧ ઉપવાસના પારણાંના દિવસે સંધને ફરમાવ્યું કે સમાજના સામાન્ય સ્થિતિવાળા ભાઈ–ળહેનો માટે ૫૧ હજ્તર રૂપિયા એકઠા કરી તેમને સહાયતા કરવામાં આવે તા માનીશ કે તપસ્વીના સાચા ઉત્સવ ઉજવાયા છે. ૫૧ છોડના ઉજમણાને બદલે ૫૧ હજ્તર (જો કે ૧૫ હજ્તર તે સમયે એકત્ર થયેલ)ની જેવી રકમ સાધર્મિકાના ઉત્કર્ષમાં વપરાઇ હતી.

સંવત ૨૦૨૫નું ચાતુર્માસ રાજસ્થાનના લુણાવામાં હતું ત્યારે પણ તસ્પયી મુનિરાજે ૬૧ ઉપવાસ કર્યા અને આચાર્યાશ્રીના ઉપદેશથી ૬૧ હજારનું ફંડ કરી ૨કમ નિભાવ ફંડમાં કાયમ રાખી તેના વ્યાજમાંથી સાઘર્મિક ભકિત કરવાનું નકકી કરેલ તે મુજબ આ યોજના આજે પણ ચાલે છે.

એ પછી સંવત ૨૦૨૬માં આચાર્ય શ્રી મુંબઇમાં આવ્યા અને તપરવીએ ૭૧ ઉપવાસ કરવાની ભાવનાથી ઉપવાસ ચાલુ કર્યા અને તબીયત બગડતા આચાર્ય શ્રીની આત્રાથી ૧૫ ઉપવાસે પારહું કરેલ પણ તા. ૧૨–૯–૧૯૭૦ના છેવટ તપસ્વી મુનિશ્રી કાળધર્મ પામ્યા હતા.

તપસ્વીની કાયમી યાદગીરી રાખવાં માટે સ્મારક ફંડ ૭૧ હુજારની રકમનું થયેલ, આ રકમ ગોડીજી દેશસરને અર્પા હતી અને અત્રે ચાલતી પાડશાળા સાથે નામ જોડી ''મહાતપસ્વી મુનિશ્રી અનેકાન્ત વિજયજી જૈતું પાઠશાળા'' નામ રાખી તેમને યોગ્ય મુંબઇના શ્રી દેવસુર જૈન સાથે અંજલિ અર્પેલ છે.

એકતા માટે નગરપ્રવેશમાં હોલ-વાજાના ત્યાગ

અનેકોતવાદની ગુણુત્રાહુક અને સત્યચાહુક દ્રષ્ટિના વારસો મળવા છતાં, માનવી એકાંત દ્રષ્ટિ અને કદાત્રહુનું સેવન કરીને મૈત્રી અને શાંતિની ભાવનાને સ્થાને વૈર–વિરાધ અને અશાંતિનેજ આવકારતો રહ્યો છે. આચાર્ય શ્રીએ પાતાના ગુરૂદેવના પગલે માનવ સમાજમાંથી કુસંપ અને કઘડાઓનું નિવારણ કરીને સંપ અને સ્નેહની ભાવનાની પ્રતિષ્ઠા કરવા તેઓ જીવનભર પુરૂષાથે કરતા રહ્યા હતા.

સંવત ૨૦૨૫ નું ચાતુર્માસ રાજસ્થાનના લુણાવા ગામમાં પૃર્ણ થતાં કારતક વદ-૧ ના રાજ સેવાડી પધાર્યા. ગામના શ્રી સંધે ઢોલ-વાજા સાથે સામૈયું કરવાની તૈયારી કરી રાખેલ. ગાડવડમાં પડેલા ખે ભાગ એક ન થાય ત્યાં સુધી આચાર્ય શ્રીએ નગર પ્રવેશમાં ઢોલ-વાજા ના ઉપયોગ ન કરવા પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી અને પ્રતિજ્ઞા અનુસાર ઢાલ– વાંજાને પાછા માકલાવ્યા હતા.

સેવાડીમાં આચાર્ય શ્રી વિજય જ ખુસુરિજી બિરાજતા હતા. બન્ને આચાર્યો સસ્તેહ મળ્યા અને એકજ પાટ ઉપર બેસી બન્ને આચાર્યોએ વ્યાપ્યાન આપેલ હતું. રાતા—મહાવીર તીર્થમાં અકાઇ મહોત્સવ હોઇ ચરિત્ર નાયકના આગ્રહથી આચાર્ય શ્રી વિજય જ ખુસુરિજી આ તીર્થમાં પધાર્યા હતા અને એકજ ઉપાત્રયમાં, એકજ હોલમાં બન્ને આચાર્યો સાથે રહ્યા હતા. પરસ્પર મધુર વાર્તાલાપથી શ્રી સાંઘ ઉપર સારા પ્રભાવ પડયા હતા.

ગોડવાડ મહાસભાના ળ:નો પક્ષના આગેવાનો તથા મંત્રીઓએ લાઠારા ગામમાં આચાર્ય બ્રીનો લખી આપેલ કે અમારા વચ્ચે જે મતભેદ છે, તે સંભંધમાં આપત્રી જે નિર્ણય દેશા, તે અમનો માન્ય છે. એ પછી આચાર્ય બ્રીએ એડવાેકેટ સુમેરરાજ મારફત બન્નો પક્ષનો માન્ય ખરડાે તૈયાર કરાવેલ તે ખીજે દિવસે બન્નો પક્ષનો સંભળાવ્યાે અને બન્ને પક્ષે આ નિર્ણય માન્ય રાખેલ હતાે.

જમ્મુમાં ભવ્ય જિનલય

ધરતી પરનાં સ્વર્ળ-ગણાતા કાશ્મીર રાજયની જમ્મુની રળિયા-મણી ધરતી પર ઘર દેરાસર હુતું. યુગવીર આચાર્યજી એ જમ્મુમાં શિખરબ વી ભવ્ય દેશસર નિર્માણ થાય તેવા પ્રયત્નો પણ કરેલા, પણ ભવિતવ્યતાને લઇ આ કાર્ય થઇ ન શક્યું.

સને ૧૯૬૩ ના વર્ષમાં આપણા ચરિત્ર નાયક હેાશિયારપુર (પંજાબ) ખિરાજતા હતા. તેઓશીની નિશ્વામાં શ્રી આત્માન દ જૈન મહાસભા (પંજાબ)નું અધિવેશન મહ્યું. આ અધિવેશનમાં પંજાબ કેશરીનાં અધૂરાં અરમાનને સાકાર કરવા ચંક્રા ગતિમાન થયા. એ પ્રસંગે શ્રી જમ્મુ સંધના આગેવાનોએ ભવ્ય જિનાલય નિર્માણ કરવા માટે આચાર્ય શ્રીને વિનંતી કરી. તેઓશ્રીએ પોતાના પૂજય ગુરૂદેવની આ અધૂરી ઇચ્છાને પૃરી કરવા સૌને પ્રેરણા કરી આ સમયે મું બઇની આત્માન દ જૈન સભાના ઉત્સાહી અને જોસીલામ ત્રીશ્રી રસીકલાલ એન. કોરા હાજર હતાં. તેઓએ પ્રેરણાને ઝીલી લીધી. પરિણામે જમ્મુમાં નૃતન ભવ્ય જિનાલય નિર્માણ થયું અને આચાર્ય શ્રીની શુભ નિશ્રામાં વીર સંવત ૨૫૦૦ નિર્વાણ કલ્યાણકના વર્ષમાં તા. ૨૩–૫–૧૯૭૫ ના સવારે ૮–૫૬ કલાકે પ્રતિષ્ઠ થઇ.

આ પ્રસંગે મુંબઇથી આત્માનંદ જૈન સભાના ઉપક્રમે ૪૫૦ ભક્તજના સાથે એક ખાસ સ્પેશીયલ ટ્રેન લઇને ગયેલા હતા.

કાશ્મીરની સ્વર્ગી'ય ધરતી ઉપર આ રીતે ચરિત્ર નાયકની પ્રેરણાથી ભવ્ય જિનાલય આજે €મું છે.

ટેમ્પલ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, ૪૧/રીજ રાહ વાલક પર. મુસ્તિ જેટે અહિં

किनशासनरत आयार लगवत विकय समुद्रसुरिक भढाराक જેવા નમ્ર અને સરળ સ્વભાવના તથા બોળા-ભદ્રિક આચાર્ય આજ સુધી જોયા નથી. એટલા બધા વ્હાલભર્યા ને વાત્સલ્યપૂર્ણ તેમજ મીઠાશભર્યા દિલના કે વારંવાર તેમના વંદનાર્થ કે પત્રો લખવા માટે જવાનું મન થાય. વળી એટલા નમ્ર કે વાત ન પછા! એક પ્રસંગ આલેખું પુજયશ્રી સંવત ૨૦૨૬ માં મુંબઈ આવેલા અને શ્રી ગાડીછ ઉપાશ્રયમાં ચાતુર્માસ રહેલા ત્યારે હું શ્રી મહાવીર જૈત વિદ્યાલયમા ખેસીને ''આચાર્ય'શ્રી વિજય વહુભસરિજી જન્મ શતાખ્દી"ની ઉજવણી પ્રસંગના કાર્યો માટે કાર્યાલય સંભાળતા હતા. એક દિવસ મને આચાર્ય શ્રીએ કહ્યું. 'વાવડીકર સાહેબ, થાડો સમય હાય તો ખેસો, ટપાલા આવે છે, પણ જવાએા લખાયા નથી તા હું બાલું તે લખજો!' મેં ગુરૂદેવને કહ્યું; 'મારા માટે' વાવડીધ્ર, એટલુંજ સંખાધન કરા તા પત્રોના જવાબ જાજ કરે છે. અચાર્યાં શ્રી મને સંબોધનમાં વાવડીકર સાહેળ કહે. ખાસાવા રા માટે વધારે પડતું લાગતા આ માેકા જોઇને સહજ ભાવે કહી દીધું. આચાર્ય શ્રીએ લાગણી સભર હૃદયે કહ્યુંઃ ભાગ્યશાળી, તમે ભલે નાના રહ્યા પણ પુજય ગુરૂદેવની જન્મ શતાબ્દીનું કાર્ય સંભાળી રહ્યા છે। જેની મારા મન માટી ક્રિમત છે, જેથી સહજ ભાવે આમ બાલું છું. એ પછી મને 'ભાગ્યશાળી, કહીને સંખાધતા હતા. આમ પૂજયશ્રીના પરિચય અને નિકટમાં આવવાનું એટલું બધું બનેલ કે, મુબ્ધી તિસર કર્યા બાદ પુજય આચાય^જશ્રી સાથે મારા પત્ર∸વ્યવહાર રહ્યો હતા. ખરેખર, પુજય આચાર્ય શ્રી મારા માટે વાત્સલ્ય મૂર્તિ બની રહ્યા હતા.

પ્રાતઃ સ્મરણીય જિનશાસનરત્ન ગુરૂદેવને કાેટિશઃ વ દના !

આચાર્ય પદના મહિમા

आ समय विश्वमां सूर्य समान को डेाछ छै।य तो ते तीर्थ 'इरहेवे। क छे, डारणु हे तेओओ डेवण ज्ञानरूपी महान तेकथी ज्ञानरूपी प्रडाश पाथरीने कगतमां रहेला मेहिर्यी अन्धहारने हर ड्यू '. ते तीर्थ 'इर लगव तेना निर्वाणु पछी कगतमां हेलायेला मोहरूपी अन्धहारने हर इरवानुं डार्थ, पूर्णु ही पड़नी छपमाने प्राप्त इरनारा आवार्य लगव ते ओ ड्यु 'छे. ते आवार्य महाराले प्राणीओना आत्मज्ञानना इरनारा विस्तार इरनार थाओ। अर्थात केन शासननी प्रलावना इरनारा ते आवार्य लगवन्ता मनुष्याने आत्मज्ञाननी प्राप्ति थाय तेवा प्रयत्न इरनारा थाओ।

— આચાર દિનકર

फ फ फ फ फ फ फ सेवाभूति

એ તો મારી સેવાની સાક્ષાતમૂર્તિ છે. તેમના મન, વચન અને કાયામાં રાત-દિવસ મારી સેવા-મારૂં કાર્ય-મારા પત્રો મારી ગાંચરી-મારી તખીયત, મારી પ્રકૃતિ અને મારા જીવનની પળપળની ચિંતા કૂટકૂટક્ટ ભરી પડી છે. તે મારા રહ્યા મંત્રીનું કામ કરી રહ્યા છે. તેમના રામ રામમાં ગુર્ભકિત અને ધાસે શ્વાસમાં ગુરૂની ભાવનાઓની પૂર્તિની ભાવના ભરેલી છે.

— विजय वस्त्रसम्बिष्ट

विकटर प्रिन्टर्स, क्षांदीवली (वेस्ट), मुंभ६-४०० ०६७.